

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér. Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi munkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 728. Kiadóhivatal 706.

Elv és hatalom.

Írta: Mezei Ernő.

Senki sem vonhatja kétségbe, hogy az önálló bank ma általános nemzeti kívánság; és ezért benne van a nemzeti szellem tükrözése, a nemzeti önérték lendülete is. Teljes rokonszenvünkkel fordulunk is azok felé, akik elszánt akarral a nemzet nagy igazát minden fölmerült akadály ellenében diadalra igyekeznek segíteni. És azok ellenében sem sietünk kritikai ellenőrzést gyakorolni, akik eddig a bankkérdés körül csak hiábavaió taktikai mesterkedésekben jeleskedtek és majdnem hogy magát a nemzeti mozgalmat is gyanús hirbe keverték. Ha a nemzeti bank kivivásáért csakugyan komoly harcra kell vivnunk, minden tömeghatásnak és minden politikai fegyvernek lehet némi értéke, még a furfangos nagyozásnak is. De természetesen előleges bizalomra sem lehet okunk azok iránt, akik a hatalomért való versenynél megnyílt kilátásaira nyomban el is árulták, hogy a királyi vétó ellenében a bankügyet amolyan „országgyűlési traktátus” utlevelével bíznák a jó szerencsére.

Nem tesznek ma sem a köztvéleménynek jó szolgálatot azok, akik a kérdés lényegét a kiélesedett válság kö-

zepette, csak úgy, mint eddig, visszhangos és mégis kétes formulákkal megkerülik. A parlamenti többség jogánál fogva függetlenségi kormányra kell kineveztetnie, hogy a nemzeti bankot biztosítsa. Ez ismét a kiadott jelszó, amelylyel a bankügyet ugyancsak görbe utra terelnék. Dehogy is ez a kinevezés az első dolog. A királyi vétó után teljesen bizonyos, hogy az uralkodó egy úgymondott (de már kineveztetése pillanatában nem is „ugynevezett”) függetlenségi kormányt éppen csak azzal a föltétellel fogadna el, ha ez nyomban az önálló bankot is begöngyöltené a használhatlan és félretett elvek zsákjába. És még arra sem hivatkozhatnánk a dolgok mai stádiumában, hogy ily föltevés a parlamenti többség jogának megsértése volna. Hisz azért kellett eddig is az önálló bank ügyének egy átláthatatlan kátyuban vergődnie, mert parlamenti intézői következetesen elmulasztották a legelőkelőbb és legegyszerűbb követelményt: a parlamenti többségnek olyan konstatait és kötelező állásfoglalását, amelylyel minden alkotmányos fórumnak számolnia kellene. Idáig csak azt tudjuk, hogy a korona, mint a törvényalkotás másik tényezője, már előre is, a szigorú alkotmányos szempontok ellenére, állást foglat akkép, hogy vétójával fogná sújtani egy esetleg eléje terjesztendő

javaslatot az önálló bankról. Ellenben hol van annak akár csak legkisebb nyoma, hogy a magyar parlament is kijelentette akaratát az önálló bank dolgában? Idáig soha semmiféle parlamenti akció vagy szavazat nem bizonyította azt sem, hogy a függetlenségi párt, mint szervezett parlamenti többség, létezik és működik. Pedig valaha, a régi rendszer válságos napjaiban sűrűn hallottuk a szót: *a többséget konstatálni kell.*

Hát mindazok, kik az önálló bank ügyében lefektetett nagy nemzeti akarat komoly érvényesülését kívánják, a dolgok alkotmányos rendje szerint mindenekelőtt arra vannak kötelezve, hogy a megfelelő parlamenti határozat biztos alapját szerezzék meg számára. Ebből a kormányzati következményeknek önkényét kell folyniok és persze csak az így megásott mederben. Ez a parlamentáriszmus, ez a többség joga, ez a nemzeti akarat igazsága. Igazán vége lehetne már annak, hogy a nemzeti követeléseket, mint szines, csillogó papírsarkányokat eregetik a levegőbe, ahol minden szél játékvá válnak és örökkön körben forognak. A nemzeti akarat számára még nem találták fel a levegőbeli közlekedést, annak a törvényes hatalmak szilárd földi talaján, szabályozott szintakon kell haladnia. És a leggyászosabb csalódást jelentené a nemzetnek, ha a

Játék.

Írta: Hevesi József.

(Utánnemzés tites.)

Hosszabb tengeri uton voltunk. Az öreg Neptun nagyon barátságosan ábrázatot mutatott. Haragosan kavarta a hullámokat. Alighanem valami zajos összekocczanása lehetett otthon a feleségével, a vizek szépséges királyi ölével, Amphitritével és azért adta ki nagy haragját a vihar dörgésében és a hullámok korbácsolásában.

A hajó utasai még a bátrabbak is, akik nem fogott a tenger haragja, kénytelen voltak, vagy fölkeikbe, vagy pedig a nagy társalkodó-terembe húzódní. Fenn a fedélzeten nem volt maradásuk a zugó esőtől és a szél korbácsától.

A társalkodó teremben hárman voltunk. Egy keleti állam francia konzulja, akivel pár nap előtt ismerkedtem meg Ajaccióban, egy bécsi sportférfi és én.

Rémítő lassan telt az idő. Ebben a magánzárkában. Eleinte olvastunk. De csakhamar beleuntunk. Azután beszélgetni kezdtünk. De ebbe is kimerültünk.

A bécsi sportember aztán azzal az indítványával állott elő, hogy jó volna valamit játszani. Ő mindig hord magával minden fajtaú karttyát és ha az uraknak — már mint a konzulnak és nekem — úgy tetszik, hát —

A konzul elutasítólag intett a kezével.

— Köszönöm, én nem játszom...

Volt a hangjában valami, ami ennek az ő kijelentésének sajtóságot ünnepélyességet adott. A bécsi ember kérdezte:

— Semmi játékot sem játszik?

— Semmit... Most már semmit.

— Így már értem, — szolt nevetve a sportférfi, — most már nem játszik. Ezelőtt tehát mégis játszott. Egy francia társaságbeli emberről az ellenkezőt föltételezni, szinte képtelenség is volna. És hogy most már nem játszik, ennek bizonyosan valami nagy okának kell lennie.

A konzul egy pillanatig hallgatott. Mint ha tanakodnék afelett, hogy bővebb magyarázatokba bocsátkozzék-e?

De észrevehette, hogy mind a ketten kíváncsi várakozással nézünk reá, azért hát eltekeltte magát, hogy részletesebb felvilágosítással szolgál.

— Igen nagy okom van reá, hogy többé semmiféle játékot ne játszszam. Kevés hiba ugyanis, hogy egy alkalommal, mint hamisjátékost nem disqualifikáltak.

— Ah!

— Ah!

Mind a ketten ezzel a fölkiáltással adtunk kifejezést meglepetésünknek.

— Igen, nagy erőmegfeszítésbe került, hogy mint hamisjátékost ki nem golyóztak egy klubból. Ezóta nem játszom semmiféle játékot és nem vagyok tagja egyetlen klubnak sem.

— Kedves konzul ur, — mondtam én némi szünet után, — ön annyira fölizzgatta a kíváncsiságunkat, hogy a tolokodás vádja nélkül vállalkozom arra az indiszkrét kérésre, mondja el nekünk ennek az ön esetének a történetét.

— Ha Önnek nem kellemetlen, — szolt a sportférfi, — én is csatlakozom ehez a kérdéshez.

A konzul a vállait vonogatta.

— Most már csak egy kellemetlen emlék az egész és semmi okom sincs el nem mondani. Annak idején bizony nagyon keserves volt nekem az a dolog, mert a becsületem forgott kockán. Ha tehát annyira érdekli önöket, szívesen elmondom. Már csak azért is, hogy így igazoljam magamat, amiért refust adtam az imént szives meghívásának, hogy valami játékkal üzzük el az utazás unalmát.

* * *

A konzul kis szünet után ezeket mondta el:

— Két év előtt mindennapos vendége voltam a n—i cerelenek. Egy fiatal marquis-val ismerkedtem itt meg, akinek a nevét azért hallgatom el, mert mint történetemből ki fog derülni, a marquis nagyon is rászorul a díszkreczióra. Igen rokonszenves, kellemes modern fiatalember volt a marquis és én szívesen vettem föl szólítását, egy makao-match-re. Szinte naponként játszottunk váltakozó szerencsével, anélkül, hogy akár az egyiknek, akár a másiknak érzékenyebb vesztesége lett volna.

A játék éppenséggel nem izgatótt egyikünket sem, mert nem lépte túl a szerényebb korlátokat.

Közben megtudtam, hogy a marquis kissé könnyelmű és léha életet folytat és hogy anyagi viszonyai éppenséggel nem rendezettek. Ez a hír kissé elkedvetlenített, különösen mikor arról is értesítettek, hogy egy idő óta a marquis nagyon is neki adta magát a hazárdjátéknak. Velem is több ízben kísérlet akart tenni, hogy játékom szerény keretéből kilépjek. Én azonban nem voltam

nemzeti bank ügyét csakis biztosító balasztul használnák az utrakészülő kormányzati léghajóhoz, amelyet a további emelkedés kedvéért ki lehessen dobni. Az ilyen emelkedés mihamar irtózatot bukással érne végét.

Kétségtelen azonban az is, hogy a bankkérdéssel a mai válság tartalma nincs kimerítve, sőt nem is ez a leglényegesebb részlete. Világos lehet immár a leggyöngébb látásnak előtt is, hogy az eltérés a paktum eredeti útjától, amire pusztán az önös mandátumérdek csábította a parlament pártokat, olyan zsákutczába vitte bele a mai parlamentet, amelyben széles árkok választják el a koronától is, a nemzettől is. És amint már kifejeztük, a keresett kibontakozás semmi más útját nem tarthatjuk helyesnek, mint a visszatérést az eredeti állásponthoz, a paktum kötelezettségeihez, a fegyverszünet és az átmeneti kormányzat értelmében. Nem látunk semmi okot és nem ismerjük el a jogot sem arra, hogy a mai parlament immár az alkotmányos összeműködés valamely végleges rendjéről akarjon gondoskodni, már legyen annak akár függetlenségi, akár másféle állandó többség a czimzése. Az maradt ennek a parlamentnek ünnepélyes kötelezettsége a nemzet és a királylyal szemben, de még a művelt világ és a történelem előtt is, hogy önönmagának megtagadásával a jövő nemzeti hatalom jobb és biztosabb feltételeit teremtsen meg és így a majd félbehagyott nemzeti harcot, ha kell, új csataterén, új és jobban szervezett erővel vehessük fel ősi ellenségeink ellen. Tehát a választási törvénynek megalkotása parlamentnek és kormányának első és mindnekfölött uralkodó kötelességük, a függőben maradt nagy nemzeti kérdések elintézését pedig annak az új, szélesebb alapú törvényhozásra kell hagynia.

amelynek fokozott illetékességét, nagyobb nemzeti erejét a bécsi hatalomnak is eleve el kellett ismernie.

Ez az egyetlen út, melyen a nemzet bizalma és a pártok egyetértése mindvégig követheti a törvényhozás munkáját. Ez a paktum egyetlen nemzeti értéke is, amelyet megbocsáthatlan bűn volna eljátszani. Ne mondja senki, hogy a bankkérdés közbejött időbeli kollíziót okozott a választási reformra nézve. Mert a legrosszabb esetben is, ha 1911. előtt csakugyan kifogynánk az időből az önálló bank kiküzdésére, ami most legkevésbé sem naptári számítás, nem volna nagy szerencsétlenség, annál kevésbé elvi súlyu kérdés, hogy az elintézetlen bankügyre nézve a legrövidebb provizóriumnak adjunk helyet. 1887-ben, amikor a tíz éves vámközösség lejárt, a törvényhozás kétszer is engedett rövid haladékot az alkudozások befejezésére, anélkül, hogy az akkori nagy ellenzéki pártok bármi elvi nehézséget támasztottak volna. A paktumos fegyverszünetből pedig kellő eredményt és hasznot kell tudnunk meríteni, olyant, hogy ha lejártá után a véres kard újra Mohács alá hívna alkotmányos hadainkat, már oda nemcsak gyorsan kiállított megyei bandériumokkal, hanem Szapolyai egész seregével lehessen szállanunk. Nem látjuk-e, hogy a mai mestersegesen felidézett válságbonnyodalmak, a végleges rendezés fölerőszakolt kísértetei és mohó alkui Bécsben csak a mi végtelen gyengeségünknek benyomását tették és csak új megaláztatásoknak tették ki a nemzetet? Pedig ez a nemzet, ha óvatosságot irt elő vezetőinek, annál inkább is a nemzeti erő megővését követeli tőlük.

A hármasszövetség.

Budapest, május 16.

Az a távirat, melyet Vilmos császár és a mi királyunk tegnap Viktor Emánuel, olasz királyhoz intézett, feltűnést fog kelteni az egész világon. Nem azért, amit a Viktor Emánuel királyhoz intézett távirat tartalmaz, hanem amiatt a meleg hang miatt, amelylyel az olasz király az üdvözlésre válaszolt. Ezt kétségtelenül úgy fogják majd fel mindenütt, mint a hármasszövetség megújításához az első lépést, s valószínű, hogy a hármasszövetség fenn is fog tartani.

Mindenestre érdekes ez a táviratváltás négy nappal azután, hogy Brindisiben VII. Edward, angol király és Viktor Emánuel olyan rendkívül meleg szavakkal erősítették meg barátságukat s azután, hogy Olaszország éppen most készül ötszáz millió lírával új erődítéseket építeni az osztrák határon, hadseregének hadi létszámát 1.700.000 főre emeli, és hadiflottáját az adriai tengeren anynyira fejleszti, hogy az legalább másfélszer olyan erős legyen tonnataralomra is, felszerelésre is, mint az osztrák-magyar hadiflotta lesz mindazok után az új hajóépítések után, amelyeket a Montecuccoli gróf, tengerészeti főparancsnok, mint a legközelebbi jövő szükségletét már az idej tengerészeti költségvetésbe be akar állítani.

Kilenc év óta a hármasszövetség tagjainak egymáshoz való barátsága nagyon megváltozott. Míg azelőtt, még Umberto király idejében Olaszország volt az, amelyik valósággal könyörgött, hogy Németország és Ausztria-Magyarország szövetséges társul fogadják, most a két hatalmas birodalom a figyelem minden lánczával igyekszik Olaszországot a szövetségben megtartani, mert az olaszokban nagy a vágy, hogy abból kilépjenek. Az a tradícionális barátság, mely Olaszországot Angliához fűzi, ma erősebb, mint volt bármikor, míg Németországgal és Ausztria-Magyarországgal minden szövetségi szerződés daczára is farkasszemet néz. Hogy az olasz irredentizmus aknamunkája nem egészen eredménytelenül igyekezett a viszonyt Olaszország és Ausztria-Magyarország között elmérgesíteni, annak bizonyossága az az olasz fegyverkezés, mely egyenesen Ausztria-Magyarország ellen irányul, s azok a csapatel-

erre kapható. Szeliden ellenszegültem az ilyen kísérleteknek és megmaradtam a mérséklet határai között. Legszívesebben szakítani szerettem volna, de a marquis olyan kedves szeretetreméltósággal invitált naponként a játékhöz, hogy nem akartam visszautasítani.

Pedig napról-napra különösebb híreket hallottam felőle. Hogy milyen nagy összegeket vesztett, hogy a tónk szélén áll, hogy minden vagyona eluszott, hogy az étellel magával is va banque-t játszik és úgy nyilatkozott valaki előtt, hogy egy ólomgolyó véget vet mindennek.

De hát, mondom, nem tudtam elkerülni, hogy naponta ne játszsza vele.

Egyszer nagyon feldult ábrázattal jött a cerelebe. Meglátszott rajta, hogy a lelkében nagy viharzás van. Azonban most is, mint mindig, kedves szeretetreméltósággal invitált a játékhöz. Nem adhattam neki kosarat.

Mindjárt a játék elején észrevettem, hogy — mint mi francziák mondjuk — az elméje nem volt sur son trente-et-un, — igen izgatott volt és a játékában nagyon heves és hazard. En figyelmeztettem is, hogy csak bizonyos határokig követem. De ő — kissé remegő hangon — azt válaszolta, hogy a házárjátéknak nem lehet határokat szabni. Minthogy állandó veszteségben volt és mint-hogy az én kártyámra másoknak is volt tétjük, nem akartam a játékot hirtelen félbeszakítani.

A marquis folyvást vesztett és egyre ingerültebb, mondhatnám kétségbeesettebb lett.

Nem sok pszichológia kellett hozzá, hogy kiérezzem, mi történik, partnerem lelkében. Egy végtelen nagy dráma utolsó fölkonását

sejtettem nála. Ez az ember most a „vagy-vagy”-hoz jutott el. Az utolsó föllobbanáshoz... Meglátszott sápadt arcán a kétségbeéjtő erőlködés, hogy még egyszer fölszínre küzdje magát.

Minden tete olyan volt, mint a vízbe-fúlónak utolsó erőfeszítése.

Rettenetes helyzetben volt. Szánalom fogott el e szegény ember iránt és kétségbeesést éreztem magamban, hogy én szorítom őt le a sötét mélységbe.

Mert ő egyre vesztett és én egyre nyertem.

Egyszer aztán a végső elszántság mozdulatával dobta oda tét gyanánt, az előtte heverő összes pénzét, ami még mindig igen jelentékeny összeg volt. Abban a mozdulatban benne volt kifejezése annak, hogy ime, les derniers cartouches-hoz jutott és ha ezt is elveszti, akkor, akkor vége mindennek. A homlokán a verejték gyöngyözött, az arca halálsápadt volt. A kezei reszkettek. Ez a végvonaglás volt.

Rettenetes helyzetben voltam. Ugy szerettem volna ezt a tétet elveszíteni.

A bankár én voltam.

Leadtam a kártyákat. Megnéztem a magaméit. Hat point-em volt. Ő kártyát kért. Egy figurát adtam neki. Bizonyos hát, hogy vesztett. Mert hiszen hatra nem vágthatott. Ekkor egy hirtelen eszmétől vezetve, a könyörületesség nevében, lehuztam a magam részére egy kártyát. Vagyis bevágtam a hatra. A sorsot akartam felelőssé tenni, ha ezt az embert én kergetném a halálba. Az volt a kívánságom, hogy elromolják a kártyám, hogy a marquis legyen a nyertes.

Ugy is történt. A hat pointemhez még egy hatos kártyát vettem. És így két poin-

tem lett. Holott a marquis három pointere vásárolta a figurát és így hárommal ő lett a nyertes.

Mind ez egy pillanat műve volt.

Mikor azonban én a hatra bevágtam és kártyát vettem magamnak, általános volt az elszörnyűködés. Mindazok, akik a kártyámra raktak, rémülten szisszentek föl:

— Mit csinál? Mit csinál?

Mikor aztán vesztettem, mind a legocsmányabb sértést zudították felém:

— Ez csalás, ez hitványság, ezek összejátsszanak.

En természetesen rögtön abban hagytam a játékot és a sértő kifejezésekért a megtorló lépéseket megtettem.

A cerele választmánya azonban összeült és bírálata tárgyává tette eljárásomat. En azal védekeztem, hogy én úgy játszom, ahogy nekem tetszik. En bevágtam hatra, mert akartam. Hogy más is tett a kártyámra, arra nem is gondoltam. Azonban kész vagyok a pointeurök veszteségét megtéríteni.

A választmány, mely sejtette, hogy engem milyen érzések vezettek a marquis iránt, nem hozott ítéletet az ügyemben, de bizalmasan tudtomra adták, hogy nyújtsak be egy nyilatkozatot, hogy a klubból kilépek.

* * *

— Ime, uraim, — így végezte be a konsul, — így jártam én a kártyával akkor, mikor egy embert akartam megmenteni. Hamis játékkal vádoltak. A marquist azonban csakugyan megmentettem és ő most már nagy szerepet játszik a politikában. En azonban azóta nem játszom semmit. Sem szerepet a politikában, sem kártyát a klubokban.

helyezések, amelyekkel a monarchia is Olaszország felé minden eshetőségre készenléthe helyezkedik, viszont Németország és Olaszország viszonya is az algezirási konferencia óta lényegesen megromlott. Sőt, ha Olaszországnak a hármasszövetséghez való viszonya ma némileg meglazult, ez éppen annak az elhanyagolásnak következménye, mely Olaszország és Németország között beállott.

Németország nem tudja megbocsátani Olaszországnak azt, hogy az a nagy, sőt egyenesen helyre nem hozható kudarc, mely az algezirási konferencián a német elbizakodottságot érte egyenesen Olaszország magatartásának következménye volt. Akkor Olaszország egyenesen felmondta a szövetségi hűségét s egy berlini hivatalos kérdésre nyíltan kijelentette, hogy ha a marokkói kérdés miatt Németország hadat izenne Franciaországnak, Olaszország nem tartaná magára nézve kötelezőnek, hogy a német érdekekért fegyvert ragadjon. Sőt a konferencián is a zöld asztal mellett nyíltan a francia álláspont mellé állt, úgy hogy Németország egyes egyedül Ausztria-Magyarországra támaszkodhatott.

De azóta, hogy Németország és Anglia közt a viszony rosszabbodik, Berlinben leplezetlen hanggal látják Olaszországnak Angliához való barátságát. A németországi sajtó máró gumnyal támadja Olaszország minden lépését, s alig mulik el hét, hogy egyik vagy másik németországi újság támadást ne intézzen az olaszok ellen olyan kérdésekben is, amelyek pedig Olaszországnak Németországhoz való viszonyával semmiféle összeköttetésben sem állanak. Nem tudják a németek megbocsátani Olaszországnak azt, hogy Angliával és Franciaországgal is szövetségben van, s ezt a hármasszövetséghez való hűtlenségnek akarnák feltüntetni. S valóságos szuggerrálik a németek Bécsnek azt, hogy bizalmatlansággal viseltessék Olaszország szövetségi hűsége iránt. S nem egészen büntetlen Németország abban, hogy Olaszország és Ausztria-Magyarország lábhoz tett fegyverrel áll egymással szemben a határon.

Pedig Németországnak van legkevésbébb joga ahoz, hogy az angol-francia szövetséghez való tartozás miatt szemrehányást tegyen Olaszországnak, hisz az ilyen „vizontbiztosítágra” éppen Németország adott példát azzal a szerződéssel, melyet a német-osztrák szövetség első évtizedében Bismarck herceg Oroszországgal Ausztria-Magyarország ellen kötött. Sőt Olaszország még annyiban is becsületesebb, mert nyíltan izzó politikáját, és soha egy percig sem hagyja kétségben Németországot és Ausztria-Magyarországot az iránt, hogy őt Angliához és Franciaországhoz minő kötelekek fűzik, míg a német-orosz szövetségről Ausztria-Magyarországnak sejtelve sem volt, míg azt maga Bismarck a bukása után, a szövetség lejártá után tíz évvel a „Hamburger Correspondenz”-ben le nem leplezte.

Nem mondjuk, hogy Németország nem teljesítette a legújabb balkán-konfliktusok idején becsületesen szövetségi köteleességét, de most, mikor Vilmos császár Bécsbe ment, hogy bezebelje azokat a babérokat, amelyeket ezért teli marokkal nyújtanak az osztrákok, helyén valónak tartjuk rámutatni arra, hogy Olaszországnak a hármasszövetséghez való viszonya nyílt és őszinte, és kétséget sem hagy fenn, s hogy Olaszország ellen csakis azért hangoznak el a vádak német részről s azért igyekeznek Berlinben Olaszország szövetségi hűségét állandóan meggyanúsítani, mert Olaszország nem engedi magát annyira német járszalagon vezetni, mint Ausztria-Magyarország, hanem nemzeti érdekeit Németországtól függetlenül is, sőt, ha kell, Németország ellenére is érvényesíteni akarja. S ez az öntudatos külpolitika az oka annak, hogy míg 1881-ben Olaszország egy másodrendű hatalom volt, mely valóságos könyörgött Bécsben és Berlinben, hogy a szövetség harmadik tagja lehessen, ma az olasz szövetségért versenyfutást rendez Anglia, Németország, Franciaország és Ausztria-Magyarország, míg a mi hátgerincez nélkül való monarchiánkkal még Szerbia is szembe mert szállani.

A kormányválság.

— A miniszterek hazaérkezése. —

A helyzet nem változott.

Budapest, május 15.

Wekerle Sándor miniszterelnök, gróf Andrássy Gyula belügyminiszter és gróf Zichy Aladár király személye körüli miniszter Bécsből, ahol a magyar kormányt képviselték a német császári pár látogatása alkalmával, visszaérkeztek Budapestre. Ujból megindulnak tehát a kibontakozásra irányuló tárgyalások, amelyek valószínűleg szükségessé teszik, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök még a jövő hét folyamán ismét Bécsbe utazzék s egyrészt előterjesztést tegyen a királynak, másrészt pedig a bécsi politikai körökkel tanácskozzék. A helyzetet változatlanul súlyosnak mondják, mert minden oldalca mereven ragaszkodnak álláspontjukhoz, s így közeledés egyáltalában nem tapasztalható. Erre vonatkozólag a „N. Fr. Pr.” mai estilapjában egy olyan szemlélyiségtől szerzett értesülés alapján, aki a magyar válság lefolyását nagyon jól ismeri, következőket jelenti:

Wekerle és Andrássy a kibontakozás előkészítésén fáradoztak. Különös megbízatást a magyar miniszterelnök ez idő szerint nem kapott és egészen mostanáig nem is jutott nyilvánosságra, hogy itt Bécsben külön megbízás által az új kabinet megalakítására deignálták volna. A magyar válság ez idő szerint még abban a stádiumban van, amelyben akkor volt, amikor a király Budapestről elutazott. Wekerle és Andrássy előkészítik a kibontakozást, de Wekerle még nem kapott olyan értelmű megbízatást, hogy az a válság ügyében új fordulatot jelentene.

A miniszterek Bécsben.

Bécsből jelentik: Wekerle Sándor miniszterelnök ma reggel a Volksgartenben tett rövid sétát. Azután a magyar házban dolgozott. Tizenegy órakor meglátogatta a miniszterelnököt Bilinski osztrák pénzügyminiszter, akivel hosszabb tanácskozott. Délelőtt féltizenkét órakor Szögjény-Marich László, a berlini osztrák és magyar nagykövet meglátogatta a magyar házban gróf Andrássy Gyula belügyminisztert, akivel egy órán át beszélgetett. Wekerle Sándor miniszterelnök és gróf Andrássy Gyula belügyminiszter ma délután a három órai gyorsvonattal utaztak vissza Budapestre, míg gróf Zichy Aladár, a király személye körüli miniszter már reggel 9 órakor utazott Budapestre.

Andrássy és a függetlenségi párt.

Egy reggeli lap ma azt a hírt közli, hogy gróf Andrássy Gyula belügyminiszter a függetlenségi párt egyik tagjának azt mondta volna, hogy 67-es alapon álló kibontakozás esetén meg volna elégedve, ha a függetlenségi pártnak kvantitásra nagyobb része támogatna. Ezzel szemben félhivatalosan azt jelentik, hogy gróf Andrássy Gyula belügyminiszter semmiféle ilyen, vagy ehhez hasonló tartalmu nyilatkozatot senki előtt nem tett.

A trónörökösről.

Ferencz Ferdinánd trónörökösről ma állítólag teljesen hiteles és megbízható helyről olyan hír kelt szárnyra, amely éppen ellenkezője a trónörökösnek eddig közzétett ismertetéseknek. Az értesülés azt mondja, hogy egy előkelő magyar ur nemrégiben Bécsben tartózkodott, és ott sürün érintkezett több olyan osztrák főúrral, akik a trónörökös közvetlen köréhez tartoznak. Szóba kerülén Ferencz Ferdinánd trónörökösnek a magyar nemzethez való

viszonya, az osztrák urak a legnyomatékosabban hangoztatták, hogy szó sem lehet arról, mintha a trónörökös barátságatlan, vagy ellenséges érülettel viseltetné Magyarországot és a magyar nemzet iránt. Jelesül: nem áll az, mintha a trónörökös a legszélsőbb általános választói jognak volna a híve, azzal a célzattal, hogy azzal a magyar hegemoniát megtörje, vagy meggyöngítse. A trónörökös tisztában van azzal, hogy Magyarországot csakis a magyar nemzettel lehet kormányozni, minek folytán teljességgel nem áll az, mintha a trónörökös a magyar nemzettel szemben a nemzetiségekre akarna támaszkodni.

A függetlenségi párti összejövetel.

Politikai körökben nagy feltűnést keltett ma a függetlenségi párt félhivatalos könyomatosának ez a kommunikéje:

A függetlenségi és negyvennyolcas párt egyes tagjai, mint a lapok írják, hol itt, hol amott kisebb-magyobb értekezleteket tartanak. Egyes lapok úgy tüntetik fel ezt az ügyet, mintha az összejövetel a pártvezetőségnek beleegyezésével lennének összehívva. A pártvezetőség sohasem helyeselte és így most sem helyeselheti az ilyen külön értekezleteket, sőt azok tartását károsnak tartja a pártgyűlésre nézve. A párt ügyeiben csakis a pártértekezlet határozhat, a pártértekezlet összehívására pedig jelenleg semmi szükség nincs, mert hisz az értekezlet csak azt mondhatná ki újra, ami a párt programja is, hogy tudniillik a párt az öntálló bank álláspontján áll, de konkrét előterjesztéseket, amelyekről határozathozatalna volna szükség, a vezetőség nem terjeszthetne a pártértekezlet elé. Annál kevésbbé helyeselheti a pártvezetőség az oly részleges értekezleteket, amelyeken a tagoknak csak egy része jelenik meg és ahol esetleg egyoldalú és a résztvevőket erőkölesileg kötelező határozatok hozatnak.

A politikai világban az érdeklődést csak fokozza az a körülmény, hogy a függetlenségi pártban a pártvezetőségnek ezt a kommunikéjét elégtelenséggel fogadták, s visszautasították. Kijelentik, hogy azt, hogy a képviselők a pártkörben, baráti körben, vacsoráknál és más összejöveteleiknél a helyzetről egymással ne beszéljének, megakadályozni nemcsak nem lehet, de nem is volna kívánatos. Mindenki természetesen találja, hogy a mai súlyos helyzet a leggyakoribb érintkezésre és megbeszélésekre ad alkalmat és a képviselőknek köteleességük is az országgyűlés együtt nem léteben az ország ügyeit a legéberebb figyelemmel kísérni, hogy a fejlemények és esetleges válságok az országot készületlenül ne találják.

Este a pártkörben is élénk beszéd tárgya volt ez a kommuniké, amelynek eredetét nem tudták megállapítani. Hoitsy Pál ügyvezető alelnök a kérdézősködők előtt kijelentette, hogy ő nem tudott róla, és hasonlóképpen nyilatkozott gróf Apponyi Albert is, akit belépésekor szinte elárasztottak kérdésekkel. A képviselők így megállapítottak vették, hogy a kommunikét nem a párt vezetői adták ki, s napirendre tértek fölötte. A további eszmecserében gróf Apponyi Albert nem igen vett részt, csak amikor Kossuth Ferencz betegségről beszéltek, erősítette meg a kedvezőtlen híreket, amelyek a pártban nagy lehangoltságot okoztak. A beszélgetés ezután a válságra tért, s Holló Lajos és gróf Batthyány Tivadar körül csoportosulva a képviselők ujból nyomatókosan hangsúlyozták, hogy a párt programjától ne térnek el, s még egy rövid bankprovizoriumot sem fogadnak el.

Bécsi mozaik.

A német császárnak és feleségének bécsi látogatása a látványosságok gyönyörű sorozatát nyitotta meg. Ami fényt és pompát a Burgban kifejtettek azzal a fejedelmi vendégek igazán meg lehetnek elégedve. Ugy festett a látogatás valamennyi momentuma, mintha diadalünnep volna. A mi ősz uralkodónk aprólékos gondoskodással érdeklődött minden iránt, ami az ünnepi díszhez, pompához és a lakomák gazdagságához tartozott. A monarchia és Németország barátságának újabb megpecsételése szánták ezeket a napokat. Amikor az európai bonyodalom folytán a szövetségesek együtt-tartása olyan imponálóan érvényesült, a mi uralkodónk meggyőződhetett felőle, hogy milyen készséges barátja a német császár nemcsak békében, de akkor is az, ha fegyveresen kell igazolni a barátságot. Azóta most nyílt először alkalma az uralkodónak, hogy a német császárnak szemtől-szembe kifejezze háláját. Erre való volt a rendkívüli készülődés és az aprólékos figyelem.

A Habsburgok gazdagságát és kincseit feltárták a vendégek előtt. Előkerültek a mesés nagy értékű arany készletek, amilyenekről igazán csak a mesékben beszélnek, hogy ilyen talákról, tányérokra, ilyen kanállal, villával és késsel esznek a királyok vendégei. Még a gyertya is aranytartóban ég, mondanak a mesében és a lakások ruhája is tele van aranyszalagokkal. A nagyurakon, akik vendégségre hivatalosak a király asztalához óriási ékszerek, gyémántok, briliánsok ragyognak. Minden vendégnek három lakáj szolgál. Egyik a tányért teszi eléje, a másik az ételét hozza, a harmadik az italát tölti. Ital van vagy tizenkétféle s mind a legjobból, ami a világon kapható, tokaji bor a király magyar szőlőjéből, de mindenféle más idegen pezsgő is, piros bor, fehér bor, francia és más külföldi likőr, de ott van azért minden teríték mellett egy palack viz is. Tán, hogy el ne feledkezzenek a szegény népről, amelyekben van sok olyan, aki azt mondja „csak bár mindig enni való volna, inni ad az Isten vizet.“

Az ételeket úgy szemelték ki már jó néhány héttel ezelőtt, hogy arra a pillanatra, amikor tálalni kell, semmi baj ne történhesék. Hogyan válogatták ki a rajnai lazacot. És a vadat. A csemegéket. A gyümölcsöket. Hogyan gondoskodtak az elszállításukról. Hogyan rendeztek próbasütést, próbafőzést, próbatálalást.

Ezenkívül külön megbízott ember ment a Riviérára összeválogatni a virágokat, melyekkel az ünnepi ebédre az asztalokat feldíszíték. Ezeknek a virágoknak olyan frissen kellett megérkezniök, mintha Itáliá napsugara még ott ragyogna kelyhüknek harmatán.

Ezek a virágok képviselték a dús lakoma pompájában a poézist, az élő szeretetet.

De volt más igen kedves és intim ötlet is. A bonbonok papírjairól egy gyermekkez mo-solygott a vendégekre: a német császári pár legfiatalabb unokájának az arcképe.

És amikor a német császár elmondta a felköszöntőt, a király feléje hajlott. Ez nem volt a programban. A német császár csodálkozó arcán meglátszott, hogy nem számított rá, viszont a mi uralkodónk mozdulatán az látszott, hogy a barátság teljes kifejezést akar adni, s ekkor az uralkodó és vendége az ünnepi lakoma jelenlévőinek meghatott figyelme közben kétszer összecsókolódtak.

A császári pár látogatásának ezen részletei fogják majd leginkább érdekelni a külföldi nagyhatalmakat, amelyek existenciális kérdés gyanánt ügyelik, hogy ez a szövetséges viszony mennyire erősödik.

Egy gyermekarckép és egy csomó virág, néha többet jelent, mint egy hatpeces szerződés.

Magyarország kormánya képviselve volt az ünnepélyen. Wekerle Sándor, miniszterelnök, gróf Andrássy Gyula, belügyminiszter és gróf Zichy Aladár a király személye körüli miniszter valamennyi ünnepélyre hivatalosak voltak és a szertartási rendben személyükről különös figyelemmel gondoskodtak. Ausztriába persze a magyarok ellenségei szerettek volna, hogyha Magyarországról egyáltalán nem vesznek tudomást. De a Burgban figyelmeztetés nélkül be kellett látui, hogy a mellőzés éppen a monarchia és a Habsburgok erejét kisebbítette volna. Továbbá a német császár már tapasztalhatta, hogy mi a különbség aközött, amikor a magyar nemzet jogai elismertetnek, meg aközött, amikor a jogokat nem akarják figyelembe venni. Ő tisztábban látja a helyzetet, mint nem egy bécsi befolyásos diplomata. Talán azt is tudja, hogy jöhet idő, amikor az európai politikában sokkal nagyobb sulya lesz Magyarországnak, mint Ausztriának. Amikor az uralkodóház legbiztosabban csak Magyarországra támaszkodhatik. És a német császár, amíg monoton ünnepes hangon mondja a felköszöntőt, a király üdvözlétére a válaszbeszédet, egyszerre csak a hallgatók észreveszik, hogy hirtelen változással melegség esendül a beszédébe... mert a lovagias magyarokról szól... Mert eszébe jutott a lelkesedés, ami őt körülvette minálunk. A lelkesedés, amelyik fellángol, amikor egy uralkodó jelenik meg, aki népének érzésével, gondolkodásával, vágyával, reményével ugyanegy érzést, gondolkozást, vágyat és reményt táplál. Ez eszébe jutott a német császárnak és a hangja közvetlenebb lett.

A magyar miniszterek hálásan fogadták ezt a melegséget, ami akkor is jelentős volna, hogyha diplomáciai megállapodás következménye lett volna. A diplomácia azonban csak szavakat és mondatokat tud diktálni, de érzéseket nem. Az érzés mélyebb benyomásokon alapszik. Az osztrák fondorkodások és gyilkos intrikák között a magyar kormány tagjait meg erősítette a német császár figyelme.

Mintha a beszédnek tovább következő kommentárja lett volna, úgy következett a cserélő alkalmával a német császár beszélgetése Wekerle miniszterelnökkel és gróf Andrássy Gyula belügyminiszterrel. A gróf Andrássy Gyulával való beszélgetés különösen hosszú volt és gróf Andrássynak alkalma nyílhatott, hogy a külügyi vonatkozásokat magyar szempontból megismertethesse a német császár előtt.

És most, elmúlva az ünnepi órák, Bécs városa visszakerül a hétköznapi közé. Ellenünk folytatódni fog a gyűlölködés. Nélkülnk azonban nagy politikát, európai politikát többé nem csinálhatnak. És az uralkodó nem fogja engedni, hogy a gyűlölködés megrontsa az iránta érzett loyális erösségét.

A magyar nemzet több jelét adta ragaszkodásának annál, mint amit idegen talajból kitépott virágok jelentenek. Véraldozatra vonult fel anélkül, hogy egy hang ellentmondás lett volna hallható. És egy

gyermek arcképnél többet jelent az, hogy családosi emberek gyermeküket otthagyták, hogy a király parancsára csatába menjenek.

A német császár meleg hangja, mintha egyuttal figyelmeztetés lett volna, hogy az ilyen áldozatokat meg kell becsülni.

A német császári pár Bécsben.

Budapest, május 15.

A német császár bécsi látogatásával foglalkozik ma az egész világsajtó. Az angol sajtó egy része konstatálja, hogy a monarchia és Németország szövetsége ma a legkiválóbb szövetség Európában. Ugyanily hangon írják a többi mérvadó organumok is és konstatálják, hogy a német császár bécsi látogatása elsőrangú politikai fontossággal bír, melynek hatása a szövetségesek további fegyverkezésében fog megnyilvánulni.

Bécsből ma a következő híreket kaptuk:

A tegnapi estély az udvarnál.

Az estély az udvarnál a nagy redout-teremben fényesen folyt le. A díszes udvari ünnepegen résztvettek: a közös miniszterek, a magyar és az osztrák miniszterelnök, az egész diplomáciai kar feleségeikkel együtt, gróf Andrássy Gyula, gróf Zichy Aladár, továbbá az osztrák miniszterek, a képviselőház és az uralkháza elnöke, *Pernerstorfer* képviselőházi alelnök, az osztályfőnökök és tükör tanácsosok, a helytartó, a polgármester, dr. *Mayer* püspök, *Marschall* felszentelt püspök, *Belopotoczk* püspök, az udvarképes társaság és az egész arisztokrácia, de igen sokan a magyar főnemcek közül is. Az estély egy kis késéssel kezdődött meg. Az udvar negyed tíz órakor vonult be. A király a német császárnét, Vilmos császár pedig *Mária Annunziata* főhercegnőt vezette. Azután az uralkodóház tagjai következtek, majd a kíséret, a díszőrség, a főhercegek és főhercegnők udvarához tartozó személyek jöttek hosszú sorban. Az udvari zenekar a hangversenyt Wagner Császárinuló-jával nyitotta meg. Mialatt *Viktória Augusta* császárné a diplomaták feleségét mutattatta be magának, bár *Aehrenthal* külügyminiszter a nagyköveteket és követeket mutatta be a császárnak. Vilmos császár mindegyik diplomatával hosszasan elbeszélgetett, a leghosszabb ideig azonban mégis a pápai nunciussal, a francia és az angol nagykövetekkel beszélgetett. A király csak akkor szólította meg a diplomatákat, amikor a német császár befejezte cserélőjét. A német császárnének ezalatt az emelvényen az osztrák miniszterelnököt, *Trautmansdorff* Károly herceget, gróf *Thun* Ferencet, majd több főúri hölgyet mutattak be. *Montenuovo* főudvarmester báró *Schönaich* közös hadügyminisztert, *Brudermann* lovassági csapatfelügyelőt, *Georgi* osztrák honvédelmi minisztert, gróf *Beck* gárdakapitányt, *Windischgrätz* herceget, az uralkháza elnökét és dr. *Pattai*t, a képviselőház elnökét mutattatta be. A német császár azután még *Marschall* felszentelt püspököt és az osztrák minisztereket szólította meg. Az estély tizenegy óra előtt végződött.

A mai nap.

A német császári pár reggel fél 9 órakor megjelent a kapuczinusok kriptájában, ahol *Erzsébet* királyné és *Rudolf* trónörökös sirjára koszorúkat tett, amelyeken V. és A. V. kezdőbetűkkel állított fehérsejtem szalag volt. A császári pár a sirnál rövid imát mondott. Nyolcz percznyi tartózkodás után elhagyta a kapuczinusok sirboltját és az összegyűlt közönség lelkes ovációi közben visszatért a Hofburgba. Vilmos császár délelőtt báró *Aehrenthal* külügyminisztert fogadta. A külügyminiszter azután egy óráig tanácskozott *Csirszky* német nagykövettel. A császárné a délelőtt folyamán *Mária Annunziata* főhercegeasszonnyal a Práterbe kocázott és megtekintette a Rudolf-trónörökös-híd közelében lévő *Erzsébet*-emlékművet, mire az osztrák iparművészeti muzeumba ment, ahol időközben Vilmos császár is megjelent. A feleség behatóan megtekintették a *Károly* főherceg-kiállítását. A

német császár ezután a német nagykövetségre hajtattott. A felségeket a közönség mindenütt lelkes ovációkban részesítette: Délben fél 1 órakor a Hofburg márványtermében dejeuner volt, amelyen a felségeken kívül a főhercegek, a főhercegeasszonyok és a kíséretük vettek részt.

A császári pár elutazása.

A családi dejeuner után a császárné *Mária Annunciata* főhercegeasszonnyal, Vilmos császár osztrák-magyar tábornoki egyenruhában, Ferencz József császár és királylyal, aki porosz tábornoki egyenruhát viselt, a diszszolgálatról kísérve, sok ezerre menő közönség sűrű sorfala és élénk ovációi közben a nyugati pályaudvarhoz hajtottak. Vilmos császár és a császárné szüntelenül a legbarátságosabban köszönték meg a folyton ismétlődő viharos köszöntéseket. A nyugati pályaudvarra érkeve, a felségek a bucsu alkalmából megjelent személyiségek, *Tschirschky* nagykövét és a német nagykövetség személyzete körében, valamint *Szögyény-Marich* osztrák-magyar nagykövét bevonásával cercelet tartottak. A felségek ezután a délszaki növényekkel dusan díszített perronra léptek. Augusztia Viktória császárné megcsókolta Mária Annunciata főhercegnőt, Ferencz József császár és király kezét csókolt a császárnénak, aki barátságosan mosolyogva bucsuzott el ő felségétől. Ferencz József császár és király és Vilmos császár háromszor megcsókolták egymást. Ő felsége segítette a német császárnénak az udvari szalonkosiba történt beszállásnál. A német felségek ezután a vonat elutazásáig az udvari kocsi ablakából élénken társalogtak Ferencz József császár s királylyal és Mária Annunciata főhercegnővel. A király egészen a kocsihoz ment és rendkívül jókedvű volt. A vonat indulása pár perczet késett és Augusztia Viktória császárné gyöngöden figyelmeztette a királyt:

Fel séged el fog fáradni. Sokáig indulunk.

Ferencz József király így válaszolt: De mikor olyan szívesen állok itt. A következő pillanatban kirobogott az udvari különvonat.

Külföldi lapvélemények.

A *Berliner Tageblatt* különösen a két pohárköszöntő jelentőségével foglalkozik s azt írja, hogy a pohárköszöntőkben jövőre szóló program van. Különösen kiemeli a lap azt a körülményt, hogy a két uralkodó üdvözölte az olasz királyt. Ebből kitűnik, hogy ugy Ausztria-Magyarország, mint Németország nagy súlyt vet Olaszországnak a hármasszövetségben való megmaradására.

A párisi *Temps* ezt írja: A hármasszövetség ünnepies tüntetés tárgya összes tagjai részéről. A fényes győzelem, amely a keleti válság nyomán az osztrák-magyar-német diplomáciának osztályrészeül jutott, alkalmas arra, hogy az időkint kissé lankadó bizalmat a harmadik szövetségben felfrissítse. Ez a siker azt a tanulságot szolgáltatja, hogy nincs állandó gyümölcsöző szövetség kölcsönös szolgálatok és szilárd katonai alap nélkül. A francia-orosz-angol szövetségtől hiányzott a kitartó és okos katonai politika.

A *Daily Telegraph* ezt írja: A két uralkodó, aki tegnap találkozott, a XX. században majdnem ugyanolyan hatalmi állást foglal el, mint egy századdal ezelőtt Napoleon császár és Sándor cázár, az erfurti kongresszus után. A két uralkodó a hármasszövetségnek adott sakkal kétségtelenül erősítette pozícióját és Ausztria-Magyarország és Németország az urai Közép-Európának. Fontos, hogy a brit kormány ne becsülje alá az új helyzetből előállható következményeket és felismerje az egyensúly felbillenését. Természetes, hogy a bécsiak megragadják az alkalmat, hogy a szövetséges nemzet császárságának leröjűk hálójukat azért a segítségért, amely lehetővé tette, hogy kardesapás nélkül oly jelentős sikert értek el. A germán szövetségesek tulsulya egyenesen kényszeríti Olaszországot a hármasszövetségben való megmaradásra.

A török események.

Budapest, május 15.

Az ifju-török párt mindent elkövet, hogy *Abdul Hamid* szultánt rábirja, hogy a külföldi bankoknál elhelyezett pénzét az államra ruházza át. Az ex-szultán azonban, ugy látszik, nem akar kötélnék állni, legalább az eddigi jelentésekből az tűnik ki, hogy az ifju-törökök semmiféle eredményt sem értek el.

Kisásziában a helyzet kezd már békésebb lenni, miután a kormány a lázadó vidékre megbízható katonaságot küldött. A napokban megérkezik a vérengzések színhelyére a hadbírótság is, mely szigorú büntetést fog szabni azokra, kik az örmény-mészárlásban bűnösek voltak.

Mai híreink a következők:

Abdul Hamid kincsei.

Annak a bizottságnak munkájáról, — melyet a Yildiz-kioszk átkutatására és leltározására küldtek ki — Konstantinápolyból a következőket jelentik. Első sorban az exszultán magánlakását kutatták át. Hálószobájában egy rozszant kis ágyat találtak, mely egy másodrangú-kórházba sem illett volna. Rövid keresés után a szomszéd szobában két pénzszekrényt találtak. Az egyikben részvényeket és nyugtákat találtak az Ottoman bankba és a német-keleti bankba szóló befizetésekről. A másik szekrény öt fiókjában drágaköveket és ékszereket találtak, melyek óriási értékűek. Ugyanebben a szobában egy utazótáskában 2,520.000 koronára török bankjegyre bukkantak. Ugy látszik, a szultán már előre elkészült az esetleges detronizálásra s ezért rakta meg pénzzel utitáskáját, amelyet azonban nem vihettek magával. A kereveten megtalálták *Abdul Hamid* imalanczát, melyen kilencz értékes gyöngy van. E gyöngyök értéke meghaladja a 850.000 koronát. A szomszéd szoba teljesen be volt rendezve asztalos-műhelynek. Az exszultán ugyanis igen ügyes asztalos. Ebben a szobában igen sok pénzt találtak. Egy látszólag igen igénytelen külsejű szekrényben 5.400.000 korona készpénz, egy másikban pedig 216.000 korona értékű bankjegy volt elrejtve. A szomszédos szobákban is van két pénzszekrény, de azokat eddig nem tudták felnyitni. A háremben nagy rendtelenség jelzi a lakók gyors távozását. Mindenütt cigarettatárczák, sétatobok, ridikülök, fésűk és hajkefék fekszenek nagy rendtelenségben. A ridikülök telve vannak pénzzel és ékszerekkel, melyek igen nagy értéket képviselnek. A talált pénzről és kincsekről gondos leltárt vettek fel s az egészet a hadügyminiszter őrizetére bízták. Az értékes holmikat el fogják adni s a pénzt az államkincstárba utalják. Azt hiszik, hogy a további kutatás során több kincset is találnak.

Presszió az ex-szultánra.

*Abdul Hamid*ről az utóbbi időben sokféle kőszá hír kering, amelyeket hivatalosan nem erősítenek meg. Legújabbban azt a hírt terjesztik, hogy *Taalat* bég, a kamara alelőke felkereste az exszultánt és küldetésének kettős célja volt: megegyezésre akart vele jutni az exszultán külföldi bankokban letett értékeinek kiadatását illetőleg és ez sikerült is neki, amennyiben *Abdul Hamid* irásbeli beleegyezését adta az értékek fölvételéhez. *Taalat* bég küldetésének másik és fontosabb oka az volt, hogy rá akarták venni *Abdul Hamid*ot, hogy a Yildiznek pénznehelyiségében elzárt kincsekhez vezető pánczélsajtó kulcsát adja át. *Taalat* bégnek, ami által az ajtónak robbantószerekkel való feltörését és a felhalmozott értékpapírok egy jó részének pusztulását el lehetne kerülni. *Taalat* bég azonban nem tudta rávenni a szultánt a kulcs kiadására. Később három katonatiszt kereste fel *Abdul Hamid*ot, akiknek végre sikerült a volt szultánt más elhatározásra és a kulcs kiadására bírni. Az ifju-török bizottság ezeket a híreket hamisaknak mondja, de a szultán közvetlen környezetéből az a hír szivárgott ki, hogy vasárnap éjjel az Allatini

villában csakugyan különös dolgok történtek. *Taalat* béggel az exszultán bizalmasa, *Fedhy* bég utján érintkezett és az utóbbival az egész éj folyamán tárgyalt.

A kisásziái helyzet.

Mahmud Sefked basa kijelentette, hogy Kis-Ázsiában helyreállott a nyugalom és hogy az onnan jövő hírek erősen tulzottak. A kormány a zavargók ellen nagyon szigoruan fog eljárni. Tíz zászlóalj már elindult Adamába. Hét tisztből alkotott katonai bíróság legközelebb megy el oda. Erzenumból jelentik, hogy az ottani helyőrséget fellázították az alkotmányhoz hű *Ibrahim* basa marsall ellen, és a katonák tiltakoznak 52 ifju-török tisztt visszahelyezése ellen, akiket a reakzionárius *Ercingian* parancsnok állásuktól megfosztott.

A reakzionáriusok a zsidók ellen.

Konstantinápolyból jelentik, hogy a reakzionáriusok most antiszemita zavargásokat készítenek elő. Egyik ügyükkük azt a hírt terjesztette, hogy a nagyrabbinust és az örmény patriárchát fel akarják akasztani. A szaloniki-i esendörök ezt az embert négy czinkostársával együtt azonnal elfogták és ekkor kitűnt, hogy ezek az emberek már akkor, amikor a macedoniai sereg utban volt Konstantinápoly felé, Skutariban olyan híreket terjesztettek el, hogy a szalonikiakkal együtt az ottani zsidók is jönnek, hogy az ó-törököket megsemmisítsék, de az ó-törökök, mielőtt ez megtörténhetné, a zsidókat le fogják mészárolni. Valószínű, hogy a kormány ezekkel a lázítókkal nagyon kurtán fog elbánni. Holnapra házkutatásokat várnak a görög és az örmény negyedben. Attól tartanak, hogy az örmények beszüt akarnak állani Adana miatt.

Burhan Eddin herceg.

Abdul Hamid exszultán legkedvesebb fia, *Burhan Eddin* herceg, aki ellen az ifju-törökök a legjobban el vannak keseredve s akiknek elfogatása érdekében mindent elkövetnek, — mint *Gostinac*ból jelentik — állítólag *Debreben*, a *főkölő albánok között tartózkodik*, ahol három nappal ezelőtt látták. A herceg több albániai társaságában az egész Albániát és Macedóniát beutazza és arra törekszik, hogy a görögöket a maga részére megnyerje. *Burhan Eddin*nek az a célja, hogy nagyobb haderet gyűjtsön és behatoljon Szalonikibe. A szaloniki-i váli alaposan informálva van a herceg szándéka felől, a katonaság azonban vonakodik harczba szállani az albánokkal.

A cabinet noire.

Egy szultán harminczhárom évi zsarnokságáról hull le lassankint a lepel. Egy erős katonai különítmény a napokban két kocsin, zsákokban szállította be a hadügyminisztériumba *Abdul Hamid* bűnjelait: a „djurnal”-okat, amelyek magyarázatát adják az egész régi, romlott rendszernek. A „djurnal” kis papírdarab, amely valami feljelentést tartalmazott s a szultán titkáraihoz, kamarásaihoz s nem ritkán magához a szultánhoz volt címezve. Naponta körülbelül háromezer *djurnal* érkezett be és ezek a Yildiz-kioszk megszokott házirendjétől eltérőleg szépen, pontosan el voltak rendezve. A *djurnalok* íróit „djurnaldjik”-nak nevezték. Voltak hivatalosan megbízott emberek, akik a *djurnalok* beküldésével üzletszerűleg foglalkoztak, így az *Abdul Hamid* szolgálatában állott titkos rendőrség emberei. A *djurnaldjik* nagyobb számát azok a feljelentők tették ki, akik „hivatalos kötelességből” szegődtek a becsutellen ügy szolgálatába, hogy állásukat megtartsák, előhaladásukat biztosítsák s nem ritkán azért is, hogy pénzt szerezzenek. A *djurnaldjik* évenként 25 millió korona költséget emésztettek fel. Aki valami fontos feljelentést küldött a Yildizbe, az „kedvelt egyéniség” volt, haladása biztosítva volt, míg ellenben a tisztességes elem háttérbe szorult. Könnyelmű és lelkiismeretlen fiatalok így küzdöttek fel magukat tisztességes öregek elébe. Tény, hogy a *djurnaldjik* levelezése sokkal kiterjedtebb volt, mint az udvar hivatalos levélforgalma s *Abdul Hamid* különös gyönyörűséget talált az áru *djurnalok* megfejtésében. Most, hogy ezek az iratok nyilvánosságra kerültek, sok szenzációs letartóztatás

fog bekövetkezni, ámbar a bűnösök nagyrésze idejében elmenekült, köztük Ali Kemal is, az „Ikdám“ főszerkesztője, akiről kiderült, hogy egyike volt a legtevékenyebb djurnaldjének. Ragyogó tollával ugyan lapjában mindig a szabadság eszméjéért küzdött, de Abdul Hamid aranyai őt is letéptették a becsületesség útjáról és áruló lett. A talált irások közt sok olyan is van, amelyik nagyon kompromittálja Ismail Kemal bég albán képviselőt, a liberálisok volt vezérét, aki Athénbe szökött. Most onnan akarja az albánokat felláztatni, de a török kormány felszólása következtében a kormány ki fogja utasítani.

Enver bey a jövőről.

A Journal konstantinápolyi tudósítója beszélt Enver bey berlini katonai attaséval, aki azt mondta, hogy még sok kivégzésre lesz szükség, akkor aztán a tisztiek végleg isten hozzádot mondanak a politikának s nem fognak a miniszterek dolgába avatkozni. A mostani kormány hosszútávú lesz és nagy a tekintélye. A béke érdekében a porta szövetségre törekszik Bulgáriával és remélhetőleg Szerbia és Törökország között is sikerülni fog megegyezést létesíteni.

A lázadó katonák büntetése.

Tíz ezret azok közül a katonák közül, akik a konstantinápolyi reakzionárius katonai puccsban résztvettek, büntetésből három évre az utak és a katonai vasutvonalak építésére rendelték ki tisztiek és katonák felügyelete mellett. Ezek a katonai munkások külön egyenruhát viselnek és három év alatt ezer kilométernyi vonalat tartoznak kiépíteni. Ozman beynek, a közmunkák igazgatójának ezek a katonák a szemléken keservesen panaszkodtak, hogy szánják-bánják eltávolításukat, de a puccs alkalmával félvezették őket.

KÜLFÖLD.

Montenegró pétervári ügynöksége. A czár visszatartotta Montenegrónak azt a kérelmét, hogy Pétervárott diplomáciai ügynökséget állíthasson fel. Ugy látszik, hogy Danilo trónörökösnek a czárnál tett látogatása ezzel a kérdéssel függött össze.

A német birodalmi gyűlés. A birodalmi gyűlés senior-tanácsa elhatározta, hogy keddtől pünkösd utánig elhalasztja üléseit s felszólítja a kormányt, hogy sürgősen ismertesse meg a birodalmi gyűléssel azokat az adóemeléseket, amelyeket a visszatartott adók pótlására kíván behozni s akkor a pénzügyi bizottság nyomban hozzálát az új adójavaslatok tárgyalásához. A kormány nem akarja a pénzügyi reformot őszig halasztani s szeretné még a nyáron letárgyaltatni. — Bülow herceg szerdán utazik Wiesbadenbe a császárhoz jelentést tenni a politikai helyzetről. Evégből holnapra és hétfőre meghívta a liberális pártok vezetőit, hogy velük megbeszélje állásfoglalásukat a pénzügyi reform tekintetében. A kancellár környezetében úgy tudják, hogy nem is gondol arra, nem is volt szándéka, hogy a pénzügyi reformot a liberális pártok nélkül valósítsa meg.

Ostromállapot Lisszabonban. A lisszaboni rendőrség új forradalmi bizottságnak jött a nyomára. A rendőrség és a városi gárda készenlétben van. Az utóbbi napokban nagyon sok republikánust letartóztattak. Lisszabonban múlt éjjel kihirdették az ostromállapotot. A helyzet nagyon komoly.

A perzsa helyzet. A birodalmi tanács huszonegy tagu bizottságát bízták meg az új választási törvény kidolgozásával. A minisztertanács felhívást bocsátott ki, amelyben a lakosságot nyugalomra inti. A fegyverhordás tilos. A rendezettség azonnal való megbüntetésére katonai törvényszékeket alakítottak.

A szerb ügy árulói. A belgrádi terrorista nacionalisták néhány nappal ezelőtt a délszláv klubban gyűlést tartottak, amelyen három tiszt is résztvett. A gyűlésen jelenlevők bírósággá alakultak, hogy a szerb ügy árulójáról ítéletet mondjon. Ez a bíróság halálra ítélte számos politikust, akiknek részük volt Zágrábban és Czettinyében a nemzeti árulásban, így a többi közt Nikita fejedelmet, Vuko-

liást és Lázics Györgyöt. A többi közt két zágrábi hivatalnokot is halálra ítélte.

Izland függetlensége. Reykiavikból érkezett távirat szerint az izlandi törvényhozás egyhangúlag kimondta Izlandnak Dániától való függetlenségét. Minden közös ügy megszűnt és a personal unió alapján a két országot csupán a király személye köti össze. Dánia ezt a határozatot nem fogja respektálni és ezt a kormány már előzőleg ki is jelentette, sőt a király az izlandi küldöttséget, amelyik ezt a tervet be akarta neki jelenteni, nem is fogadta.

A tükör.

A tizenhetedik század közepén tükröt csak a velencei köztársaságban tudtak gyártani. A nemes köztársaság látta el egész Európát ezzel a portékával s természetesen nagy jövedelmet húzott belőle. Feltétlenül is őrizte a tükrögyártás titkát, nehogy valahol versenytársa akadjon. A gyártással foglalkozó munkásoknak nem volt szabad senkivel közlekedniük, az országot pedig éppenséggel nem hagyhatták el. Törvényt alkottak róla, hogy a külföldre szakadt tükrömunkás felesége, gyermeke és egyáltalában minden rokona tömlőcsebe vetendő s mindaddig ott tartandó, amíg az eltévelyedett vissza nem tér. Ha pedig a visszatéréssel késlekednék, sbirr küldendő utána, aki ott fojtsa meg, ahol előtalálja.

Colbert, a francziák zseniális minisztere, fejébe vette, hogy az ő országa nem lesz többé Velence adófizetője azon a czímen, hogy a tükröt tőle kénytelen vásárolni. Elhatározta, hogy megteremti a tükröipart Franciaországban. (Azok, kik Magyarországon iparpártolással foglalkoznak, hallgassák meg, mit csinált ez a miniszter.) Megbizta ennél fogva a Velenczében székelő francia köröket, hogy csábítson át néhány tükrömunkást — minden áron. A követ eget-földet megmozgatott, de hiába. Erre külön embert küldött a köztársaságba, hogy vegye át a követőtől a megbízást. Ez azután óriási summák segédelmével, ezer veszedelem között, megszöktetett négy munkást, aki meg is érkezett Párisba.

A doge rögtön bebörtönöztette a négy munkás rokonságát. De tudta azt, hogy ezzel még nem akadályozhatja meg a nagy titok kipattanását. Éppen ezért Párisban székelő követje útján olyan taktikai hadjáratot indított meg a négy munkás visszatérítésére, amilyenre nincsen példa a történelemben. Pénz, rábeszélés, asszony, hamisított levelek és a velencei inkvizíció minden instrumentuma megmozdult a siker érdekében. De Colbert is résen volt. Gondosan őriztette a munkásokat és a köztársaság minden sakkuzására ellen-huzással felelt. Mikor kifogyott minden csalafintaságból, rávette XIV. Lajost, hogy látogassa meg a munkásokat a műhelyükben. A napkirály el is ment hozzájuk és a következő párbeszéd pergett le közöttük:

— Ah, önök tükröt csinálnak?

— Igen, felség!

— Szép, szép, csak folytassák!

Amint látható, a mai uralkodók még most is ezt a szótárt használják, alighanem azért, mert a napkirály néhány szava nagy hatással volt a velencezésekre. Olyan hatással, hogy végképpen lemondtak a visszatérésről.

Erre a Nemes Respublika a régi, jó, kipróbált eszközhöz nyúlt. Egy szép napon hirtelen meghalt az egyik munkás. Néhány nap múlva, iszonyu kínok között, egy másik is

követte példáját. A harmadik és negyedik ekkor meggondolta magát és hirtelen visszautazott Velenczébe. Azt gondolták, hogy mégis csak jobb élni Velenczében, mint máregtől halni meg Párisban. Velence előkelői pedig nyugodtan ültek tanácsba és állapították meg, hogy a tükör titka most már örökre biztosítva van a Nemes Respublika számára.

Ebben a tükörben megláthatják magukat azok, akik minduntalan bizonyos örök, változhatatlan intézményekről beszélnek.

Május Londonban.

London, május közepén.

A tavaszt okvetlenül észre kell vennünk, ha megfigyeljük a szokatlanul forgalmas utcákat. A londoni arisztokrácia már beköltözött a városba; az üres utcák és házak újra felélednek s a télen át sötét, elhagyott lakások most fényárban usznak. A kapuk előtt, hol nemrégiben még csak a mili-márik és pékinások járkáltak, most egymást kergetik a fényesebbnél fényesebb fogatok. A Piccadilly és Szt.-Jams-uton, hol a klubok vannak, a cizillinderek egyszerre megszaporodnak s a környező parkok lombos fái között úgy érzi magát az ember, mintha nem is egy nagy gyárváros, hanem valamely előkelő furdőhely parkjában élvezné a tavasz első sugarait.

Az előkelő utcákon oly nagy tömeg tolong, mint karácsonykor, azzal a különbséggel, hogy most ez a közönség sokkal elegánsabb. A Covent-gartenben ismét visszatérnek a dalos pacsirták, kik nemrégiben még Amerikában váltották aprópénzre torkuk aranyát. Ma a német Walküröket halljuk, holnap egy olasz primadonna koloraturáit.

A napnak bizonyos óráiban véget érni nem akaró kocsisor robog ki a környékbeli villák felé, vagy a löversenyterre. Minden fényt, pompát, gazdagságot árul el s minden a gazdagsággal járó hatalomra emlékeztet.

Ha egy szép májusi napon végigmegyünk a Szt.-Jams-uton, okvetlenül eszünkbe jutnak azok az ünnepek, melyekkel a régi londoni lakó a tavasz megjelenését üdvözölte.

Bár manapság a régi májusi ünnepeknek csak halvány parodisztikus árnyalatai vannak meg, mégis egyes motívumok arra vallanak, hogy a nép lelkében még nem mosódott el egészen az a rajongás, melylyel az ősök a tavasz iránt viseltettek.

Május elseje azelőtt az év legnagyobb ünnepe volt. Az ifjuság már kora reggel kivonult, hogy zöld galyakat s virágokat gyűjtsön. Minden templomszolgá felállított egy magas fát a templom előtt s szalagokkal, színes bokrétaikkal ékesítette fel. Az ifjuság pedig ekörül lejtette a híres morisdans-ot, mely a tél ellen való diadalmos küzdelmet szimbolizálta.

A nép büszke volt erre a tánczra s épp oly buzgón oktatta rá a fiatalságot, akár ma a népszerű football- és cricket-sportra.

Manapság már csak Varieté-kben láthatjuk a morisdansot, mely nem a régi dícsőített néptáncz, hanem ennek durva paródiája. Teljesen művészietlen ugrándozás, mely még a falusi lányok izlésének sem felel meg. A térd fölé erősített kis csingó kedves hangját elnyomja a padlón ugráló csizmák kopogása s a durva kopogás miatt elfelejtjük megfigyelni a kellemes mozdulatokat.

Mennyire más lehetett ez a táncz akkor, amikor a nép gyermekei kipirult arcuzal, örömmel telt szívvel lejtették a süppedő zöld füben. Ezek a tavaszi ünnepek VI. Eduárd kasztikus uralkodása alatt érték véget. A nép gyűlölni kezdte mindazt, ami Rómából jött s abbahagyta a tavaszi ünnepeket csak azért, mivel ez emlékeztette őket a régi római tavaszi ünnepekre. A májusi fákát levágták, elégették a morisdansot pedig elátkozták s az örökig inceselkedésnek hitték.

II. Károly uralkodása alatt ismét felvirágoztak a májusi fák. Az utolsó London mellett, a 18-ik században, Kamingtonban, a Themse partján állott, de az is túlélté halálát, mivel tisztelői csak a marry milkmaids-ek sorából kerültek ki, kik még

ma is öríznek ablakaikban a vaj és tojások között ilyen májusi ágakat.

Nem kell azonban csodálkoznunk a népszokások ily nagymértvű megváltozásán, ha tekintetbe vesszük, hogy az őslének volt okuk örülni a tavasz megjelenésén, mivel ők nagyon sokat szenvedtek a tél zordsága miatt, míg mi a telet is kellemessé tudjuk tenni a modern technika vívmányaival.

A francia postásztrájk.

— Letörték a sztrájkot. —

Budapest, május 15.

Ma már teljesen kétségtelennek látszik, hogy a francia postások sztrájkja kudarcot vallott. A mozgalom nem sikerült, mert a vezetésében nem volt egyetértés, és mert az egész hadjárat szervezetlen volt. A tegnapi értekezleten százezernyi tömegek jelentek meg a harcz jel-szavalt hangoztatva s ma alig nyolczszáz ember hiányzott a hivatalokból. A fiaszó tehát teljes, s most a kormány drákói rendszabályokhoz készül. Kényre-kegyre ki vannak szolgáltatva a tisztviselők és nyolczszáz ember renitenciájának súlyos következményeit sok százezer család érezni fogja. Az Elysée-palotában ma tartott minisztertanács 313 posta- és táviróhivatalnok elbocsátását már elhatározta. Egyszermind megállapították a hivatalnokok szolgálati szabályzatára vonatkozó törvényjavaslat szövegét. Hir szerint a javaslat két részből áll, amelyek közül az első az egyes hivatalnokok magatartására, a másik az állami hivatalnokok egyesülésére vonatkozik és igen szigorú elvi meghatározások vannak mindkét részben.

Parlamentari körökben beszélnek, hogy Hugliési-Conti nacionalista képviselő, utalással a kamara fegyelmezési ülésében történetekre, hétfőn határozati javaslatot szándékozik benyújtani, amely szerint a kamara tehetetlenségének tudatában felszólítja a kormányt, hogy javasolja a köztársaság elnökének a kamara feloszlatását. Természetesen, hogy tisztán a nacionalisták tüntetéséről van szó.

Ellenben bizonyos az, hogy a postások sztrájkja elsekélyesedett, mert a munka majdnem zavartalan. A sztrájk szervezői el vannak keseredve. A mozgalom egyik vezetője egy gyűlésen azt hirdette, hogy ha a sztrájkolók belátnák, hogy követeléseiket nem tudják érvényesíteni, akkor az általános munkásszövevényhez fognak fordulni, ami egyértelmű a forradalommal. Ha a kormány az utcára kényszeríti a sztrájkolókat, ő lesz az első, aki a katonák szuronya elé áll és reméli, hogy az első golyó őt fogja érni.

A vasutasok szindikátusának válaszmánya hétfő este a szajnamegyei csoportokat gyűlésre hívta össze, amelyen a postások sztrájkjával szemben követendő magatartásról lesz szó.

A párisi osztrák-magyar kereskedelmi kamara arról értesítette a budapesti kereskedelmi és iparkamarát, hogy tekintettel az újonnan kitört francia postásztrájkra, Ausztriára és Magyarországra nézve külön postai szolgálatot szervezett. Az Ausztriába és Magyarországra szóló leveleket a párisi kamara helyiségében (Páris, rue Richer 54.) mindennap délután 5 óráig gyűjtik és küldönc útján Brüsszelbe szállítják, ahonnan postán továbbíthatnak. Az Ausztriából és Magyarországból érkező levelek a következő címre címzendők: „Chambre de Commerce Austro-Hongroise de Paris, Hotel de la Poste, „Export“ Brüssel“. E leveleket a Brüsszelből naponként visszatérő küldönc viszi Párisba. Párisi címzeteknek szóló levelek kettős borítékban küldendők és pedig a külső borítékra az osztrák-magyar kamara előbb említett címe a belső borítékra a címzett neve és lakása irandó.

Párisból jelentik éjjel: Hivatalos megállapítás szerint Párisban 23.406 posta- és táviróhivatalnok közül 1917 sztrájkol. A vidéken javult a helyzet.

TÁVIRATOK.

Közgazdasági táviratok.

A világ selyemtermelése.

Berlin, május 15. (Saját tudósítónktól.) A világ selyemtermeléséről a következő jelentések érkeztek: Spanyolországban nagyon jó az eredmény, Perzsiában normális, Turkesztánban közepes, Szíriában valószínűleg nem lesz kielégítő, ellenben tekintélyes az eredmény Anatóliában.

UJDONSÁGOK.

1809. május 15.

Egy proklamáció ünnepli százszázötödik jubileumát ma, nagy Napoleon szözata a magyarokhoz. Valamikor száz évvel ezelőtt ezt a proklamációt jó Bacsnányi János faragott lúdtollal vetett, öregek betűkkel írta jófajta diógyőri papírosra. A lúdtoll is, a kéz is elporlott, amelyik írta, Napoleon is már csak az emlékezése, a megőrzött szavak ódon patinát kaptak az időtől; ám ezek az öreg szavak mégis utat törnek a mai magyar ember szívéhez. Jó Bacsnányi János fájalmát ma is értjük, bánata a mi bánatunk is.

„Az Ausztriával való egyesítés volt a Ti szerencsétlenségteknek főbb oka: Ausztriáért folyt a Ti véretek messze országokban; és legbecesebb javaitok szüntelenül annak örökös tartományai miatt veltak fölládozva!“

Ezzel a keserű panaszszal nem bírt a lepergett száz esztendő, sőt új érvekkel szolgált jó öreg Bacsnányinak. Custozánál, Solferinónál, Königgrätznel mi véreztünk; Boszniát és Hercegovinát magyar vér szerezte meg. S „legbecesebb“ javaink ma is az örökös tartományok miatt fecsérlednek. Ma is úgy van, ahogy Bacsnányi mondta szépapáinknak:

„A Ti Országtok tette az Ausztriai birodalomnak legszebb részét; és mégis úgy néztek Hazátokat, mint valamely meghódoltatott tartományt; olyan indulatok s mellyekes teklentetek által igazgattatván mindeddig, mellyek Ti reátok nézve idegen természetűek voltak.“

Melyik magyar ember szívemélyén nem mozdul meg valami ezekre a szavakra? S a proklamációt olvasva ez az érzés-közösség megmarad végesvéig addig, amíg tart a panaszos, keserű hang, a hangulatoknak ez az ugyanegy huron való együttrezgése, csak ott szakad meg, ahol fekete, komor színekből a lelkesedés bíbor hangjai s optimista rózsaszínek csapnak föl hirtelen. Ha akarjátok, szenvedesteknek most vége lehet, — igéri a proklamáció. Határotoktól egy pár kilométerre ott áll Napoleon, a hadverő, egész Európát megtörő. Az ő hivatása a zsarnokok megalázása, a népek fölcsabadítása; rettentő serege a forradalmi lázban vajudó, királyokat, királynőket nyakező Páris szülöttje: Napoleon szeret benneteket magyarokat, az ő keze benneteket is megszabadít, csak fogadjátok el ezt a kezét. Itt az alkalom arra, hogy örök időre lerázzátok magatokról a sok százados járnót!

Ez az optimizmus már idegen tőlünk. Szomorú rezignációval kezdjük érezni, hogy minden szabadság csak belülről fakad, izmosodó szerves erőkből, amelyek terjeszkedni kényelmesen nyújtózni, élni, kifelé hatni akarnak. Ilyen erők nélkül nincsen szabad-

ság, csak szolgaság van, csak alávetettség, mert a fejlődöttebb kultúra, izmosabb gazdaság, szaporább népesség ráfekszik a gyöngébre, diktálja a maga törvényeit, melyekben a „legbecesebb javak“ mindig idegen érdekeknek áldozódnak föl. A Napoleonok pedig minden ő hatalmuk daczára is gyöngök volnának arra, hogy szabadságot teremtsenek ott, ahol a szabadságnak nincsen gyökere. Még akkor is gyöngök volnának ehez, ha igaz szándék volna bennük s trónon példátlan népboldogító krisztusi szív. De nincsen ilyen bennük, a Napoleonok ajkán mindig csak frázis az e fajta proklamáció. Az elmúlt század sok színt mosott el a nagy császárról, mely száz évvel ezelőtt az alakját diszitette és a történelmi megvilágítás reflektorai sok olyan színt vetitettek rá, melyet a kortársak, a közvetlen érdekeltek, e gyülölködők és rajongók, a nagy francia forradalom s a diadalmas háboruk szuggeráló ereje alatt állók meg sem láthattak rajta. Ma senki sem hiszi, hogy a napoleoni harczok, zsarnokölők, szabadság támasztók voltak, mindenki tudja, hogy az erős akaratu és merész ambíciójú korzikai tüzértiszt befolyása alatt a sansculottizmusról kezdve, a direktre-korszakon folytatva és a császárságon végezve ezernyolczszázkilenczig hova fejlődött az ezerhatszáznyolczvankilencz? Másfél évtized alatt változatos, groteszken ijedelmes és fölmagasztosultan nagyszerű utakat megfutva, önmagába visszatérő görbe utat rajzolt a történelem: a Gréve-téren csak XVI. Lajos nyakazták le, a monarchiát nem: Versailles ujjá öledt, csak a parancsolás jogát vette át más. Jó Bacsnányiak és egyéb kortársak hihették, hogy a korzikai ügyvéd fia, aki nem bíborban született, annyira más minden bíborban születetteknel, hogy nekik lesz testvérük és fölcsabadítójuk. Száz esztendő távlatán keresztül azonban most már tisztábban ítelhető meg, hogy mi történt ezernyolczszáz és ezernyolczszáztizentöt között: A bíborban született dinasztiai élethalál harcza volt ez egy új, föltörékvő dinasztiaival szemben, mely demokrata volt annyiban, hogy a trónon megsufozta az eredet kötelező hosszuranyuló vérségét, de a néppel szemben éppen olyan exkluzív, önöszélű, haszonleső, imperialista ambíciókat hajszoló volt, mint voltak azok az elődök, akik Szent Fülöptől örökölték a trónt addig, amíg onnan leránczigálták őket.

Mondják, hogy XVI. Lajos a Templében is király maradt. Lehet. A királyok szomorú balsorsban is nehezen tévesztik szem elől azt, hogy a származásuk mire kötelezi őket. A maguk erejéből lett császárok azonban hamarosan elfelejtik azt, hogy a bölösőjüket nem Versaillesben, hanem Ajjacióban ringatták.

NAPIREND. Naptár. Vasárnap, május 16. — Róm. kath.: C. 5. Regate. — Prot.: C. 5. Lebed vt. — Görög-ország: máj. 3. D. Teodoz. — Zsidó: Ijar 25. — A nap két reggel 4 óra 24 perczkor, nyugszik este 7 óra 29 perczkor. — A hold két éjjel 3 óra 11 perczkor, nyugszik délután 3 óra 31 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak. Tavaszí Tárlat a Műsarnokban. Nyitva 9—6-ig. Belépődij 1 óráig 1 korona, azontul 40 fillér. — Francois Courtens-kiállítás a Könyves Kálmánnál. Nyitva 9—1-ig. Belépődij nines. — Az Uj Művészeti Szalon nyitva 9—1-ig. Belépődij nines. (Keeskeméti-u. 3.)

Nyitvalező könyvtárak és muzeumok: A Nemzeti Muzeum összes tárai 9—12-ig. — A Szépművészeti Muzeum 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Muzeum 10—1-ig. — A Néprajzi Muzeum 9—12-ig és 3—6-ig. — A Fővárosi Muzeum 9-től fél 2-ig. — Az Iparművészeti Muzeum 9—1-ig. — A Történelmi Képesarnok 10-től fél 2-ig. — A Földtani Intézet Muzeuma 10—1-ig. — A Közlekedési Muzeum 9—12-ig. — Az Aquincumi Muzeum egész nap. — Az Erzsébet Muzeum 9-től fél 1-ig. — A Fővárosi Könyvtár 9—12-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás 9—12-ig.

— Az „Egyetértés Vasárnapja.“ Lapunk melléklete ezúttal is érdekes és rendkívül változatos tartalommal jelent meg. Az első oldalon közöljük:

Zepelin léghajója számára készült csarnok Metzben és

Lueger és társasága a „Brünn“ nevű gömbös fedélzetű cimű képeket. Érdekes a

Nashimotó japán hercegnőről készült felvétel, továbbá egy kép, amely

Pánczéles ágyuautomobilt ábrázol. Egy képünk a

pneumatikus csomagszállítást a vonaton mutatja be közönségünknek. Néhány nagyon érdekes, a szumatrai életet bemutató képen kívül divatképek és festmények művész reprodukcziói díszítik a mellékletet, amelynek szövegrésze is változatos és magas irodalmi szintű álló.

— Személyi hír. **Ábrányi Kornél** miniszteri tanácsos, a miniszterelnöki sajtosztály főnöke már befejezte brixeni kúrját, amely kitünő sikerrel járt. A rendes utókúra után **Ábrányi Kornél** miniszteri tanácsos két hét múlva vissza is tér Budapestre és ismét átveszi a sajtosztály vezetését. — **Báró Rauch Pál** horvát bán ma Martianeci birtokára utazott.

— **Kossuth Ferencz betegsége.** Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter állapotában a mai napon javulás nem állott be. A beteget ma senki sem látogatta meg és a déli előtűt teljes nyugalomban töltötte.

— **A pápa és a hercegprimás orvosa.** X. Pius pápa egy saját kézírásával ellátott fényképet küldött dr. **Jordán Ferencz** Rókus-kórházi főorvosának, a hercegprimás főorvosának azért a gondos ápolásért, amelyben a hercegprimást részesítette. A fénykép, amely X. Pius pápát egész nagyságban ábrázolja, mintegy 50 cm. hosszú és 32 cm. széles. A fénykép aljára a pápa latinnyelven sajátkezűleg a következőket írta:

„Kedves fiunknak, a kitünő férfinak, Magyarország bitoros-hercegprimása háziorvosának, **Jordán Ferencznek**, a mennyel javak biztosítására, s jóakaratom tanubizonyosságára állandóan apostoli áldásunkat adjuk. A vatikáni palotából, 1909. május hó 9. napján. X. Pius.“

— **Lipót képtára.** Megint arról a Lipótról van szó, aki mint második ezen a néven. Belgium koronáját viseli, de botrány nélkül nem tudja képzelni sem az uralkodást, sem az életet. Most képtárának eladása körül — melyről már szólunk — folyik a botrány. Eleinte azt hitték, hogy a király csak azért kényveteli el a festményeket, hogy ilyen módon is kevesbitse a gyermekeire váró örökséget. Most azonban, mint egy brüsszeli távirat jelenti, a képeladásról olyan részletek kerültek nyilvánosságra, amelyek az egész dolgot valósággal nemzeti botrányná teszik. A katolikusok legnagyobb lapja: „Le Patriote“ azt írja, hogy a király nemcsak egyes drága festményeket, hanem családi képeket is eladott. Eladta az első belga királyné, **Mária Lujza**, valamint **Viktória** angol királynő arcképeit is, azonkívül számos szobrot, műtárgyat, antik butort, amelyek eddig mind a királyi palotát ékesítették. Beavatott emberek tudni vélik, hogy a király pénzügyi szükségben szenved. Ez a „pénzügyi szükség összefüggésben van a hankovpekingi vasúzzal, amelyben a királyt pénzügyileg nagy csalódások érték. Az eladást egy félhivatalos lap a következő indokolással erősíti meg: Lipót királynak már régi szándéka, hogy képgyűjteményét eladja, hogy így elejét vegye annak, hogy halála után **Lujza hercegnő** hitelteljes ezeket a műkincseket felfoglalhassák. A király a hercegnőnek rangjának megfelelő pozíciót ajánlott fel, azzal a kikötéssel, hogy mostani környezettől, mely kihasználja, mondjon le, a hercegnő azonban ezt az ajánlatot visszautasította és ezzel a királyt mostani eljárására kényszerítette.

— **Iskolai találkozó.** Dr. **Kovács J. István** kéri azokat, kik 1899-ben vele együtt végezték a budapesti IV. kerületi főreáliskolát, közöljék vele sürgősen a lakáscímüket (VII., Aréna-ut 11.). A találkozó június 8-án este lesz a Margitsziget alsó vendéglőben.

— **A beteg Stössel.** Lyttlanow, Stössel tábornok védője, mint Pétervárról közlik, egy újságíró előtt kijelentette, hogy a fogságban lévő Stössel tábornokot másodszor is szélhűtés érte. Port-Artur egykori védője megöregedett, összeesett, a fogság teljesen aláásta egészségét. Egyetlen örege kandurjában telik, amelyet a felsőbbség engedelmével fogságába vitt. Stössel azelőtt órákig elbeszélgetett fogolytársával, Nebogatov volt tengeraggal, Port-Artur védelmének részleteiről, ma már arra is gyöngye, hogy sokat beszélhessen. Mikor Stössel a megkegyelmezésekről hallott, maga is kegyelmi kérvényt nyújtott be a csarhoz, kérését azonban nem teljesítették. Ez a körülmény nagyon leverte a tábornokot. Felesége nagyon nyomoruságos viszonyok között van. Ezeket tudva, ugymond a védő, igazán itt volna az ideje, hogy a csunya pletykák végre-valahára megszűnjenek.

— **Háború Németországgal.** A múlt éjszaka a touli erődítések közvetlen közelében felelő érdekes katonai gyakorlat volt a legfelsőbb haditanács alelnökének vezetésével. A manőver terve a következőkben állott: Éjszakának idején kitör a háború Németországgal. Egy általános posta- és táviró-sztrájk részben megbénítja a francia védelmet s így az ellenség befészkel magát Toul közelébe, sőt az erődök egy részét már meg is szállotta.

— **A delwarei diákkisasszonyok.** Amerikaisan hangzik s így talán nem is egészen megbízható a hír, de elég érdekes arra, hogy reprodukáltassék. A wisconsini egyetem 70 nőhallgatója egyik hajadon tanárnőjük kíséretében tanulmányutra indultak Delawareba. Különvonaton utaztak és az általános női szokásoktól eltérően egyetlen uti podgyász gyanánt csak írómappáikat vitték magukkal. Delawareban egy szálló első emeletét foglalták le maguk számára. Történetesen ugyanabban az időben Delawareban a joghallgatók gyűlést tartottak és ez alkalommal száznál több más városbeli joghallgató is érkezett Delawareba, akik a női hallgatók által lefoglalt szálló harmadik és negyedik emeletén béreltek szállást. A találkozás így természetesen kikerülhetetlen volt és a kollegiálisból csakhamar barátság fejlődött. Együtt étkeztek és együttes kirándulásokat tettek a város környékére. A diákkisasszonyok olyan jól érezték magukat, hogy egy hét múlva, amikor a tanulmányut programja szerint haza kellett volna utazniuk, a delwarei tartózkodást két nappal meghosszabbították. Az utolsó estén saját szerű meglepetésben voltak részük a diákkisasszonyoknak és a joghallgatóknak egyaránt. A búcsúvacsorán, a harmadik fogásnál ugyanis föllépett a kirándulást vezető tanárnő és lendületes tósztt keretében kijelentette, hogy neki örökké emlékezetes lesz ez a tanulmányut, mert itt ismerkedett meg a mellette ülő fiatal jogi tanárral, akivel két napja jegyben jár. E vallomásra mintegy varázsütésre 140 torokból egyszerre hangzott fel:

— Mi is jegyben járunk.

Valamennyi diákkisasszony titokban jegybe váltott egy-egy joghallgatóval, de egyik sem tudott a többiről. A búcsúlakomát így természetesen reggelig tartó tánc követte és azután mindegyik völegény a vasútra kísérte menyasszonyát.

(—) Az „**Otthon**“ tisztviselők, altisztviselők, szolgák és munkások házépítő szövetsége, hivatkozás a lalapszabályának 15. szakaszára, közgyűlését a hónap 19-én este hét órakor a főposta-palota földszinti tanástermében (bejárat a városház-utcai kapun át) a következő tárgysorozattal tartja meg: 1. A központi tanács évi jelentése; az 1909. évi márczius 31-én lejárt zárószámadások előterjesztése. 2. A felügyelő-bizottság jelentése a zárószámadások és a központi tanács előterjesztései felett. 3. A központi tanács és felügyelő-bizottság részére az előterjesztett zárószámadások és jelentések alapján a felmentvény megadás iránti határozathozatal. 4. Alapszabályok módosítása.

— **A főjegyző bünei.** A szekszárdi ügyészség rendeletére a csendőrök letartóztatták és Szekszárdra kísérték **Linka Károly** faddi főjegyzőt, akit a főszolgabíró már egy évvel ezelőtt felfüggesztett állásától. A főjegyző ellen folytatott vizsgálat során ugyanis kitűnt, hogy **Linka Károly** okmányokat hamisított és nagyobb sikkasztást követett el.

— **Rektor- és dékánválasztások a műegyetemen.** A királyi József-műegyetem tanácsa tegnap tartotta meg az 1909—10. tanévre vonatkozó tisztújító ülést. Rektorrá ismét dr. **Wartha Vinczét** választották meg, a mérnöki és építészeti szakosztály dékánja: **Kovács Sebestyén** Aladár lett, a gépész-mérnöki szakosztályé: **Wittmann Ferencz**, a vegyész-mérnöki szakosztályé és egyetemes osztályé pedig dr. **Daday Jenő** lett. Prorektor: **K. Jónás Ödön**. Prodekanok: **Tötössy Béla**, **Lázár Pál** és dr. **Kürschák József** lettek.

— **Az éjjeli léghajó.** Bizonyos idő óta nagy nyugtalanságot kelt Angolországban egy titokzatos léghajó, mely mindig az éj sötétjében száll fel és senkisé nem tudja, honnan indul és hová köt ki. A különös léghajót egy idő óta minden éjszaka megfigyelték és a hírlapok olyan szenzációs dolgokat irtak róla, hogy az angol hadügyminisztérium, mint a „Daily Express“ írja, intézkedett is már az iránt, hogy a titokról a leplet lerántassák. Az említett lap munkatársa automobilon követte a léghajót a tengerpart mentén. Mikor először megpillantotta, alig száz méternyire lebegett a föld felett s fényszóróját minden oldalra körüljárta. A léghajó körülbelül száz láb hosszú volt és gondolájában két férfi ült. A fényszóró rendkívül erős volt, úgy hogy az a pont, ahová fénysugara esett, nappali világításban volt. Bár a léghajó szél ellen repült, meglepő gyorsasággal haladt előre. A hírlapíró csak minden erejének latbavetésével tudta követni. Amikor azután az automobil a tenger felé közeledett, a fényszóró kialudt és a léghajó pár pillanat múlva eltűnt az éj sötétjében. Az angol közönséget az nyugtalantítja a legjobban, hogy a léghajó következetesen az Északi-tenger felől jön és abban az irányban tűnik is el.

— **Klug Nándor halálához.** Dr. **Klug Nándor**nak, az egyetem tegnap elhunyt tudós professzorának holttestét a Lipót-körút 26. szám alatti lakáson helyezték ideiglenesen ravatalra. Az elhunyt tudós vejéhez, dr. **Heim Pál** egyetemi magántanárhoz özönével érkeznek a részvételt jelentő táviratok és levelek, amelyek mind a tudományos világ gyászáról beszélnek. Az egyetem Rector Magnificus és tanácsa is tolmácsolta már részvétét. A holttestet holnap reggel a középponti egyetem kapolacsarnokában ravatalozzák fel, ahonnan a temetés ugyan csak holnap, vasárnap délután négy órakor megy végbe. Az egyetem nevében **Ajtay K. Sándor**, a Tudományos Akadémia nevében **Lenhossék Mihály**, az élettani intézet nevében pedig **Polár Mihály** adjunktus, mondanak búcsúzatot. A holttestet **Raffay Sándor** evangélikus lelkész fogja megáldani.

— **Achim L. András elítélték.** Sielér Elek csabai főszolgabíró a múlt évben **Achim L. András** volt országos képviselőt a parasztkongresszuson használt kifejezése miatt egy napi fogházra ítélte, amely ítéletet **Ámbros Sándor** alispán harmincz korona pénzbírságra változtatott. **Achim** felebbeszése folytán az ügy a belügyminiszterhez került, ki tegnap jóváhagyta a főszolgabíró ítéletét és utasította az alispánt annak végrehajtására.

— **Megszökött rabok.** A dévai törvényszék fogházából ma reggelre három rab, névszerint **Burlarda Konstantin**, ki Romániából öt évi fegyház büntetés elől Dévára szökött, de aki jogerősen ott is három és fél évi fegyházra van elítélve, **Prodán Rác Béla** vásári tolvaj és **Lazaruc Petru** 13 éves suhancz, kiket mint betegeket a gyengélkedő rabok számára fentartott czellában őriztek, megszökött. A szökést úgy követték el, hogy a czellában levő egyik vaságyat szétszedték és annak darabjaival a falat kibontották, majd a három lepedőt kötélnek összecsavarva, leereszkedtek a fogház udvarába, hol a falon keresztül másztak a kertekbe és elmenekültek. A három szökevény kézrekerítésére a csendőrség mozgósították.

— **A Katholikus Patronage-Egyesület** a hó 16-án délelőtt 11 órakor tartja a Szent-István-Társulat nagytermében rendes évi közgyűlést.

— **Öngyilkos aggastyán.** **Béres Dániel** nyolczvan éves aradi bérkecsitulajdonos a feletti bánatában, hogy megtakarított pénzét felélte, ma agyonlőtte magát.

— **Kitüntetések az államvasutaknál.** A király Müller János, Stiffson Emil és Früchtl Ede államvasuti főfelügyelőknek a királyi tanácsosi címet, Décsy Lajos államvasuti üzletvezetőnek a harmadosztályú vaskorona-rendet, Polgár Mihály és Temesváry Alajos államvasuti felügyelőknek a Ferencz József-rend lovagkeresztjét, továbbá Steiner Mátyas főművezetőnek, Csoknyay János főlokomotívvezetőnek, Perneczky Gyula állomás elüljárónak és Török Sándor főkalauznak a koronás ezüst érdemkeresztet s végül Kozma Imre államvasuti hivatalszolgának és Tóth Sándor pályáornak az ezüst érdemkeresztet adományozta.

— **Milano ünnepe.** Milano polgármestere ma meghívta az olasz királyt a város nevében az 1859. évi szabadságharc emlékünnepe és az olasz király megígérte, hogy ha csak teheti, személyesen fog megjelenni, ha ellenben nem mehetne Milanóba, az aosta herceget fogja megbízni képviselővel.

— **A zürichi betörőt elfogták.** Galli S. zürichi ékszerkereskedő boltját február 14—15 közötti éjszaka feltörték s onnan tizenegyszer frankot és öt órát elloptak. A betörésről értesítették a budapesti főkapitányságot is a lopott órák részletes leírásával és számok jelzésével. A rendőrség a jegyzéket sokszorosította és szétküldötte a budapesti zálogházakba és ékszerkereskedőknek. Kevéssel utóbb Schiller Izsó Királyi Pál-utcai ékszerész megjelent a főkapitányságon. Magával vitt egy aranyórát, melynek a száma a zürichi körözvényben feltüntetett egyik óraszámával egyezett. Az ékszerész elmondta, hogy az órát egy ismerős, Nyul Simon torjáskereskedő adta át neki eladás végett. A rendőrség beidézte Nyul Simont, aki elmondta, hogy egy ismeretlen fiatalember kereste őt fel, aki Zürichből érkezett Budapestre és Miesénaknak mutatkozott be. Az illető üdvözlöt hozott Zürichből Nyul Simon ott élő fiától, Nyul Sándor szabómeisterrel, aki — Miesénak állítása szerint — emlékül küldte az aranyórát édesapjának. A főkapitányság ezeket az adatokat közölte a zürichi rendőrséggel, amely házkutatást tartott Nyul Sándornál és megtalálta a lopott ékszerek egy részét. Nyul Sándort letartóztatták, társait pedig tovább nyomozta a budapesti rendőrség. Csakhamar megállapította, hogy az illető Miesik József, füssi születésű 24 éves bognár, aki nyomban a betörés után Budapestre utazott, majd bejárta a vidéket, ismerőseinek Nagytapolcsányból küldött levelezőlapokat, azután Bécsbe utazott és egy magyarországi rokonától ide kért post restante pénzt. Ezt a budapesti főkapitányság közölte a bécsi rendőrséggel, amely Miesiket a bécsi főpostán letartóztatta és kiadta a magyar hatóságoknak. Miesik most az aranyosmaróthi törvényszék fogházában ül vizsgálati fogságban. A betörő Zürichben anarkista társaságba került és anarkista tanokat vallott.

— **Szökőkút a Nemzeti Múzeum kertjében.** A Nemzeti Múzeum kertjének Sándor-utcai oldalán ma indult meg az a művészi szökőkút, amelyet Zsolnai Miklós ajándékozott a múzeumnak. A kút Maróti Géza kácsás kútjának a mása, amely már a milánói, meg a pécsi kiállításon is díszes díjat nyert. A nagylelkű ajándékozó felállította a szökőkutat, mint a magyar tervező és iparművészet egyik remekét, hogy az dísz és ékessége legyen a múzeum kertjének. A gyönyörű kútnak ma igen sok nézője akadt.

— **Rejtélyes halálozások.** A diósgyőri háromban április 26-tól a mai napig tömeges hirtelen elhalálozások történtek. Rövid időközökben elhaltak: Fesz Ferencné, annak leánya, Malvina, Flóriánné, Feszt Ferenc, Feszt Béla, Petrusovics Ferencné és Namesánszky Ignác. A tömeges hirtelen elhalálozás nagy feltűnést keltett és a közgazgatási hatóság e hónap 12-én ki is szállott a háromba, hogy a rejtélyes halálozások eseteket megvizsgálja. Dr. Lipsey Zoltán tb. főszolgabíró, dr. Katona orvos, Darvas járási orvos a vizsgálat megtartása után jelentést tettek a törvényszéknek, mely jelentés folytán e hó 13-án Kalocsa törvényszéki vizsgálóbíró, Algay h. ügyész, dr. Dobos és Sassy törvényszéki orvosok a kir. törvényszék részéről, gróf Haller főszolgabíró és dr. Téri gyár-orvos, mint a közigazgatási hatóság képviselői jelentek meg a háromban a vizsgálat megejtése végett. A vizsgálat még nincs befejezve, de való-

színű, hogy tömeges tápszermérgezés este forog fenn.

— **Küry Klára támadója.** A rendőrség rövid nyomozás után kiderítette, hogy ki támadta meg a Hűvösvölgyben Küry Klárát. Bognár rendőrelenőr, aki a hűvösvölgyi őrszobán van, kinyomozta, hogy a művésznőt Tóth Péter kiszombori születésű, huszonhat esztendő lakatos támadta meg, aki a közúti vasút hűvösvölgyi telepén dolgozik, feleséges ember s családjával itt lakik Budapesten, az Ürm-utca 47. számú házában. Tóth Pétert, akinek még eddig sohasem volt baja a rendőrséggel, ma délelőtt bekísérték a főkapitányságra, ahol nyomban vallatásra fogták. Eleinte mindenképpen tagadni próbálta az erdei kalandot, de utóbb aztán így adta elő a történeteket. Ő most gépkészítővizsgálatra készül s ezért jár ki a Hűvösvölgybe. A kritikus napon délelőtt egy barátjával sétálgatott, amikor egy hölgyet pillantott meg, az uton ment, majd leült egy padra. A barátja megjegyzést is tett, hogy milyen formás az a nő. Amikor elvált, ő tovább ment az uton s amikor a pad elé ért, az illető hölgy megkérdezte, vajjon az erdőben szedte-e azt a szép üde gyöngyvirágot, ami a gomblyukában virít. Ő azt felelte, hogy igen. Erre a hölgy azt kérdezte, hogy hol, mert ő is keresett már, de nem talált. Tóth Péter felajánlotta neki, hogy majd megmutatja neki az erdő virágos részét. Együtt mentek be a fák közé. Körülbelül tíz perczig haladhattak. Tóth Péter, mint mondja, nem ismerte a hölgyet, valami kaszárnyának nézte s amint a sűrűben haladtak, udvarolni kezdett neki. A hölgy erre ijedten visszafelé indult s közben elejtette ridiküljét. Már jó előre ment, amikor észrevette a veszteséget és visszaszólt Tóthnak, hogy hozza oda neki a ridikült. Tóth azt mondta, jöjjen vissza érte. A hölgy ezt nem tette meg, hanem sietett kifelé a sűrűből. Amikor már eltűnt a fák között, a lakatos felemelte a ridikült, de csak az arany borbont vette ki belőle. Azt mondja, hogy a ridikült a többi holmival együtt alighanem most is ott hever az erdőben. A borbont, amelynek kétszáz korona az értéke, átadta a főkapitányságon. A rendőrség Tóth Pétert kihallgatás után szabadon bocsátotta, de megindította ellene az eljárást. A hűvösvölgyi erdőt pedig felkutatják, hogy vajjon csakugyan ott hagyta-e a lakatos a primadonna ridiküljét.

— **Véres családi dráma.** Szabadkáról jelenti tudósítónk: Bata Károly magyarkanizsai jómódú kereskedő csak nemrég vette feleségül Nagy Valéria magyarkanizsai leányt. A porpatvar azonban mindennapos vendég volt otthonukban. Ilyen körülmények között a férj arra határozta el magát, hogy elválk feleségétől, amit meg is cselekedett. Bata Károly azonban nagyon szerette a feleségét és nemsokára visszatért hozzá. Am a családi békesség most se talált otthonra hajlékukban. Tegnap a férj bement a felesége szobájába és valamin megint összejövedtek. Bata erre elkaptott egy nagy kést és nyolcszor beleszurta az asszonyba. A szerencsétlen asszony kiszaladt az utcára, de csak a szomszéd házig mehetett, ott holtan rogyott össze. A férj ennek láttára a nagy kést maga ellen fordította, fölvágtá ereit. Bata Károly a halállal vívódik.

— **Az ijedség halottja.** Pfantsheimban történt az alábbi nem mindennapi szerencsétlenség, mely egy aranyműves feleségének halálával végződött. Ugyanabban a házban, ahol az aranyműves a harmadik emeleten lakott, a negyedik emeleti hasonló lakást egy munkásasszony bérelte ki. Ez az asszony a napokban eltávozott hazulról és két apró gyermekét bezárta a lakásba. A 3 és 4 éves apróságok véletlenül gyufához jutottak és azzal felgyújtották a lakásban lévő ruhafelületeket. A lakásból kigomolygó füst láttára a ház többi lakói felsiettek a negyedik emeletre, de tévedésből a harmadik emeleten lakó aranyműves lakásába nyitottak be, ahol az asszony gyermekágyban feküdt. A gyilkos szerencsémekkel berohanó lakókról a beteg asszony azt hitte, hogy betörők és rémületében az ablakhoz menekült és azon át leugrott az utcára. A szerencsétlen asszony szörnyethalt, a negyedik emeleti, tüzzel játszó gyermekket azonban kisebb sérülések árán szerencsésen megmentették.

— **Megakadályozott betörés.** A Fehér és Gimessy gépgyáros-cég egyik belfagját, Gimessy Bélát tegnap délelőtt névtelen levélben figyelmeztették, hogy legyen résen, mert ma éjjel betörés készül a gyárban. Gimessy azonnal a főkapitányságra sietett, ahol Krecsányi Kálmán rendőrtanácsos, detektívönök nyomban intézkedett, hogy a betörő, ha csakugyan megjelenne a gyárban, kellő fogadtatásban részesüljön. Több detektív már tíz óra tájban elrejtőzött a Hungária-köruton lévő gépgyárnak irodai helyiségében, ahová a betörést jelezték. Körülbelül éjjelig tartott a feszült figyelemmel való várakozás s már azt hitték, hogy az egész csak ijesztgetés volt, amikor a kerre nyíló egyik ablak vasrácsa fölül valami gyanus reszeléskéféle hallatszott. Néhány perczel később egész életnagyságban ott állott már a szoba közepén a betörő és társa, aki az egész dolgot beárulta. A detektív kilépett rejtekéből s bár hatalmas ellenfélre akadt, mégis hamarosan elbánt vele s behozta megköltözve a főkapitányságra. Ott kiderült, hogy az illető Neuhauser Károly huszonhat éves rovtottmultu géplakatos. Nagyon veszedelmes ember, aki a rendkívül finom betörőeszközöknek egész szer-tárát hordta magánál. Letartóztatták s holnap átkísérik az ügyészségre. Társát, aki a rendőrséget nyomra vezette, szabadonbocsátották.

— **Parádézna a rendőrök, táncolnak a tolvajok.** Newyork városában a minap nagy parádét csapott a rendőrség. Öt ezer rendőr, vagyis az egész rendőrlégységnek fele díszmenetben végigvonult a város főútcáin. Ilyen rendőri parádéra minden amerikai városban sor kerül május havában s a közönség nagyon érdeklődik irántuk. A lapok is teljes hasábokat szentelnek leírásukra. A szombati kivonulásnak szintén sok ezer kíváncsi volt a szemlélője. Egyénenként ugyan nem éppen kedvelt emberek Amerikában a rendőrök, de mint intézménynek nagy a becsülete a rendőrségnek. Az amerikaiak fölötté büszkék reája s meg vannak győződve róla, hogy az övék a világ legkülönb rendőrsége. Igaz, hogy éppen a fejük, Bingham tábornok, a newyorki rendőrfőnök nincsen ezen a véleményen. A derék generális több ízben is kijelentette már, hogy szívesebben kormányozná Newyork városát három ezer fegyelmezett katonával, mint azzal a tízezer rendőrrel, aki a keze alatt van. A rendőri díszmenet különben három részből volt összetéve. Legelől haladtak a lovasrendőrök, utának következtek a gyalogosok, leghátul pedig a kerékpáros rendőrök. A menetben a rendőrségi kutyák is részt vettek testületileg. Amíg a menet elvonult az utcákon, a közlekedés mindenfelé szünetelt. A nézők jelkesen ültették a nemezsisakos hadfiakat, akiknek érdekes volt az ünneplés hatását megfigyelni. A veteránusok, a régebbi ideje szolgáló rendőrök orozza meg se mozdult az éljenriadalra; meglátszott rajtuk, hogy értek ők már ilyet. Annál inkább ragyogott az újonczok ábrázata. Közben a külvárosokban zavartalanul garázdálkodtak Newyork tolvajai. Annyi lopás, betörés már régen történt az amerikai metropolisban, mint a rendőrségnek ezen a parádés napján.

— **Házasság.** Radnai Béla szobrászművész, a képzőművészeti főiskola tanára, a csatádi Lenau és a szolnoki Damjanich-szobrok alkotója ma délelőtt tartotta esküvőjét Egyházy Erzsébettel, Egyházy Agoston hírneves műkiadó leányával. Az esküvő a budai evangélikus református templomban ment végbe a rokonsághoz tartozó Thaly és Bereghy családok, valamint díszes közönség jelenlétében. Az egyházi szertartást Haypál Benő lelkész végezte és az ezt megelőző polgári házasságkötésen a menyasszony részéről dr. Thaly Loránd, a vőlegény részéről pedig Szállós Aladár szerepeltek tanúként. A fiatal pár olaszországi nászutra indult és ennek keretében ellátogatnak Carrarába is, ahol éppen most faragják márványba Radnaiak két jeles művét: a budapesti Pázmány és a pozsonyi Petőfi-szobrot.

Ambrós Károly okleveles mérnök, Marosvásárhely sz. kir. város műszaki igazgatója május hó 15-én tartja esküvőjét sófalvi Illyés Gabriella, néhai sófalvi Illyés Sándor kir. járásbíró és neje, néhai szül. makfalvi Dása Anna leányával Marosvásárhelyen.

Fekete Ödön fővárosi tisztviselő május hó 22-én, szombaton délelőtt 11 órakor vezeti ottár elé a vízi-városi Szent Anna templomban Lúsko Ferencz kultusz-miniszteri sz. tanácsos leányát, Olgát.

— **Roosevelt és a rinocerosz.** Newyorkból jelentik: Nairóból érkezett kábeltávírat szerint Komoly veszedelem fenyegette Roosevelt életét legutóbbi válszázkirándulása alkalmával; csak éppen csodálatos lélekjelenlétének köszönheti, hogy ép bőrrel menekült meg a veszedelemből. No meg annak is, hogy messze földön nincs párja a célzásban. Egy hatalmas rinocerosz rontott egyenesen Roosevelt felé, akinek jól célzott golyója a rettenetes állat agyvelőjét roncsolta szét. Alig volt tőle tízenégy lépésre, amikor cselba vette a sebességgel feléje vágató vastagbőrűt, amely halálos sebével éppen Roosevelt lábán előtt rogyott össze, ahol nyomban kimúlt.

— **Jardin de Paris.** Meglehetősen hűvös időben nyitak meg ma este a Jardin de Paris kapui. A fényes lokalitások megteltek közönséggel, amely türelmesen végighallgatta a hosszú műsort. A magyar részben Medgyasszai Vilmást üdvözlötték a legnagyobb szeretettel, de tapsoltak Virágh Jenőnek, Tarján Vilmosnak, Csatai Jankának is. A német részben rokonszenves, szellemes író bemutatkozásának voltunk tanúi, aki mint konferenciára lépett a színpadra. *Radó* Emánuel kollégánkat széles körben, szellemes embernek ismerik és mai szereplésével ezt a nagy nyilvánosság előtt igazolta. Elfogultságát gyorsan leküzdve jókedvvel, ötlettel jelentette be a drézai Belvedere tagjait, akik közül *Berber Lucia*, *Block Nelly* és *Cola Klára* tetszetek.

— **Jégeső.** Miskolc vidékén negyven percig tartó jégvihar volt. A jégeső kiterjedt Mezőnyék, Mezőkövesd, Tibolddaróc, Szilvásvárad, Szendrő és Edelény községekre. Miskolcon diónagyságu jégdarabok estek, miáltal óriási vihar volt. A jégeső a szőlőkben és gyümölcsösökben nagy kárt okozott.

— **Szerelmi dráma.** A Podwolicziskával (Galicia) szomszédos Welycziskában tegnap éjjel véres szerelmi dráma történt. Larony vámor felesége már régebb ideje szerelmi viszonyt folytatott egy dragonyos hadnaggyal. Larony tegnap elhitette odahaza, hogy több napra elutazik, de éjszaka hazatért és meglepte a szerelmes párt. Három revolverlövessel megölte a hadnagyot, feleségét halálosan megsebezte, aztán föbelötte önmagát.

— **Budapesti Czim- és Lakásjegyzék 1909-re.** Egy város közéletének, társadalmi, gazdasági életének ugyszólván átmetszeti képe a czim- és lakásjegyzék: foglalata mindazoknak a szerveknek, melyek által a városban összegyűlt ezernyi ezer ember él, dolgozik, művelődik, szórakozik. Éppen ezért a leghasznosabb és legrészletesebb könyvek egyike, épp úgy eligazít a mindennapi élet apró-cseprő ügyeiben, mint a szellemi élet kérdéseiben a lexikon, s e mellett sürűbb szükség van rá, mint a lexikonra, mert a gyakorlati élet mindenkinek ugyszólván órára-óra vet fel olyan kérdéseket, amelyekre a feleletet a czim- és lakásjegyzék tudja csak megadni. Dolgom van valamely hatóságnál, vagy hivatalban, el kell jutnom a város valamely pontjára, üzletet keresek, melyben valamely áru kapható, orvost, ügyvédet kell megtalálnom, társadalmi vagy jótékonyági egyesületről akarok tájékozódni, körlevelet, értesítéseket szátküldeni ismerősöknek és ismeretleneknek, vagy csak azt akarom megtudni, valaki hol lakik, el sem tudok indulni czim- és lakásjegyzék nélkül. A czim- és lakásjegyzék mindent tud és a mi Budapesti Czim- és Lakásjegyzékünk-ről bizvást el lehet mondani, hogy minden jól tud, mert szerkesztésekor minden utat-módot felhasználunk arra, hogy összes adatai a képzelhető legnagyobb pontosságúak legyenek. Ebben a tekintetben is egyre tökéletesebbt a Budapesti Czim- és Lakásjegyzék; most megjelent huszonnegyedik kötete, mely az idei 1909-iki évről szól, sok tekintetben fontosabb az előbbiekénél is, pedig azoknak megbízhatósága is ugyszólván köztudattá vált. Kevés könyv van, amelyet annyian és annyiszor forgatnának és mégis oly ritkán akadnának benne a legesekélyebb tévedésre is. Az óriási anyag besztása, az új kötetben is a régi maradt, amely hosszú évek során kitűnően bevált, amelyet a közhasználat szentesített: a város kerületeinek, utcainak és házainak jegyzéke, az uralkodóház tagjainak névsora, a hatóságok, egyesületek, nyilvános számadásra kötelezett vállalatok, egyéb cégek, a szellemi foglalkozásokat űzők, gyárosok, iparosok és kereskedők czimjegyzéke s végül az ezer lapnál többre terjedő lakásjegyzék, a főváros összes állandó lakosainak betűrendes jegyzéke, mely a negyedmilliót megközelítő adatot tartalmaz. Függelékül az Újpestre vonatkozó összes adatok vannak hozzátalva, amit az tesz szükségessé, hogy — ha a közigazgatás még nem is — de az élet már teljesen hozzátalolta Újpestet a fővároshoz. A czim- és lakásjegyzék évről-évre megújul s folyton bővülő kötetei szemléltet-képet adják Budapest fejlődésének husz év óta: az első, aránylag kis terjedelmű kötetből a mai 2000 lapnál vastagabb kötetig. Az idei kötet ismét bővült, öt ívvel nagyobb a tavalyinál. Kiállítás is a régi, amely már évek óta a legjobbnak bizonyult, tartós, könnyen használható, igazán praktikus. A Franklin-Társulat kiadásában megjelent hatalmas kötet ára 20 korona.

— **A Közbiztonság** című rendőri hetilap vasárnapi száma igen érdekes tartalommal jelent meg. A társaság szemelvényt közöl *Tábori Kornél* most megjelent szenzációs könyvéből, a „Sötét ördög meséi” című sorozat második kötetéből. Cikküket írták még *Gegus Dániel*, *Matyáta Ágoston*, *Prok Sándor*, *dr. Angyal Armond*, *Molnár Béla* és *Székely Vladimír*.

— **Hirtelen halál.** A Pozsonyi-ut 15. számú tées telken egy 40—50 év körüli férfi holttestét találták. Külső sérülési nyomok nincsenek rajta. Valószínű, hogy szívzélhűdés okozta a halálát. Kiltét a rendőrség nem tudta megállapítani. Angol sportsapkát viselt. A haja barna, a bajusza vöröses. A holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— **Csendörök ellen.** Jászfényszaru Cserháti István és Jalsó Fábán ittas állapotukban belekötötték Guricza Mátyás és Mogyoró Imre csendörökbe. Jalsó az egyik csendör fegyverét megragadta, arról a szuronyt lecsavarta, Cserháti pedig Mogyoró Imrere támadt. Gyuricza szorongatott helyzetében kardot rántott és súlyosan megsebesítette mindkét legényt. Cserháti életben maradáshoz nincs remény. A hadbírószág megítélte a vizsgálatot.

— **Tettenért tolvajok.** Gyékényes állomás előtt az utazó közönség a vonaton rajtacsipett két utazó zsebtolvajt, akik egy bóbiskoló olasztól 6400 koronát tartalmazó erszényét kilopták. A két tolvajt átadták a Lacsai csendőrségnek.

— **Életunt asszony.** Ma reggel az upesti rakpartról a Dunába ugrott *Guszu Jánosné*, született *Hulasi Julia* 22 éves fiatal asszony. *Szós András* hivataloslag azonban észrevette, utána ugrott és meg elve kimentette az életunt asszonyt, akit a mentők Bajzautca 40. számú lakására vitték. Tettenék oka családi viszálykodás.

— **Szembaj miatt öngyilkosság.** Miskolcon Auslaender Henrik kávé ma három lövést tett magára, melyből kettő a hasüregbe hatolt és életveszélyesen megsebesítette. A mentők a szanatóriumba szállították. Öngyilkosságának oka, hogy szembajt kapott és félt a teljes megvakulástól.

— **Halalozás.** *Sárhegyi Lajos*, a szakolezai róm. kath. főgimnázium tanára, életének 56-ik évében f. hó 13-án elhunyt.

— *Özv. Gamauf Károlyné*, szül. Schlaucher Erzsébet 60-ik életévében elhunyt.

— *Dénes Károlyné*, született *Szieber Margit*, Hunyadvármegye kir. tanfelügyelőjének felesége életének 54. évében meghalt Déván.

— *Temesvári Albert*, a brassómezei Botfalva vasúti állomás főnöke 36 éves korában meghalt.

— *Vántsa György*, a debreczeni ipariskola tanítója, 51 éves korában Debreczenben meghalt.

— *Özv. Iranaórsi Pesthy Frigyesné*, született *Fiala Irának*, volt akad. tag neje életének 83-ik évében hosszas súlyos betegség után elhunyt Budapesten.

— *Turesánai és kristyánfalvi özv. Turhányi Vinczéné*, szül. *bancsai Rigó Kariolin* 77 éves korában Budapesten meghalt. Temetése május 17-én lesz a farkasvölgyi temető halottasházában.

— *Lenyelte Manó* bajai hitközségi jegyző elhunyt.

— **Tévedés,** ha valaki azt mondja, hogy osztrák cég jobb kávé adhat, vagy cselemban számít, mint *Fratelli Deisinger* fiemei cég Budapesten, a királyi bérpalotában.

— **Uj fellépések a Beketow-cirkuszban.** Beketow igazgató gyakori és mesés műsorváltozásaival valószínű csodákat művel. Ma, vasárnap egész sereg új szám mutatkozik be és e számok a legújabb attrakciók sora közlnek. Az új fellépések közül megemlítjük: *Gadbin* II. halálúgrás az ötödik emeletről. *Gadbin* öt emelet magasságból leugrik a körüldbe. *Captain Rudolph* páratlan állatidomításai, elefántok, kutyák és egyéb állatok. *Miss Bliss*, a híres fog-erőművész, aki fogáival kiváló erőmutatványokat végez. *Trilby és Szengáli*, a zenei talány, a legesekélyesebb mutatvány, a nagy keleti ballet stb. Fellép az iskolalovark királya, *Reinsch* és a japán *Okabe*-csoporthoz. Ma két előadás, délután 4 és este háromnegyed 8 órakor, a teljes, nagy műsorral.

— **Kiss szerencsése Nagy!** Miért a legnagyobb és három szó az egész országban? Vegyen egy sorsjegyet a Kiss-bankházban, akkor meg fogja tudni! A Kiss-bankrészenyvtársaság nagy előnyököt nyújt a közönségnek, eddig arany milliót fizetett ki készpénzben t. vevőknek, hogy ma hazánk legnagyobb osztálysors-jegy főelárusító helye. Bővebb tájékoztatást nyerhetnek erről olvasóink a lapunk mai számához csatolt mellékleten. Ajánlatos t. olvasóinknak, hogy tegyenek szerencsés kísérletet és vegyenek a teljesen megbízható és előzékeny Kiss Károly és Társa bankrészenyvtársaság-nál IV. Kossuth Lajos-utca 13. sorsjegyet, mert Kiss szerencsése Nagy!

— **x Szívhajók és vérérdényelmeszedés ellen Finsen-féle ivlámpafürdők**et alkalmaz dr. Hönig Izó villanygyógyító intézetében (Budapest, IV. Károly-kört 24.). Ezt az eljárást a kopenhági Finsen-intézetben több, mint ezer szívbetegnél sikerrel alkalmazták, hazánkban először dr. Hönig próbálta ki és a javult és gyógyult betegek egész sora igazolja ezen kényelmes s fájdalomtalan gyógyeljárás sikerét szívbillentyűhajók, szervizületbetegedések, vérérdényelmeszedés, ideges szívhaj és szívzorogási rohamok (asthma, angina pectoris) esetében.

— **x „Glorialis” illatszert-ujdonosság.** Alig remélt nagy sikert ért el a „Glorialis” virágkivonat, amely al-kohol nélkül állítatik elő a legjobb hímnévnek örvendő *Klein és Fia-féle* udvari illatszergyára által. A „Glorialis” a jelenkor legkellemebb illatszere, használatban a frissen lépett virág illuzióját kelti. Felhívjuk a n. é. közönség figyelmét a mai „Glorialis” hirdetésére.

— **x Fodor-féle vívőterem** a Koronaherezeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordították a gyermekek torná- és vívására.

— **x Új czimbalom.** Mogyoróssy Gyula hangszer-gyáros, Budapest, VIII., Kerepesi-ut 71. feltalálta az aczélszerkezetű czimbalmot s így a czimbalmot a leg-tökéletesebb hangszerek közé emelte. Bő ismertetést ingyen küld a feltaláló.

— **x Szolgálatot** vélnék teljesíteni, ha felhívjuk t. olvasóink figyelmét *Guttermuth János* (Baross-tér 23.) mai hirdetésére. F fogszpecialista szájpádlás nélküli fogorokat a természetes fogaktól meg nem különböztető módon, 10 évi szavatosság mellett készít.

— **x Fái Géza** uriszabó-céget, ki üzletének át-helyezése folytán árait lényegesen reduklálta, olvasóink figyelmébe ajánljuk. Budapest, IV., Váci-utca 37.

— **x Bob-hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.**

Produktív munkatartás.

Budapest, május 15.

Azt mondják, hogyha az elméletileg kitünően képzett (bizonyítványúval bíró) fiatal ember a gyakorlati életben ügyetlen és alkalmatlan, hogy ennek nem az iskola az oka, hanem gyakorlati ismereteinek hiánya; és hogy ezt semmiféle iskola nem adhatja, nem pótolhatja. De mi tudjuk, hogy bizony az iskola mindenre képes, nemcsak az angliánál, de a magyarnál is. Az angol azt mondja: „semmi esetre se hanyagoljuk el a gyakorlati tanítást, theoretikus tanítást.”

Amint Angolországban, úgy nálunk is lehet az annyira kitünően bevált Sandwich-rendszert behozni, mely abból áll, hogy a tanuló a hét felét műhelyben tölti, a többi időben pedig előadásokat hallgat. Persze nálunk, ahol még az uri gyerekek egy szegret se tudnak és akarnak a falba beverni, az ilyen rendszer behozatalától irtoznak. De — biggyünk el — hogy ezt a téves állapotot is meg lehetne dönteni, erős akaratú és példaadással és akkor lepadna a szellemi proletárok száma.

A gyengébb értelmű, vagy ipari pályára alkalmasabb szervezeti tanulókkal meg kell értetni, hogy energiájukat ipari pályán jobban fogják értékesíteni, mint állami, vagy más magánhivatalban. Mint munkaadók, szerencsés nélvzetet teremthetnek maguknak. Vagy nem vigasztal-e az, ha egy iskolázott ifju érvényesülni nem tud a közpályán és mint ipari munkás, mégis meg tudja keresni kenyérét!

Akkor tudja az ember legjobban, hogy milyen édes a megkeresett garason vett kenyér, amikor tényleg — jólétebből kipottyanva — elszegényedetten keze munkájából is meg tud élni. Elvégre, véső, fűrész, gyalu vagy esztorgapad ügyes kezben annyit ér ma, mint egy ügyvédi, bírói, orvosi vagy tanári diploma.

Amikor a gyárosok, iparosok látják, hogy azok, akik az ipariskolát sikerrel elvégezték, jobban be tudják tölteni helyüket, aikalmasabbak a munka vezetésére és elvégzésére, maguktól iparkodjanak ipariskolákat létesíteni. Ha az ipariskola szükségletet, közlőjét pótol és kielégíti, akkor miért harózkodnak tőle az érdekeltek? Ha az ipariskola nem munkás proletárokat nevel, de fejleszt az ipari produktumok előállítására tökéletesülését, akkor — akkor talán nem is kellené külön ipariskolákat létesíteni, mert igazán költséges, de a meg-lévlőknek tanítási célját, eszközeit megváltoztatni, úgy, hogy azokban minden ember, bármily őt érdeklő ipari szakban a legelősebben, a legkevesebb fáradsággal, kompetens fölvilágosítást kaphasson, sőt „rendes oktatásban részesülhessen.”

E célból, mint itt a fővárosban, éppen úgy a vidéken is, a középiskolákban minden szakmából előadásokat kellene tartani, melyekre mindenki be-iratkozni köteles — és vizsgázhatna is. Minden középiskola mellett legyen „gyakorló műhely”, amelyben kiképzése szerint magát gyakorolhatja. Az iskolai gyakorló műhelyeket jobb berendezésű iparos műhelyekben is lehetne elhelyezni.

Tanulni sohasem késő és senkinek a tudása nem tökéletes. És ezért a „kurzus”-beli tanítások igen üdvös intézmények. Az iparképzés bármilyen szakban és bármilyen magas elméleti tudású embernek igen kitünő alapja az „önálló” állapot megszerzésének. Angolországban mindennapi esemény az, hogy az ipari kurzusok ideje alatt a hallgatók vegyes sorozatából sokan — a kellő felvilágosítást nyerve — boldogulásért az ipari pályára lépnek.

Mert bizonyos az is, hogy a jól kiiskolázott iparos jobban képes prosperálni, mint aki nem, mert e között is az a különbség, mint a kuruzsló és a szakember között.

Hogy iparunk versenyképes legyen, okvetlenül kell „műszaki” kiképzést is fejlesztenünk. De e műszaki kiképzés elő ne gördítjük az akadályok egész sorozatát, mint eddig. Mert kérdelem, nem fog-e az a csupán gyakorlati ember, ki mint inas, munkás kezdte meg pályáját valamely vasgyártás gyárában és a ki fokozatosan tanulta a gyártás menetét minden kromatikus fokozatát, versenyképes dolgokat, árucikkeket gyártani! Igazságos volna-e, az ilyen saját természeti talentumának fejlesztésén szerzett intelligenciájára elé

akadályokat gördíteni, hogy mint műszaki ember is boldogulhasson?

A mostani középiskolai és elemi iskolai tantervet egészen meg kell változtatni és más cél felé terelni. A mostani tanterveknek a célja az, hogy a tanulók memoriáját fejlessze és a klasszikus ismeretekbe bevezesse. Azt gondolják a nagy pedagógusok, hogy művelt ember csak az lehet, kinél Homér és Cicero tudománya kis ujjában van, Igen, még pár év előtt az iskolázott emberre a becsület szabó, asztalos, cipész, mester, hentes, borbély — még tiszteletteljes bámulattal nézett, — ma már lenézi, mert tudja, hogy tudományát nem képes csongó aranyra felváltani, mint ő. Már pedig mai korban az arany csongóse kellemesebb hangszer, mint a „lant“.

És — mondjuk — az ipar fejlesztése nélkül emelkedhetett volna a kultúra arra a magaslatra, amelyen ma áll? Nem az ipar alapján száguldozik a gőzgép, fényt szór a villanydrót, fut a táviró, fotográfál a fényképgép, sístereg a toll, nyomódik a könyv, az újság és az autómobilok fölött repülnek a kormányozható léghajók?

A közéletben látjuk, hogy mit tud alkotni a gyakorlati ember keze, a teoretikus tudomány ember eszével. Most látni, hogy mit alkot a praxis és a teoria. A praxis bir és nem a teoria „maradó becsület“. Így tehát az iskolai szellemet, a célt, a tantervet úgy kell megállapítani, hogy praxis alapján fejlesszék a teoria és akkor meg van oldva az „új néptanítás problémája“.

Ilyen módon reformálja az angol és Amerika az iskoláit. És gratulálhatok nekik: igen helyesen reformálnak. Angolországban némely „Grammár schoolok“ mellett kis műhelyeket rendeztek be, hol a tanulók az előadás előtt és előadás után — este, reggel — tanulják a vésőt, kést, fűrészt, gyaplapadot, könyvkötőgépet stb. használni. Építékek házat, alagutat fúrnak, csatornákat formálnak, szétszedik az órát, gőzgépet, autómobil stb. stb. oly dolgokkal foglalkoznak, a melyekhez sokszor egy felnőtt ember sem ért. Ők tehát rombolnak. Szerveznek és alkotnak. Ez a tanítási rendszer pedig nemcsak az eszközök fejlesztését, de kezűgyességüket is munkára képesíti; növeli beállók az ipari hajlandóságot és megkedvelteti velük a munkát. És kérdem, melyik gyerek, felnőtt és öreg is nem szeretne így dolgozva tanulni?

Ma minden ember tanul írni, olvasni és számolni, de ha a gombja leszakad, tiszser megszúrja az ujját, míg ezt odavarrja.

Angol tanok szerint az áll, hogy tanítani kell, de nem fejből kézbe, de megfordítva: kézből fejbe.

Az ilyen tanítás eredményével Angliában nagyon meg vannak elégedve s napról-napra több iskola rendez be ilyen gyakorló műhelyeket, amelyekben nemcsak éppen úgy oktatják a tanulókat az elméleti tárgyakban, mint azelőtt, de hasznosan szóköztudatják is a tanulókat.

Mi nekünk magyaroknak mielőbb kellene ilyen alapon megalapítani iskolai tanításunk célját, ha azt akarjuk elérni, hogy gazdaságilag megerősödjünk és fentartsuk állami létünk alapját, az: anyagi jólétet.

Az ipar szelleme halad a maga útján, és olyan alapon, melyet csodálni kénytelen az emberi elme. Itt már megállás nincsen.

Palotákat építenek ipari szakok tanítására és milliókat költenek az ipar fejlesztésének a munkájáért.

A kis, a nemrég még lenézett iparos osztályból hatalmas óriás fejlődött ki, aki a mult teoretikus szellemek hegyére, égbe tornyosuló gyárakat állít, és büszkén hirdeti csendes, békében nyert győzelmét a multakban iparosztályról elterjedt téves fogalmak fölött. Dícső bevonulását hirdetik a kultura államiban elterjedt „találmányainak óriásai“. Most csak az fog boldogulni, aki ezen csapat, Xerxes seregébe beáll és munkásságát kifejteni tudja.

Európa, Amerika már az iparosztálynak meghódolt. Milyen utakon, milyen módokkal, milyen eszközökkel terjed tovább, milyen alapon hozza áldásos gyümölcsét az egyes vidékekre, nemzetekre, országokra és világrészekre, mindnyájunk kíváncsiságát, érdeklődését felébresztette. Figyeljünk meg mindent, tanuljunk, okuljunk és tegyünk, hogy ne legyen okunk nembánomságunkért könyveket hullajtani.

Egyes vidékek, országok iparfejlesztés tekintetében mit tettek, mit tesznek, azt hiszem, hasznos dolgot végeznek és végez mindenki, ha erről írok és írnak.

EGYETÉRTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. alatt van

A szerkesztőség telefonja: 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Sebestyén Géza bemutatkozása.** A Magyar Színház erőteljes, fiatal gárdája tehetséges színészszelet gyarapodott a mai napon. *Sebestyén Géza* — aki ma mutatkozott be Földes Imre „Hivatalnok urak“ című darabjában — legelső sorban intelligens ember, aki tudja, hogy mit beszél a színpadon, azután minden külső kellékkel rendelkező alakító. Mai föléptével gyorsan megnyerte a közönség rokonszenvét és a főlvonások végén zajos tapsok honorálták művészi játékát. (u.)

(*) **A „Szultán“.** A Népszínháznak e nagy sikerű operettjét hozták ma a Budai Színházban színre. Ehhez az operetthez tudvalevőleg bizonyos tradíciók fűződnek, mert legnépszerűbb primadonnáink, mint *Hegyi Aranka*, *Komáromi Mariska* és *Kürty Klára* ebben az operetthez aratták sikereik legzajosabbjait. Nem akarunk összehasonlításokba bocsátkozni, csak konstatálni kívánjuk, hogy Krecsányi társulata is mindenképp megállta helyét a ma esti reprizen. Bejezínó *Répássy Gusztó* a szultán szerepében megérdemelt sikert aratott. Megismételték a legtöbb énekszámát, melyeket művészi készséggel adott elő. *Fothy Frida* temperamentumos *Roxelane* volt. *Déri Rózi* mint *Delia* bizonyította be ismét sokoldalúságát. A férfiak közül *Bejcsy, Labadar, Tábori* és *Virág* járultak hozzá a jó összejátékhoz.

(*) **Színházaink műsora.** Az *Operaház* jövő heti műsora egy repri, egy bemutató előadás, a Niebelung tetralógia ciklikus sorozata, *Anthes*, *Burrián* és *Gábor* fellépése révén nyer különös érdekességet. Vasárnap „A tévedt nő“ kerül színre ebben az évadban először. Hétfőn nincs előadás. Kedden *Anthes György* lép fel hosszabb szabadsága és amerikai útja után először a *Lohengrin* című szerepében. Szerdán kezdik a Wagner-tetralógia sorozatos előadását a „Rajna kincsé“ vel. Csütörtökön premiere lesz *Goetz Hermann* „A makrancos hölgy“ című új operáját mutatják be először *Szamosi, Ambrusné, Takáts, Arányi, Mihályi, Szendrői, Hegedüs, Bendiner, Pichler* és *Kertész* közreműködésével. Pénteken a *Walkür* van műsoron. Szombaton *Burrián Károly* szász kir. kamarai énekes fellépésével „Siegfried“ kerül színre. Vasárnap *Burrián Károly* az „Anyegin“-ben lép fel másodszer.

A *Nemzeti Színházban* a jövő hét péntekén új magyar író első drámáját mutatják be. A mű címe „Férfiak“, szerzője pedig *Biró Lajos*, akit a közönség a legelőkelőbb napilapokban és folyóiratokban megjelent kiváló novellái révén ismer. Az újdonságot e hét folyamán még szombaton és vasárnap este is előadják. Holnap, vasárnap délután „Passe partout“ kerül színre, amelyet e hét folyamán még szerdán is előadnak. Vasárnap este harmadik előadását éri meg a színház legújabb nagy sikere, *Gerhard Hauptmann* „A bunda“ című tolvajkalandiája. Hétfőn, e hó 17-én mérsékelt helyárrakkal *Antonius* és *Kleopatra* van műsoron; a két éjszakerpet *Somlai* és *P. Márkus Emma* adják. Keddre „Az elnémult harangok“, *Rákosi Viktor* és *Malonyai Dezső* népszerű színműve van kitűzve. A jövő hétfőn „Az arany ember“ adják mérsékelt helyárrakkal, *Pálfi*val a címszerepben. Csütörtök délután a székesfővárosi m. kir. államrendőrség tisztviselő kara nyugdíjnyújtó és segítő egyesülete javára színerkerül *Gárdonyi Géza* kiváló falusi története „A bor“, a rendez szereposztásban. Erre az előadásra a jótékony célra való tekintettel a rendez esti helyárrak érvényesek, elővételi díj azonban nincsen. Jövő vasárnap délután a „Vasgyáros“ van kitűzve.

A *Vígyszínházban* a jövő szombaton, e hó 22-én, kezdi meg *Reinhardt Miksa* berlini színtársulata tíz estére terjedő vendégszereplését, amelynek keretében a *Deutsches Theater* és a *Kammerspiele* színház szezonjának legkiválóbb sikerei kerülnek bemutatásra. Az első estén a „Vizkereszt, vagy amit akartok“ (*Was Ihr Wollt*), *Shakespeare* remek vigjátéka szerepel a játékranden. Ebben az előadásban már viszontlátja közönségünk a *Reinhardt*-féle együttesnek nálunk is kedvelt oszlopos tagjait, köztük *Heims Elzát*, *Wangel Hedviget*, *Wassmann*, *Moissit*. Második előadásul vasárnap *Shaw Bernát* „The Doctor's dilemma“ (*Der Arzt am Scheidevege*) című komédiáját játsszák. A harmadik estén, hétfőn, pedig a „Revolution im Krachwinkel“ című énekes szatíra van soron. A berliniek vendégszerepléséig a vígszínházi műsor legkedveltebb darabjai váltakoznak, amelyek közt a jövő héten is a „Lupin Arzén“, *Croisset* és *Leblanc*

szenzációs színműve dominál. Az újdonságot holnap, vasárnap, azután pedig hétfőn, szerdán és pénteken ismétlik. A „Lupin Arzén“ már a vidéken is megkezdte hódító útját. Kolozsvárott nagy hatással mutatták be. A „Vigyázz a nőre!“ című bohózatot adják kedden este és csütörtökön délután, csütörtökön este pedig a „Tatárjár“-t, *Bakonyi* és *Kálmán* dallamos operettjét ismétlik.

A *Király-színházban* a „Jánoska“, *Martos Terenez* és *Jacobi Viktor* fantasztikus, zeneszigjátéka e héten is minden este színerkerül a bemutató előadás szereposztásával. Vasárnap délután az „Elyvált asszony“-t adják mérsékelt helyárrakkal, *Medgyasszay Vilmával* és *Pálmay Ilkával* a fő női szerepekben.

A *Magyar Színház* személyzete ez idő szerint két bemutató előadásra készül, a két utolsóval ebben az évadban. Az egyik, amely most szerdán kerül először színre, *Heltai Jenő* egyfelvonásos tréfája, „A nagy nő“, amelylyel egy estén a „Rég jó idők“ című angol komédiát adják. A két darab előadását szombaton ismétli meg a színház. Két napot, keddet és a vasárnap estét, foglalja le a műsorból *Földes Imre* nagyhatalú drámája, a „Hivatalnok urak“. Hétfőn „A saskók“-ot, csütörtökön a rég nem adott „Forradalmi nász“-t, pénteken a „Hamlet“-et, vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal „A szerenese fiát“ adják. Közben a vigjátéki személyzet szorgalmasan készül a „Szabir nök elrablása“-ra, amelynek bemutatója a jövő hét péntekjén lesz.

A *Budai Nyári Színházban* holnap, vasárnap és hétfőn *Verő György* „A szultán“ című operettjét adják. Kedden a „Sulamith“, szerdán a „Lili“ van műsoron. Csütörtökön *Budavár* bevételének emlékére az „Aranyakodalom“ című történelmi színmű kerül előadásra. Szombaton *Berté Henrik* „A szép gárdista“ című új operettjének lesz a bemutatója, melyet vasárnap és hétfőn megismétlenek.

Az *Urániaszínházban* a jövő hét folyamán is *De Sgardelli Caesar* honvédfőhadnagy „A jövő háborúja“ című darabja kerül előadásra. A szerző fölött aktuális téma a közönséget oly nagy mértékben érdekli, hogy az előadások az előrehaladt szezon dacára is telt házak előtt folynak. Meg is érdemli a fiatal ambíciózus szerző, hogy műve kellő méltánylásban részesüljön, mert nemcsak kitűnő katonának, hanem igen ügyes írónak is bizonyult e darabjával.

(*) **A virágok összeesküvése.** A vagyontalan tüdőbetegek javára hétfőn és szerdán a főváros előkelő társaságának hölgyei előadják *Ducoudray* poétikus daljátékát: A virágok összeesküvést. A daljátékuknak ma délután volt a főpróbája az *Uránia színházban*, s a főpróba után írtve, hétfőn igen nagy, méltó sikere lesz a bemutató előadásnak. *Ducoudray* daljátéka valóban poétikus és igazán a virágok hónapjába való. Meséjét rövid szavakban a következőkben foglalhatjuk össze: Holdvilágos éjszakában elusznak a virágok, csak a pitypang van ébren. Ő a virágok birodalmának pártos szelleme, aki a nemtő ellen izgatja virágtársait. Felébreszti valamennyit és lázító szavakkal a nemtő detronizálására törekszik. Le kell rázni a rabillinosokat, kiáltják a virágok, kimondják szabadságukat és önálló birodalmat alkotnak. Elorozzák az évszakok palotájának aranykulcsát és királyválasztó ülést tartanak. A szavazás rendkívül érdekes. A pipacs, buzavirág, ibolya szerényen elutasítják a rájuk eső szavazatokat. Megjelenik a róza testőrségével, a tüskés növényekkel. Szépsége, színpompája, bája egyszerre megszüntet minden más jelöltet és háttartalan lelkesedéssel királyválasztóvá választják. De jön a nemtő és szörnyű haragra gyul a lázadók ellen. Először is a pitypangot sújtja, elveszi illatát örökre. A virágok a kemény ítéletre bünbocsánattért esdekelnek, amire a nemtő kitanítja kis lázadóit, hogy a virágoknak hivatása az, hogy bájukkal és édes illatukkal gyönyörködtessék az embert, de uralom és kormányzás nem nekik való.

Ez a néhány szóba foglalt és minden bájától meggyesett poétikus sujet graciozus, művészi, rendkívül fülbemászó édes muzsikával van tele. Nagy művészi diadalra fog alkalmat adni a fellépők valamennyienek. Ugy a tündéreknek, akik *Budapest* legszebb hölgyeiből álltak össze az este fényességének emelésére és a jótékony cél támogatására, mint a magánénekeseknek. Ezek sorában *Lindh Marcellát* érdemli az első szó. Nemcsak a két világrészben ismert nagy dalművészetét, hanem rendező talentumát is harcába viszi a sikerért. *Ada Adrienne*, *Hubay Jenőné*, *Thomann Istvánné*, *Várdai Ily*, *Pichler Olga*, *Basilides Mária*, *Laczkóné Takács Sárika* éneklék a magánénekeseket. Feltűnést fog kelteni a kis tündérek táncza közt a kis *Eber Baby* és emlékezetes, nagy diadala lesz az este

Várady Ilykének. Augusztó főhercegnő a jótékonyozóba előadást szerdán tekinti meg a kis főhercegekkel együtt.

(*) **Mészáros Imre ünneplése.** Az Operaház tagjai Mészáros Imre igazgató és Alszegehy Kálmán főrendező tiszteletére abból az alkalomból, hogy mindkettőjüket az Operaház örökös tagjaivá nevezték ki, május hó 20-án este kilenc és fél órakor a Bokros-vendéglőben társasvacsorát rendeznek.

(*) **Zenészek közgyűlése.** A Magyarországi zenészek segély- és nyugdíjgyűlése Sípss Antal királyi tanácsos elnöklésével tegnap este tartotta meg évi közgyűlését. Az igazgató-választmány előterjesztette évi jelentését, melyből kitűnik, hogy az egyesület vagyona az 1908. évben 11.301 koronával gyarapodott és az év végén 141.116 korona 38 fillért tett ki. Ezen kedvező eredmény következtében az igazgató-választmány a megejtett szakértői kimutatás alapján azt javasolta, hogy a tagok számára biztosított évi nyugdíjösszeget az eddigi 600 koronáról 700 koronára emeljék fel, az évi tagdíj azonban változatlan maradjon. A közgyűlés ehhez hozzájárult. A jelentés továbbá beszámolt arról is, hogy az egyesület a múlt évben 37 zenész özvegyét összesen 3700 koronával segítette. Végül következett a tiszújítás, amelynek folyamán a tisztikar és az igazgatóválasztmány eddigi tagjait egyhangulag újra megválasztották.

(*) **A „Kéve“ művészegyesület** e hó 12-én tartotta meg első rendes közgyűlését Szablya Frischauf Ferenc elnöklésével, a tagok rendkívül élénk részvétele mellett. Az elnöki bejelentések megtétele után az ügyvezetőség előterjesztette az 1908—9. üzleti évre vonatkozó zárszámadásokat és jelentést. Az ügyvezetőség jelentése nemcsak az egyesület egy évi történetének adja híű képét, hanem kimerítően foglalkozik az általános képzőművészeti viszonyokkal is. A tagok az ügyvezetőség rendkívül tartalmas jelentését őszinte tetszéssel fogadták. A közgyűlés az ügyvezetőségnek a felmentvényt egyhangulag megadta és dr. Vermes Károly jogtanácsos indítványára jegyzőkönyvi köszönetet szavazott az elnöknek és a titkárnak az egyesület rendkívül czélutadatos és gazdaságos vezetéseért. Minthogy az ügyvezetőség megbízatása lejárt, a közgyűlés az ügyvezetőségi tisztségekre a következőket választotta meg: elnök: Szablya Frischauf Ferenc festőművész; ügyvezetőségi rendes tagok: Benkhard Ágost és Lévy Róbert festőművészek; ügyvezetőségi póttag: Málnai Béla építőművész; jogtanácsos dr. Vermes Károly; titkár: Szablya János.

(*) **Kainz kitüntetése.** A köburg-góthai herceg értesülvén, hogy az osztrák kormány nem erősítene meg a Kainz Józsefnek szánt udvari tanácsosi méltóságot, a köburgi házi rend lovageresztjével tüntette ki a művészt. Kainz vendégszereplése idején a hercegi palotában lakik és ismételtelen meghívott az udvari ebédre.

(*) **Farrar Geraldine házassága.** Párisból jön a hír, hogy Farrar Geraldine, a világhírű operanékesnő nemsokára férjhez megy Scotti baritonistához.

(*) **Vidéki színház.** Palásthy Sándor, a most koncesszionált színház igazgatója most kezdte meg társulátával az előadásokat Beregszászon. A társulat a legújabb darabokat mutatja be és igen nagy sikereket arat.

(*) **A Kaufmann Angelika-kiállítás.** Kaufmann Angelikának, a világhírű nagy német művésznőnek a műveiből és a művei után készült metszetekből rendezett kiállítást egyre fokozódó érdeklődés kíséri. A Szépművészeti Múzeum igazgatója ezért elhatározta, hogy a kiállítást egész nyáron át nyitva tartja. A kiállítás hetenként háromszor: vasárnap, hétfőn és szombaton fél 10-től fél 2-ig díjtalanul megtekinthető.

(*) **Francois Courtenus gyűjteményes kiállítása.** Francois Courtenusnak, a világhírű belga festőművészenek képeiből rendezett gyűjteményes kiállítást ma délután nyitották meg ünnepélyesen a Könyves Kálmán szalonjában. A megnyitásra nagy és előkelő közönség jelent meg, amely nagy tetszéssel nézegette a gyönyörű képeket. A kiállítás holnapról kezdve a nagyközönségnek is nyitva áll egész napon át és 50 fillér belépődíj ellenében megtekinthető.

(*) **A képzőművésznők kiállítása.** A Magyar Képzőművésznők Egyesületének első nemzetközi kiállítását esütörtökön este zárják be végleg a Nemzeti Szalonban. A nagyérdemű kiállítást a közönség tömegesen látogatja. Reggel 9 órától délután 6 óráig tekinthető meg egy korona belépődíj ellenében.

(*) **A Kóczán-pályázat.** Az Akadémia százaranyas Kóczán-pályázatának határideje e hó végén jár le. A pályázat a következő: Kíváncsok színmű, amelynek tárgya I. Ulászló vagy II. Lajos király korából veendő. A színművek lehetnek tragédiák, vígjátékok és középfajú drámák.

(*) **Városligeti Színház.** A színház átépítése már kívül is annyira előre halad, hogy ez a főváros egyik látványosságának ígérkező monumentális külsejű színház rövid időn belül elkészül. A személyzet a próbákat jövő hó 1-én kezdi meg, az ünnepélyes megnyitó előadás pedig június hó 15-én lesz. Bródy Sándor prologóját, melyet a jeles szerző ez alkalomra írt, Feld Irén adja elő. Az „Erdészleány“ (Förster Christl) operett előadása iránt nemcsak nálunk, hanem bécsi színházi körökben is nagy érdeklődés mutatkozik, és jegyeket már számosan jegyezték elő. Köztük Hnsi Niese, az „Erdészleány“ bécsi creálója is.

(*) **A Nemzeti Szalon közgyűlése.** A Nemzeti Szalon tizenötödik rendes közgyűlése vasárnap, e hó 16-án délelőtt 10 órakor lesz a Nemzeti Szalon helyiségében.

(*) **Az Akadémia III. osztálya** május 17-én, hétfőn, délután 5 órakor ülést tart, melynek tárgyai: 1. Dr. Scheitz Pál részéről: „A lakmusz fedő anyagairól.“ Előterjeszti Illosvay Lajos r. t. 2. Dieneš Valéria részéről: „A logaritmikusság elágazó helyekről.“ Előterjeszti Rados Gusztáv r. t. 3. Bársony Tivadar és Szász Tibor részéről: „A táplálék és ivóvíz befolyása a vér molekulák koncentrációjára.“ Bemutatja Tangl Ferencz l. t.

IRODALOM.

Gellért Oszkár: A deltánál.

(Újabb versek. A „Nyugat“ kiadása. Ára 5 korona 50 fillér.)

Veszdő, kinlódó, egybetorlódó embermilliók mind ott rekedtek a deltánál, a maguk vékony nyöszörgőseivel és kifejezéstelen nevetésükkel, az apró bánatokkal és a csecsemőfajdalmakkal. Megállanak az életdeltánál, ahová nem tör be a nagy tengerek vihára, megfürdetik a testüket a parti homokban, lekinlódják az életüket a piszkos, bokátnyaldosó hullámocskák között és nem vesznek tudomást a tengerről, amely tiszta és mélyseges és éles levegőjű. Nem is kergeti feléje a vágyok, nem is látják meg soha a nyugtató síkját, vagy a csupa-tűz viharait. A tenger még csak nem is látszik a deltából; aki a látására vágyódik, annak sziklakat kell törni, tórdot megverző kinlódással magaslatokra kell kapaszkodni. Kevesen bírják, — kevesen vannak a tengervágyakozók. Akiknek a lelke vergődik az élet apró gondjaiban, akiknek kevés a feltűző láng és akik elgyötörnek a szkepszis, a megtört hitek és magában nem bizó akarások között. És akik elválnak a deltából a tengerre.

Gellért Oszkár közülök való. El tudott jutni a magaslatokig, ahonnan tovább lehet látni, mint a deltából, ahol egybefolyik nagy szürkéséggő a parti főveny, a sárga homok, a piszkos hullám és ahonnan csak egy kép domborodik ki: a nagy tenger, a sok kéknék és zöldnek ezer színével, amelyek közül itt-ott villan csak ki egy-egy kék-kék darab. Oda vágyik Gellért Oszkár, a tengerre. Az élete egy nagy küzdés, nagy vándorút a deltától a tenger felé. A költészete nagy himnusz a szabad, végtelen élethez. És az utnak mindégik kilométerét vers jelöli.

Schol, sehol, csak az Ibsen szabadlelkű embeleinél láttam ezt az erős vágyat a nagyszerű élet felé, amelyben nincsenek delta-emberek, akik porbuczkákból határt építenek maguk közé, amelyben nincs meg a milliányi kínzó apróság, az apró gondok és az apró bánatok, de ahol van végtelenség és nagyszerűség és tisztaság. Csak Ibsen emberci vágyódtak így a tenger után. Azok, akik szíren állottak. Gellért Oszkár is szírtékhez kapaszkodott föl, onnan tudja nézni az embereket és az életet. És a delta-kinlódások, amelyek gyöttrik, nem is kivülről jönnek, hanem belülről fakadnak. A lelkéből, amelybe odaverte az ékét a modern élet szkepszise. Megőrezte Gellért Oszkár a levegőben lógó nagy bizonytalanságot; őt is gyöttri a nagy kételkedés, amely lebirja a lelkét és visszahuzza a gyűlölt deltához. És amikor esztendők után újra ott érzi magát, ahonnan elindul, akkor fölszakad belőle a rezignált sóhajtas:

Sebes, vad árját nem bírta a medre . . .
Kettészakadtam.

Ó, pedig hogy vágytam nagy, egész életre.

Fusztá, kietlen, sziklás földi rögben.

Most fennakadnak?

Most itt maradnak holtan a deltaszögben?

Megyek. Ha két lélekkel is, ha szánya.

Ha fél erővel . . .

Boldog, ki egy ágban fut az Óceánba!

Ez a vers talán a kötet legszebbik darabja. Gyönyörű, erős művészi munka. Még a Gellért Oszkár többi versei közül is kiválik, ami pedig nagy szó, ha olyan poétáról van szó mint Gellért Oszkár.

Az ő költészete teljesen egyéni és modern, de sohasem a más módja, szerint. Van merészsége, hogy meg tudjon maradni a maga útján és költői ereje, hogy ne térjen le egy percze sem a más övényére. Talán ő maradt a legfüggetlenebb az Ady poézisától is. Nem epiron, pedig: „Homeride zu sein, auch mer als letzter ist schön.“ Annyira egyéni, annyira maga van ez az ember, hogy szinte esodálkozni kell rajta, hogy még a reflexhatásoktól is ment tudott maradni. A Bandelaire, Verlaine, Dehmel; Swinburne világhatásai között még tudott maradni annak, aki: Gellért Oszkárnak.

Már a külsőségein is meglátszik az önállóság. Gellért nem muzikus. A zenei hatásokat se nem szereti, se nem utánozza. Ma, a muzsikális művészet idejében pedig ez nagy dolog. Amikor a poézis nem áll másból, mint csilingelő szavak, ujszerűen gördülő rhytmusok megcsengetéséből, a muzsika uralma idején úgy hat a Gellért Oszkár költészete, mintha maga volna a tiltakozás. Azt hiszem nagyon szereti Gellért azt a Nietzsche-t, aki a „Fall Wagner“-t megírta. Ő is más művészet bajnoka, mint a muzsika. A természete, az egyénisége, a lelke is olyan, hogy nem elégszik meg a zenei hatásokkal: gondolatra, ideakiformálásra törekszik. Kontempláló-lélek, akinek a lelki élete külön világ. Öserdőkkel, mélysegekkel, tiszta tavakkal és mély szakadékokkal. A lelki küzdelmei is a kontemplálásból fakadnak. Nem érzelmi bánatai vannak, hanem a gondolkodása útján eljut bizonyos eredményekhez és ezek gyöttrik, ezek kinozzák és ezek okoznak neki valóságos fizikai fájdalmakat. Amolyan Ignatus-féle lélekember, aki a költészeteiben is gondolatokat ad. Tulajdonképpen filozófiai lyrája van, amelyben a tiszta lyra a legkevesebb. Amint hogy nem muzsikál, úgy nem is festegte Gellért. Nem az az eleme. Ahol a filozófia van az egyik oldalon, ott a másik oldalon megjelenik a dráma. Egyik-másik versében néhány szóval tragédiákat csap elénk; a párbeszédei gyorsak és szakgatosítak, mint egy egész lüktetve ziháló dráma, amit előénk állít. Ez a költészete belsőjének a két összetevő eleme: a filozófia és a dráma.

Mindent persze lelki, pszichikai értelemben kell venni, amint hogy Gellért Oszkár mindig a maga pszichikájából merít és a maga lelkének a problémáit és küzdelmeit viszi bele a költészetebe. Ezek csupa finom lelki átélések, amelyeket csak akkora poéta tud megélni és kifejezni, mint Gellért Oszkár és csak akkora művészzel lehet megformálni, mint amilyen az övé. A formája merész és mindig új, de amennyivel önálló a tartalomában, épp úgy magát adja a formában is. A régi kötött, obligát formák a sutba kerülnek; — csak itt-ott veszi az alaprítmusukat, de úgy, hogy a régi dalok melódiájának csak mint valami messziről hangzó akkordja hallatszik felénk a tegnap muzsikája. És ami föl-épül rajta: az új, az merész, az Gellért Oszkáré. És éppen olyan művészi, mint amilyen a Gellért Oszkár finom, szubtilis költészete. (dé.)

* **Az ideál.** Rózsahegy Kálmáné szép irodalmi sikert ért darabja, „Az ideál“, most jelent meg könyvalakban. A darab bemutatója alkalmával mi érdeme szerint méltattuk már ezt a speciális érdekességű irodalmi munkát és értékeltük annak minden belső szépségét, minden komoly kválitását. Most tehát, a könyvről írván, eltekinthetünk a kritikai méltatástól, csupán csak regisztráljuk az irodalmi novumot. Mindazonáltal meg kell említenünk, hogy a könyvnek, szemben a színpadi bemutatással, vannak külön érdekességei is, mert a szerző eredeti szövegében, változtatások és kihagyások nélkül adja könyvalakban a darabot s ezzel sok olyan finom intimitást is nyújt, amelyet a színpadon kihozni nem lehet, ambar, hogy a

előlekek természetrajza szempontjából mélyek, igazak és érdekesek. A könyvet az Eggenberger-féle könyvkereskedő cég adta ki s ára 2 korona.

* **A mélységből.** Ez a címe a Peterdi Andor új verskötetének, amely most jelent meg a könyvpiacra. Az „Egyetértés“ olvasói számára nem kell fölfedeznünk ezt az erős egyéniségű, robusztus erővel duzzadó fiatal poétát. Peterdi Andort ismerik olvasóink. Ebben az új kötetben, amelyet most ad a magyar olvasóközönség kezébe, együtt van csaknem mind az, amit Peterdi Andor az utóbbi időben szépet, újat és értékeset alkotott. Nagyon modern hangú és nagyon erős rezonanciájú verses könyv ez, tele mély, igaz és egészséges poézissal. Valami mély, tónusu, bársonyos muzsikája van minden sorának. Még azokban a versekben is csöndes, szomorgós melódiák csendülnek össze, amelyben a költő fiatal lelkének napsugára szűrődik által. De ez a szomorúság nem siránkozás, nem világtájdalmi érzélgés, mert Peterdi Andor szereti az ő küzdelmes, nagy kétségekkel és nagy bizonyosságokkal teljes életét. Ami küzdelem van benne, azt kiküzdő bátran, férfiasan, a kétségeket megállja és a szép, nagy bizonyosságoknak, hogy fiatal és hogy költő, tud örülni, fiatalsága és költő volta egész forró bizakodásával és hitével. És igaza van. Ennek az egészséges lelkü, harcos talentumu fiatal poétának lesz jövődjé a magyar közönség elismerésében és szeretetében. Új könyve nagy haladásokról tesz tudósítást és arról, hogy nagy dolgokat megértett. Ami hibái és tévedései vannak, azok is erények, mert az igazság felé haladva senki számára nincs bizonyosság, hanem vívódások és töretlen utak vannak. A könyvet a szerző adta ki. Melegan ajánljuk minden könyvet szerető embernek. (g. — a.)

* **Mohácsi Jenő: Janus lelke.** Amikor még kölyök volt az „örök város“, az egészséges erejét érző, erős nevetésű síheder, már akkor is ott állott a Romulus-vágtá határbarázda tövében a háboru kapuja, amelynek a durván rótt téglafaláról misztikus mosolylyal nézett a világba kétarcú Janus. A mályosság nagy titkoknak ez az istene csak az egy mosolygású kétarcú mutatta a világnak, de a lelke az megmaradt fantázia igazító misztikumnak. Mohácsi Jenő poétalelkét is megfogta a Janus-legenda, izgatta őt ez a multat-jövőt néző, ellentétekkel teli lélek. És kereste, kereste a Janus-lelket, az ellentétet, a különöset és megtalálta önmagában. És a megismerések csekvői ösvényén, a nagy, igazító keresések után megtalálta magát, magamagát, a maga impressziókkal tele, végtelenségek között hanykódó lelkét. Az ő Janus-lelkét. Amely nem a jövő és nem a mult esodáim mereng, ködös szemmel és Sibylla-mosolylyal, hanem a legellentétebb hangulatokat és impressziókat megérző igazi poéta-lelek. És ha Mohácsi Jenő kereste a Janust, a lelkét a költészetében, hát nekünk is érdemes újra járnunk ezt az utat Mohácsival. És mi is föl fogjuk fődözni a Janus-lelket; a Mohácsi Jenő lelkét s egyéniségét, ezt a fiatal, költészettel, virágos mezőkkel és mély szakadékokkal teli lelkét. És ha megismertük őt magát, meg a poézisét — ami ugyanegy — bizony örülni fogunk az ismeret-ségnek.

Mohácsi Jenő költészetének ugynevezett „alap-hangja“ nincs. De hangja: az van. Zengő, harsogó, diadalmas, meg halk, fáradt, sordinás-muzsikájú igazi kétarcú Janus-hang. És a muzsikájának a hangszere a lelke. Öszintén, keresetlenül áradnak ki belőle a melódiák, amelynek a hangszere, a megformálása finomjujú és subtilis érzési poétára vall. Merész, újszerű fordulatokkal van tele mindegyik verse. Mohácsi Jenő elég embernek tudja

magát ahhoz, hogy ne kössön csokorba kiszakított virágokat, hanem maga keresse össze a nehéz illatu, különös szimmu orchideát, meg rhododendront. Egy esetvonással újszerűvé kanyarítja a képeit, amelyeknek új színe van az ő vásznán. Ezek olyan versek, amelyeket az ember nem egyszer olvas el, mert aki közel ér a Mohácsi egyéniségéhez, poéziséhez, az nem egy könnyen szabadul tőle.

* **„A kivándorló.“** Herczeg Ferencz társadalmi színműve „A kivándorló“, amely nagy sikerrel már az első jubileumot is megérte, most jelent meg könyvalakban. A színdarabok mint olvasmányok rendszerint nem igen hatnak, ez azonban mint olvasmány is lebilincselő. Herczeg Ferencz nagy írói ereje, pompás jellemfestése, erős mese-előző talentuma, az akció fokozásának ösmerése, ragyogó stílusa, mindez szinte frappánsan domborodik ki ebben a könyvben. A könyvnek Herczeg Ferencz nagy olvasóközönségében valószínűleg éppen úgy meg lesz nagy sikere, mint a színpadon. Megjelent Singer és Wolfner kiadásában és az ára 2 korona 50 fillér.

* **Falusi verebek.** Gárdonyi Géza nagyszerű színműve „Falusi verebek“ most jelent meg könyvalakban. A darab így olvasmány gyanánt szinte még élvezetesebb, mint a színpadon. Gárdonyi pompás humora, nagy és mély életbölcsélete így még jobban érvényesül, a darab szépségei és emberi igazságai még jobban kidomborodnak, mint a színpadon, ahol a színésznek a publikummal szemben koncessziókat kell tennie, ha mindjárt a szerző intenczióinak rovására is. A szépen kiállított könyv ára 2 korona 50 fillér. Megjelent Singer és Wolfner kiadásában.

* **Uj Idők.** Az Uj Idők e heti száma rendkívül gazdag és változatos tartalommal jelent meg és irodalmi színvonal dolgában is kielégítheti a legmagasabb kívánalmakat is. Novellát Herczeg Ferencztől gróf Vay Sándortól és az Idegen Irók rovatában Jacob Israel de Haan-tól cikket Junius-tól és Szamadó Jánostól, verset pedig Czöbel Minkától közöl a lap. Szini Gyula érdekesítő regényének folytatása, fordított regény, próbák cikkek, Mühlbeck ötletes fejlécei, aktuális illusztrációk gazdagítják az „Uj Idők“ e heti számának változatos tartalmát. Előfizetési ára negyedévre 4 korona. Kiadóhivatal VI., Andrássy-ut 10.

* **Az „Ország-Világ“** e heti (20-ik) száma változatos és a szokott magas nívón álló tartalommal jelent meg. Dr. Falk Zsigmond és dr. Herrmann Antal művészeti cikkei, Csotky Marietta, Czóbel József, Pollák Márton és Urányó Kiss Ilona elbeszélései mellett a regénymellékleten Szigeti J. József tollából új regény veszi kezdetét. Kamps János verse a lap élén bizonyára mély hatást fog kelteni. Kivüle még Dura Máté, Morócz Jenő és Versényi György irtak verset ebbe a számba. Jacobi Viktor „Jánoska“ című énekes vígjátékának egyik szép zeneszámát a lap mint hangjegymellékletet közli. A képek gazdag sorozatában első helyen Grabowsky Artur 11 amatőr-fényképét említjük, melyek közül néhány a városligeti új mutatónyelvet és a szükséglakásokat mutatja be. Sarah Bernhard és Mme Bartet új szerepeikben, Dréhr János, az állami nyomda új igazgatója és Fejér Vilmos aligazgató, valamint ifj. Ruttkay György arcképei s még több más kép egészíti ki a lap tartalmát.

* **A „Vasárnapi Ujság“** május 16-iki száma első helyen gróf Vay Péter cikket közli Alhambráról, számos szép képpel. A többi képsorozat az angol hadi autómobilokat, a Bethlen Gábor marosillyei szülőházán elhelyezett emléktábla leleplezését, budapesti tavaszi jeleneteket, három új fővárosi középületet stb. mutatnak be. Szépirodalmi olvasmányok: Mikszáth Kálmán regénye, Oláh Gábor és Zempléni Árpád versei, Lampérth Géza elbeszélése, Williamson angolból fordított regénye. Egyéb közlemények: Fényes Annuska, a kis gyermek-primadonna arcképe, angol női katonák képe, tárczazikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Világkrónika“val együtt négy

korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanott megrendelhető a „Képes-Néplap“, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

FŐVÁROS.

A gázgyár ügye.

— Heltai lesz a gázgyár igazgatója. —

Budapest, május 15.

A főváros tanácsa és a kerületek vezető emberei ma azzal foglalkoztak, hogy kit állítsanak a házi kezelésbe veendő gázgyár élére, mint igazgatót. Az egyhangú bizalom a mai légszuszgyár vezetője Heltai Ferencz felé fordult, aki a gázvilágítás terén egyike a legkiválóbb szaktekintélyeknek. Dr. Bárczy István polgármester vezetésével egy tiztagu küldöttség azonnal fölkereste Heltai Ferenczet, aki hajlandónak mutatkozott arra, hogy a feléje irányuló bizalom előtt meghajoljon. A tanács és az értekezlet álláspontját a döntő közgyűlés is bizonyára elfogadja és ez a megoldás bizonyára széles körökben fog megelégedést kelteni, mindenütt ahol Heltai Ferencz egyéniségét, nagy szaktudását és ambiciózus munkakedvét ismerik.

Tudósításunk a következő:

A gázgyár dolgában ma érdekes fordulat történt. A főváros tanácsa ma délben ülést tartott, amelyen dr. Bárczy István polgármester bejelentette a gázbizottság hétfői ülésének határozatát. Ez a határozat tudvalevőleg fentartja a gázgyárnak házi kezelésbe való vételére vonatkozó közgyűlési határozatot és javaslatot tesz a közgyűlésnek, hogy sürgősen rendelje el a megváltásra és házi kezelésbe való vételre szükséges intézkedéseket. A bejelentés kapcsán a polgármester elmondotta, hogy a házi kezelésnek egyik legfontosabb kelléke, hogy a vezetésre minden tekintetben alkalmas embert megtalálják. Olyan férfit kell keresni, akinek kezére a polgárság is megnyugvással bízhatja a gázüzemhez fűződő fontos érdekeket. Azt hiszi, hogy erre a feladatra legalkalmasabb, sőt talán egyedül alkalmas férfiú Heltai Ferencz, akit egyénisége, tudása és a gázüzem körében szerzett nagy tapasztalatai egyenesen predestinálnak erre a szerepre. Felhívja a tanács tagjait, hogy nyilatkozzanak ebben a felettel fontos kérdésben. A tanács tagjai egyhangúlag konstatálták, hogy ez a megoldás a leghelyesebb volna, amely legjobban elégitené ki a főváros érdekeit. Megkérték a polgármestert, hogy az idea megvalósítása érdekében tegyen meg minden lehetőt.

A polgármester a kerületi vezető emberek véleményét is meg akarta tudni s azért ma délutánra táviratilag hívta össze értekezletre a kerületek vezetőit.

Az értekezleten az elnöklő dr. Bárczy István polgármester bejelentette, hogy a tanács ma tartott rendkívüli értekezletén arra a megállapodásra jutott, hogy a gázgyár házi kezelésben való vételének sikerét legjobban akkor látja biztosítva, ha átveszik a mai légszuszgyárnak a személyzetét és különösen ha sikerül rábírnunk a gyár mai vezetőjét, Heltai Ferenczet, hogy a városi üzem élére álljon.

Az értekezleten megjelentek valamennyien hozzászóltak a kérdéshez és beható vita után, amelynek folyamán tüzetesen megvitatták az ügy összes vonatkozásait, egyértelműen arra a megál-

MOLL-féle SÖSBORSZESZ

Legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés esz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban ötommal zárt (plombirt) üvegekben 2 koronáért kapható. MOLL-készítmény kérendő.

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBEN 9. SZ.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítettek. A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és ved-jegyével ellátott készítményeket kérni.

MOLL-féle SEIDLITZ-por

felülmulthatatlan háziser mindama gyomorhajoknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban MOLL készítménye kérendő eredeti dobozokban 2 kor.

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBEN 9. SZ.

Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesítettek. A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és ved-jegyével ellátott készítményeket kérni.

lapodásra jutottak, hogy a házi üzem jövőjének kiváló érdeke fűződik ahhoz, hogy Heltai Ferencnek annak élére megnyerjék. Az értekezlet tagjai mindjárt el is határozták, hogy nyomban küldötteséggel felkeresik Heltai Ferencet és megkérlik, hogy a főváros érdeke szempontjából vállalja el a nekizánt tisztséget.

Dr. Bárczy István polgármester vezetésével az értekezlet 10 tagja azonnal kocsira ült és elhajtott Heltai lakására. Ott dr. Bárczy István polgármester előadta jövetelek üzenetét. Az elvi állásponton kívül — ugymond — az üzem prosperitása nagymértékben függ attól, hogy a vezetés arra való kezebe jusszon. A tanács és a kerületek vezető embereiből alakult értekezlet arra a meggyőződésre jutott, hogy a legnagyobb megnyugvással csak akkor nézhetnek a gázgyárnak jövő fejlődése elé, ha olyan kiváló és nagyszabású férfi vállalja a vezetés nehéz és felelősségteljes munkáját, mint Heltai Ferenc. A fővárosnak tisztán nagy szolgálatot, ha sikerül tervünk keresztülvitele és Heltai, meghajolva polgártársai bizalma előtt, azzal a páratlan szeretettel, ügybuzgósággal és tetterővel áll az intézmény szolgálatába, amely eddigi munkásságát és egész egyéniségét mindenkor jellemezte. (Lelkes éljenzés.)

Heltai Ferenc meghatva mondott köszönetet a megjelenteknek, hogy a polgármester és a bizottság a személye iránt való bizalom megnyilvánulásának ezt a kitüntető formáját választotta. Két irányzat küzdött évek óta a közüzemek kezelésének a dolgában. Az egyik, amelynek ő is képviselője volt, azt vallotta, hogy a közüzemek vitelére is alkalmazható a vállalati rendszer, a másik irányzat a házi kezelés elvi híve volt. A gázbizottság hétfői ülésén az utóbbi irányzat győzött és ő kötelességének tartja, hogy a döntés előtt meghajoljon. Benne a határozat csak azért kellett keserűsége, hogy szerzett tapasztalatait, tudását nem értékesítheti és nem gyümölcösöztheti a főváros javára. Kijelenti, hogy a polgármesternek, a tanácsnak és polgártársainak megnyilatkozott bizalmát parancsnok tekinteti és többre becsüli minden külső kitüntetésnél. Egész erejét, minden tudását és tapasztalatát ennek az ügynek a szolgálatába kívánja állítani és szerencsésnek fogja magát érezni, ha a hozzáfűzött reményeknek és várakozásnak meg fog felelhetni, természetesen, ha a közgyűlés is magáévá teszi a tanács és az értekezlet mai álláspontját.

A küldöttség tagjai lelkes éljenzéssel fogadták Heltai szavait.

A jövő héten összehívja a polgármester a gázbizottságot, amelynek a történekről jelentést tesz és a tanács javaslata alapján a május 26-án tartandó közgyűlésnek tesz előterjesztést.

Háromszázmillió kölcsön.

Budapest, május 15.

Ma jelent meg a pénzügyi osztály előterjesztése az új nagy kölcsönről. Az ügyosztály kimerítő részletességgel mindemelől elmondja azokat az okokat, amelyek a kölcsön felvételét halaszthatatlanná teszik. Ennek bizonyítására bemutatja az egyes tanácsai ügyosztályok részéről bejelentett szükségleteket. Ezeknek az összege meghaladja a háromszáztizenhárom millió koronát, amit azonban az ügyosztály 297 millió koronára redukált. Ez az összeg tizenöt esztendőre felosztva lenne felhasználandó, legközelebbi időre egyelőre 70 milliót vennének fel. Az előterjesztés, melyet dr. Bódy Tivadar tanácsos adott ki az ügyosztály nevében, részleteiben a következő:

A székesfőváros beruházási szükséglete a legközelebbi 10 évre 313 millió 46.200 korona; a különféle megtérítések és egyéb megengedhetőségek mutatkozott lezárlítások azonban ezt az összeget 297.361.200 koronára csökkentették. A székesfőváros viszonyaihoz képest oly óriási ez az összeg, hogy annak 10 éven belül való igénybevétele fizikailag is alig lehetséges, úgy hogy az ügyosztály maga is a program végrehajtását 15

évre tervezi. Ez az időviszonyt igen hosszú arra, hogy a program minden egyes pontja meg is valósuljon, miután egyik-másik elhalasztható vagy módosítható újabb égetőbb szükségletek felmerülése azonban biztosra vehető, ily módon a betervezett kölcsönprogram csak általános tájékoztatásra alkalmas. A jellegénél fogva az ügyosztály nem is ragaszkodik a program teljes megvalósításához, hanem megelégszik kerek 270 millió koronás kölcsön felvételének javaslatba hozatalával. Ennek a jelentékeny összegnek egyszerűre való felvétele azonban nemcsak pénzügyi nehézségekkel áll szemben, hanem — annuitásos kölcsönről lévén szó — a tőkeltérlesztési részletek azonnal oly nagyarányú összeggel jelentkeznek, hogy a székesfőváros budgetje azt meg nem bírja. Erre való tekintettel azt a kiegészítő módot javasolja tehát az ügyosztály, hogy a székesfőváros ugyan az egész kölcsönösszege felé kérje a törvényhozástól a bélyeg- és adómentességet, de magát az összeget csak kisebb önálló kölcsönök alakjában merítse ki. Az első ilyen rész-kölcsönösszeget 70 millió koronára állapította meg, ami a legközelebbi két és fél év beruházó szükségletének felel meg.

Az előterjesztés az új kölcsönt alternative két kamattípus szerint kezeli. Tekintettel volt az ügyosztály arra, hogy a székesfővárosnak már meglévő kölcsönéhez hasonló 4 százalékos kölcsöntípus a mai árfolyamok mellett oly jelentékeny árfolyamvesztést jelentene, amely felér egy magasabb kamatlábu kölcsön kamattöbbletével és így a jövedelmezőségi számításokat a négy és feles alapon is egybeállította. Az egyes létesítmények szigorúan megállapított kezdő jövedelmezősége alapján az ügyosztály beruházások teljes végrehajtása után a háztartásra háruló fedezetlen teherbőlelet 4 százalékos kölcsön esetén 1.796.095 koronával, négy és fél százalékos kölcsön esetén 2.652.968 koronával mutatja ki, még pedig 13.797.560 korona, illetve 15.016.741 korona annuitásokkal szemben.

A program szerint a jövő 10—15 évben a következő közműekre kell pénz: Bérházakra és kislakásokra 58 millió, akvinkumi múzeum 100.000 korona, budai állandó színház 800.000 korona, kiszugló, józsefvárosi, tisztviselőtelepi és zuglói templomra 3.350.000 korona, csatornázásra 13.500.000 korona, árkok szabályozása 4.100.000 korona, elektoroms világitóüzemre húszmillió, a gázgyárra negyvenmillió, a vízvezeték kibővítésére 18.300.000, kőszállításokra tizenkétmillió, kaszárnyákra hatmillió, az omnibusz és fogaskerekű megváltására 3.310.000, köztisztviselői beruházásokra kétféle, fuvartelepre és személtételekre 8.760.000 korona, fürdőkre tizenhárommillió, új városházára kilenczmillió, elüljáróság épületekre hárommillió, iskolákra harminckétmillió, a vágóhid, vírsárlerek és vásárcsarnokok bővítésére 18.712.000 korona, szegényháza ötmillió, egyéb közjótékonyági intézetekre nyolczmillió, tisztelői kiadások kétféle, kórházakra harminczmillió korona.

Az ügyosztály jelentése megmondja, hogy a program csak tájékoztató, mert olyan programot, amely tizenöt év szükségletét előre pontosan megnevezi, megállapítani nem lehet.

Dr. Bárczy István polgármester nagy építkezési programját, amelyet a közgyűlés tudvalevőleg magáévá tett, a törvényhatóságnak egy töredéke megfeleltetve. E felelkezés ellensúlyozására ma este rendkívül látogatott gyűlés volt a központi demokratá körben, amelyen az V., VI., VII., VIII. és IX. kerület küldöttei is résztvettek. A gyűlést dr. Váronyi Vilmos nyitotta meg. Kifejtette, hogy a sajtó, a közvélemény és a főváros lakossága valószínűleg megváltó eszelekményt látott az építési program elfogadásában. Indítványozza, hogy keressek fel küldötteséggel a belügyminisztert és a miniszterelnököt és kérjék a felbontás gyors elintézését a lakosság megnyugtatósa érdekében. dr. Pelő Sándor indítványára a gyűlés a javaslatokat egyhangú lelkesedéssel magáévá tette. Végül dr. Bárczy István polgármester szólalt fel és köszönetet mondott mindazoknak, akik teljes erővel támogatták őt a program keresztülvételében. Azon lesz, hogy a program, ha jóváhagyást nyer, a legközelebbi idő alatt testet ölt. A lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után a gyűlés elhatározta, hogy a jövő hét folyamán keresik fel a kormány tagjait. A gyűlés után társasvacsera volt.

(A baptisták új elöljárója. A baptisták kötelesek a belügyminiszternek bejelenteni, kit választanak elöljárójuknak és hitközségüknek. A budapesti baptisták eddigi elöljárója, Csepják Attila, aki egyúttal hitközség is volt, állásáról lemondott, a hitközség Nagy Pált választotta elöljárónak és Köszegi Árpádot hitközségnek. A belügyminiszter a választást most tudomásul vette.

(A virilisták. Az igazolóválasztmány megállapította a virilisták névjegyzékét. A legnagyobb adófizető Lányosy Leó, aki 41.779 korona adót fizet. Az utolsó virilistának 1448 korona az adója. A névjegyzékét május 24-től 28-ig Csupor József tanácsjegyzőnek a központi városházán lévő hivatalában közszemlére teszik ki.

SPORT.

Budapesti tavaszi versenyek.

— Hatodik nap. —

Nagyszámu közönség látogatott ma ki a városi pályára, köztük sokan olyanok, kik Bécsből rándultak át hozzánk a holnapi Király-díj kedvéért. Az udvari páholyban megjelent *Augusta* főhercegnő is gyermekeivel.

Az *Államdíjban* csak két ló állt starthoz a versenyen Papucshős igen könnyen egy hosszal nyerte meg, az igaz, hogy huszonnyolcz fonttal kevesebbet vitt ellenfelénél.

Annál népszerűbb volt az ezt követő *Szent Gellért-handicap* mezőnye, amennyiben itt husz teli volt a starter zaslója elé. A versenynek Menotte lett a favoritja, mellette Kunilinde részvétel valamennyire pártolásban. Beau mérte folytonos nyugtalanokodása miatt sehogy sem sikerült startot adni és később ez az idegesség átragadt a többi lóra is, úgy, hogy a starter Héját kénytelen volt helyéről kiállítani. Mikor végre nagynehezen a szalag fölébent, a mezőny jó része, köztük Menotte, Beau mérte, Kondor, Katz im Sack, Héja hosszakat veszítenek, csak Álknak sikerült jól a start s ezt ki is használva, egész uton megtartva szerzett előnyt, megnyeri a versenyt az egyenesben szédítő gyorsasággal jövő Menotte ellen, küzdelem után háromnegyed hosszal, melyet ötnegyed hosszal az utolsó pillanatban óriási rush-sel jövő Arno követett. Kunilinde fejhosszal negyedik.

Részletes eredmény a következő:

I. Eladóverseny. Díj 2000 korona. Táv 1800 méter. 1. Mr. C. Wood 36. sm. Setétkapu 46 k. (Paul). 2. Szemere M. 36. sm. Finstergrün 49½ k. (Juhász). 3. Br. Springer G. 36. sm. Tengelicze 51 k. (Pretzner). Futottak még: Nenufar (Schuster), Borbolya (Ulrichshofer), Maffia (Molnár), Fixstern (Pulai), Walzertraum (Mach). Egy hosszal nyerve, négy hosszal harmadik. Tot.: 10:108, 20:31, 24, 22. Könyvfogadások: pari Tengelicze, 3 Finstergrün, 5 Setétkapu, 6 Fixstern és Walzertraum, 16 a többi.

II. Államdíj. Díj 10.000 korona. Táv 2500 méter. 1. Geist G. 36. sm. Papucshős 46 k. (Ulrichshofer). 2. Lossonezy G. 46. smp. Palotás 60 k. (Janek). Egy hosszal nyerve. Tot.: 10:36. Könyvfogadások: 5 rea Palotás, 3½ Papucshős.

III. Szt. Gellért-handicap. Díj 6000 korona. Táv 1400 méter. 1. Gr. Pejaevich A. 46. sm. Álknak 60 k. (Pretzner). 2. Gr. Batthyány E. 46. pk. Menotte 53½ k. (Baungartner). 3. Petanovics J. 36. sm. Arno 39 k. (Pescicka). Futottak még: Rentier (Krouzil), Tábornok (Miles), Beau mérte (Blades), Kaezér (Fries), Rudolf (Carlslake), Kondor (Walkington), Katz im Sack (Horan), Sonnwendstein (Pinka), Vincenz Albert (Avlin), Kunilinde (Janek), Héja (Cockeram), Cromdale (Vivian), Heimlich (Hewitt), Julieta (Schersin), Reine (Smuty), Angyal Bandi (Janek F.), Pityi Palkó (Fetting F.). Háromnegyed hosszal nyerve, ötnegyed hosszal harmadik. Tot.: 10:440, 20:77, 41, 110. Könyvfogadások: 1½ Menotte, 6 Kunilinde, 8 Héja, 10 Rentier, Álknak, 12 Vincenz Albert, Arno, 14—33 a többi.

IV. Nyeretlen kétévesek versenye. Díj 3000 korona. Táv 1100 méter. 1. Szemere M. sk. Kiszasszonykácska 52 k. (Dyk). 2. Gr. Festetics T. pk. Iram 53½ k. (Hewitt). 3. Hg. Taxis M. pm. Szózat 55 k. (Janek). Futottak még: Bogár (Heidt),

Ha fáj a feje

ne tévovázzék hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmakaesabb migraint és fejfájást elmulasztja. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten.

Ára 1 korona 20 fillér. Orvosok által ajánlva.

Kapható minden gyógyszerárban. Három doboznál ingyen postafizetéssel.

Ammergau (Aylin), Cap Horn (Schersin), Minek (Smutny), Jupiter (Pinka), Alacritas (Krouzil), Gourla (Horan), Sógor (Hollinger), Tempora mutantur (Blades), Popancz (Izményi), Ruszt (Carslake), Vezér (Fetting F.). Félhosszszal nyerve, nyakhosszszal harmadik. Tot.: 10:133, 20: 79, 45, 32. Könyvfogadások: 1 1/4 Szózat, 4 Iram, 5 Bogár és Kisasszonykéska, 16 a többi.

V. Kétévesek eladóversenye. Díj 2000 korona. Tav 1000 méter. 1. Szemere M. sk. **Viránka** 52 k. (Juhász). 2. Lossonezy Gy. sk. Repülj fecském 55 1/2 k. (Janek). 3. Gr. Trauttmansdorff L. pk. Ljubljana 55 k. (Wiwazil). Futottak még: Teringtét (Tredor), False (Schersin), Royal Mary (Horan), Egerton (Hollinger), Sátán (Mach), Cythere (Pretzner), Dunciad (Fetting F.), Revue (Baranyai), Beri (Baker). Félhosszszal nyerve, két hosszszal harmadik. Tot.: 10:33, 20:33, 38, 60. Könyvfogadások: 1 1/4 Viránka, 4 Repülj fecském és Ljubljana, 5 Royal Mary, 6 Dunciad, 12—25 a többi.

VI. Welter-handicap. Díj 3000 korona. Tav 1000 méter. 1. Gr. Moran J. 36. pm. **Ászár** 47 1/2 k. (Vivian). 2. Szemere M. 36. sm. Palatinszky 54 1/2 k. (Juhász). 3. Hg. Hohenlohe 36. pk. Hanna 53 k. (Hewitt). Futottak még: Vansittart (Janek), Lepke (Horan), Ella (Miles), Perfay (Carslake), No félj (Tausz), Grand Seigneur (Krouzil), Tilos (Ulrichshoffer), Aladin (Pretzner), Gaiety (Baker), Gyere rózsám (Peschke), Pali (Gulyás), Riom (Smutny). Félhosszszal nyerve, félhosszszal harmadik. Tot.: 10:112, 20:83, 76, 43. Könyvfogadások: 1 1/2 Grand Seigneur, 4 Hanna, 5 Aladin és Palatinszky, 6 Ászár, 7 Tilos, 10—20 a többi.

VII. Handicap. Díj 3000 korona. Tav 1800 méter. 1. Jankovich-Bésán Gy. 36. pm. **Feszes** 55 1/2 k. (Janek). 2. Egyedi L. 46. sm. Pipacs 51 k. (Miles). 3. Gr. Festetics P. 46. sm. Bujdosó 63 1/2 k. (Aylin). Futottak még: Árvalány (Walkington), Eszmadta (Martinkovich), Bajtárs (Cockeram), Perkáta (Horan), Nord-Express (Peschka). Egy hosszszal nyerve, hat hosszszal harmadik. Tot.: 10: 134, 20:26, 35, 59. Könyvfogadások: pari Feszes, 4 Eszmadta, 5 Bajtárs, 6 Perkáta, 8 Pipacs, 10 a többi.

Király-díj.

— Hetedik nap. —

Holnap kerül dülőre a tavaszi meeting legértékesebb klasszikus futama, a 100.000 koronával és egy 5000 korona értékű tiszteletdíjjal dotált **Király-díj**. Az értékes díjra már kora tavasszal megindulnak az előfogatások és minden sportember érthető izgalommal várja lefolyását. Érdekesebb korteherverseny, mint az ideai Király-díj, rég nem szerepelt már a budapesti programon, mert a kitűnően megszerkesztett propozíciók oly sikeresen jutottak érvényre, hogy a súlyelosztás révén az első és jobb második klasszis majdnem egy vonalba kerülnek. Végozzunk előbb a háromévesekkel.

A verseny jelenlegi favoritja, **Hasznos** még az ideán nem mutatkozott be a nyilvánosság előtt, de a mánról igen jó hírek hallatszanak. Utolsó szereplése az Ausztria-díjban volt, ahol helyzetlenül futott. Lehet ugyan, hogy a Blaskovich-ló csak az ideán érte el formája tetőpontját, de mi, mint már annyiszor megmondtuk, a látott formákhoz ragaszkodunk s ezért nem hisszük azt, hogy Hasznos mint győztes haladjon át a ezélskarikán.

A verseny téli favoritja: **Hadnagy**, tavaly legjobbnak tartott kétévesünk volt. Legjobb formáját a Henckel-Memorialban mutatta, ahol biztossan verte Herr Gödöt, Kahlenberget és Bruhust, amit mindenesetre elsőrangú teljesítménynek mondhatunk. Ideán a kitűnő hároméves egy Állam-díjban mutatkozott be, ahol öt font súlytöbblettel Kahlenberg mögött maradt és a futása után a közönség bizalma megingott benne, a mi véleményünk szerint ok nélkül, mert a Festetics-ló nagyon is unfit volt ezen szereplése alkalmával, sőt a startnál erős karambolja volt Papusóhósszal. Az egyenesben, ahol Hadnagy belemegedett a galoppba, már remény nélkül vette fel a küzdelmet, mert Kahlenberg szerzett előnyt már nem tudta behozni.

Lappalie kétéves korában veretlen volt s az ideán is csak egyszer tudta Dícső maga mögött hagyni, de ez a veresége nagyon is menthető, kétéveseknél szintén egyik legjogosultabb aspiránsa a

Király-díjnak. A jóval az átlagon felül álló kanca győzelme a **Kanca-díjban** még élénk emlékezetben van s csak az ronthatja le némileg esélyeit, hogy három kiló súlytöbbletet visz.

Kahlenberg, Adams mester másik crack-je, lassan fejlődő ló s tavaly tavasszal közepes képességekkel rendelkezett, de már a Henckel-Memorialban elég közel végzett Hadnagyhoz. Idei teljesítményei már sokkal előnyösebb oldaláról mutatják be, mert a Schönbrunn-díjban Duhaj fölött aratott győzelme semmiképp sem kicsinyelhető s Hadnagy fölötti győzelmét is számításba véve, nem minden esély nélküli pályázója az értékes tőfeának. A többi esetleg még startoló háromévesek bármelyikének győzelme meglepetésszámba menne.

Most térjünk át az idősebb pályázókra. Első sorban is **Kottinbrunn**, a versenynek jelenlegi második favoritja ragadja meg figyelmünket. E mén tavalyi teljesítményei közül a **Novemberi handicapban**, a **Wienwaldi-díjban** és a **Májusi versenyben** mutatta legszebb formáit. Ideán az **Áprilisi versenyben** könnyen hagyta maga mögött **Flapdoodlet**, kilencez kiló súlytöbblettel, azonkívül a **Batthyány-Hunyady-díjban** is győzedelmeskedett **Peregrin** fölött. Azonban mi, tekintve nagyon is ingadozó képességeit, nem hisszük, hogy előnyös szerepe legyen a végküzdelemben.

A másik Reeves-ló: **Maxim**, már sokkal imponálóbban hat ránk ugy tavalyi, mint ideai teljesítményei által. Tavaly a **Legerben** aratott győzelme még mindenkinek élénk emlékezetében lehet és az idei **Fenek-versenyben** kivívott győzelme **Lángoló** és **Peregrin** ellen azt a meggyőződést érleli meg bennünk, hogy Kottinbrunnál jobbnak tartunk s az idősebbek közül egyedül őt várjuk a végküzdelemben.

A tavalyi Derby-győztes **Intrygantról** utóbbi időben nagyon jó hírek hallatszanak, de mi még az ideán nem láttuk szerepelni, ezek után csak akkor hiszünk győzelmében, ha tavalyi Derby-formájában lenne. Abszolút magas súlyával **Lángoló** nem hisszük, hogy érvényesülni tudjon, habár a Ritter-díjban elég szép formát árult el.

Az eddig elmondottakat összegezve, véleményünk oda konkludál, hogy az ideai Király-díj

Hadnagy

zsákmánya lesz **Lappalie** és **Maxim** előtt.

A többi futam egészen eltörpül a Király-díj mellett és ezek közül csak a **Gödi-handicappal** foglalkozunk részletesebben. Az 5000 koronás díjért még huszonegy telivér veheti fel a küzdelmet. A mértérföldes távot és a súlyelosztást tekintve mi Beeskerekit, Bisamberget, Duhajt, Heimlichet, Maillartot, Eszmadtát látjuk esélyes lovaknak. Szorosabb összefoglalás után **Beeskereki** a jelöltünk **Heimlich** és **Bisamberg** előtt.

Jelöltjeink:

- I. *Anecdote—Nightlight.*
- II. *Palikán—Old Coin—Belle Reine.*
- III. *Hadnagy—Lappalie—Maxim.*
- IV. *Beeskereki—Heimlich—Bisamberg.*
- V. *Redgrey-ist.—Cythere.*
- VI. *Janek lov.—Vera Violetta.*
- VII. *Aladin—Petanovits-ist.—Haramia.*

A Sunderland első mérkőzése.

— Győznek: 3 : 2-re. —

Az északi liga bajnokságának harmadik helyezettje, a Sunderland, ma délután mutatkozott be nálunk. Az ideai másodrangú és érdektelen nemzetközi mérkőzések után végre ismét egy nagy klasszisú csapat játékában gyönyörködhattünk. A Sunderland teljes első csapatával azzal rándult el hozzánk, amelyik az északi liga bajnoki csapatát 9:1-re verte. Telát nem egy nagyhirű egyesület olyan csapata volt ez, melyet kontinentális turára csak úgy alkalmasszerűleg állítottak össze tagjaikból, míg a tényleg legjobb tizenegy otthon dolgozik, mert hát professzionátusok lévén, azt tartják üzlet

a fő. Angliában ugyanis már játéktalalom van és így a legjobb csapatok nincsenek már lekötve.

A Sunderland mai szereplésével igazolta jó hírnevét. A csapat minden egyes tagja kiváló, némelyik pedig valóban bravuros technikával bíró játékos. Gyorsan dolgoznak, magas labdákkal, ötletes és változatos kombinációival.

A kitűnő ellenféllel szemben a Ferencváros teljes első csapatát állította ki. A derék magyar fiuk eleinte angol profi-lázban szenvedtek, később azonban elmúlt a láz és oly szépen dolgoztak, hogy látszólag teljesen egyforma ellenfelei voltak az angoloknak, amit a 3:2 eredmény is bizonyít. Természetesen csak látszólag; mert azzal mindenki tisztában van, hogy egész más egy bajnoki vagy más díjazott match, mint az angol profik kontinentális szereplése. Ugy tekintik őket az ilyen turát, mint egy kis üdülést és jutalmat otthoni nehéz munkájuk fejében.

Nem is lehet ez másképpen; mert hiszen mi se azt akarjuk látni, mint igyekeznek, letiporva mindent utjukból, minél több goalt röptíteni a mi kapunkba. Kiváló egyéni produkciók mellett, szép összjáték és tervszerűen keresztülviitt támadásokban akarunk gyönyörködni. Ily körülmények között nagyon naiv ember az, aki a 3:2 eredményből azt következteti, hogy mi csaknem oly jók vagyunk, mint a profi Sunderland; mert hiszen akkor egyszerűen legyünk egy kissé profik és menjünk Angliába, verjük meg a Newcastle United-et, ha nem is 9:1-re, mint mai ellenfelünk és a Manchester Unitedet.

A Ferencvárosiak mai eredménye azonban mindenesetre respektabilis és a legteljesebb elismerés illeti érte az egész csapatot. A védelem lekaposolt sok biztosnak látszó támadást, Fritz nélháyszor a legveszedelmesebbnak látszó lövéseket védte ki. A csatársor szerepléséről pedig minden írka-firkánál szebben beszél az a két goal, melyet Kórody repített az angol kapuba.

Vasárnap délután a Magyar Testgyakorlókkel játszanak az angolok. A nemzetközi football-akadémia előtt a MAC.—BTC. bajnoki mérkőzése lesz.

( ) **Vívóverseny Velenczében.** A kitűnő olasz mesterek, Galantenak kezdeményezésére július 9., 10. és 11-én nagy nemzetközi vívóverseny lesz Velenczében (időn) az Excelsior Palaceban. Galante neve már egymagában is biztosítja a verseny sikerét, amelyet itt Magyarországon igen rokonszenvesen fogadnak s mint halljuk, több kiváló vívóuk részt is fog azon venni. A versenyt kardra, tőrre és párbajtőrre rendezik. Mint a versenypropozícióból látjuk, a verseny igen jól van dotálva, amennyiben több aranyérem és nagyszámu tiszteletdíj kerül szétosztásra a győztesek közt. Itt említjük meg, hogy a verseny zsűrijébe Fodor Károly műgyetemi vívómestert is fölkérték, ki a tisztséget készséggel vállalta el.

( ) **Polómérkőzés és hőlgyverseny.** A Budapesti Polo-Club a versenyterén lévő pályáján május 17-én, délután 4 órakor trefás hőlgyversenyt és polómérkőzést rendez. I. Oszlóverseny. Tiszteletdíj a három győztesnek. II. Burgonyadobálás. Tiszteletdíj a három győztesnek. III. Kettős verseny. Tiszteletdíj a három győztesnek. IV. Kugli-verseny. Tiszteletdíj a három győztesnek. V. Pózna fogódi zenével. Tiszteletdíj a három győztesnek. 5 órakor polómérkőzés. *Ijűk:* herezeg Wini, dísch-Graetz Lajos, gróf Sigray Antal, gróf Széchenyi László, gróf Pallavicini György. *Orcok:* gróf Wenckheim József, gróf Bánffy Miklós, gróf Károlyi Lajos, gróf Andrássy Géza, Bejárat a Stefánia-uton a Viktorony mellett. Napjegy 2 korona.

Jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, alapvizsgákra, államvizsgákra, ügyvédi és bírói vizsgákra előkészít biztos sikerrel

Dr. ERŐS VILMOS
jogi szemináriuma

Budapest, VII. ker., Wesselenyi-utca 18. szám. Fiókintézet: Kolozsvár, Deák Ferenc-utca 14. szám.
TELEFON 118—57. TELEFON 118—57.

30 frt-ért készít csakis mérték szerint prima öltönyt elsőrangú hivatásban

Angol készpénzrendszerű uri-szabó termék. **Telefon 116-59.**

ZÉLINGER SAMU IV., Belváros, Magyar-utca 3, Rössuth Lajos-utca mellett.

DITRICH ÉS KOMLÓS DKL. MÉRNÖKÖK
BUDAPEST, V. NÁDOR-U. 2.

VAS, RÉZ ÉS KERTI BUTOROK
GSILLAROK LEGMODERNEBB
KIVITELBEN.
GÁZ FŐZŐK, KÁLYHAK STB.
PÉNZSZEKRENYEK

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A zágrábi pör. A mai tárgyalás Barics Dragán kihallgatásával kezdődött. A tanu azt mondja, hogy Dvorban emberemlékezet óta szerbek laknak ugyan, de nagyszerű propagandát csak néhány év óta észlel. A nép most gyakran énekel szerb nótákat és a leányok szerb jelyényeket himeznek. A Szokol-egyesület a választások idején kortesszolgálatot teljesít az önálló pártnak. Azt másoktól hallotta, hogy a nép Szerbiát és Péter királyt élte. Bekics Pero vádolt a nép között puskákat osztott szét. A dvori lakosok ugyan azelőtt is hordtak pisztolyt vagy más fegyvert, de utóbbi időben már feltűnően sok puskát lehetett látni a szerbeknél. Amidőn a horvát iskola számára 400 korona összeget kértek, kijelentette a községi választmány, hogy pénz nem áll rendelkezésére. Nyomban azután 6000 koronát szavazott meg a szerb iskola részére. A horvát utjelző-táblákat czirillbetűkkel irt szerb fölírásokat váltották föl. Amidőn a hatóság a régi utjelzőket restaurálta, ezeket éjjel kitépték a földből, úgy, hogy külön őrséget kellett mellettük föllátni. A közbiztonság nagyon meglazult a nagyszerű agitáció folytán. Abban az iskolában, amelyben Orescsavin tanított, egy fiu az osztályban rálött egy tanulóra. Arra a kérdésre, hol volt ebben az időben a tanító, azt válaszolta a tanúnak egy paraszt: A mi tanítónk mindenütt van, csak az iskolában nincs.

Lukinics védő: Tudja-e ön, hogy a czirill írást a szerbek már gróf Héderváry bánságá idején használták.

A tanu: Igen, de akkor még nem volt nagyszerű propaganda.

A védő: Nem értem, hogy lehet a czirill írás használata az egyik bán rezsimje alatt törvényben biztosított polgári jog, a másik bán rezsimje alatt pedig felségárulás. Ezután Lukinics védő fölmutatja a szerb állami címert és a tanu vallomása alapján megállapítja, hogy ez a nép között soha sem volt látható. A tanut a védőnek ez a megállapítása kizozza a sodrából, fölugrik és azt kiáltja a védőnek:

— Ez nem tartozik ide!

A védő kéri a tanut, hogy ne idegeskedjék, mert nem az ő életéről van szó. Azután Popovics védő intéz kérdéseket a tanuhoz egy szerbellenes röpirat tárgyában. A kérdésekre adott válaszokból Popovics védő megállapítja, hogy a tanu egy röpiratot irt a szerbek ellen, melyben a szerbeket rablógylkosoknak nevezi. A tanut tehát — mondja a védő — vallomásában a szerbek ellen való féktelen gyűlölet vezet.

Szünet után Kasztelics Péter kocsmáros hallgatták ki. Az elnök néhány jelentéktelen kérdést intéz a tanuhoz, mire azután a tárgyalást bekezesztik.

§ A Szanin-ügy. Arcubasev híres regényének, a Szaninnak lefoglalása ügyében a kir. ügyészség nemrégiben vádiratot adott be Szabó Endre író ellen, aki a regényt magyarra fordította, a Btk. 190. szakaszába ütköző vallás elleni és a 248. szakaszba ütköző szemérem elleni sajtóvétség miatt. Szabó Endre kifogásokat adott be az ügyészi vádirat ellen s azt vitatja, hogy ő a Szaninnak csupán a fordítója és nem a szerzője, tehát őt, mint szerzőt, nem lehet vád alá helyezni. A Szaninban egyébként vallás elleni sajtóvétség nincs, mert a regényben csak vita folyik két személy között a kereszténységről és Krisztus tanításainak eredménytelenségéről. Vitatja továbbá, hogy a műben fajtalanág sincs. Abban a két esetben, mikor egy leány elbukik, tisztán ki lehet mutatni a könyvben ezeknek erkölcsi és társadalmi bűnhődését. A könyv különben művészi munka és nem

alkalmas a fajtalanág felébresztésére. Szanin alakja a nihilisták erkölcsi álláspontját képviseli és a könyv vége mutatja, hogy végül egészen egyedül marad és így e részben sincs nyoma semmi szemérem elleni törekvésnek.

§ A Polónyi—Lengyel-pör. A Kuria első büntető tanácsa a jövő hét folyamán fog dönteni dr. Lengyel Zoltán ismeretes bünpörében a bírókiutetés tárgyában. Polónyi Géza főmagánvádló és a királyi ügyészség, tudvalevően, más esküdtbíróóság delegálását kérték, mert szerintük a budapesti esküdtek elfogultak. A Kuria Bernáth Géza másodelnök vezetése és Pongrácz Jenő bíró referálása mellett a kitűzött főtárgyalások elintézése után fogja az érdekes ügyet tárgyalni.

§ Vizálykodás egy grófi családban. Harmadéve a sajtóban számos hír jelent meg arról, hogy Pongrácz Henriette grófkisasszony atyja vágrévafalusi kastélyából megszökött Ondrassik János nevű parasztleánygyermek. Regényes színben rajzolták ki a grófkisasszony szökését és azóta is többször foglalkoztak a lapok a regényes viszony hőselével. Legutóbb akkor, amikor a hivatalos lapban megjelent gróf Pongrácz Henriette férjének, Ondrassik János vágrévafalusi lakos vezetéknévűek a magyarosítása. Ondrassik t. i. Pongráczra változtatta nevét. Most a grófi család másik tagjának gróf Pongrácz Jánosnak esete foglalkoztatja a trenseseni ügyészséget. A múlt év nyarán ugyanis az öreg gróf Pongrácz Ede kitagadta Henriette grófnőt s ajándékozási szerződéssel gróf Pongrácz Jánosra ruházta egész vagyonát. Nemsokára ezután meghalt az öreg gróf s ekkor gróf Pongrácz János kilakoltatási keresettel támadta meg édesanyját, akit szöváltás közben többször meg is ütött. A súlyosan inzultált özvegy grófné látéletet vétetett fel a sérüléseiről s feljelentette fiát a trenseseni kir. ügyészségnél, amely a nyomozás lefolytatása után most adott ebben az ügyben vádiratot s ebben könnyű testi sértés vétségével vádolja a fiatal gróft.

§ Az Andrássy-uti véres tüntetés. Midőn a múlt év októberében dr. Boda Dezső főkapitány a szociáldemokraták gyülekezését betiltotta, a párt nem vette egyszerűen tudomásul a főkapitány betiltó rendeletét, hanem nagy demonstrációval akart arra felelni. A rendelet megjelenése után egy-két napra elárastotta a párt a főváros munkásosztályait egy piros czédulára nyomtatott felhívással, amelyben összesületelt köteltségévé tette a párt kebelébe tartozó összes munkásoknak, hogy október 8-án este fél 8 órakor jelenjenek meg az Andrássy-uton tiltakozni „a fekete gróf plurális csalása ellen”. A jelzett időben több ezer főnyi munkás akart bevonulni a városrétet felől az Andrássy-uton a nagykorútra. Pénis kapitány felszólította a munkásokat, hogy hagyják abba a tüntetést s mikor a munkásság nem hallgatott rá s tovább akart jönni be a város felé, a rendőrök nekitámadtak a munkásoknak s e támadás véres csatává fejlődött ki. Az attakirozott munkások revolverlövéssekkel és vasbotokkal fogadták a rendőröket, akik viszont kardot rántva, irgalmatlanul kaszabolták az eléjük került tüntetőket. A revolverlövéssek egyike Bencsik István lovasrendőr szakszervezetét a jobb alkarrján találta s oly súlyos sérülést ejtett rajta, hogy hetekig állott kórházi ápolás alatt s rendőri szolgálatra alkalmatlanná lett. A másik áldozata a támadásnak Krall Ferenc rendőrfelügyelő volt, aki alól a lovat lövették ki s a felügyelő az uttestre zuhanva, szintén megsebesült. A munkások közül is sokan megsebesültek. Közél egy óra hosszáig tartott ez a véres csata az Andrássy-uton. Végre is a rendőrség lett a győztes, amennyiben a rendőrkoszárnyákból mozgósított tartalékosapatok segítségével szétverte a tüntetőket s közülök 28 egyént fogott el. Ezen 28 egyén közül több tanu vallomása alapján a rendőrség megállapította, hogy Bencsik István lovasrendőrt Molnár Ferenc fuvaroskoosis lötte meg. A befejezett vizsgálat után a kir. ügyészség Molnár Ferenc ellen súlyos testi sértés büntetésért, továbbá ugyancsak Molnár Ferenc ellen hatóság elleni erőszak büntetésért is vádat emelt. De kiterjesztette az ügyészség a vádat Koritár János fuvaroskoosisra, Winternitz István főöntő tanoncra, Horváth András asztalossegédre, Molnár János lakatossegédre, Portkó Antal malommunkásra, Horváth Nándor vasöntősegédre, Almási Antal vásári utzasopróre, Haesi Béla lakatossegédre, Ávkó Vendel napszámosra, Justyák Tódor kazán-

tisztitóra, Villám János asztalossegédre, Jatzkovics János segédszerelőre, Haszon Gyula vasaszerelőre, Spacsok Sobestyén gépgyári napszámosra mint tettesekre is. A tüntetés értelmi szerzőjéül az ügyészség Peyer Károlyt, a vas- és fémmunkások szakszervezete gépgyári szakosztályának titkárját, Tita Árpád asztalossegédet, Hász Kálmánt, a Népszava alkalmazottját, Schönbrun Márkust, Kozma András Lajost és Tomanióczy Kálmán asztalossegédet tekintette s ezek ellen mint felbujtók ellen a hatóság elleni erőszak büntetésére emelt vádat. Megvédolta az ügyészség ezen kívül Francz József, a lakatossegédok szakszervezetének választmányi tagját, Schubert Ignáozot, a kovácssegédok szakszervezetének választmányi tagját és Hulezer Ferencet, a bronzművesek szakosztályának alelnökét, végül Schubert Zsigmond szakosztályi titkárt hamis tanuzásra csábítás büntetésével azért, mert a három előbbi Pósch Ferencet, Schubert pedig Mráz Ferencet rá akarta venni, hogy a súlyos testi sértés és batóság elleni erőszak büntetési miatt folyó bűnygyben hamis tanu-vallomást tegyenek. Az ügyészség által beadott vádirat ellen az összes terheltek dr. Pető Sándor, dr. Ladányi és dr. László Jenő védőügyvédek után kifogásokkal éltek. Ma tárgyalta ezen kifogásokat a budapesti büntető törvényszék vádtanácsa dr. Langer táblai bíró elnöke és dr. Perényi Gábor bíró előadása alapján s az összes terhelteket az ügyészi vádirat értelmében vád alá helyezte, egyben pedig elutasította a védőknek a még letartóztatásban lévő 15 vádlott szabadlábrahozozása iránt előterjesztett kérelmét. A főtárgyalás ezen ügyben néhány hét múlva már megtartatik s előreláthatólag elhuzódik két héttig.

§ Inzultált pénzügyőr. Ifj. Goldstein Sándor fuvaros 1906. év december 15-én reggel megjelent a józsefvárosi teherpályaudvaron és az ott szolgáló Baka Sándor pénzügyőri fővigyázótól kérte azokat a fuvarleveleket, amelyeket atyja az előző napon otthagytott. Baka nem tudott e fuvarlevelekről és ezért elutasította Goldstein kérésével, aki erre erőlyesen, majd gorombán követelte a fuvarleveleket. Baka kitolta az ajtón a fuvarost, aki visszafordult és a finánczot többször arcütlötte. Hatóság elleni erőszak büntetése miatt ma vont a felelősségre Goldstein Sándort a budapesti büntető törvényszék. A bíróság a lefolytatott tárgyalás alapján ifj. Goldstein Sándort hatóság elleni erőszak vétségéért 14 napi fogházra ítélte. A vádlott az ítélet ellen föllebezéssel állt.

Nyilttér.

Érvolatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN

jogi szemináriuma

Budapest, IV., Magyar-utca 3.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.
— Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. —

Értesítés.

Azon t. betegeket, akiknek gyógyítását tavaszra elhalasztottam, ezennel értesítem, hogy tavaszi kuráimat most megkezdem. Ezen vérgyógyító kurákat 20 évi orvosi gyakorlatom alatt több ezer betegnél alkalmaztam és eredményeképpen találtam, hogy rendkívül fányes és tartós sikerrel beváltak: görvélykór, köszvény, asthma, idült szív-, gyomor-, máj-, vese-, nehéz idegbajokban (neurasthenia, paralysis, tabes) és némely bőrbetegségekben (psoriasis, lupus, eccema). Széllüdeket és elmezavar kitörését meg lehet akadályozni. Betegeket fogad rendelőintézetemben (Budapest, V., Váci-körút 18 sz. I. em.) naponta 9—1-ig és 3—6-ig. Meghívásra fekvő betegeket is látogat a fővárosban és vidéken.

Med. Dr. Kovács Izsó,
a vérgyógyítás megalkotója.

Dr. HARMAT GYULA

tüdőbajcsok rendelő-intézete

inhalatorium Budapest, Rákóczi-ut 82. szám.
Tüdő, mellbajok, tüdővész, tuberkulózis, vérkőpés, tüdőcsuszurut kitűnő eredm. anyagi gyógyítatnak inhalációkkal és szorumioltásokkal.
Rendel 11—12 és 2—4-ig.

Felkérjük

azon t. vevőinket, kik még az új játékban való részvételre nem határozták el magukat, hogy elhatározzák, vagy a beküldött sorsjegyet haladéktalanul hozzánk juttatni sziveskedjenek. Feltűnést kelto nyereményeredményeink által a gyűjtődékből eredő sorsjegyek után az érdeklődés oly nagy, hogy a rendelések elintézése végett, minden egyes sorsjegyre sürgősen szükségünk van.

Huzás már szerdán!

GAEDICKE bankház

Budapest, IV., ker., Kossuth Lajos-utca 11. sz.

Természetes forró-meleg kénes forrástó

a Thermál szálloda földszintjén, iszapborogatások, kö- és kádfürdők a nagyszállóda földszintjén. Gondos pensio. A téli fürdővádra vonatkozó felvilágosítás végett forduljon a budai

Szent-Lukácsfürdő igazgatóságához.

Jelentés.

Tisztelettel tudatom, hogy svábhegyi és zugligeti üzleteimet mai napon megnyitottam.

E két üzletben a mélyen tisztelt nyaraló közönség kényelmére mindazon cikkeket tartom raktáron, a melyek a háztartásnak összes szükségletét fedezik, (a legényesebb csemegéket, fűszert, borokat, bel- és külföldi likőröket, tejet, összes tejtermékeket, sőt még szentet, fát és jeget is.)

A régóta belém helyezett bizalmat továbbra is kérve, maradtam

tisztelettel

Szuly Aladár dr.

Üzletek: Svábhegy, Szépkilátás-ut 1. Zugliget, Fácán-telep.

Serravallo

China-bora vassal

Hygienial kiállítás Bécs, 1906. legmagasabb kitüntetés.

Erősítőszer gyengeségben szenvedőknek, vérszegényeknek és üdülőknek. Étvágyat gerjesztő, idegot erősítő, vért javító szer. Kitűnő íz. Több mint 5000 orvosi ajánlat.

SERRAVALLO J. Trieste-Barcola.

Kapható a gyógyszerárakban 1/2 literes üveg 2 K. 60 fill. 1 literes üveg 4 K. 80 fill.

A nyári idényre nyitva vannak:

Uri- és női gyógyviz- uszodák, napfürdő, uri- és női vizgyógyintézetek, az iszapfürdő.

Természetes meleg kénes forrástó 520 négyszög-méter területtel bír. Az iszapos talajból nagy mennyiségben fakadó meleg kénes források biztos és gyors gyógyhatással bírnak csusz, kőszvény, ideg- és bőrbajok ellen. Külön iszapfürdők, pihenő termek, iszapborogatások, tagfürdők, orvosi massage urak, svéd masszőrnő hölgyek részére. Állandó orvosi felügyelet.

Szt.-Lukácsfürdő, Budán.

KRONSTEINER Email homlokzatfestéke

(mosható) egy festésre fed, nem szükséges előre alapozni. — Zománczemény — már hideg vízzel keverve használható. — Antiszeptikus — mérgegmentes — porozus. Ideális mázolás belső helyiségek részére. faépítményeknek, mint felszer, pavillon, kerítés stb. — Kapható minden árnyalatban, költség négyzetméterenkint 5 fillér.

Mintakönyv és prospektus ingyen és bérmentve.
Budapest, V. ker.
Krayer E. és Társa Váci-körút 6. sz.

KÖZGAZDASÁG.

Az Iparbank főemeli az alaptőkéjét. A mai számunkban megírtuk, hogy az Iparbank részvényei iránt a tőzsdén melegebb érdeklődés nyilvánul s rámutattunk arra is, hogy ennél a nehezen mozgatható banknál történnie kell valaminek. Ezt a híriünket ma kiegészíthetjük azzal, hogy az fog történni — és ez az adott esetben igen nagy szó, — hogy az Első Magyar Iparbank főemeli az alaptőkéjét. Ez az alaptőkeemelés azzal függ össze, hogy a február 28-án tartott közgyűlés az igazgatóságba beválasztotta Rosenberg Gyulát. Egyszerre mozgékonyabb lett a bank s nagyobb üzleteket vont magához, aminek következtében elkerülhetetlenné lett az alaptőkeemelés. A bank tudvalevőleg egyike a legrégebbi intézeteknek. Még 1864-ben alakult 400.000 frt. alaptőkével. A nyolcvanas évek telekspekulációja miatt azonban nagy veszteségek érték, miért is 1880-ban 300.000 fratra lebélyegezték az alaptőkét s ugyanakkor 600.000 frtra főemelték. Három évvel később 1.000.050 frtra emelik az alaptőkét, mely végül 1891-ben 4.000.200 koronára emelkedett. A bank 1908-ban 7 és fél százalékos osztalékot fizetett.

Az osztálysorsjáték jogtanácsosa. A magyar kir. szab. osztálysorsjáték r.-t. igazgatósága legutóbb tartott ülésén dr. Doroghi Ervin ügyvédet jogtanácsosává nevezte ki.

A villamossági szerelők kartelje. Ismeretes, hogy évekkel ezelőtt Budapesten megalakult a Magyar Elektrotechnikusok Egyesülete, amelynek Zipernovskij Károly műgyetemi tanár az elnöke. Ez az egyesület tagjai tudományos, erkölcsi és szociális érdekének védelmére alakult és mindig bizonyos nivót képviselt. Az utóbbi időben azonban egyre jobban kialakult ott egy csoport, mely hangos szóval követelte a tagok anyagi érdekeinek szolgálatát. Midőn ez a csoport látta, hogy az egyesület belül eredményt elérni nem tud, elhatározta, hogy kiválik az egyletből és egy új egyesület alakítanak Magyar Villanyfelszerelők, Műszerészek és Csillárkészítők Egyesülete címmel. Nyíltan bevallott cél volt az, hogy az új egyesület a tagok anyagi érdekeinek védelmére alakul. Körlevelükön az egyesület célját a következőkben foglalták össze:

1. Ipartestület megalakítása, mely arra lesz hivatott, hogy az ipar- és munkáskérdésben kívül a koncessziók kiadásainak ügyét rendezze.
2. A cégek egyesülése, egymás üzleti érdekeinek megvédésére, az egyöntetű szerelés megállapítása és annak betartásáról való gondoskodás.
3. Kizárólagosan az iparunkba vágó közérdekű dolgok ismertetése.
4. Oly szerkesztőséggel bíró lap, mely garanciát nyújt, hogy tagjaink érdekeit saját útján is megvédi és minden jogos panasznak helyt ad.
5. Az egyesület rendes tagja csak a ezímben foglalt foglalkozást önállóan üző egyének, áramfejlesztő telepek, villamóműszaki kereskedők és szakmabeli jogi lársulatok egy megbízottja lehet.

A 2-ik pont tehát elég világosan megmondja, hogy a villamyszerelők kartell akarunk kötni. Ez az idea elég népszerű lett volna s annak tulajdonítható, hogy a május 11-ére. A Technológiai Iparmúzeumba összehívott értekezleten meglehetősen nagy számban jelentek meg a szerelők. Itt azonban nagy meglepetések vártak rá. Kétségtelen, hogy a csoport nem annyira egyletet, mint inkább kartell akar alapítani, de ez is úgy, hogy egy termelő és beszerzési szövetséggel akarják összekapcsolni, amely célra

nagyobb elektrotechnikai cikkek gyára egyik banknál — állítólag — már egy milliót biztosított is a szövetségnek. Természetesen nem egészen üzletlenül. Így aztán egyszerre világossá lett, hogy az egész mozgalom annak a bizonyos gyári cégnek a szekerét tolja. A megjelentek nyomban viharosan tiltakoztak félrevezetésük ellen, annyira, hogy az értekezlet esinos kudarcocczal végződött s a nagy reményeket táplált összehívók még az értekezlet bezárása előtt el is tűntek. A dologban most már az az érdekes, hogy az alapos kudarc azért még mindig nem vette el a csoport kedvét a kartelltől és egyik városligeti kávéházba holnap újabb értekezletet hívtak össze. Maga az anyaezresület pedig ez alatt csendben megalakítja az elektromossági szerelők ipartestületét s ezzel a csoport kezéből egy erős agitációs fegyvert csikart ki.

Fizetéképtelenségek. A bécsi hitelezői védelem a következő fizetéképtelenségeket jelenti: Csukov Adolf, üvegkereskedő, Nagyszombat; Schulz Péter, fűszerkereskedő nagyban; Nagykinda; Szuk Ferencz, kereskedő, Csáktornya; Follmann József, kereskedő, Radófalva; Birnstiel Lina, divatárusnő, Resicza.

A Szövetkezeti Központi Bank új elnöke. A Szövetkezeti Központi Bank igazgatósága legutóbb tartott ülésében az intézet derék főtisztviselőjét, Palotay Gézát, elnökvé nevezte ki.

Országos gazdaggyűlés Budapesten. A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége a nemzetközi tejjgazdasági kongresszus és országos állatkiállításal egyidejűleg Budapesten július 6-án országos nagygyűlést fog tartani. A gyűlés Budapesten, a Royal-szálloda (VII., Erzsébet-körút 45) nagytermében június 6-án, vasárnap délelőtt tíz órakor veszi kezdetét. Részvételi díj személyenként 1 korona, amelynek fejében a rendező-bizottság a jelentkezőknek a kedvezményes vasúti jegyhez szükséges igazolványt és a gazdaggyűlésen megjelenésre jogosító jelvényt ki fogja szolgáltatni. A résztvenni szándékozó gazdákat felkéri a rendezőség, hogy részvételi szándékukat a részvételi díj beküldésével mielőbb, de legkésőbb május 31-éig bejelenteni sziveskedjenek.

A malmok tovább veszik az októberi búzát. Megírtuk már, hogy a malmok birtokában több mint két millió métermázsra új októberi buza van. Azóta a malmok a papirosbuzát nap-nap után vásárolják, úgy, hogy ma már 3 millió mázsára tehető az a mennyiség, melylyel októberben szállítandó búzával rendelkeznek. Ebből több mint két milliót a fővárosi, a többi vidéki malmok vásárolták fedezésül azoknak a liszteladásoknak, melyek az őszi hónapokra nagyjából Ausztriába történtek. Az osztrákok szívesen vették és veszik folyton az új liszteteket szeptember—decemberi szállításra, melyet métermázsanként 4—5 koronával olcsóbban kaphatnak, mint a jelenleg szállítható árut, lévén az új októberi buza árfolyama 24 korona, a prompt búzának 30 koronás árával szemben. A magyar malmok őszi üzemiük teljessége tehát előre biztosítva van, még pedig — amint hírlik — elég jó haszonnal, mert az októberi kurzus alapján kötött liszteladásoknál jó árat sikerült a malmoknak elérniük. Mindenesetre érdekes jelenség, hogy az őszi lisztgyártás nagyobb része már két hónappal az aratás előtt el van adva. A malmipar krónikájában erre még nem volt eset.

A Karáncsbesi Faipar Részvénytársaság a hó 12-én tartotta első évi rendes közgyűlését újkaráncsbesi gyári irodahelyiségekben, Horn Dávid kir. tanácsos, a vállalat elnökének elnöke alatt. Előterjesztett az 1908 december 31-én lezárt mérleg, amely az értékesítés címén 107.461.34 korona összegben eszközölt leírás után K 68.251.76 tiszta nyereséggel zárul. Ezen összegből a K 800.000 összegű részvénytőkének 5 százalékos osztaléka címén 40.300 korona osztatik szét, a fennmaradó összeg pedig az igazgatósági tatiemek levonása után új számlára veteleztetik át. A közgyűlés az igazgatóságot a következő új tagokkal egészítette ki: Gyenes Lajos, a Magyar Pénzüntézetek Központi Hitelbankjának vezérigazgatója, Somló Gyula, a Budapesti Bank igazgatója, Eggenhofer József, az Óbuda-Ujlaki Takarékpénztár R.-T. el-

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle
használatával valódi áldás gyomorhajosoknak és székszorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2—3 óra alatt teljesen rendbe hozza.
Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér.

nőke, Grüner Ádám, a Szabadkavidéki Takarékpénztár és Kereskedelmi Részvénytársaság ügyvezető igazgatója, Dr. baranyavári Ullmann Pál, ügyvéd, Budapest, Bordon Octáv kir. tanácsos, polgármester Karánsebesen, Krocsák Károly, a Magyar Pénzügyi Központi Hitelbankjának igazgatója. A közgyűlést követő ülésen az igazgatóság Krocsák Károlyt vezérigazgatóvá nevezte ki, Blaskovics Ferenc apátkanonokot, a Délmagyarországi Gazdasági Bank R.-T. elnökgazgatóját, újból elnökhelyettesé és Horn Dávid kir. tanácsost pedig újból elnökké választotta meg.

A Magyar Asphalt R.-T. tökékelése. Mióta az asphalt-kartel jóvoltából a Magyar Asphalt R.-T. nagyobb üzletekhez jutott, üzleti körökben gyakorta esik róla szó. A legutóbbi napokban azonban a tőzsde is foglalkozik e papirosokkal, s azoknak árfolyama ma 140 koronáról 160 koronára emelkedett. E kedvező hangulat magyarázatául az az értesülünk szolgál, hogy a társaság a még 1906-ban elhatározott, de a pénzpiac kedvezőtlen helyzete miatt akkor ki nem vitt alaptőkeemelését most óhajta végrehajtani. A társaság, mint ismeretes, 1878-ban alakult 110,000 frt alaptőkével, mely 1888-ban 300,000 frtra, 1891-ben 400,000 frtra, 1892-ben 525,000 frtra, 1893-ban 650,000 frtra, 1894-ben 1,000,000 frtra emeltetett; 1896-ban 4500 drb, 1899-ben pedig 500 drb újabb részvény bocsátott ki, mivel az alaptőke 3,800,000 koronára emelkedett, 1906-ban ennek 5 millióra való felemelését határozták el. Ezt a határozatot akarja most a társaság végrehajtani. A felemelt alaptőkére pedig csakugyan szüksége is van a részvénytársaságnak. A szokásos városi burkolásokon kívül ugyanis néhány törvényhatóság s maga az állam is azzal a gondolattal foglalkoznak, hogy a kövutakat is asphalttal burkolják. A kísérletek már folytak is és igen jelentékeny munkát juttatnak a Magyar Asphalt R.-T.-nak. A pénzpiac most amúgy is kedvező az ilyen kibocsátásokra, amit ez esetben külön is biztosít az, hogy a társaság két bankja, a Magyar Kereskedelmi Bank és a Wiener Bank-verein — hír szerint — átveszik az egész kibocsátást.

A Tudakező Egylet közgyűlése. A Magyar Tudakező Egylet tegnap tartotta közgyűlését. Az egyesület 1908-ban 97,269 tudósítást adott ki. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette s a vezetőséget újból megválasztotta.

A Fonciére Prágában. A Fonciére Pesti Biztosító Intézet üzletköre Ausztriában is állandóan és jelentékenyen terjed, ami rövid ideje arra indította a társaságot, hogy Prágában, amint az Ausztria más városában már régebben megtörtént, nagy bérpalotát vásároljon, amelyben csehországi fiókjának állandó hivatalát is elhelyezte.

Uj vonat Szeged-Rókus—Hódmezővásárhely—Csaba között. A szegedi kereskedelmi és iparkamara legutóbb tartott teljes ülésén elhatározta, hogy egy Szeged-Rókus—Hódmezővásárhely—Csaba között közlekedő új reggeli személyvonat indíttatása érdekében lépéseket tesz.

Az „Ujlaki“ téglá- és mészégető r.-t. tökékelése. Megirtuk, hogy az „Ujlaki“ téglá- és mészégető részvénytársulat felemeli alaptőkéjét. Ezt már keresztül is vitték s a tőkét 4,680,000 koronáról 5,460,000 koronára emelték fel. Az Első Magyar Iparbank támogatásával, amely bank tulajdonosulog ezuttal bankárja is a társaságnak.

Uj gazdasági tudósítók. A földművelésügyi miniszter Bars vármegye lévai járására Schöplín Róbert zselizi lakost, Bács-Bodrog vármegye újvidéki járására Turkovits Zsigmond ófutaki lakost, Kisküküllő vármegye radnóti járására Lomjanszky Béla nagyteremi lakost, Komárom vármegye udvardi járására Fonyó Adolf pathpusztai lakost, Nyitra vármegye nyitrai járására Polónyi Lajos gergelyfalvi lakost, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye kiskőrösi járására Bárándy Albert hildpusztai lakost, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye kiskőrösi járására Vuity Menyhért bajszentiványi lakost, Somogy vármegye kaposvári járására Villae Ferenc topánai lakost, Temes vármegye vinga járására Lamert Antal mezezfalvi lakost, Trencsén vármegye trencsényi járására Berger Béla alsószernyei lakost a gazdasági tudósítói tiszttel bíztta meg.

Nem szállítják le a német kamatlábat. A pénzpiacra általában várták a német birodalmi bank kamatlábleszállítását, amiről már mi is megemlé-

keztünk. Ez a várakozás azonban nem teljesedett be, mert a német birodalmi bank — amint értesülünk — legutóbbi ülésén elállt a kamatlábleszállítás tervétől. Oka ennek az, hogy a birodalmi kölcsönök nagyon kimerítették a pénzpiacot, minek következtében a Seehandlung is erősen tartózkodó lett. A kamatláb-csökkentés elmaradása a magánkamatlábra természetesen kedvezőtlen hatást tett s ennek következtében az 1½%-ról 2%-ra emelkedett. Amivel pedig a mi jegybancunk mindig a német után kullog, természetes, ez a mi kamatlábleszállításunk reményét is eltünteti.

A 4%-os nyeresémetőkötvények sorsolása. A Magyar Jelzálog Hitelbank 4%-os nyeresémetőkötvényeinek 1909. május 15-én történt hatvanötödik kisorsolása alkalmával a következő kötvények huzattak ki: a) A törlesztési huzásban: *Sorozatszámok:* 2357, 539, 1116, 3306, 689, 1581, 2563, 1584, 1495, 564, 281, 3729, 2983, 2581, 1499, 2516, 100, 3804, 3283, 1006, 2738, 1420, 770, 1359, 2451, 1177, 534, 1382, 3478, 3083, 3880, 997, 3772, 3358 sorozatszámok 1—100 számig. b) *A nyeresémetőkötvény-huzásban:* 2483 sorozat 63 szám 70,000, 2871 sorozat 1. szám 3000, 2669 sorozat 19 szám 2000, 906 sorozat 15 szám 2000, 434 sorozat 29 szám 2000 koronát nyertek. A kisorsolt nyeresémetőkötvények beváltása és a nyeresémetőkötvények kifizetése 1909. augusztus 15-től kezdve Budapesten a Magyar Jelzálog-Hitelbank pénztáránál történik. A törlesztésre kisorsolt kötvények kamatozása 1909. augusztus 15-én megszűnik.

A sörárpatermés fellendítése. Darányi földművelésügyi miniszter elrendelte, hogy kiszáradtának a sörárpatermelés egyenlősítése érdekében kedvezményes áron Bars- és Pozsony vármegyében ezer métermázsra sörárpa-vetőmag osztassék ki. A minisztert erre az elhatározásra az bírta, hogy a kiszáradt körében a sörárpatermelés még nagyobb lendületet vegyen, mert az évenként Miskolcra és Pozsonyban megtartott sörárpa-vásárok erősen bizonyítják, hogy e kereskedelmi növény termelésével a kiszáradt évi jövedelme lényegesen fokozható.

Az 1870. évi nyeresémetőkötvények sorsolása. A föltőkeemelési igazgatóság helyiségében ma volt az 1870-es sorsjegyek sorsolása. Kihúzták a következő sorozatszámokat: 3627 286 2792 1269 4487 5971 5663 3473 4298 3913 5420 4409 2397 1700 2899 3828 170 1016 334 5052 3596 2486 5689 3846 2496 4912 3429 1927 5753 2918 4374 2091 5822 3559 5924 5844 354 4516 5492 3678 5946 1569 467 5418 1335 5784 64 4247. A 200,000 koronás főnyeresémetőkötvényt nyerte: 1235—31. szám; 20,000 koronát nyert 5971—13. Tíz ezer koronát nyert 2091—4. Két-kétezer koronát nyertek: 2486—42 5822—28 5971—7 és 3816—35. Ezer-ezer koronát nyertek: 3559—49 5784—11 286—27 3539—24 3536—23 2899—22 2473—21 352—2 2918—10 467—32 5052—44 354—35 5784—8 4247—13 3429—23 3473—8 2486—41 és 5663—35. A sorozatszámokban foglalt összes többi nyerőszám egyenként 352 koronát nyert.

Alapszabály-jóváhagyás. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a mezőkövesházi járási ipartestület alapszabályait jóváhagyta.

Dr. HÖNIG IZSÓ
VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE
Elektromágneses gyógyítás.
Budapest, IV., Károly-körút 24., I. em. Lift
Telefon 102-39.

Gyógytényezők:
Finsen-féle ivlámpa fürdő
szívhaj és veredényel-
meszedés ellen.
Elektromágneses gyógyítás
Röntgen sugarakkal való
kezelés.
Magas feszültségű áram-
mal való kezelés (Arson-
valisatio).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elek-
trotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos massage (Vib-
ratio).
Galván, Farad és Franklin
árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szársavas fürdők.
Főbb javallatok:
Általános idegesség (neu-
rasthenia, hysteria).
Ideggengyeségi állapotok.
Almatlanság, Fejfájás.
Hűdesek (Paralysis).
Idegfájdalmak, idegzsibák
(Neuralgiák, ischiás).
Gerincvelősorvadás (Ta-
bes).
Szívbetegségek.
Veredényelmeszedés.
Köszvény és csuz, reuma,
izületi és csontbajok.
Székrekedés, Gaganatok,
Ányagserebajok (Elhízó
czukorhaj, verszegénység)
Börbajok, Bőrviszketeg,
Lupus.
Hajhullás, kopaszság,
Szörtelenítés (nőknél az
arezon).
Aranyeres csomók.
— Rendelés d. e. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig. —
Kezelés egész napon át. Kívánatra prospektus.

TŐZSDÉK.
A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE
Gabonátőzsde.

Budapest, május 16.

A készárupiaczon szilárd volt az irányzat. Mérsékelt kínálattal szemben a malmok igen jó vételkedvet mutattak és jobb árakat is szívesen fizettek. Így aztán meglehetősen élénk forgalom fejlődött ki, melynek folyamán mintegy 17,000 q. buza kelt el, a tegnapiaknál 20—30 fillérrel drágább áron. — A legdrágább eladási ár 30.40 korona volt 79.5 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 27.10 korona 73 kilós boszniai buzáért. Egyéb gabonaneműek közül rozs 15 fillérrel, tengeri 10 fillérrel drágább, zab szilárd, árpa változatlan. — Forgalmába került: 200 q. rozs 19.55—19.60 koronás áron, 200 q. zab 17.60—17.90 koronás áron, 100 q. tengeri 15.30 koronás áron. A határidőpiacon a mai üzlet, habár az időjárás kifogástalan, mégis mindjárt a megnyitáskor szilárdan indult meg. A megnyitás különben is igen viharos volt. A kulissz rendkívül nagy csoportban verődött össze és mindjárt kezdetben roppant élénk üzlet fejlődött ki, mi mellett, hogy csak az októberi búzáért említjük, eme cikl az első 5 percében 24.20 koronáról 24.30-ig emelkedett, aztán 24.12-ig csökkent és ismét 24.20-ig, később pedig fokozatosan még jóval tovább emelkedett. A forgalom folyamán is igen élénk volt az üzlet, mi mellett az összes árfolyamok emelkedő irányt követtek, zárlat előtt azonban kissé gyöngült az irányzat nyereségi realizálásokra. A tegnapi zárathoz viszonyítva, végeredményképpen ma a májusi buza huszonnégy fillérrel, az októberi buza tizenhat fillérrel, az októberi rozs tíz fillérrel, az októberi zab szintén tíz fillérrel, a májusi tengeri két fillérrel emelkedett, a júliusi tengeri árfolyama pedig teljesen változatlan maradt.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	29.45—30.15
"	76	28.80—28.70	80	29.50—31.05
"	77	30.—29.80	81	29.75—29.65
"	78	29.20—30.70	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	29.30—29.60
"	76	28.35—28.90	80	29.35—29.65
"	77	28.85—28.95	81	—
"	78	27.90—29.05	82	—
Pestvidéki	74	—	78	29.35—29.35
"	75	—	79	29.35—29.60
"	76	28.60—28.90	80	29.70—29.65
"	77	29.—29.25	81	—
Bácskai	74	—	78	28.90—30.70
"	75	—	79	29.45—29.85
"	76	28.75—29.20	80	30.—29.95
"	77	28.75—29.30	81	—
Roszs I-rendű új	—	—	—	19.75—20.05
" középminőségű új	—	—	—	19.65—19.75
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	17.90—18.70
" II. rendű	—	—	—	17.30—17.20
Köles	—	—	—	—
Zab I-rendű	—	—	—	17.40—18.20
" II-rendű	—	—	—	17.05—17.45
Tengeri belföldi új	—	—	—	15.50—15.75
Korpa:	—	—	—	12.50—12.80

A készárupiaczon elkelt:

Buza: Tiszavidéki: 2600 q 79 K, 150 q 79 K 29.90 K felső.
Pestvidéki: 100 q 80 k 30.10 K, 100 q 79 K 29.90 K, 400 q 77 k 29.90 K, 100 q 75 k 28.80 K.
Bánsági: 200 q 30.40 K, 400 q 80 k 30.10 K, 100 q 79.5 k 29.50 K, 5000 q 77.5 k 29.70 K.
Bácskai: 100 q 77.8 k, 100 q 78 k 30.20 K, 250 q 77.5 k 28.90 K üszögvégű, 100 q 77.5 k 29.50 K.
Hódmezővásárhelyi: 500 q 79.5 K 30.40 K, 4000 q 78.8 k 30.30 K.
Fejérmegyei: 100 q 76 k 29.20 K.
Erdélyi: 100 q 79 k, 200 q 79.5 k 29.50 K.
Felsőmagyarországi: 240 q 79 k, 150 q 81 K, 140 q 80 k, 200 q 78.5 k 30 K.
Dunai: 1000 q 77 k 29.20 K.
Szivácsi: 870 q 76 k 29.50 K.
Boszniai: 140 q 73 k 27.10 K.
Raktári: 1000 q 76 k 29.10 K.
Rozs: 100 q 19.60 K, 100 q 19.55 K kpf.
Zab: 100 q 17.60 K, 100 q 17.90 K kpf.
Tengeri: 100 q 15.30 K kpf. par.

Az árak 100 kilogrammonként koronaértékben értendők.

A határidőpiacon kötetett:

Délelőtt:

Előforduló kötések (100 kg.-kint) 1909-re:

Buza májusra	28.38—28.40—28.24—28.64—28.54
Buza októberre	24.24—24.30—24.12—24.42—24.32
Rozs októberre	19.10—19.14—19.—19.34—19.24
Tengeri májusra	15.36—15.38—15.32—15.44—
Tengeri júliusra	15.72—15.70—15.74—15.68—15.78
Zab októberre	15.06—15.04—15.16—

1 óra 30 percet zárulnak:

1909. májusi buza	28.54—28.56
1909. októberi buza	24.32—24.34
1909. októberi rozs	19.24—19.26
1909. májusi tengeri	15.38—15.40
1909. júliusi tengeri	15.74—15.76
1909. októberi zab	15.10—15.12

Budapesti gabonaforgalom.

1909. május 13-tól 1909. május 14-ig.

	Erkezett	Elszállított	méter mázsá
Buza	20726	—	—
Rozs	2997	305	—
Árpa	883	6747	—
Zab	881	—	—
Tengeri	16164	10114	—
Liszt	120	15091	—
Korpa	—	2402	—

Értéktőzsde

A hét utolsó napjának szokott esendés forgalma volt észlelhető a mai tőzsdén. A nemzetközi piacon a két hitelrészvény meglehetősen el volt hanyagolva s csak az államvasuti részvényekben volt némi élénkesség, ami az államvasuti részvényeket harmaddél koronával felhajította. Mellette még a Leszámitoló-bank, a Jelzálog-bank és a Közuti vasuti részvényekben volt néhány kötés. A déli tőzsde folyamán az államvasuti részvényekhez még a Rimamurányi részvény is csatlakozott, mely utóbbi részvényekben újból megindultak a vásárlások. A helyi értékek piacán az építőipari részvények vannak előtérben. Ezek közül főképpen a köszénbánya és téglagyári, továbbá az Ujlaki téglagyári részvényekben voltak élénk vásárlások. Ezen kívül még a Danubius, a Hazai bank, az Asphalt és a Salgótarjáni részvényekben volt forgalom. A járadékpiacra is volt néhány kötés s a koronajáradék 93.30 koronával zárult. A mai üzlet folyamán az alant jegyzett értékeken kívül forgalomba került továbbá Északmagyarországi köszénbánya 293 koronán, Hazai bank 281 koronán, Danubius 313.50—319 koronán, Salgótarjáni 579 koronán, Magyar aszfalt 146—149 koronán, Drasche 520—532—529 koronán, Ujlaki téglagyár 338 koronán.

Az előtőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 640.50—641—640.25, Magyar hitel 751.75, Osztrák-magyar államvasut 710.50—712.50—711.50, Jelzálogbank 442.50—443, Rimamurányi 576—576.75 K.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 640—639.75—640, Magyar hitel 751.50, Osztrák-magyar államvasut 711.75—712, Leszámitolóbank 483.50, Jelzálogbank 442—442.75—443, Rimamurányi 576.50—575.75—578.50, Közuti vaspálya 561.50, Magyar koronajáradék 93.35 K.

Díjbiztosítások osztrák hitelrészvényre holnapra 4—5, nyolcz napra 8—10, május hónap végére 18—20 korona.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, május 15. (Saját tudósítónktól.) Gabonaneműekben az üzlet a mai hetitőzsdén egészen jelentéktelen volt és különben is esendés volt a piac. Amennyiben a csekély és rendszertelen kötések közül meg lehetett ítélni, buza 10—15, rozs 5—10 fillérel drágult a mult szombati árakhoz képest. Tengeri 10 fillért volt képes megtartani heti áremelkedéséből, zab irányzata szilárd és 20 fillérral javult.

Jegyzetett buza: tiszavidéki 15.65—15.90, bánáti 15.35—15.70, mosoni 14.75—15, tótfelvidéki 14.85—15.20, délviasuti 14.85—15.20, marchfeldi 14.70—15.

Rozs: tótfelvidéki 10.10—10.30, csepeli 10.05—10.25, pestmegyei 10.20—10.40, délviasuti 10.10—10.30, különféle magyar 10.05—10.25, osztrák 10.05—10.25.

Árpa: morvaországi 8.40—8.80, takarmány 8.15—8.50 K.

Magyar tengeri 8.10—8.30.

Cinquantín 9.85—10.15.

Magyar zab 9.25—9.65, válogatott 9.65—10.05.

Lisztben az üzleti viszonyok annyira rosszabbodtak, hogy több malom kénytelen volt az üzletet teljesen beállítani, mások készleteiket dolgozták csak föl. Az árak

a nyerstermékek szilárd irányzata miatt 20 fillérral hanyatlottak. Takarmányliszt és korpa iránt inkább volt érdeklődés és az árak tartottak.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, május 15. Az előtőzsdén megszilárduló hatást gyakoroltak a tegnapi felköszöntök, azonban az üzlet nagyon nyugodt volt. Külisszertékekben a kötések egészen jelentéktelenek. Államvasuti és alpesi részvények valamivel javultak. Petroleumértékeket kínáltak, délviasuti részvény és 3 százalékos elsőbbség árfolyama nem változott. A déli tőzsde tartott árfolyamokkal nyílt meg. A forgalom későbbi során esendés volt az irányzat, az árfolyamok alig változtak, Berlin a bányászati értékek piacáról gyenge irányzatot jelentett.

11 órakor zárultak:

Osztrák hitel 640, Laenderbank 452, Bankgyesület 530, Államvasut 712, Déli vasut 109.75, Dunagözh. 928, Alpesi 644.50, Rimamurányi 577, Orosz járadék 99.60, Török s. 187, Fegyvergyár. 640 K.

1 órakor jegyezték:

Osztrák hitel 640.—, Magyar hitel 752, Angló 303.50, Bankgyesület 529.50, Laenderbank 452, Union 552.50, Államvasut 712, Déli vasut 109.75, Dunagözh. 928, Alpesi 644.50, Rimamurányi 577, Orosz járadék 99.60, Török s. 187, Fegyvergyár. 640 K.

Bécs, május 13. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 113.80, Tiszai és szeg. köles sorsjegy 145.—, Magyar hitelbank részvény 753.—, Magyar leszámitoló és váltó részvény 483.—, Rimamurányi 575.50, Magyar cukoripar 19.55, Adria hajózási részvénytársaság —.—, Magyar koronajáradék 93.40, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. —.—, Magyar nyer.-k. sorsjegy —.—, Kassa-Oderbergi Vasut részvény —.—, Magyar Jelzálogbank 442.—, Magyar keresk. bank 3445.—.

Bécs, május 13. (Osztrák értékek zárlata.) 4-2 százalékos papír-járadék 96.70, 4 százalékos osztrák arany-járadék 117.40, 1860-as sorsjegy 159.50, Osztrák hitel-sorsjegy 488.—, Angol-osztrák bankrészvény 303.25, Bécsi Bankveroin 529.50, Osztrák-magyar bank 1774, Déli vasut 110.60, Dunagözhajózási társ. 929.—, Dohány részv. 340.—, Cs. k. arany (vert) 11.33, Német bankv. 117.16, Osztr. Lloyd 438.50, 4.2 sz. ezüst jár. 96.55—99.60, Osztr. koronajáradék 96.40, 1864-es sorsj. 283.—, Osztrák hitelintézeti részvény 639.50, Union-Bank 552.25, Osztrák Laenderbank 450.90, Osztrák-magyar államvasut 709.60, Elbe völgyi vasut 463.50, Alpesi részvény 644.50, 20 frankos 19.05, Londoni váltóár 239.65, Lipótkohó 455.—, Töröksorsjegy 187.50.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, május 15. A tőzsde a ruhrvidéki kedvező ipari helyzetről szóló jelentések és az acélműszövetség áprilisi kimutatásai részleteinek hatása alatt ma tartózkodó volt. Az osztrák kartelben levő vasművek, áprilisi havi szállítmányainak a mult év e hónapjához viszonyított 15 százalékos esőkenése, valamint Laura-kohó értékek újabb esőkenése hozzájárultak a kedvtelenséghez, mely különösen vezető bányászati értékekben jutott kifejezésre. Egyebekben a forgalom, ugyszintén az árváltozások jelentéktelenek voltak. Gyengébbek különösen newyorki jelentésekre amerikai értékek, valamint eladások hatása alatt a villamosági értékek, kivéve mégis általános villamosági részvényeket, amelyek eléggé jól tartottak. Magasabbak osztrák államvasutak Bécsre, a német bank értékei, 3 százalékos bitoralmi kölesön. A további folyamatban bányászati értékek folytatták esőkenő irányukat. Az üzlet egyébként pihent. Zárlat felé Prinz Heinrich vasut eladások folytán 1 százalékkal esőkkent. Az utó-tőzsde irányzata lanya forgalom mellett gyengébb. A közpénzpiac ipari értékei gyengésségre hajlandók. Napi pénz 4 százalék, magánleszámitolási kamatláb 2 és háromnyolczad százalék.

Zárlatkor jegyezték: 4-2 százalékos papír-járadék —.—, 4 százalékos osztrák arany-járadék —.—, osztrák hitelrészvény 201.50, Déli vasut 18.25, orosz bankjegyek 215.55, 4 százalékos új orosz kölesön 84.90 Disconto Commandit 159.40, Dinamitruszt 165.40, Harpeni 196.—, Unifikált török járadék —.—, 4-2 százalékos ezüst-járadék 96.50, 4 százalékos magyar arany-járadék 96.60, Magyar koronajáradék 93.60, Osztrák-magyar államvasut 152.50, Bécsi váltóár 85.30, Olasz járadék 104.40, Alt. villamosági Edison 234.10, Gelson-Kirchén 187.70, Laurakohó 192.25, Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat) május 14. 4-2 százalékos papír-járadék 100.—, 4 százalékos osztrák arany-járadék 100.10, Osztrák hitelintézeti részvény 201.50, Osztrák-magyar államvasut 152.40, Északnyugati vasut —.—, Bustiehradi vasut —.—, Londoni váltóár 204.30, Bécsi Bankveroin 134.30, Villamos részvény —.—, 3 százalékos magy. aranykölesön 79.10, 4-2 százalékos ezüst-járadék 99.95, Osztrák koronajáradék —.—, Magyar koronajáradék 93.75, Osztrák-magyar bank 127.30, Déli vasut részvény 18.—, Elbe völgyi vasut —.—, Bécsi váltóár 85.26, Párisi váltóár 812.75, Union bankrészvény 136.—, Alpesi bányászati részvény —.—, Allandó.

Hamburg, (Zárlat) május 14. 4-2 százalékos ezüst-járadék 99.50, 1860. sorsjegy 158.—, Déli vasut 18.30, 4 százalékos arany-járadék 150.—, Osztrák hitelrészvény 190.—, Osztrák-magyar államvasut 152.25, Olasz járadék 123.80, 4 százalékos Magyar arany-járadék 96.60, Nyugodt.

London, május 14. Angol consol 85.1/2.

Páris, (Zárlat) május 14. 3 sz. Francia járadék 97.55, Osztr. arany-járadék 99.80, Magyar arany-járadék 97.90, 3 százalékos Olasz járadék —.—, Déli vasut elsőbbségi kötv. 294.—, 5 százalékos marokkói járadék 525.—, 4 százalékos spanyol járadék 98.82, 4 százalékos unifikált török jár. 93.02, Török sorsjegy 174.75, Török dohányrészvény 360.—, Osztrák földhitelintézet 11.67, Osztr. Laenderbank —.—, Magyar jelzálogbank —.—, Banque de Paris 1619, Banque Ottomane 718, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut —.—, Hartmann gépgyár 536.—, Urlikányi köszén 164, Váltó Amsterdamba (rövid) 208.42, Váltó német piacokra (rövid) 122.87, Váltó Bécsre (rövid) 104.93, Váltó Belgiumra (rövid) 1/16, Olasz aranyváltó (rövid) 7/16, Váltó Svájcra (rövid) 1/25, Csek Londonra 25/55, Magán-kamatláb 1.3/4. Nyugodt.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Sertéskonsumvásári jelentés

jobbán ismeri a körülményeket, mint mi. (A székesfővárosi állatvásár és közbiztonsági igazgatóság.) Május 15-én. Előző napi eladatlam maradvány 175 drb sertés, 1 drb süldő. Mai felhajtás 164 drb sertés, összesen 339 drb sertés, 1 drb süldő. Eladott 183 drb sertés. Mai maradvány 156 drb sertés, 1 drb süldő. Következé árak jegyeztettek: fiatal nehéz 300 kilogrammon felül elősúlyban 110—114 fillérig, elősúlylevonással 148—fillérig, fiatal közép 220—300 kg.-ig elősúlylevonással 136—152 fillérig, fiatal könnyű 120 kilogrammig levonással 136—154. Hussertés, beföldi süldő 96 fillérig, külföldi süldő 112 fillér. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, elősúlyban értendők. A vásár irányzata lanya. Az árak változatlanok.

Kőbányai sertéspiac.

Május 15. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felül sulyban) 144—146 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 145—146 fillér. Könnyű (páronként 250 kilogrammig) 145—146 fillér. Közép (páronként 240—280 kg.) 145—148 fillérig. Könnyű (páronként 240 kg.) 145—148 fillérig.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Május 15. —

Kinevezések. A belügyminiszter a budapesti lipótmezei elmegyógyintézetben megüresedett másod-orvosi állásra dr. Háromy Ferencz gyanafalvi orvost, a budapest—angyal-földi állami elmegyógyintézetnél megüresedett másod-orvosi állásra dr. Lamberger János orvostudort, dr. Rosenthal Félix és dr. Mitauch Augusta orvosgyakornokokat a pozsonyi állami kórház másodorvosává; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Roskulecz Lázár okleveles tanítót az alibuzári (volt határvideki) községi elemi iskolához rendes tanítóvá; a földművelésügyi miniszter ifj. Sándor Mihály okleveles gazdasági gyakoronokká nevezte ki.

Végeztetés. Az igazságügyminiszter Módró Károly szamosújvári országos fegyintézeti református lelkészt ebben az állásában végeztette.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Szokol Gyula stomfai lakos Szántóra, Rád Gábor nyiregy-házi lakos Rádra, Scherer Oszkár budapesti lakos Szentkirályra, kiskoru Beer Emánuel Emil budapesti lakos Berényre, Weisz Miklós kassai lakos Szomorira, Krausz Rudolf budapesti lakos Deményre, kiskoru Weiszberger Hugó, Sándor, Dezső és Fülöp gyöngyösi lakos Vámosra, kiskoru Kollár János, továbbá kiskoru Kollár Ede és Rudolf kövágószőlősi, illetőleg pécsi lakosok Győzre, Breuer Dezső budapesti lakos Bánra, kiskoru Schefesulák Béla nagyikikindai lakos Ladányra, Róth Henrik kaposvári lakos Rejtőre, kiskoru Tomaszka Ignáz dévanyvai lakos Nagyra, kiskoru Wiesenberger Frigyes budapesti lakos Vértesre, Wallerstein Emil Mendel máramaroszi lakos Szigetire, Mihajcsák (Mihalecsk) György nagykarolyi lakos, valamint Mária, József és Erzsébet nevű kiskoru gyermekei Miklósi, kiskoru Schöttl Imre kapuvári lakos és kiskoru Schöttl Anna barátvári lakos Kallósóra, kiskoru Singer Fülöp kassai lakos Darvasra, kiskoru Bugyi Sándor budapesti lakos Böszörményre, kiskoru Weisz Jenő budapesti lakos családji nevének Bartára kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. Mocsolyán (Szilágy megye) postai ügynöki állásra május 28-ig; a vágujhelvi pénzügy-igazgatóságnál díjtalan gyakoronoki állásra, a privigyei adóhivatalnál díjtalan gyakoronoki állásra 2 hét alatt; a budapesti izraelita tanítóképzőintézetnél menynység-tani és természetudományi tanári állásra július 1-ig; a márianosztrai fegyintézetnél középfőori állásra június 11-ig; Győr iparostanonéiskolájához két rendes szaktanítói állásra május végéig; a pénzügyminiszteriumban irodaségétíztői állásra június 20-ig lehet beadni a pályázatokat.

Felölös szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

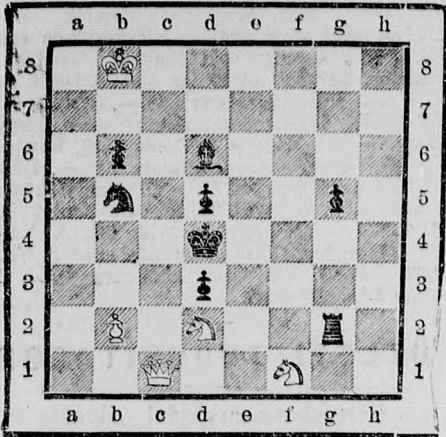
Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

SAKK.

Rovatvezető: Gajdos János.

13. számú feladvány.

Kubbel A. L., Pétervár.

Matt a második lépésre.

253. számú játszma.

Játszották a pétervári mesterversenyen 1909. márczius hó 7-én.

Table with columns: Világos, Vezéreszám, Sötét, Duras. Moves 1-18.

Jobb volt előbb a huszársere cs-ön. A tett lépés után sötétnek marad meg a két futárja.

19. Hc3x2, 20. He2-d4, Sokkal erősebb volt 20. ... Be2-c7, 21. He5-d3, 22. f2-f3, 23. Hd4-b2, 24. Fe3-c5! A világmester végjáték-vezetése figyelemre-méltó, a nehéz állásban meglehetősen otthonosan érzi magát.

Sakk-hírek.

( ) Match Mieses és Rubinstein között. Berlinben e hó 12-én igen érdekes mérkőzés kezdődött Mieses és Rubinstein között, akik tíz játszmát vál-

tanak. Az első két játszma Mieses győzelmével végződött.

Match Marshall és Capablanca között. Mint jeleztük, Marshall és Capablanca április 19-ikén megkezdtek a nyolc játszma menő matchot. A match állása a negyedik játszma után: Capablanca 1, Marshall 0, remis 3.

A Budapesti Sakk-Kör hatos versenye az ötödik forduló után a következő állást érte el: Sierb 5 1/2, Gajdos 2 1/2 (2), dr. Bródy 2 (2), Petényi 2 (1), Barász 1 1/2 (2), Koslits 1/2 (1). A zárjelben levő számok befejezetlen, függő játszmát jelentenek.

IDŐJÁRÁS.

A Magyar Kir. Országos Meteorológiai és Földmágnassági intézet jelentése.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap leginkább az ország északi felén, meg a keleti részekben volt kisebb-nagyobb eső, mely nagyjából zivattal járt és Egerből, Ungvárról, Temesvályból, meg Késmárkról jégesőt jelentettek. A csapadék mennyisége az északnyugati, meg az északkeleti részekben a 10 és itt-ott a 20 mm.-t is meghalata, Nagyberzán pedig 45 mm.-nyi eső esett. Helyenkint élénk szél keletkezett. A hőmérséklet a nyugati és északnyugati megyékben néhány fokkal a normális alá süllyedt, az ország délkeleti felén pedig kissé emelkedett és Kolozsvártól, Nagynyeden, meg Eszéken elérte a 30 C. fokot.

Prognózis a következő 24 órára:

Enyhe idő várható elvélve esővel, vagy zivattal.

Table with columns: Állomás, Légnyomás, Hőmérséklet, Szélirány és ereje, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmér-séklet max., min.

Large table titled 'Budapesti értéktő zede.' containing financial data for various institutions like 'Államadósság', 'Záloglevelek', 'Bankok', 'Gőzmalmok', 'Iparvállalatok', 'Sorsjegyek', 'Pénzintézetek'.

Egy óra alatt

LÁBIZZADÁST... Hegedűs-féle lábvin... ár 2 korona...

Szerkesztői üzenetek.

B. R. S. Az általános tegezodés speciálisan magyar szokás, tegyük hozzá — bizonyos tekintetben — rossz szokás. Abból az időből ered, amikor még a társadalom felső és legfelső rétegei kínai falakkal körülbástyázták magukat...

H. Péter. Az ideges emberek képzettársítása sokkal élénkebb és messzebbre terjedő. A társítás a legkisebb ingerre is bekövetkezik és sokszor a rendes mértékben és ezelen túl is terjed.

S. Sándor (Ózd.) Eddigéle csak néhány föltétlenül biztos adatunk van a vonulási sebességről s ezeket Thienemann, a rossitteni madármegfigyelő állomás vezetője mérte a következő módszer segítségével.

F. K. Pozsony. A „Miss Betsy és az utonálló” című novellát, mely alól véletlenül kimaradt a név, Zoltán Vilmos írta.

B. P. joghallgató. A névmagyarosítási kérvényhez a születési, illetőségi és a rendőrségi erkölcsi bizonyítvány kell.

U. F. Fiume. Az illető 1860. szeptember 20-án született, tehát most 49 éves.

Pozsony, R. M. Ebben a esetben három esztendőre sorozzák be, mert a kezdeményhez csak azoknak van joguk, akik legalább a VIII. osztályt elvégezték.

Esmeralda. Brassó. A tárczaírodalom babéros mezején ön nem fog soha babérokat találni.

Hermán. Bizony nem járt el helyesen s ha megözi, jők, arra rá is szolgált. Lányoknak jobban kell vigyázniok a himevükre, mint ön tette.

B. J. Szeged. Cikke nem annyira cizk, mint inkább szónoklat. Emondva szép lehet, olvasva használhatatlan.

Gy. E. Nagyvárád. Ennél a versnél sem írtak néhány esztendő óta rosszabbat. Nem közölhető.

P. S. Arad. Ha azok részéről semminemű rendtelenség nem történt, akkor nincs joga a szerződés felbontására.

Sch. G. 100. Strgösse meg a belügyminisztériumban. Szorgalmas olvasó. Tudomásunk szerint a kéredezett mult heten politikai hetilappá alakult át.

A. Irén. Késznők. Azt hisszük, ön is tudja, hogy bár protekcióval sokat el lehet érni, jó író a legnagyobb protekció mellett sem lehet.

R. P. Tavas. Nagyon rossz. Nem közölhető.

Egy olvasó fia. Ön egyáltalában nem tehet róla. Ha legközelebb ismétlődik, szó nélkül hagyja ott az egész társaságot.

A. A. Nagybecskerek. Rendőrségi engedély kell hozzá. Folyamodhatik szóban vagy írásban az illető hatósághoz.

S. M. Kispeszt. Sajnáljuk, de ezuttal is épp oly használhatatlan a küldött munka, mint az első alkalommal volt.

K. L. önkéntes. Ezen már változtatni nem lehet. Akkor kellett volna fegyvernemet választania, mikor önkéntességi folyamodványát beadta.

Hadnagy 61. Bizony az nehéz kenyérkeresetforrás. Ha nincs okvetlenül rászorulva, válasszon mást.

Kis hamis. Ez már nem is annyira tréfa, mint inkább rosszindulatú durvaság. Az illető jogosan háborodott fel az eljárás láttára.

Nyári szünidő. Az attól függ, hogy milyen betegség ellen akarja magát kezelteni. Forduljon orvoshoz, az majd meg fogja mondani, hogy melyik hely a legalkalmasabb.

B. K. Rozsnyó. Hasonló nevű urat nem ismerünk. Budapesti olvasó. Igen, az illető még mindig ott lakik. Lakásán nem fogad, csak a minisztériumban a meghatározott napokon.

Érdeklődő. P. H. Nem úgy van, amint ön gondolja. Az illető rendesen felváltva írjak.

A. B. C. 25. A klubok belső életét nem ismerjük annyira, mint ön gondolja. Az illető urat sem ismerjük.

K. M. Sch. Forduljon ügyvédhez, mert mi ilyen komplikált esetekben nem adhatunk fölvilágosítást.

Komárom. Ha a fővárosban nincs tudomásunk szerint a vidéken sincs, de erről nem vagyunk egészen bizonyosok.

M. L. 42. A cikkek nem felel meg álláspontunknak. Mi legyen vele?

Mocasin. Tessék bármelyik nagyobb fővárosi bankhoz fordulni, azonnal rendelkezésre állnak.

Egy régi előfizető neje. Valamennyi hazáján. Azóta már talán otthon is van.

B. S. 160—15. Hasonló ügyekben felvilágosítással nem szolgálhatunk.

Külföldi. Okvetlenül kell utlevélet kérnie, másképpen nagy kellenetlenségeknél teszi ki magát.

S. M. Sargogárd. Ha folyamodik, meg fogják engedni. A sorozás a következően történik.

Sch. H. 10. Minden pénteken fogad delután 5—6 óráig.

H. Mariska. Forduljon az illető intézet igazgatójához, az majd szolgál bővebb felvilágosítással.

P. H. Budapest. Bármely könyvkereskedésben megtalálhatja. Czegeket nem ajánlunk.

Cz. Pál. Újfalú. Szerkesztője Herczeg Ferencz. Kiadóhivatala Andrássy-ut 10. sz.

D. P. 111. Főleg Kant püenteken fogad delután 5—6 óráig.

H. Mariska. Forduljon az illető intézet igazgatójához, az majd szolgál bővebb felvilágosítással.

P. H. Budapest. Bármely könyvkereskedésben megtalálhatja. Czegeket nem ajánlunk.

Cz. Pál. Újfalú. Szerkesztője Herczeg Ferencz. Kiadóhivatala Andrássy-ut 10. sz.

D. P. 111. Főleg Kant püenteken fogad delután 5—6 óráig.

H. Mariska. Forduljon az illető intézet igazgatójához, az majd szolgál bővebb felvilágosítással.

P. H. Budapest. Bármely könyvkereskedésben megtalálhatja. Czegeket nem ajánlunk.

Cz. Pál. Újfalú. Szerkesztője Herczeg Ferencz. Kiadóhivatala Andrássy-ut 10. sz.

D. P. 111. Főleg Kant püenteken fogad delután 5—6 óráig.

H. Mariska. Forduljon az illető intézet igazgatójához, az majd szolgál bővebb felvilágosítással.

P. H. Budapest. Bármely könyvkereskedésben megtalálhatja. Czegeket nem ajánlunk.

Cz. Pál. Újfalú. Szerkesztője Herczeg Ferencz. Kiadóhivatala Andrássy-ut 10. sz.

D. P. 111. Főleg Kant püenteken fogad delután 5—6 óráig.

H. Mariska. Forduljon az illető intézet igazgatójához, az majd szolgál bővebb felvilágosítással.

P. H. Budapest. Bármely könyvkereskedésben megtalálhatja. Czegeket nem ajánlunk.

Cz. Pál. Újfalú. Szerkesztője Herczeg Ferencz. Kiadóhivatala Andrássy-ut 10. sz.

D. P. 111. Főleg Kant püenteken fogad delután 5—6 óráig.

H. Mariska. Forduljon az illető intézet igazgatójához, az majd szolgál bővebb felvilágosítással.

P. H. Budapest. Bármely könyvkereskedésben megtalálhatja. Czegeket nem ajánlunk.

Cz. Pál. Újfalú. Szerkesztője Herczeg Ferencz. Kiadóhivatala Andrássy-ut 10. sz.

D. P. 111. Főleg Kant püenteken fogad delután 5—6 óráig.

H. Mariska. Forduljon az illető intézet igazgatójához, az majd szolgál bővebb felvilágosítással.

IDEGENEK UTMUTATÓJA Legajánhatóbb beszerzési források Budapesten.

Elelmezési cikkek.

Wikus Tátra tejcsokoládé gyára Budapest V., Deák Ferencz-utca 17. Ugyanott finom csukorka-bonbonyár, teautóanyag készítése. Megrendeléseket a cég a legpontosabban eszközöli.

Fleischmann Lipót szalámi és füstölt húsa gyára Budapest, Király-utca 11. Telefon 27—08. Keleti Export. Értékesítés a pontta 17.000 pár. Allandóan 24 munkás.

Biztosítás.

Assicurazioni Generali (Trieszti ált. biztosító-társaság, Alakult 1831-ben. Részvénytőke és tartalékalap: 346.151.371,42 korona. Budapest, Dorottya-utca 10. az intzvet saját házában. Életbiztosítás minden módozat szerint, valamint fuellátást és leánykihazasítási biztosítások. — Tűz. szállítvány, betöréscsopás elleni és üveggyújtások. — Jégbiztosítás a Magyar jég- és viszontbiztosító részvénytársaság (Budapest, Nádor-utca 5. sz.) által. Részvénytőke és tartalékalap 346.151.371,42 korona. Ezenkénti és csoportos balesetbiztosítások (egyenkénti balesetbiztosítások díjvisszatérítéssel is) az Első o. ált. baleset ellen biztosító társ. által (Budapest, Dorottya-utca 10. sz.)

Első Leánykihazasítási Egylet m. sz. Gyermekek és életbiztosító intézet Budapest, VI., Teréz-körút 40—42. Alapított: 1863. Legelőnyösebb díjtarifákkal gyermek és mindennemű életbiztosításokra, havi befizetések mellett is. — Tartalékok: 10.000.000 korona. Eddig kifizetett biztosított összeg hét millió korona. Biztosítási állomány 46.000.000 korona.

Bankok és takarékpénztárak.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogköleső Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Központ és Magy. kir. szab. osztálysorsjáték felőrlusító helye: VI., Andrássy-ut 5. Kézi zálogbiztelek: IV., Károly-körút 18; IV., Ferenciek-tere 4. Frányi-utca sarkán. VII., Király-utca 57; VIII. ker., Jozsef-körút 2. VIII., Üllői-ut 6. sz.

Gazdasági gép

Legfinomabb ujkori találmány a szabadalm. kaszkavérvő (kalapáló) gép, mely a kasztát 5 perc alatt a legköltségtesebben kielőzi. Munkája gyors, egyenletes, a kasztát kiméli s kivált nagyobb gazdaságokban jelentékeny pénz- és időbeli megtakarítást jelent. Ára 40 korona. Egyedüli elárlusító: Reichmann Sándor Budapest, VII., Dombinszky-utca 46. szám.

Víz- és légszuszvezeték és csatornázás.

Pizsurnyi L. utóda Janisch János és fia Budapest, VII., Jósika-utca 12. sz. csatornázási vállalata, épületbádogos műhelye és horgany díszítmények gyára. Légszusz- és vízvezeték, központi fűtések, szellőztető készülékek, szivattyuberendezés, árnyékvízcsök, vizeldék, mindenemű gép-, magán- és nyilvános fürdő, hidegvizgyógyintézetek, melegvízkészítő-berendezések fűtőfűtőhöz összekötéssel vagy saját tüzhellyel. Ambergi légszuszfejlesztő gépek, világítási, fűtési és műszaki célokra. Saját légszusz-készülék minden házban. Telefon 20—83.

Magyar-Siemens-Schuckert-művek

Villamosági részvénytársaság Budapest, V., Lipótkörút 5. Gyár: Pósonyban. Telefonszám 211. és 212. Táviratcím: Siemenschuckert. Készít: Villamosvilágítási és orvátviteli központi telepeket és berendezéseket. Villamos vasutakat. Bányavasutakat. Egyenáramu, forgóáramu és váltakozóáramu generátorokat és motorokat, vezetékanycat, kábeleket, iv- és izzólámpákat, kapcsolókészülékeket, biztosítékeket, wattórászámlálókat (Schuckert-rendszer), vezetékkerendezéseket központi telepekhöz való bekapcsolásra. Világító testeket, izzólámpaszeketeket. Különlögességek: Felvonók, ventilátorok, szivattyúk, hordozható villamos furógépek, villamos bányafurógépek, villamos berendezések, mezőgazdasági és ipari cizélokra.

Ezüsttárgyak.

Ezüst. Ezüsttárgyak Bachruch A. cs. és kir. udvari és kamarai ékeszerész ezüstárugyára. IV., ker. Királyi Pál-utca 13 szám 1906. évi december 1-én, gyári épületében a kicsinyben való árusítás számára is pazar helyiséget nyitott. (Bejárat földszint.) E fényes helyiségben mindennemű ezüsttárgy (asztalid' sz, tálak, fűtővízesi cikkek, evőeszköz stb.) vásárolható Rendkívül gazdag választék a legfinomabb kivitelben szabott gyári árlakon, melyek minden tárgyon láthatóan föl vannak tüntetve.

Selyemárlak.

Szeny, Hoffmann és Társa selyemárlaháza IV., Bécsi-utca 4. Az összes tavaszi újdonságok dus választékan már megérkeztek. Mintákat vidékre bérmentve küldünk. Miután helyben többlet szakmájú, Szénássy cég van, tisztelettel kériük, selyemárlaházunknak szóló b. rendelmenyeknél a pontos címűknek szives kirlását. Szérlásy, Hoffmann és Társa selyemárlaház kizárlag IV., Bécsi utca 4.

Sorsjegyekről.

A. D. Veszprém. Sorsjegyei nem nyertek. B. L. Német-Bencsek. A Credit Los Serie 2086 szánu 24. 360 koronát nyert 1904. január 1-én. A többi nem nyert. Fakeskedők Lapja van s a posta ezen a címen megtalálja. — B. K. U. U. Uraújjalu. Nem nyert. — W. M. Szabolcsbányatelep. Nem nyert. — N. D. Miklósfalu. Nem nyert. — L. B. Paks. 50 koronával sorsolták. Adómetes benzine mint kisbírtokos is igényt tarthat. — R. L. Kolozvár. Nem nyert. — Szerencsés. Mindössze 4 koronát nyert. — P. L. Baja. Az elsőt tíz koronával kihúzták, a többi nem nyert. — Nem nyertek: L. L. Pécs. — B. L. Vác. — Sorozás. — Miért? — 123j. Kolozs.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for locations (Inn, Duna, Móra, Vág, Rába, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Kraszn, Latorc, Ung) and results for different dates (máj. 14, máj. 15, máj. 14, máj. 15) with m. éter and m. tárc values.

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató; PAJOR MÁTYÁS.

NYILT LEVÉL

Az Országos Gyermekvédő Liga tekintetes igazgatóságának Budapest.

Tekintetes igazgatóság!

A most folyamatban lévő tárgysorsjátékuk igazán szenzációs tervezete, mely szerint minden egyes sorsjegy egy valódi arany vagy ezüstitárgyat nyer, rábirt, hogy felmenjek a Ferenchiek-tere 4. szám alatt lévő sorsjáték-helyiségeibe meggyőződést szerzendő, vajjon miféle tárgyak képezik a nyereményeket. Amit láttam, valósággal meglepett.. 400,000 valódi arany- vagy ezüst-tárgy egy rakáson; csupa gyönyörű ékszer, melyek közül szerény véleményem szerint, a legkisebb értéke is meghaladja a sorsjegy árát. A 10 főnyereményről nem is beszélek, mert ilyen főnyereményeket eddigelé egyetlen egy tárgysorsjáték sem adott. Igazán kár volna, ha elmulasztaná bárki is ezekből a sorsjegyekből vásárolni, mert 1 K 50 fillérrel nem jótékony-ságot gyakorol ez esetben, hanem a legkitünőbb üzletet csinálja. Most már igazán elhiszem, hogy minden kockázat teljesen ki van zárva.

Kiváló tisztelettel

Bodnár Pál s. k.

műszaki igazgató.

ZUG A NÁDAS...

— Regény a régiebb hajduéletből. —

Irtá: **MÓRICZ PÁL.** 1

1.

A Lopóhalom mögül dereslovu férfi kanyarodott elő. Keskenytestü agárkutya ug-rándoztak mellette.

— Hej, földi! Hadd nézzem csak az ábrázatodat.

A dereslovu férfi kurjantott így nyergéből. Fekete zsinoros volt a kék dolmánya. Kalapjánál darutoll hajladozott. Kard verdeste oldalát. Karezi Dénes volt ez a lovasgavallér, a nemes Hajdukerület komiszáros.

A zöld pázsitból cifraszürös legény emelte fel fejét. Bódultan tekintett körül. A virágszaga meleg föld pihenésre huzta testét. Ásítózva tápázkodott.

— Szaporábban atyafi, mert mindjéig korcolok azon: a debreczeni rózsaszürön. Karezi komiszáros kibontotta karikás-ostorát.

— Ejnye, uram! Talpraugrott a legény.

— Annyit mondek, ne sokat loesogj! Hát ez a csikó kié?

— Az, az én lovam! A madárhusu lovacska pányváról harapdálta a füvet.

— Mindenki mondhatja... Merről kódorogtatok ide?

— A Nagypródrul.

— A Nagypródrul?

— Onnét... Megszaladt a ménes. Világgá széledt lovat kajtatok.

— Megszaladt a ménes?... Mindjárt gondoltam. Persze, itt a Lopóhalomnál szokták az ilyen béczorgó lovakat keresgetni.

— Itten csak megpihentem.

— Bolondnak prézsmítálj fiu. Nyergeld a lovadat. Gyertünk Varjasra.

A cifraszürös legénynek nyeregkapára akasztott rézfokos és nyakbavetett karikás-ostor volt minden fegyvere. Nem szabódott tovább. Inkább kérésre fordította szavát.

— Megyek, uram! Csupán egyre kérem az urat, világesúfjára ne gyalogoltasson a ló előtt.

Karezi Dénes fitymálólag legyintett a legénynek.

— Jól van, no! Kapaszkodj fel a gebédre.

Midőn a madárhusu lovacska bágyadtan indított, felsőhajtott a legény.

— Meghajtottam szegényt.

Karezi nevette az ösztövért lovat.

— Te, földi! Nekem olyan ángliuszajtának tetszik ez a ló.

A legény együgyűen meresztette szemét.

— Hát olyanfajta ló is van?

Karezi komiszáros nem érdemesítette válszra. Hallgatag poroszkáltak. Elöl a bágyadtlovu legény, utána Karezi komiszáros. Távolról óriás jegenyeként sudárlott a varjasi hegyes torony... Egyszer csak megim-bolyodott a legény.

— No, te is derék csikós vagy. Még le-hajint a gebéd.

— A nyergem hevederszíjja oldódzott meg, uram.

— Mulya! Tán én kapesoljam össze?

A legény nem várt további bazdítást. A földre ugrott és miközben a basaljadzóval szöszmötölt, a gyanutlan komiszáros előbbre haladt. Szempillantásra nyeregbe kapott a legény. Karezi komiszárosnak még arra sem volt érkezése, hogy hátrapislantson. Fájdalmasat bödített és nagyot szökött lova.

— Tyűh, az áldóját! Kínjában káromkodott a nagy mélesember. A cifraszürös legény kipenderítette réztrótesapós karikását. Karezi komiszáros pisztolyt sem ránthattott, mert sístergő villámesapásként sujtott rá a karikásostor. A cifra szürös legénynek bezeg nem volt már bágyadt a paripája. Rö-

högve repült a ló. Csufondárosan kurjongatott a legény.

— Uram! Ugy-e, megvünk? Beme-gyünk Varjasra?

— Tömlőzbe záratlak, te betyár! Vagy tán nem is tudod, ki vagyok én?

— Bárha mindjárt a hajduk főkapitánya is az ur, vegye el a kezét a nyeregkapától... Noha, pisztolyától se félek én az urnak.

— Karezi komiszáros vagyok én! jaj, hogy a hóhér kössön fel... Betyár!

— Mondtam! Ugy-e, mondtam a tekintetes urnak? A legény karikás ostorának suhintására foszlányosan szakadozott a kék dolmány.

— Megöllek! Most halsz meg, betyár!

— Tüstént dobja el azt a pisztolyt, tekintetes uram.

— Gyilkos.

— Inkább arról a sok ártatlanul gyötört emberről emlékezzék a tekintetes ur!... Ebben fogadom, kiverem a szemét, ha még egyszer visszatekint.

A komiszáros arcőbre szájaig szakadt. Deresháti lováról véres tajték szakadt. Rogyadozott a nemes állat.

— Tekintetes uram! Nem cserélnék lovat?

— Az ördög vigyen el.

— Mért ósárolta a gebómet?... A szentmihályi grófnál nevelődött ez a csikó, uram.

— Kerülj kezemre!

— Ejnye, még nevemre se kíváncsi a tekintetes ur?

— Holtig megemlegetsz...

— De, nini! Amodát sötétlik a varjasi ákáczfás temető. Emlékezetébe tartsa a tekintetes ur, betyár Sós Pista az én becsületes nevem. — mondotta a cifra szürös legény, s még egy utolsót eserdített ostorával. Karezi komiszárosnak ezombját is eseszte a csapó.

(Folyt. köv.)

Az okszerű hajjapolást egybe kell kapcsolni egy jó, kipróbált hajnövesztő szerrel és óvakodjunk a reklámosan kidicsért értéktelen és többnyire ártalmas vízekről. Egyedüli kipróbált és kitűnő voltánál fogva elimert szer a mi gumónk, melynek

„IPE“

a neve, ez egy szenzációt keltő hajnövesztő-szer, amelyet Európában még nem ismertek. Egy csomag „Ipe“-gumóból minden gyermek tud magának két liter „Ipe“-hajvizet előállítani. A hatása csodás és mindenki azt mondja rá: „Egyszer próbáltam, mindig használok.“

Az „Ipe“-gumó nem engedi a haj ősülését egész a késő korig, a haj kihullása megszűnik és tartós kezelés mellett a haj uj-buja tenyésztésnek indul! Már az első mosás után nyar a frizura, a haj illatosabb lesz és pompás tömörségűvé válik. A korpa rögtön eltűnik.

LEGJOBB

még a leggyöngédebb szőke hajnak is az „Ipe“-gumó. 1 nagy csomag „Ipe“-gumót küldünk mindenhol 4 koronáért, 1 fél csomagot 2 koronáért. Tessék azonnal megrendelni az összeg beküldése mellett (levélbélyegekben is lehet) vagy utánvétellel. — Gondot kell fordítani

a HAJ NÖVÉSÉRE!

A test és arc bőrének ápolására föltétlenül enyhe, még a leggyöngédebb bőrre is ártalmatlan szappanra van szükség. Csakis a mi

„OJA“

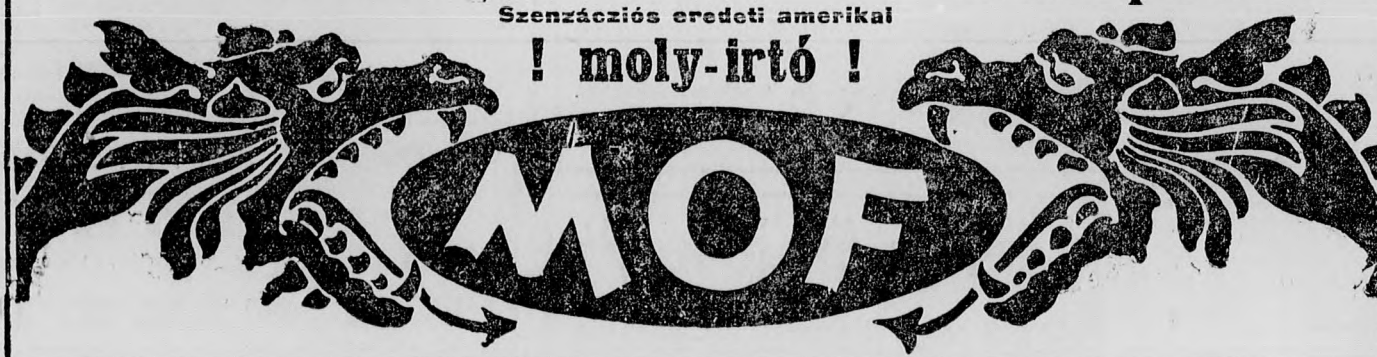
szappanunk kölcsönöz a bőrnek viruló színt, lágy-ságot és simaságot, melyben mindenki gyönyörködik. A bőr minden tisztátalansága, minők: pórszénák, szeplők, vörösség, paraziták, ráncok stb.

okvetlenül eltűnnek az „OJA“-szappan használata folytán. „OJA“-tól a legkérgesebb kéz is elegánsá, gyöngéddé és finomná válik. A porusok megtisztulnak és a túlságos izzadás csakhamar megszűnik. Rövid használat után be fogja Ön látni, hogy az „OJA“

nélkülözhetetlen

1 egész doboz „OJA“ csodaszappan K 2.—
1 kis doboz K 1.— Tessék azonnal megrendelni az összeg beküldése mellett (levélbélyegekben is lehet) vagy utánvétellel.
„OJA“ az egyetlen jó szer

a bőrápolásra!

Szenzációs eredeti amerikai

! moly-irtó !

„Mof“ igen kellemes szaga. „Mof“ nemcsak megátolja a molyok betolakodását, hanem azokat el is pusztítja, költésikkel együtt, teljes garancia mellett. „Mof“ ezerszer hatásosabb, mint a kámfur és naftalin. „Mof“ igen kellemes, üdítő szaga. „Mof“ rendkívül kiadós. „Mof“ feltétlenül hatásos és antiseptikus. „Mof“ a kellemes illatu kővi heréből előállított, hófehér, kristályos só. Mindenkit óvunk az értéktelen utánzatoktól. „Mof“ már évek óta fényesen bevált. Egy mintacsomag „Mof“ 1 kor., 1/2 kiló „Mof“ 2 kor., 1 kiló „Mof“ 4 kor.

Szállítás naponta az összeg beküldése vagy utánvétel mellett az

„OJA“ első amerikai illatszer-palotából

WIEN, I., PETERSPLATZ 11.

PRÁGA, OBSTGASSE 9.

Budapesten kapható a cégeknel: Thallmayer és Seitz, V., Zrínyi-utca 3., Dr. Egger Leo és Egger J. gyógyszerész, VI., Váci-körút 17., Molnár és Moser, drogueria, IV., Koronaherceg-utca 11., Török József, Király-utca.

KÉZIMUNKA GOBELINEK,
hímzőanyagok és szövetek szabott gyári árakban. Kérjen nagy képes árjegyzéket. 26728 Telefon: 109-06.
BÉRCZI D. SÁNDOR
Budapest, VI., Dessewffy-utca 5. sz. (Váci-körút sarokház mellett, villamos megálló.)
Saját áruházában.
Madeira hímzésre nagy választékban. alkalmos fehérruhavászon Tessenék mintát kérn!

Ezen szabadalmazott ágy 16-mőrészekkel, rézdiszszel, erős acélsodronnybetéttel 32 kor.
Réz függönyrudak, teljes készlet 450 K.
Rézagy sodronnybetéttel 80 K. Rézagy-csiszolás és javítás 17 K.
Vaskeretes ágybetét, erős minőségű 1150 K. Fakeretű 750 K.
Fakeretű matracok minden kivitelben.
Vas- és rézbutorokat legolcsóbban szállít!

PROHÁSZKA JÁNOS gyáros
VI., Gróf Zichy Jenő-u. 46. (Volt Új-utca.)

Trencsén-Teplitz
kénésfürdő Felső-Magyarországon.
Kárpátok gyöngye. Hölök. Trencsén-Teplitz vasutállomástól 20 percznyi távolságra. Magyarország legregebb kénés fürdői — 37-42 fok C. természetes melegforrásokkal. —
Eredeti iszap kőszövény, csusz, benulás, neuralgia, ischias stb. ellen.
Takarófürdők, külön hölgyek és külön urak részére. Könnyelmesen és díszesen berendezett medencze-fürdők, hidegvíz gyógyítás, magas hegyi forrásvízzel, masszázé gyógyítás elektromossággal, gyógyító torna, savó- és terrin-kúra és a parkban gróf d'Harcourt-féle physikai gyógyintézet. — Az egész-ségre és az ember kenelmére való tekintetből minden követelményeknek megfelel. Olcsó lakások köztük Teplitz-szálló, Garbi, forrás-udvar, a kastély, a Sina-ház és a Háromszív-ház, melyek külön-nösen ajánlhatók. Jó és olcsó ellátás a Teplitz-szállóban, gyógyteremben és sok más vendéglőben. Majustól—szeptemberig a teljes ellátás 650 kor.-ert. Ellátás nélkül 350 koronát fürdő (rubával) szoba (fűtött-l). Naponta hangversenyek, színház, nagy kiterjedésű erdei sétányok és más mulat-szoba (fűtött-l). Naponta hangversenyek, színház, nagy kiterjedésű erdei sétányok és más mulat-szoba (fűtött-l). Naponta hangversenyek, színház, nagy kiterjedésű erdei sétányok és más mulat-szoba (fűtött-l).
A tulajdonképeni fürdő-évd azonban május 1-től szeptember végéig tart. Tanácsos a lakást előre a fürdőigazgatóságnál megrendelni. A fürdőigazgatóság csak az átvett szoba rendelésekért kezkesedik. Képes prospektust ingyen küld szét az igazgatóság.

Ó csász. és Apost. kir. Felsőgenek Legfelsőbb elhatározása folytán
A polgári jótékony célokra szánt
XXXIX. csász. kir. államsorsjáték.
Ezen az osztrák birolalomban törvényesen engedélyezett, egyetlen pénzsorsjáték 18.899 nyere-ményt tartalmaz 513.600 korona összegben.
A főnyeremény 200.000 korona.
A nyeremények kiizeteséért a csász. kir. lottojévedékek kezkesedik. — A hazás visszavon-hatlanul 1909. június 17 én fog megtartatni. Egy sorsjegynek ára 4 korona.
A sorsjegyek Bécsben a csász. és kir. államsorsjátékok osztályánál, III., Vorderer Zollamtsstrasse 7. sz. a., továbbá a lottoügylétekben, dohányozsékben, adó- posta-, távirat- és vasuti liva-taloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvédők részére ingyen adatnak ki.
A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.
A csász. kir. lottojévedéki igazgatóság (államsorsjátéki osztály.)

Légszész és villamos csillárok
legelőnyösebben szerkesztők be **Kulcsár Sándor** bronzáru- és csillárgyár-ban, Budapest, VI. ker., Dossowffy-u. 9-11.

PENZ
Kölcsön sorsjegyekre és értékpapirokra és vidéki takarékpénztári részvényekre.
Erzsébet sorsjegyre 6.— K.
József sorsjegyre 7.50 K.
Magyar v. t. 22.— K.
Bazilika 16.— K.
Olasz v. t. 32.— K.
Osztr. v. t. 42.— K.
Haza! 90.— K.
Konvertált Jelz. 105.— K.
stb. stb.
A kölcsön 2 koronánál kezdődő apró részletekben törleszhető. — Ha sorsjegyei már zálogban vannak, úgy a letétjegy beküldése ellenében a kölcsönt a fenti összegre felemeljük azonnali intézés és legolcsóbb kamattal.
BEIFELD BANKHAZ
Bpest, Károly-körút 1. Alapított 1874-ben.

Neu Samu és Fia
szállítóeszköz és gépgyár, kir. országos gyéjntézet
VÁCZ.
Gyárt: mindennemű fa- és vastalicskát, kő- és kézköcsit, szerszámokat, emelő-gépeket, kettős áttétellel, tűzifafűrészeszátalokat kerti és locomobilfecskeendőket stb. stb.
Budapesti raktár és iroda: VI., Gyár-utca 23.
Telefon: 761-27.
Kérjen árajánlatot!

Titkos betegségeik
hugycsőfolyás, húgyveszékületék, hólyagbántalmak, altszű sebek, bérbetegségek, bujakor (syphila) az önfertőzés utó-következményei, elgyengült férfiero, női bajok, fehérfolyás, stb. stb. alapos, gyors és gyökeres kigyógyítására a foglalkozás zava-rása nélkül bevált, sikeres és lelklime-retes gyógymódjánál fogva legjobban ajánljuk
Dr. Garai
— szakorvos —
rendelő-intézetét,
Budapest, VI.,
Andrássy-ut 24.
FELTÜNÉS NÉLKÜL eredményes gyógyítás levélileg is.
Kivánatra gyógyszer-ről is gondoskodik.
Rendel naponta 10 órától 4-ig és este 7-8 óráig.
Levelekre azonnal válaszol.

SZÍNHÁZAK.

Vasárnap, 1909. május 16-án.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

Passe-Partout.

Színmű 3 felvonásban. Irtá: Georges Thurner. Fordította: Szini Gyula.

Személyek:

Régis Lyonel	Odry
Régis Eugen	Pethes
Régisné	S. Fáy Sz.
Régis Andrea	György I.
Lambertné	Lenkey H.
Helouin Jaqueline	D. Ligeti J.
D'Altonwalbe	Acsé I.
Rigaut Henriette	F. Dömjén R.
Couturier Aurélie	Nagy I.
Lilas Suzette	V. Molnár R.
Raflo	Hajdu
Luzaney	Mészáros A.
Chomel	Garamszegi
Taupin	Bartos
Valuche	Smlay
Lambert	Rozsanegy
Brezin	Gál
Muller	Horváth J.
Couturier Arzén	Kovács

Kezdeté 1/2 3 óraker.

Este rendes helyárakkal.

A bunda.

Tovaj komédia 4 felvonásban. Irtá: Hauptmann Gerhard. Fordította: Sebök Zsigmond.

Személyek:

Wehrhahn	Pethes
Krüger	Gál
Fleischer	Hajdu
Wolf Julián	Somlai
Wolfos	S. Fáy Sz.
Leontin	György I.
Adelheid	Várnay
Mother	Horváth J.
Motherné	Keczer I.
Wulke	Gabányi A.
Mitteldorf	Bartos
Glasepp	Gabányi I.

Kezdeté 1/2 3 óraker.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ. (BUDAI SZÍNHÁZ).

Délután mérsékelt helyárak.

Bob herceg.

Operette 3 felvonásban. Irtá: Martos Ferenc és Bakonyi K. Zenéjét szerzte: Huszka Jenő.

Személyek:

Királynő	Bánházy T.
György herceg	Albert E.
Viktoria	Déri R.
Lancaster	Róza
Pomponus	Vizg
Plumpadding	Latabár
Annie	Bajcsy

Kezdeté 4 óraker.

Este rendes helyárakkal.

A szultán.

Eredeti operette 3 felvonásban Irtá és zenéjét szerzte: Verő Gy.

Személyek:

Szelim, szultán	Bejczy
Bimbasi	Tabari
Bübbül) basák	Virág
Kaftán	Róna V.
Ali, főnőch	Latabár
De Forain Gaston	Bejczy
Roxelane-unokahuga	Póthy F.
Déja, görög leány	Déry R.
Adelgunda	L. Mihályfi J.

Kezdeté 1/2 3 óraker.

VÁRSZÍNHÁZ.

Nincs előadás.

M. KIR. OPERAHÁZ.

A tévedt nő.

(LA TRAVIATA)

Dalmú 4 felvonásban. Szövegét Ifj. Dumas Sándor »A kamélias bölgye« című színműve után írta; Páve P. M. Fordította; Pataki L. Zenéjét szerzte: Verdi József.

Személyek:

Valery Violette	Sándor E.
Flóra	Berts M.
Anino	Várent V.
Germond Alfréd	Arányi
Germond György	Szemere
Gaston Letorieres	Pich er
Douphol báró	Kornal
D'Obigny marquis	Hegedüs
Greenville orvos	Szendrói

Kezdeté 1/2 3 óraker.

HUNGAR SZÍNHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

A császár kotonái.

Dráma három felvonásban. Irtá: Földes Imre.

Személyek:

Karady István	Vágó
Zoltán, a fia	Thuróczy
Erzsébet, a leánya	T. Halmi M.
Schneller, ezredes	Z. Molnár L.
Marjay, őrnagy	Réthey
Szilassy, százados	Törzs
Jozs főhadnagy	Csontos
Sárossy adjutans	Vándori
Füredi ezredorvos	Fenyvessy
Keller, hadnagy	Rátikai
Szedlacsak	Papp
Finter közlegény	Tarnay
Ferenc, hajdu	Körmeny
Kaplan	Fáragó
Lakaj	Molnár J.
János	Simonyi

Kezdeté 3 óraker.

Este rendes helyárakkal.

A nagy cél.

Dráma egy felvonásban. Irtá: Ifj. Rutikay György.

Személyek:

Az apa	Réthey
Az anya	Bera P.
János	Törzs
Anna	Mészáros G.
Kati	Marosi A.

Utána:

Régi jó idők.

WHEN KNIGHTS WERE BOLD Komédia 3 képbén. — Irtá: Marlowe Charles. — Fordította: Salgó Ernő.

Személyek:

Sir Guy de Vere	Z. Molnár
Wille	Papp
Barker	Körmeny
Widdicombe	Rátikai
Sir Brian	Gere Zs.
Isaacson	Vágó
Pottlebery	Doi
Waldegrawe báróné	Bera P.
Eginton Rowena	Báthory G.
Eginton Millicent	Tóth I.
Eginton Marjorie	Lóránt I.
Pottlebery Kata	Császár K.
Isaacson Sarah	Mészáros G.
Barker Alice	Zala K.
Hirnök	Thuróczy

Kezdeté 8 óraker.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

Egyiptom.

Kezdeté 4 óraker.

Este rendes helyárakkal.

A jövő háboruja.

Kezdeté 1/2 3 óraker.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. WALDMANN IMRE, igazgató.

Női szépségek versenye.

LIANE DE LILLY

pályadíjjal koszorozott szépség.

FÉDA DE FERARD

pályadíjjal koszorozott szépség.

LILLY WALTER SCHREIBER

La PAQUITA

tükkörtáncosnő.

CONCHAS. : Mr. Stollson.

Az előadás kezdete 8 óraker. Jegyelővétél 10-1 és 3-8. Telefon 93-38.

Dr. Batizfalvy I. Z. fővárosi legelső

FOGORVOSI INTEZETE

áthelyező: Károly-körút 3. sz. alá.

Fájós fogak meggyógyítása | Szájpadlás nélküli műfogak Tartós fogtömések | aranyhidak, koronák, Fognuászok (altatásban is.) | Jól használható fogorok el-készítése és behelyezése. Jótállás mellett mérsékelt szabott áron. Vidékiek félnap alatt megkapják műfogakat.

Butor

kézpénzért és részletre

3 szoba teljes berendezése 360 frtért,

mely áll: 1 háló-, ebédlő- és szalonból. 100 szoba állandóan készen raktáron a legegyszerűbb kivitel-től a legfinomabbig. — Képes árjegyzék ingyen. Album 50 fillér félbeégen.

Nagy Imre lakberendezési vállalata

Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarok).

A divathatban farradalmat idéz

elő e 2 romekül sikerült alj-ujdonság.

London Páris

8 kor. 8 kor.

Ezen aljat mint sima, szabásunk tökéletességét hozzuk forgalomba. Állása utánozhatatlan, csipőn remekül feszül, míg alant gazdagon harang-alakú. Díszítése mesterileg kivitt applikáció, mely saját szövetéből készül.

Előkelő izlés. Ujdonság, mert részei nem simán szabottak, hanem díszkéreken átbújlok. Gazdag fatinik omlanak oldal részéből alá. Az alj zsinórral szegett, legdivatosabban és gombdéz vagy rajta; szóval megfelel minden várákozásnak.

Állásuk és szabásuk kifogástalan, epagy az anyag es kivittel. Keimejuk prima minőségű, könnyű brünni felpozító, fekete, sötétkék, zöld, barna, szürke és drapp színekben. Ezen aljak mindegyike 8 korona. — Legújabb erős szőru sevruszövetből vagy sima atlaszkamzamból fekete, sötétkék, barna, sárgakék és zöld színekben 10 korona. — Prima lüsterből fekete, sötétkék, szürke és barna színekben vagy fehér vászonból 10 korona. Megrendeléshez semmi egyéb nem szükséges, mint e szelvényt levágni es kitöltve beküldeni. Pontos kivitelert biztosíték a cég renoméja.

1 alj ..... korona, szin ..... Különös megjegyzések ..... Schluss ..... ctm., alj hossza ..... elől ctm., alj hossza hátul ..... ctm., csipőbőség ..... ctm. Név: ..... Hely: .....

SCHOSSENFABRIK

BÉCS, XVI., Neulerchenfelder-Strasse 2. Magyar nyelvű divatlap ingyen.

AMERIKAI PARK „Igazgató”

Friedmann A. Telefon 4-49. sz. Telefon 4-49. sz.

Ma nyílik meg. A nagy Varietében az előadás 10 óraker kezdődik. A világ csodája Colbor de Very zongorán lövéskekkel egy operettet játszik. Mabel Bera newyorki Metropolitan Opern-House tagja. Gray et Mo Carty, amerikai excentrikusok. Paul Carra, ventriloquista, „Oberstlerer“ nagy tíróli táncz es énekespart, Telesdo Sister, kaliforniai táncművészek, Ch. Moutrell, jongleur-excentrique. Még 20 elsőrendű szám. M. kir. honvédzenekar Bachó karmester vezetésé alatt. Tabarin Moulin Rouge helyiségekben elsőrendű 20 tánczmutatvány. The 4 Frenchons fellépé. Az előadás 11 óraker kezdődik. Reggeli 4 óráig nyitva. — Belpőtegy ára 2 korona. — A területre szóló belpőtegy ára 90 fillér, 9 óra után 1 korona. — Kedvezményes jegyek az összes lohánytós-dekben kaphatók. Kapunyitás este 6 óraker. Vasárnap d. u. 6 óraker előadás 10 helyárakkal. Kapunyitás dél-után 3 óraker.

Royal szálloda

kerti étkezője

megnyílt.

CIMBALMOK,

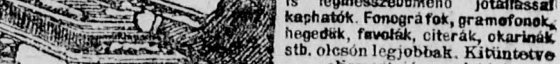
legújabb szabadalmazott acél belső szerkezettel, melynek hangja, hangtartása rendkívül jónak bizonyult, részletfészére is legmesszebbmenő jótállással kaphatók. Fonygráfor, gramofonok, hegedők, fuvolák, citerák, okarinák stb. olcsón legjobbak. Kibírótove elismert jó munkéert.

Árjegyzékét ingyen küld

Mogyoróssy Gyula m. kir. szabadalm. hangszergyár

Bpest, VIII., Rákóczi-ut 7L

Telefon 58-20.

ÖN BÉREL egy ócska zongorát vagy pianót es havonta 12 vagy 16 korona kölcsönődíjat, végre pénzt kiadta, zongorája nincsen.

HA FIZET

havonta 20 koronát, kap egy kiváló gyártmány, legmodernebb ércpáncceltős keresztthuros új zongorát vagy pianót, nem ir alá váltott, nem állit kezes, nem kötelezetteje bankszövetkezetnek es idővel mégis tulajdona lesz a zongora. — Ilyen ideális szold, liberális módon kapható kizárólagosan csak

„MUSICA” részvény-társaság

(Igazgató: Sternberg Dezső.) zongora eladási es kölcsönzési telepén. Eufon tölesernélküli legelőkeltebb gramofon- es művész-lemezek foelrusítása.

Budapest, VI., Teréz-körút 1/a. (Király-utca sarok, az Országos Zeneakademia közelében.)

Telefon 4-31.

Zongorák becsorélése, javítása, hangolása legkülansabban. Fenti rendszer kedvezményében egyelőre csak a fővárosbau lakók részesülnek.

Szabadalmi, védjegy- és mintaottalom

hieszkölése az összes kulturálismiba. ADLER MIKSA okl. gépészmérnök, hites szab. ügyvivő

Budapest, VI., Andrássy-ut 51. szalon.

CZIMBALMOT

ne vegyen, míg

REMÉNYI MIHÁLY

legújabb czimbalom árjegyzékét át nem oltat, melyet Reményi czimbalom osztálya küld ingyen es bérmentve,

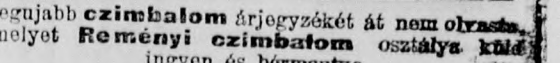
Budapestről KIRÁLY-UTCZA 58.

Telefon 87-84.

Hang mint a zongorák. Kivitel a legújabb stýlusokban.

10 évi kezeség!

OLCSÓ ÁRAK.

ROYALORFEUM

Má szombaton, május hó 15-én este 8 es fél óraker

utolsó, szezonzáró előadás

a bécsi „HÖLLE“ bucsufeléléptével.

Die süßen Grisetten | Das starke Stück

Reinhardt világhírű operette Mela Marsal a nőffőszerepben

MELA MARS új dalaival.

Azonkívül új magánszámokat adnak elő: Rudolf Österreich, Gisella Marion, Viktor Werber stb.

A HÖLLE műsorát mezezőleg magyar rész: Julcsa ugy van bszózat. Solti Hermin es Horos Géza új kupléi. Varjas Antal mint nemzetközi cigányprimás. — Jegy ez utolsó előadásra váltható a Royal Orfeum pénztáránál es a városi elárnsítónál d. e. 10-11-ig es d. u. 3-6-ig. — A télíkterben 12 óraker a Royal-kabaré utolsó előadása ebben az évadban. Május 16-tól kezdve szünet. — Az új szezon első előadása augusztus 20-án lesz.

SZÍNHÁZAK.

Vasárnap, 1909. május 16-án.

VIGSZÍNHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

A tanítónő.

Életkép három felvonásban. Irta: Brody Sándor.

Személyek:

A tanítónő Varsányi I.
 Öreg Nagy István Szerényi
 Ifj. Nagy István Fenyvesi
 A nagyszony Haraszthy H.
 A főúr Hegedűs
 Tanító Tihanyi
 A kántor Vendrey
 Kántorkisasszony Komlóssy I.
 Kray Ida Hegedűsné
 Káplán Bárdi
 Szolgabíró Tapoleczay
 Járóorvos Sarkadi
 Törvénybíró Balassa
 Bérle Győző
 Cigányprimás Just
 Cseléd Kész R.

Kezdeté 3 órakor.

Este rendez helyárakkal.

Lupin Arzén.

Szimmü 4 képben Irta: Croisset és Leblanc. Fordította: Adorján A.

Személyek:

Gournay Martin Szerényi Z.
 Germainé Hegedűsné
 Kriesnov Szonya Varsányi I.
 Charmerac herceg Tihanyi
 Guerehard Hegedűs
 Charolais apó Vendrey
 Bernard, a fia Sarkadi
 Viktoire Haraszthy
 Vizsgálóbíró Bihari
 Boursin Balassa
 Rendőrbiztos Kazaliczky
 Jean Bárdi
 Marie Molnár A.
 Irma Balasz
 Firmin Győző

Kezdeté 1/2 8 órakor.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

Tánczos huszárok.

Operett három felvonásban. Irta: Rajna Ferencz. Zenéjét Szép Ernő verseire szerelte: Szirmai Albert.

Személyek:

Hubert Egon herceg Király E.
 Von Flüggen Szirmai
 Von Saarburg Császár
 Von Dennenvitz Sárosi
 Von Stackelberg Margittay
 Hellbrück Simai
 Canisius Wolf Papir
 Herma, neje Erdei B.
 Thea, leánya Petráss S.
 Proksch Libor Németh
 Ede, a fia Olvós G.
 Dürenstein Pásztor
 Erna, a felesége Nyarainé
 Hertha, leányuk T. Harmath
 Dr. Frolocker Raskó

Kezdeté 3 órakor.

Este rendez helyárakkal.

Jánoska.

Fantasztiikus és dalos vígjáték 3 felvonásban. Irta: Marlos Ferencz. Zenéjét szerelte: Jakobi Viktor.

Személyek:

A nagymama Orley Fl.
 Margit lányai Harmath I.
 Böske Kósáry E.
 László, Margit férje Szirmai
 Jánoska Fényes A.
 Kazmér Boross
 Rozsika Lakos V.
 Magda Csatai J.
 Rozsdás báró Papir S.
 A tanár ur Fenyvessy
 Kovács Dóme Császár

Kezdeté 8 órakor.

KOVASZNAI GYÓGY-ÁRPA-D FORRÁS

természetes alkalikus sósgyógyvíz. Gyomor- és bélhurtnál, a légzőszervek hurutos bántalmainál, gyomorégésnél és mint nyálkaoldó elsorangu gyógyvíz. A seltersi, gleichenbergi és lunatschovitzzi vizeknél hatásosabb. Főraktár: Wahlkampff és Görög cégnél, Bpest, V., Zoltán-utca 11. Kútelzőség: Nagyvára d.

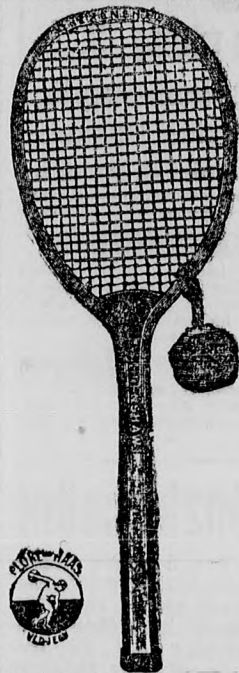
CIRKUSZ-BEKETOW

Városliget. Telef. 107-46.

Ma, vasárnap, 1909. május hó 16-án

2 nagy előadás 2

délután 4 és este 7,8 órakor délután gyermekek fél árat fizetnek teljesen új műsor

RAKET.

Kezdőknek — — — 2.25, 3.25 ft
 Haladóknak — — — 4.50 „
 Jó játékosoknak — — — 7. — „
 Erős játékosoknak 9, 13. — „
 Versenyzőknek — — — 15—25 „

Sportszerű eladási mód!

Az összes ismert raket-típusok, több mint 50 féle, külön osztályban vannak egyenként kivétel. Minden darab a típus nével, számmal és oleo szabott árral van jelleve. A típusokkal próbamozdulat végezhető.

Plokl és Kaas,

tennisz-, turisztaság és vadászati kellékek raktárába

Andrássy-ut 13. sz.

Raket-műhelyünkben Bosnyák József vezetésével javítások s burorások angol iskola szerint.

RAKET.

Boros-féle tennisz-könyv 75 krajczár.

JARDIN DE PARIS

Városliget, Erzsébet Királyné-ut i. (Telefon 167—25.)

Budapest legelőkelőbb mulatóhelye.

Nemzetközi kabaret előadás!

Közreműködnek: Medgyaszay Vilma

a drezdai kir. Belvedere tagjai: Lucie Berber, Claire Cola, Bloock kisasszonyok.

Georg Kaiser, Carl Christoff stb. stb.

Conferenczier: Radó Emánuel. A zongoránál Harry Waldau ül.

„Vigyázat mázolvá” „Princess Money”

1 felv. bohózat. 1 felv. operette.

Jegyek elővételi díj nélkül még kaphatók: Zipser és Könygnél Andrássy-ut 4. sz. — Telefon 27—68.

Alkalmi vétel folytán kiárusítunk

Nagy selyem damast abroszt — — — darabját 1 ftt 50 krért.
 Nagy selyem damast szalvétát — — — „ 30 „
 Vaszon női ingeket — — — „ 1 „ 05 „
 Csipke függönyöket — — — párját 3 „ 30 „
 Futó szőnyeget — — — méterjét „ 35 „
 Tavaszai divat kelméket 120 cm széles — — — „ 83 „
 Divat selymeket — — — „ 86 „
 Mosó delaineket — — — „ 25 „
 2 agy és 1 asztal terítőt — — — „ 6 „ 50 „
 200/300 Jaquard szőnyeg újdonságot — — — „ 6 „ 80 „

Rosenberg és Quitt VI., Király-utca 32. sz., sarok üzlet. Alapított 1895. évben. 26898

Alkalmi vételt

ajánl szép és finom butorok, szőnyegek, csillárok -ban

a legnagyobb alkalmi lakásberendezési áruház

VI., Lázár-utca 3.

(BAZILIKA KÖZELÉBEN.)
Jegyeseknek fontos! Vételkényszer nélkül mindenkinek megtekinteni ajánlatos.

Baumann-Album (10 kuplé) zongorára és énekre (postaköltség 45 f.) 3 kor.

A legújabb 101 magyar dal, „Nádor”-féle kiadás 2-ik kötetje zongorára és énekre (postaköltség 55 f.) 3 kor.

Mindkettő egyszerre rendelve 6.55 kor. Szétküldés utánvétel vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

Nádor Kálmán zeneműkiadó

Budapest, IV., Károly-körút 8. sz.

FOGAK

és fogsorokat szájpaddal nélkül, a természetes fogaktól meg nem különböztethető és rágásra kitűnő 10 évi szavatosság mellett készít

Guttermuth János

mű-fog specialista Budapest, VII., Baross-tér 20. I. em. jobbra 3. Telefon 159—63.

SZABADALMAKAT

védjegyeket és mintajelvényt megszerző Szabadalmakat Értékesítő Vállalat PÁSZTOR (bej. cég)

Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 17. sz. Felvilágosítás díjtalan. Telefon 24—20.

Kaman

korunk elismert legtekélyesebb cipője urak, hölgyek és gyermekek részére

Hygienikus, elegáns, sikkés és tartos.

Telefon: 112—66. FŐRAKTÁR: VAS ANDOR

Budapest, VI., ker., Andrássy-ut 17. sz.

CZIMBALMOK!

Hangfokozó piano-pedálú czimbalmok a jelenkor legtekélyesebb czimbalmjai

Leírást és árjegyzéket ingyen és bérmentve küldenek a feltalálók és egyedül készítő Komáromi M. és Társai

első magyarországi kir. szab. hangfokozó piano-pedálú czimbalmgyár SZOLNOK (ezelőtt: Nagymaros-Visegrád.)

Különleges vállalat

keményítő, glucose, szágó- és dextrin-gyárak berendezésére és átalakítására

W. H. UHLAND, G. m. b. H. LEIPZIG-GOHLIS. Prospektus ingyen.

Heti műsor:

1909. május hó	III. kir. Operaház	Nemzeti Színház	Vigszínház	Király-Színház	Magyar Színház	Urania	Fővárosi nyári Színház (Budai Színház)
17 Hétfő	—	Antonius és Cleopatra	Lupin Arzén	Jánoska	A sasiók	Jótékonycélu előadás	A szultán
18 Kedd	Lohengrin	Az elnémult harangok	Vigyázz a nőre!	Jánoska	Hivatalnok urak	A jövő háboruja	Szulamith
19 Szerda	Rajna kínese	Passe-Partout	Lupin Arzén	Jánoska	A nagy nő Regi jó idők	Jótékonycélu előadás	Illi
20 Csütörtök	d.u. este Makranczos hölgy	A bor	Vigyázz a nőre!	Jánoska	Forradalmi nász	Az éjjeli nap országa	Sárga csikó
		A bunda	Tatárjárás			A jövő háboruja	Arany lakodalom
21 Péntek	A walkür	Férfiak	Lupin Arzén	Jánoska	Hamlet	A jövő háboruja	Arany lakodalom
22 Szombat	Siegfried	Férfiak	Was Ihr wollt	Jánoska	A nagy nő Regi jó idők	Az Országos Színművészeti Akadémia nem tart előadást.	A szép gardista
23 Vasárnap	d.u. este Anyegin	A va gyáros Férfiak	A király Der Arzt am Scheideweg	Az elvált asszony Jánoska	A szerencse fia Hivatalnok urak	—	A komédiások A szép gardista

Felkérjük

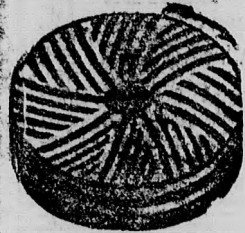
Feltűnést keltő nyereményeredményeink által a gyűjtődénkből eredő sorsjegyek után az érdeklődés oly nagy, hogy a rendelések elintéztetése végett, minden egyes sorsjegyre sürgősen szükségünk van.

Huzás már szerdán!

GÄEDICKE BANKHÁZ

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 11. szám.

A sárospataki malomkő-gyár egyesít

ajánlja:
Itinó hírnevű
sárospataki
kovamalom-
köveit,

Megrendelések elfogadtnak: A sárospataki kovamalomkő-gyárban Sárospatakon. (Posta- és vasúti állomás.) Ugyan-
omán árjegyzék ingyen és bérmentve kapható. Mintbogy
nagyon sok más csekélyebb értékű malomkő is sárospataki
néven kerül forgalomba, ezért utján tenni a megren-
deléseket, különösen kiemelve, hogy malomköveink
"Sárospataki kovamalomkőgyár", illetve "Sárospataki
malomkőgyár egyesít" jelzéssel vannak ellátva.

A már 34 év óta a kerékpár-
világot uraló eredeti angol

Helical Premier és The Champion

kerékpárokat dupla barang-csapágy-
gyal és szabadfutóval, 3 évi jót-
állással, minden árfelelés nélkül
szigorúan az eredeti gyári árakon
havi 12 és 15 koronás részletre
adják és

kerékpár-alkatrészeket

egész világon létező összes kerékpárhoz külső és belső
szemlék, csapágyak, lámpák, pedálok, láncok, konn-
szakok és csereszék díszes forgószék kivételével minden
szükségelt nagyban 30% ártolással szállítunk utólag
eredeti gyári árban 30% ártolással re is bárbeva-

LÁNG JAKAB és FIA

Kerékpár és alkatrészek nagykereskedők

Budapest, VIII., József-körút 41. szám.

Fióküzletek: Baross-tér 4. és Budán, II., Margit-körút 6. sz.

Nagy árjegyzékünk 1000 képpel kerékpár
és alkatrészekről ingyen és bérmentve.

Gärtner Agoston

Budapest, Wurm-utca 3.

Mindennemű izzó- és Wolfram-lámpák,
valamint villamos felszerelési cikkek.

Telefon 95-33.

Telefon 95-33.

Előrendővadászat

Singer női
varrógépét
27 forintért
karika-
hajó 40 forint-
ért, centralbo-
bint 45 forintért, iparogépeket
igen olcsón 5 évi jótállással
szállítok, vidékre árjegyzék in-
gyen. Krauss Henrik varró-
gépgyári raktára Budapest,
IV., Veress Fali-u. 40. f. sz.
& Vizsoteladóknaq arendem

benzinmotorok

1-25 lóerőig műhelyünkben
gyárilag kijavítva, valamint új
motorok is, jótállással és ked-
vező fizetési feltételek mellett
kaphatók

Kállai motortelepén

Budapest, VI., Nagymező-utca 43.

Ugyanitt használt gőzcsépi-
készletek és orlomalmok is kap-
hatók.

Pénzkölcsönt

4 1/2, 4 1/4, 5 és 6% alapon
földbirtokra, jövedelmező,
fővárosi, vidéki, városi és
Budapest környékén levő
bárházakra I., II., III. he-
lyen 15-60 evig törleszt-
hető. Személyhitelt tisztvi-
selőknek gyorsan eszkö-
zöltetik.

HOFMANN JAKAB

bankbizományi iroda, Bu-
dapest, Teréz-körút 1/a.

Ajtók, Ablakok,

vasredőnyök, használtak
és újak, bármily méret-
ben és alakban, igen ol-
csón kaphatók.

Wiener A. utódánál

BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123.

Telefon 62-80.

Gyertyánliget

Máramaros

mege

a legszebb, legegészségesebb, klimatikus erdei hegyi
gyógyhely, ásványfürdő és vizgyógyintézet.

Csodálatos szép magas fekvés, por- és szélmentes,
özendős, enyhe levegő, kitűnő ízű és könnyen emész-
tendő tiszta vasforrások. Teljesen berendezett vizgyógy-
intézet. Legradikálisabb gyógyyszer: vérsejtgé-
ség, sápkór, idegesség, neurasthenia, gyomor-bélbeteg-
ség, női bántalmaknál. Kényelmes, csinos lakások és igen
jó ellátás. Igen mérsékelt árak. — Idény: május-
október. Vasúti állomás: N. Bocskó. — Előnyök:
1. Olcsó árak és fészelen életmód. 2. Enyhe éghajlat és bará-
tságos környezet. 3. Közeli vasútállomás és jó kocsit.

Interurban telefon. A fürdőigazgatóság.

Hirdetések

felvételnek e lap

kiadóhivatalában.

Kerber Henrik

ablak, lakástisztítási, padló-
beeresztési, féregmentesítési
és pormentesítési vállalat

és porszívógéppel

BUDAPEST,

VIII., Gyöngytny-u. 7.

Pontos kiszolgálás!!

TELEFON: 53-55.

KÜLÖNFÉLÉK.

A klastromban.

Mig fent tavasz virágyik,
A pinzebölt alatt
Egy árva oleander
Valahogy ott maradt.

Bár hűs, sötét a pinze,
Fehér virága nő,
S elzárva a tavaszról
Mesét álmodva sző.

Csak lepkecsókra vágyik,
S tüzes napért eped,
S láztól gyötörve fonnyad
Sötétség közepett...

Apáca jár a kertben
A pinzebölt felett,
Szíve borús s körülte
Ragyog a kikelet.

Pintypárok csókja csattan
Közeli lomb alól
S az utcáról behangzik,
Mint lány s legény dalol.

Dalolnak szerelemről,
Hogy milyen szép a lét,
A hűs falhoz szoritja
A soror kis fejét.

Két hervadó virágszál,
Körültük kikelet,
Elzárva szerelemtől:
Szomorúbb mi lehet?

Feleki Sándor.

(Verdi mint gazdász.) Verdinek Sant-Agustá-
ban birtoka volt, amelyet egy jószágigazgatója ke-
zelt. A jószágigazgatóhoz intézett leveleiből kitűnik,
hogy Verdi nemesak a zenéhez, hanem a gazdál-
kodáshoz is értett és a gazdasági munkálatok meg-
ítélésében éppen olyan zseniális volt, mint a zene-
szerzésben. A levelek egy részét most a „Marzocco”
című olasz folyóirat tette közzé. Az egyikben Verdi
a következőket írja jószágigazgatójának: „Vágassa
ki a fekete nyárfákat, fájukat díofa gyanánt értéke-
sítheti. Leveleiből azt látom, hogy a Mylord (egy
lónak a neve) nem mozog eleget és hogy nem lo-
vagolják be. Ezzel nem vagyok megelégedve, mert
ez a télenesség beteggé, vagy legalább is kövérré
és nehézkessé teszi a lovat. Kíváncsom továbbá, hogy
a lónak sant-agatati szénát adjon és elvárom, hogy
a trágyára is gondot fordít; erre nagy sulya helye-
zek. Mit dolgoznak most a béresek és mit csinálnak
a kőművesek? Egy másik leveleiben utasítást ad
csatornák készítésére és a jószágigazgatója hiányos
jelentéseit is kifogásolja: „Nagyon kellemetlenül
hatott rám, amikor olvastam, hogy a csatornák erő-
sen meg vannak rongálva. Legjobb lesz a régiak
helyébe újakat építtetni. Belül forrárt olajjal kell
kétszeresen bekenni, vagy földszurokkal, de akkor
csak egyszerűen, kívülről közönséges olajjal lehet
bekenni. — Miért járatta a gépet, noha én hatá-
rozottan meghagyttam, hogy megérkezésem előtt ne
nyuljon hozzá? Azt is szeretném biztosan tudni,
hogy akarja-e teljesíteni a parancsaimat, vagy nem?
Engedje meg nekem azt a megjegyzést, hogy olyan
semmitmondó leveleket, mint amilyenek az önöké,
sohkal jobb volna meg sem írni. Ön például azt írja,
hogy a költségek 518.06 lírát tettek ki és hogy to-
vábbi kiadásokra még 276 lírára van szüksége. Miért
nem írja meg, mire kellett az a pénz és mire
lell az újabb 276 líra?”

(A világ legnagyobb mozdonya.) A chicagói
Baldwin-gyárban olyan mozdony készült el a napok-
ban a „South-Pacific” vasút számára, mely ameri-
kai lapok híre szerint eddig a világnak legnagyobb
vasúti mozdonya. A gép és szerkecsi összesen 272
tonna sulyu, a gépnek 16 kereke van, hengerel 67
és 102 centiméter átmérőjűek. E szörnyetegnek
vontató ereje 43 tonna, míg az Erie-vasút legna-
gyobb mozdonyáé 41. Az új mozdony a Sierra-Ne-

vada emelkedő pályáján egymaga képes felvontatni
egy olyan vonatot, melyhez eddig négy nagy mo-
zdony kellett. Nem szűnnel, hanem kaliforniai
nyersolajjal fűtik.

(A csethalászat.) Az északi tengreen a cset-
halászat mindjobbban aláhanyatlak, a déli tengeren
azonban, alkalmasint a déli sark fölkuatására
irányuló legújabb expedíciók nyomán, mind na-
gyobb lendületet vesz. A Falkland-szigeteken és
Dél-Georgiában jelenleg már hat nagy csethalász-
társulat működik és Larsen L. E. kapitány, aki
eldig az egyik georgiai társulatnak volt vezetője,
Krisztiániába utazott, hogy norvég tökével az ed-
digieknél is nagyobb részvénytársaságat szervez-
zen. A legnagyobb ilyenmő vállalkozás az argen-
tinai halászi társulat, melyet Larsen Károly, az
előbbiek fivére, a svéd délsark-expedíció vezetője
alapított visszatérte után. 1903-ban Buenos-
Airesben argentinai pénzre. Ez a társaság leg-
utóbbi szezonja alkalmával ezer csethalat ejtett el.
A társaságnak Dél-Georgiában is van állomása,
mely tizenhét nagy épületből áll; a lakóházakon
kívül a csethal-fohdolgozásra szolgáló gyárak, to-
vábbá disznók és csibék számára való ólak alkotják
ezt az épületesoportot. (A disznót és csibét csethal-
hussal etetik itt.) A személyzet százhatsvan ember-
ből áll. A csethalat három gőzhajón fogják; négy-
hét csethal esik mindenik hajó egyetlen utjának
szákmányává, sőt az egyik hajó nemrég kilencez cset-
tel tért vissza. A csetnek csak a zsírja és a csontja
értékes, a fősulyt tehát ezeknek a földolgozására
helyezik. Két nagy szállítóhajónak egyéb dolga
sincs mint hogy állandóan halzsirt vigyen Dél-
Georgiától Buenos-Airesbe és onnan vissza szen-
et és üres hordót. Mivel ez a két hajó sokszor nem
képes elegendő üres hordót hozni magával, a dél-
georgiai állomáson vasból tizenkét zsirtartót készí-
tettek, mindenikben háromszázötven hordó zsír fér
el. A múlt szezon üzleti eredményeképp kilencez
hordó zsirt Argentínába, tizennyolcezet pedig
Európába szállított a társaság. A csethalászat ta-
vaszszal kezdődik, mely a déli sark körül októberre
esik és tart márcziusig vagy áprilisig, amikor ott
az ősz köszönt be.

Magyar ember csak magyar ásványvizet igyek!

Magyar ásványviz

forgalmi és kiviteli részvénytársaság   Budapest, V., Báthory-utca 5. szám.

Kizárólag természetes

magyar ásványgyógyvizet hozunk forgalomba.   Egy liter víz ára palackcsere mellett:

Borszei Boldizsar idült gyomorba ellen..... 34 fill.	Baross, vesebaj ellen..... 28 fill.	Horgász, étvágygerjesztő..... 28 fill.
Borszei Pékut, az ásványvizek királya kőszvény ellen..... 28	Borhegyi, hughajtó..... 28	Kászoni fokut (Salutaris) jód és lithium tartalmu..... 28
Borszei Kossuth vérszegénység ellen..... 28	Boholti, üdítő víz..... 28	Répati, égvényes ásványviz..... 31
Bodóki Matild, alkális savanyuviz..... 28	Előpataki, sárgaság ellen..... 34	Székely-Sellers, idült gyomorba ellen..... 28
	Felsőrákosi Maria, légszűrő ellen..... 28	Sztojka, cukorbetegség ellen..... 34
	Hargitaligeti, üdítő ital..... 28	gyógyhatása és kellemes íze össze nem hasonlítható a mesterséges ásványvizekkel.

természetes ásványviz

Magyar ásványvizeinkkel a külföld majdnem összes gyógyvizei pótolhatók.

Tíz palackot már hazhoz szalítunk!

Szent László (Püspök) Hévíz-gyógyfürdő

Nagyvárad mellett, Kernáts János fürdőberli kezelése alatt.
Kényelmes közlekedés. Vasutón Nagyváradtól 12, kocsin 24 órai távban. Május-
augusztus hónapokban naponta 12, vasárnap- és ünneppalokon 16 vonat közlekedik Nagy-
váradra. A vasúti állomás a fürdőtelepen van.
Az európai híru 41° C. meleg természetes hévíz javulva van: az izületek
és izmok csúszos bántalmainál, idült s különösen savas izületek loboknál,
csonttörések és különösen visszamaradt vastagodásoknál; kőszvény
nél és annak különböző alakjainál; idegbajoknál, melyek rheumatikus
alapon keletkeztek (ischiasis); különböző bőrbajoknál, végre női
bajoknál; belsőleg: heveny és idült gyomorbántalmaknál, májba
vesekövek esetében. Állandó fürdőorvos: dr. Nagy Ignác.
A különböző igények szerint berendezett nagyszámu szobák napi ára 1 kor. 20 fill.
és 6 kor. között váltakozik. Gyógyterem (Cursalon) hirtapokkal, zongora, könyvtár és teke-
asztal. Terraszok szép kilátással. Éttermek, cukrászda, sétabulevek a fürdőtelepen és a
mellette elterülő szarvason. Az erdőben jó teképalya és Lawn-Tennis. Ot tükörfürdő és
három kádfürdőn kívül mérfürdők is vannak rendezve. Ujman épült uszoda usz-
tanítással és homok kurával. Fürdők 40 fillertől 1 kor. 20 fillertől. Villanyvilágítás.
Állandó zenekar. — Telefon-összeköttetés Nagyváradal. Villanyvilágítás.
A legjobb kirándulás és szórakozási hely. Konyha és vendéglő a bérli saját vezetése mel-
lett. Prospektust kívántra küld a fürdőkezelőség.

Legszépséges... Legjobb... Legolcsóbb

PAP LAN PAP LAN PAP LAN

Gichner János ágymű, réz- és vasbutor-gyáros,
szőnyeg, függöny, pokrócz, terítő stb. nagy választék.
Budapest, Erzsébet-körut 20.
Főközlöt: Rákóczi (Kerepesi)-ut 86. sz.
Gyár: VII., Kertész-utca 7. és 9. szám.
Árjegyzéket bárkinek ingyen és bérmentve küldök, meg nem felelő árut kicserélem vagy a pénzt visszaadom.

Nagyon sok vizet fizetek!

Megszűnik minden háziurnak ez a panasz, ha a vízfogyasztást házában

VIZMÉRŐ

ntán fizeti és vízfogyasztását szakértői ellenőrnk által hetenként leolvastatja. Az ellenőrzés díja 15 koronától feljebb. A heti ellenőrzés nyomban fölfedi a hálózat vagy a felszerelési hibát és elejét veszi minden túlfogyasztásnak.

Budapesti Vizmérő Betéti Társaság Kunz F.
vizmérők szakgyára. Saját gyártelep.
Vízfogyasztás ellenőrzési osztály: I., Bors-utca 14. szám.
Telefon: II-06.

Első cs. kir. szab. dunagőzhajózási társaság.

Kimutatás:

	1909	1908	1909
Bevételek április 1-től 30-ig.	1.481.493—K	1.354.974—K	+ 126.519.—K
Ehhez a bevételek a hajózás kezdetétől márc. végéig.	1.028.582—K	1.180.978—K	— 522.396—K
Összesen	2.510.075—K	2.905.952—K	— 395.877—K

Mohács—Pécsi-vasut.

Kimutatás:

	1909	1908	1909
Bevételek április 1-től 30-ig.	118.990—K	121.980—K	— 2.990—K
Ehhez a bevételek január 1-től március végéig.	308.615—K	336.690—K	— 28.075—K
Összesen	427.605—K	458.670—K	— 31.065—K

Legújabb ismétlő-pisztoly.
Clément 1909. modell
6-35 kal.

Teljesen szétszedhető szerkezet, legpontosabb belövés, megbízható birsesíték, legkezelebb forma, zavartalanul működő ismétlés, minden tekintetben a legmodernebb javított önvédelmi fegyver.

Ara 72 kor. Havi részlet 4 kor.

Levágandó és aláírva hozzánk beküldendő

Ezennel megrendelem a fent körülírt 1909. modellű Clément-pisztolyt

ELEK ÉS TÁRSA cégneél

Budapest, Károly-körut 10.

72— korona árban; fizetendő 4— korona havi részletekben Budapestre Elek és Társa cégneél. Összesen 3 havi részlet elmulasztása az egész hátralékot esedékessé teszi. Első részletutánvétellel. Teljes kiifizetésig a tulajdonjog fentartva.

Lakhely: .....

Kelet: .....

Név és foglalkozás: .....

Kiskorúság esetén vagy kellő fedezet híján kezesség nyújtása szükséges.

Tessék legújabb terjedelmes fegyverárjegyzékünkkel kérni
(Törv. mintavédelem.)

Gramofon Hegedűk Czimbalom

Forgatható és önműködő hangszerek

Kétoldalu hanglemezek

Fuvola

Rézfúvóhangszerek

Mielőtt

részletfizetésre

bármilyen hangszert vásárolna, saját érdekeben eszelekedik, ha bekorl

VÁRI ÉS TÁRSA

áruházának

Budapest, Váci-utca 22.

nagy képes főárjegyzékét.

Szállítunk: Vadászfegyvereket, revolvereket, fényképező készülékeket szintén kedvező részletfizetésre.

Gramofon lemezekből megjelent újdonságok kitünően sikerültek.

Lemez műsor jegyzéket azonnal küldünk.

Képek és műlapokból nagy választék.

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

Budapest, VII., Rákóczi-ut 38. szám

Amerikai
konyhamérleg

Ára:
2 korona 80

Aranyozott öntött vasból 10 kg. erejéig, megbízható pontos szerkezettel.

Képes nagy árjegyzék az összes létező árucikkekről ingyen és bérmentve.

Párisi világkiállítás „Grand Prix“ 1900.

KWIZDA-féle RESTITUTIONSFLUID

mosóvíz lovak számára.

Egy üveg ára K. 2.80.

Az udvari istállóban, továbbá a nagyobb katonai és polgári istállóban több mint 40 év óta használatban, nagyobb strapák előtt és után való erősítésre és erőtgyűjtésre, az inak merevségénél stb. képesíti a lovat a legnagyobb munkabírási trainingban.

A Kwizda-féle Restitutionsfluid csak akkor valódi, ha a fenti védjeggyel van ellátva. Védjegy, czimkép és gőngyölés törvényesen védve.

Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerész, Budapest, VI., Király-utca 12. szám és VI., Andrássy-ut 28. szám.

Miért használ mindenki

GLORIALIS

gyöngyvirág-illatszert
alkohol nélkül?

Mert

GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm

a legkiválóbb gyöngyvirág-illatszert, mely a tudomány mai állása szerint elképzelhető. Aki egyszer használta, soha mászt nem fog használni.

Mert

GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm

a legkonzentráltabb illatszert, a melyet elő lehet állítani. Használatban a legkiválóbb, miután egy csepp is elegendő az illatosításhoz.

Mert

GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm

eltérőleg a többi parfümötől, alkohol nélkül van kivonva a virágból és ennélfogva a levegő nem illanik el, hanem hosszú időn át megtartja a kellemes és hű gyöngyvirágillatot.

virágkivonatot alkohollal nem kapható, még: ibolya, rózsza, ideál, Boquet de Chypre és Boquet Jeanette illatokban.

Egy eredeti üveg ára (mely hónapokra is elegendő) 3 korona 50 fillér.

Kapható minden drogeriában, illatszert- és gyógytárban.

Ahol nem kapható, oda postán küldi 3.50 K utánvétel, vagy az összeg előzetes beküldése ellenében.

Klein és Fia

főh. udv. szállítók, piperezszappan- és illatszergyár
BUDAPEST, VII/6.

Akinek még nincs Török-sorsjegye

az rendeljen azonnal,

mivel az I-ső osztály huzása már szerdán és pénteken, folyó évi május hó 19-én és 21-én lesz.

Török A. és Tsa Bankház R.-Társ.

Budapest.

Legnagyobb osztálysorsjegy-üzlet.

Központ: IV. kerület, Szervita-tér 3/c.

(Török-palota). Telefon 3-49.

Fiókok: VI., Teréz-körut 46., a nyugati pályaudvar közelében. Telefon 24-27.

V., Váci-körut 4., a Deák-tér közelében.

Telefon 11-58. Távirati cím: „Törökék“ Budapest.

Az I-ső osztályu sorsjegyek ára:

Egy egész sorsjegy	K. 12.—
Egy fél „	K. 6.—
Egy negyed „	K. 3.—
Egy nyolczad „	K. 1.50

Az eredeti sorsjegyek utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése mellett rendelhetők meg.

HOLZER

cs. és kir. udv. és kamarai szállító

divatháza

BUDAPEST, IV., Kossuth Lajos-utca 9.

Népszerű osztály a SOUTERRAINBAN:

Kimono	rendkívül divatos	18.—
Porköpeny	Is lüszterből	18.—
Lüszteralj	angol szabásu	9.—
Lüszteralj	berakott	18.—
Vászonalj	míderes	8.—
Princzesz ruha	vászonból külön hordható bluzzal	29.—
Vászon kosztüm	hosszu paletoval és míderes aljjal	28.—
Vászonruha	Is anyagból csipkedéssel	10, 17.—
Vászonkabát	elegáns	17.—
Kertiruha	minden színben	20.—
Zephirbluz		4.50.
Bluz	batiszból	5.50
Bluz	Is madéirából	9.—
Bluz	liberty szaténból	7.—
Bluz	grenadínból csipke plasztrommal	9.—
Alsó	lüszterből	7.50
Alsó	jó mosható anyagból	3.50

CSIZ
a kontinensen a legerősebb Jód brom gyógyfürdő. A megelőző győzelményekben nevezetes szerep jut az asványvíz nagy radioaktivitásának, melyet Lengyel Béla egyetem tanár legújabb vizsgálatai felfedeztek. Megnyitás május 1-én. Számos elsőrendű berház, szanatórium, gyógytár, zongora, kávéház, lawn-tenisz, tombolák, kirándulások. Vasut állomás, posta, távirda helyben. Hivatalos orvos Kallos Jenő dr. Katonatisztok, Államhivatalnokoknál elő- és utó- idényben 50 százalékos kedvezmény. Prospektusai szolgálnak a fürdőigazgatóság. Az asványvíz rendelkezhető használati utasítással a fürdőigazgatóságnál és EDESKUTY L. főelarsítónál Budapesten.

Ön talál

vevőt vagy üzletársat helybéli és vidéki üzletek, szállodák vagy panzió, sanatóriumok, házak, ingatlanok, iparvállalatokhoz a mi Reform-Közvetítőnk útján, minden provisió nélkül, titoktartás mellett. Műtán képviselőnk legközelebb az Ön vidékén fog tartózkodni, körje Ön díjmentes látogatását a szükségesek megbeszélésére végezt. A legolvasottabb bel- és külföldi lapokban a mi költségünkön megjelent hirdetésünk következtében általában tökéletes reklámok állnak rendelkezésünkre, s így roppant nagy a siker.

Kommen S.
Budapest
VI. ker., Andrássy-út 27,
M. kir. Operaházzal szemben.
Wien, Prag, Triest, Hamburg, München, Basel.

Az egészség igazi forrása

az a ohol-mentes italok élvezése. — Ezek között első helyen állanak a **MARSNER-féle**

pezsgő-limonáde-bonbonokkal

előállított pezsgő-limonádék (málna, citrom, földieper, cseresznye és waldmeister-ízű).

Csak ezen véd-jegygyel ellátva valódiak.

Évi használat több mint 40 millió darab.

Egyedüli készítő: Erste böhm. Actiengesellschaft orient. Zuckerwaaren u. Chokoladefabriken, Kgl. Weinberge, vorm. A. Marsner
Vezérképviselő: 27181

Balázs Coelestin, Budapest, VII., Baross-tér 13.

ELSŐ CS. KIR. DUNAGÓZHÁJÓZÁSI TÁRSASÁG.

1909. évi nyári menetrend életbeléptetése.
F. évi május hó 1-ével a nyári menetrend lép életbe.

Eszerint Passau—Linz, Linz—Wien, Wien—Poosony, Wien—Budapest és Budapest—Mohács között naponkinti személyhajtáratok tartatnak fenn. Csatlakozással a naponkinti Wien—budapesti személyhajtáratokhoz hetenkint háromszor közvetlen személyszállítóhajtárók közlekednek Budapestről Zimony—Belgrád—Orsova—T-Severin—Rustuk—Giurgevo—Galazig és megfordítva Galazról Budapestig.

Folyó évi május hó 30-tól Budapestről Zimonyig naponkint fognak a személyszállítóhajtárók közlekedni.

A Budapest—Zimony—Orsova közötti személyszállítóhajtáratokhoz való csatlakozással a f. évben Drávatorok és Eszék között összekötő szolgáltatást rendeztetett be. Eszerint f. é. május hó 1-től hetenkint háromszor és május hó 30-tól naponkinti közvetlen összeköttetés tartatik fenn ugy Eszékre, mint Eszékéről.

Galazról hetenkint háromszor csatlakozással a postahajóhoz személyszállító gőzös közlekedik Tulcsa és Sulirágig, úgy hogy f. évi május hó 1-től közvetlen személyhajtár összeköttetés tartatik fenn Passautól Budapest—Sulináig. Ezáltal a gyorsjáratszolgálat is leggyorsabb és legolcsóbb összeköttetés nyer.

Ezen hosszú vonalú járatokon kívül még a következő összeköttetések tartatnak fenn:

Engelhardtstül—Linz—Grein—Melk—Spitz—Krems—Hollenburg között naponkinti helyhajtáratok.

Vukovár—Ujvidék között hetenkint hatszori, Szeged—Zimony között hetenkint háromszori,

Sabac—Belgrád között naponkinti és Belgrád—Dubrovic között hetenkint háromszori járatok, valamint

Budapest határában és Zimony—Belgrád—Pancsova között naponkinti helyhajtáratok.

Menetrendekkel, utazási jegyekben felvilágosításokkal, menetjegyekkel és fuvardijakkal készséggel szolgál az alulírott forgalmi igazgatóság.

Budapest, 1909. május hó 7-én.

A magyarországi forgalmi igazgatóság.

Borosznó-gyógyfürdő

Zólyomgyében, mértőföldre terjedő fenyvesektől körülvett völgyben. Vasuti állomás, posta, távirda, telefon a fürdőtelepen. Por- és szelímentes havasi levegő. Glauber-sóval ivógyógyomóra kitűnő sikerrel használhatók mindazon betegségeknek, melyeknél a karlsbadi kura van javatva: gyomor-, máj-, epó-, vesebetegség, elhízás. Jól berendezett vizgyógyintézet; Knelp-kurára alkamas rét és patak. Szénsavas és fenyőfürdők. Hízlaló és fokvó gyógymódok. Száznál több tiszta, száraz szoba,konyha házi kezelésben. Olcsó árak. Állandó fürdőorvos. Képes prospektust küld a tulajdonos
Rosenauer Lajos Besztercebányáról.

Szerencsés az a beteg,

a ki a kínált és hirdetett százféle szerrel nem törődve, az egyetlen módhoz folyamodik, mely a gyógyulás útjára vezet. A kik betegek, szenvedők és szerencsétlenek voltak, akiknek életerejét idegesség, általános gyengeség, rheuma, csuz, ischias ásta alá, a kiket kimerített a nagy robot, a kenyér utáni hajsza, kik álmatlanságban, törődöttségben, étvágytalanságban szenvedtek, mindezeket meggyógyította a villamos gyóymód, melynek tanulságos és érdekes leírását tartalmazza azon könyv, melyet ingyen és bérmentve, zárt borítékban küldünk mindenkinek, aki azt e lapra hivatkozással kéri. Külön-külön kötet férfiak és nők részére.

„Elektro-Vitalizer“ orvosi rendelő-intézet,
Budapest, Károly-körút 2. sz., főemelet 10.

Baros Gábor és Fia

vegészeti gyára
létező és létesítendő kisebb-nagyobb
likőr-, rum- és pálinkagyárakat
(vendéglőket)
italméréseket berendez, az esetleg hozzá szükséges iratokat beszerzi továbbá szállít bel- és külföldön legjobbnak elismert
esszenciákat, kompozíciókat, aether-olajokat stb. igen előnyös hitelfizetési feltételek mellett. — Költségvetést, árjegyzéket, épp ugy vidékre vegyészernőnknek díjtalanul elküldjük.
Központi iroda: Budapest, I., Városmajor-u. 42.
Városi üzlet: Budapest, VII., Dohány-utca 1.
Telefon 45—45. Telefon 8—72.

SZIVÓ GÁZ
BENZIN
MOTOROK és
LOKOMOBILOK
BRÜNN-KÖNIGSFELDI
MOTOROK
= EGYED = ABELES EMIL BUDAPEST
ÁRUSÍTÓ V. VÁCI-UT 14.
TELEFON 98-32. SÜRGÖNYCIM: BARSEL

Uj vizgyógyintézet ROŽNAU

am Radhóst (Morvaország.)
Legrégibb hírneves klimatikus gyógyhely, üdülő és nyaralóhely.
Idény: Május hó 15-től szeptember hó 15-ig.
Bővebb felvilágosítást készséggel nyújt a fürdőhízlaló.

SZOBRÁNC

GYÓGYFÜRDŐ Ungmgyében.
Glaubersós, hideg kénves, sós víz. Gyomor és májbetegnek magyar Karlsbadja.
Füüdőidény: május 15-től szeptember 15-ig. Előidény: május 15-től június 1-ig. Utóidény: szeptember 1-től szeptember 15-ig. 30% árengedményvel a lakásoknál.
Ez a maga nemében paratlan gyógyvíz, mint ivógyógyomól biztos segínyt nyújt gyomor- és bélbetegségeknél, májbetegségeknél, makacs székrekedéseknek enyhén oldólag hat, májbetegségeknél, epehórok és epekövekkel oldólag hat. Vértórtulásoknál, szédülések, hűdészek, gutaütési rohamoknál vérelvonólag, felszívólag hat, csuzos és köszvényes bántalmaknál e kár okozta orvosi termékekre, elrakódásokra az izületekben, azok oldására és kiküszöbölésére hat. Kövérség, szívelhajtásos ellen, cukorbetegségeknek, vesebetegségeknél, vesebajásoknál ugy a cukor, mint a fehérjékiválasztást gyorsan és kedvezően befolyásolja.
Mint fürdő különféle izzadmányokat, daganatokat, izületi és csontbántalmakat, csontszövet kedvezően osztatja. Görvélykóros daganatok, fekélyek ellen, máh és máh közötti izzadmányok, hasártya izzadmányok felszívódását elősegíti, a legközelebb makacs idült borbetegségek ellen bámulatos gyorsan hat.
Vasuti állomás: az Alföldről és Pest felől jövőknek Ungvár, a felvidék és illetve Kassa felől jövőknek Nagy-Mihály, honnan kényelmes berkecsikon 1 és 1/2 óra alatt elérhető.
A víz otthon is sikerrel használható. Ára: egy nagy lada 40 üveggel 20 kor. kis lada 20 üveggel 11 kor. A víz a vasuton szállítási kedvezményben részesül.
Megrendelések és tudakozások: „Szobránc gyóymódú igazgatóságának Szobránc gyóymódú igazgatóságának. Posta- és távirada-állomás helyben. A fürdő igazgató-orvosa: dr. Russay Gábor Lajos.
A fürdő igazgatósága.

Legrégibb hazai gyár kizárólag

TRANSMISSIÓK

gyártására.

Schlesinger Alajos

BUDAPEST, V., VÁCZI-UT 30. SZÁM.

Transzmissió-tengelyek I. rendű Bessemer-aczélból. Tengelykapcsolók a legkülönfélébb rendszerekben. Szilke-retek igen könnyű modellek szerint. Csapágycsukások és minden más rendszerben. Fogaskerekek egy és kétrésű kivitelben. Kötélkerekek kender- és sodrony-kötelek számára.

Kitűnő és pontos kivitel!
Rendkívül olcsó árak!
Prospektusok díjmentesen!

Ismeri ön már a
RICHTER VINCZE-féle
haj- és szakállnövesztő
= kenőcsöt? =

Utérhetetlen hatású hajhullás és korpaképződés ellen és erőteljes hajszőrvos előidézésére

Egy tévely ára használati utasítással 3 kor.

Shampon (hajmosó por) a legjobb fejmosó szer.

Egy csomagára 50 fillér. — 70 fillérlevélbelyeg ellen bérmentve küldetik. — Elismert legjobb készítmények. — Naponta szétkúrdés a világ minden részébe. Ausztria és Magyarországra utánvétellel, a többi államokba készpénz ellenében.

Legmagasabb kitüntetés Párisban.

RICHTER VINCZE
specialista hajápoló szerekben
:: WIEN 9/4. Sobieskygasse No. 22. ::
Bécsi raktár: MOLL A. gyógyszerháza, I., Tuchlauben No. 9.

Szliács acélfürdő

Felső-Magyarországon.
az egyedül ismert szénsavdús vasfürrás. Legtöbb vasat tartalmazó ivóforrás belső használatra.
Szezon május 15-től szeptember 30-ig.

Felülmulhatatlan vérszegénység, sápkór, női bajok, hátférino- és idegbajok, bennszívás ellen, ártatlanbetegség és erős munkásság után. — Fürdőorvos:

Dr. PHORER ALADÁR, hiv. fürdőorvos.

Utazás Béceből 9 óra, északról Odenbergen át 5 óra, délről Budapestre át szintén 5 óra. Szliácsra vonatkozó felragaszk minden nagyobb vasúti állomáson vannak kifüggesztve. Kimerítő felvilágosítást és prospektust utazás, valamint lakásárkezelvényről (az elő- és utószobában) stb. ad a

Fürdőigazgatóság Szliácsra (Zólyomgye.)

„AZ ANKER“

élet- és járadékbiztosító társaság.

Magyarországi igazgatósága:
= BUDAPEST. =

Az „Anker-palota“ építkezésének befejeztéig
V., ERZSÉBET-TÉR 13. SZ.

Vagyon 174 millió korona. — Biztosítási állomány 538 millió korona. Kifizetések 338 millió korona. A társaság eszközei: Mindennemű tőkebiztosításokat halálesetre, kiházasítási és agkori el-látási biztosításokat, továbbá gyermekbiztosításokat nevelési járadékkal és a nélkül, melyeknél a díjfizetés a szerződő korábbi elhalálozásával megszűnik, életjáradék-biztosításokat, meghatározott és olcsó díjak mellett. A társaság vagyonából Magyarországon 1907. év végén 27 millió korona van elhelyezve. Mindennemű felvilágosítást készségesen nyújtanak az „Anker“ képviselői.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACSY

v. cs. és ktr. orvostudor és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyvesefolyást, hólyag-bajt, sebket, bujakort (syphilist), bőrbajokat, elgyengült férferőt, ídősebbeknél is, onferitőzést és annak utóbajait, ideg-és hágerőzést, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 4-9-ig és este 7-8-ig.

BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRUT 2.

Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.
Levél útján is biztos gyógyszer.

„Old Park“

Legújabb angol Sacco-öltöny, szürke divatos szín és mintában 45 koronáért csakis **K O C H** testvéreknél kapható. Budapest, IV. ker. Károly-körut 26. sz.

Bikszádfürdő

(Szatmár-megye)

Megnyitás május 15-én.

Meleg ásvány-vizfürdők, szénsavas fürdők, hideg gyógyvizintézet, inhalatio, 160 kényelmesen berendezett szoba, vízvezeték, acetilén-világítás. Vasúti állomás, posta és távirtda helyben. Prospektust és mindennemű felvilágosítást kívánatra készséggel küld

a fürdő-igazgatóság.

Hol vásároljunk?

Porcellán-háznál

Budapest, Baross-tér 4.

Áraink bámulatos olcsók.

Legújabb választék szép, porcellán lámpa, szomszéd edény egész konyhaberendezések, menyyesszonyi konyha, szőnyeg, kárpátok, minden vidéki megrendelések legjobban ár-arat biztosítgatol és nem telésen csődn az új készletek elkapkodnak.

- Étkészlet 6 személyre, rokokó, finom porcellán, csak 3.80
- Étkészlet 6 személyre, teljesen modern fagon, festve és aranyozással beégetve 6.50
- Étkészlet 6 személyre, rokokó-stilus, díszes festés, elsőrendű minőség 7.95
- Étkészlet 6 személyre, rendkívül díszes rokokó-stilus, porcellán, ógáus festéssel 10.-

Legolcsóbb és legnagyobb választék csakis elsőrendű 12 személyes étkező-készletben

- díszesen festve, dusan aranyozott rokokó-fagon kétszer égetve, finom minőségű porcellán árai:
- 2 órály levestál 2 mártás alja
- 2 nagy peccenyetál 2 nagykanál
- 2 kis peccenyetál 2 kiskanál
- 2 nagy tésztafál 2 sórtartó
- 2 kis tésztafál 12 mély tányér
- 2 főzőkétál 36 lapos tányér
- 2 salátafál 12 kis tányér
- 2 mártásfál

25 FORINT.

Azonkívül vannak készletek egészen 100 forintig.

- Étkészlet 12 személyre, rokokó-stilus, kisebb összeállítás, 42 db., díszes festéssel s beégetve 12.50
- Tea vagy kávékészlet festve és beégetett aranyozással, rokokó-stilus 8.25
- Tea vagy kávékészlet, díszes és beégetett óus aranyozással, rokokó-stilus szép festéssel 4.-
- 8 személyes liborkészlet, festett és beégetett aranyozással 7.75
- 6 személyes boros-, sörös-, vagy vizes készlet festett és beégetett aranyozással 1.75
- 1 teljes angol díszes, nagy, valódi majolika mosdókészlet 4.50
- Porcellán-tányérok, tiszta fehér, mély, lapos 3 és 10 10
- Vizes vagy boros pohár 5 és 10 10
- 1 asztali lámpa ernyővel, díszes 1.50

6 személyes finom üveggészlet vészt, elegáns mintával

- 6 vizes pohár 6 pezsgős pohár
- 6 boros pohár 1 vizes kanacsó
- 6 likörös pohár 1 boros butella
- 6 sörös pohár 1 likőr üveg

6 Ft 50 Kr

1 zománcszórt kávédaráló csak 1.85
Vidékre ingyen láda, ingyen csomagolás, ingyen vasúthoz szállítás.

Takács Ferencz

Budapest, VIII., Baross-tér 4. szám

Előcsal-ut végén.

ÉVŐESZKÖZÖK

EZÜSTBŐL és ALPACCA EZÜSTBŐL.

DISZTÁRGYAK. ALKALMI AJÁNDÉKOK

A LEGELŐNYÖSEBBEN

POLGÁR KÁLMÁN EKSZERTELEPÉN

BUDAPEST, VII. Erzsébet-körut 29. sz.

VIDÉKI MEGRENDELÉSRE KÜLDÖM KONDOZT FORDITOK. ÁRUKÉREK 2000 MÁRKA SZÉNY-BERMENTVE KÜLDÖTIR.

MINDEN

OLVASÓKNAK EGY-FÖNYEREMÉNY

NŐI NEVEK:

- Anna 66437
- Aranka 50050
- Adél 11900
- Bella 59058
- Cecília 51471
- Dóra 55471
- Ella 36082
- Emma 37277
- Erzsi 4227
- Lenke 64884
- Flóra 38509
- Frida 50031
- Gitta 79016
- Helén 53928
- Hermán 55679
- Ida 74543
- Ilonka 63476
- Jolán 63499
- Juliska 67050
- Klotild 39288
- Klára 41511
- Laura 63856
- Lujza 41571
- Magda 53914
- Margit 50864
- Nelli 2016
- Olga 68407
- Paula 16857
- Riza 63318
- Róssi 53912
- Sári 63115
- Teréz 36085
- Valéria 23879
- Vilma 78336
- Zsófi 78318
- Zsuzsi 44620

SORSJEGYÁRAK

1/4, 1/2, 3/4, 1/8.
12. 6. 3. 150
KORONA.

HUZÁS MÁJUS 19. ÉS 21.

FÉRFI NEVEK:

- András 41603
- Antal 68255
- Béla 33264
- Bornát 45083
- Dávid 33267
- Dezsc 34407
- Éde 50097
- Ernő 2406
- Ferenc 92961
- Frigyes 2432
- Gábor 28770
- György 3484
- Herman 12800
- gnác 32859
- stván 35455
- Jakab 68416
- János 36636
- Kálmán 39032
- Károly 51784
- László 68308
- Lajos 27062
- Miksa 19919
- Mór 68263
- Ódón 17392
- Pál 63499
- Péter 75056
- Rezső 13737
- Samu 63481
- Sándor 34447
- Tivadar 93574
- Tamás 5503
- Tibor 11854
- Vilmos 50083
- Zoltán 6827
- Zsiga 11871

BUDAPEST,
KOSSUTH LAJOS
u. 4.

DÖRGE BANK R.T.

A m. kir. államvasutak hivatalos szállítója.

Egyleti és címeres

ZÁSzlÓK

Merinó kecskeszőr-szövetből készít a gyár: hivatalos, címeres, jelvényes, betűmonogrammos zászlókat, bármilyen színösszetételben. Szintartósságaért szavatosság.

Vállalkozik országos és városi ünnepek alkalmával

diszítésekre

Szoborleplezések, jubileumok, kiállítások, installációk alkalmával az összes diszítési tárgyakat, nevezetesen: diadalkapukat, diszítáratkat, árbódiszket, címereket, zászlókat mérsékelt áron kölcsön ad.

Készít nemesi és családi

cimereket

kamarási táblák és családfák, diplomák, nemességi és hitlevelek festését.

Színházi kellékek, színpadi részletek, teljes

diszlet

és zsinórpaddás felszerelések, Színpadokat kölcsön ad.

Régi és lyukas képek javíttatnak. Mindennemű

festészeti papírmaché-

osztályban szobrok, reliképek s minden elképzelhető tárgyak készülnek. Számos hivatalos dícsérő okmányok és kiállítási kintüntetések.

Linhart Vilmos

festő

Bpest, VIII., Hunyady-utca 27.

Telefon 53-83.

Arjegyzék kérésénél a tárgy megnevezése fontos.

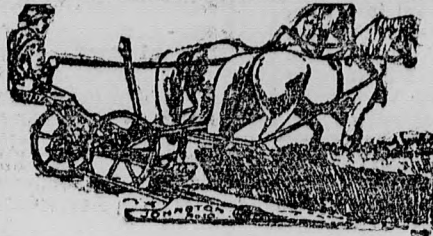
Magy. kir. szabadalm. WIESEL-féle

kizárólag kaphatók

jégszekrények

Wiesel Adolfnál, BUDAPEST, V. Váci-körút 47. (Podmaniczky-utczán sarkán.) Ugyanott fürdőkádak, szob. (fürdőszobák) olcsón kaphatók. 27175

Arjegyzék ingyen. Telefon 91-20. Cégem a tavaszi vásáron részt vesz.

JOHNSTON

10-es számú fűkaszalógépe, szénaforgatója és teljesen acél önműködő kiváltású gyűjtőgereblyéi

a jelenkor legfőbbkétesebb mezőgazdasági eszközei.

JOHNSTON

könnyű marokrakói és kévekötő aratógépei

a hazai talajviszonyokra a legalkalmasabbak. Egyszerű szerkesztet, könnyű kezelés, csekély vonóerő-szükséglet és fölültelen megbízható munkaképesség a Johnston-gépek alapvetései.

Dőlő gabonában is kiváló munkát végeznek.

Elsősorban anyag! Legmodernebb szerkesztet! Szolid, tartós kivitel! Ezen gépekből Magyarországon több ezer van használatban.

Előtt kaszáló-, arató- vagy gyűjtőgépet vezet, kéjs be előnye árajánlatunkat.

Vezérlőképviselet és főraktár:

Bächer Rudolf

= Melichar Ferenc

Budapest VI., Nagyzsib-utca 69.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

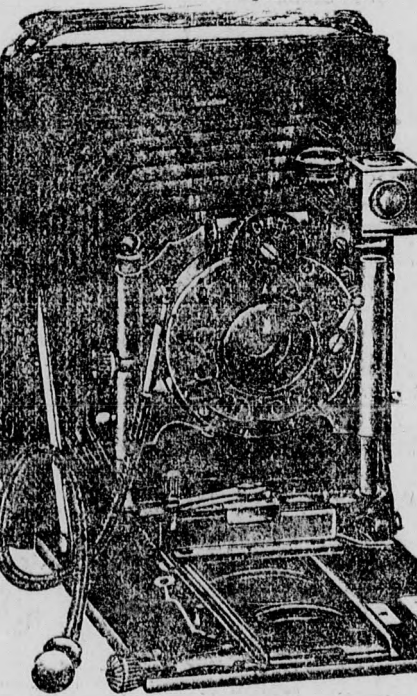
Akar Ön kitünő fényképet?

Akar Ön ezen fényképnek a készítője lenni?

Ha igen, úgy siessen megrendelni az alábbi megrendelési íven

AUFRECHT ÉS GOLDSCHMIED B. T.
cég fényképezési-osztályában

az itt képpen látható **Reform-Minimum Kamarát.**

A Reform-Minimum-kamara a létező legfőbbkétesebb, legmodernebb és legvékonyabb kamara. Ezen modell méretei a megengedhető legkisebb fokra vannak redukálva. A kamara el van látva magas és szélességi irányban eltolható objektívvel, forgatható tükrökkel, vízszintmérővel, kettős kihuzattal a hátsó lencse önálló használata céljából. A legfinomabb kivitel, bőroidalfalak, a futóalj feketére fényezve, fémrészek nikkelezve, elsőrendű bőrathuzat. Az objektívek F: 5,5 fényerősségig alkalmazhatók.

A Reform-Minimum-kamara árai Unikum-zárral beleértve három fémkaszettát tartalmán:

9 x 12 cm	13 x 18 cm
Ár	Ár
havi részlet	havi részlet
korona	

127b. Finom Rapid-aplanáttal	120.-	6.-	185.-	9.-
129b. Rietzschelel-amasztigmával F/S F = 120 mm	165.-	8.50	225.-	11.50

Levágandó és hozzánk beküldendő. **Megrendelési ív.** Aufrecht és Goldschmied b. t. cégnél Budapest, VII. Ker., Rákóczi-ut 30. szám.

Ezennel megrendelem Reform-Minimum-kamara 9 x 12 - 13 x 18 cm. nagyságban kor. arcan. üzetendő kor. havi részletekben 19... tól kezdve Budapestben Aufrecht és Goldschmied B. T. cégnél. A csomagolási és szállítási költségeket, illetve, ha a megrendelt áru egyenesen a gyárból küldetik, a vámköltségeket is magam viselem. Harom havi részlet elmulasztása a teljes vételár esedékessé teszi.

Lakhely: Kelet:

Nagy képes arjegyzék ingyen és bérmentve. E.

E hirdetési rovathban minden szövegszerű beiktatás közönséges póttit befutóból 4 fillérrel, kompakt betűből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovathban minden szövegszerű beiktatás közönséges póttit befutóból 4 fillérrel, kompakt betűből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények

Használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Balvány-utca 6-8. 28

Narciss.

Reményem, hogy reggelre már itt lesz levele, amellyel ismét a hétfőt jelölt annak a napnak amikor oltárunkon üdvözülünk. Nem mentem fel azonban a szemrehányás alól, hogy egész heten nem írt s bizonyára keveset is gondolt reám. — Legutóbb nem felejtett nálam valamit? Nem lesz kint a löversony ma? Írjon mindenesetre, hogy jön-e hétfőn, vagy pedig ott lesz-e a kávéházban. Csókolom a szívót. Révay. 34752

Pénzt azonnal

butorra, zongorára, kosárra, varrógépre, kerékpárokra, kereskedelmi cikkekre, melyeket utólagos díjjal legutóbban bizományba beraktározunk. Tauber Armin és Társa, VII., Baross-tér 18. Telefon 97-66. Üzletünk máshol nincs

Hol a hernyök

a gyümölcsben nagy károkat okoznak, Kecske-méti Farkas-féle hernyóirtó szerrel kell permetezni, melytől biztosan elpusztulnak. Ára 80 liter vízhez 60 fillér. Kapható Kecske-méti, Farkas Ignác gyógyszerárban. 27239

Kalarábét

Karfiolt, cukorkorsót, kelkáposztát, ugorkát, fejes salátát, hónapos retekot, zöldségmártást, postakosaraként 280 fillérért. Ismételtadónak előnyárjegyzet küld Gyümölcskivittel Csongrádról.

Korai főzeléket,

cukorkorsót, kalarábét, ugorkát, karfiolt, új burgonyát, fejes salátát, zöldségmártást, keltkáposztát, hónapos retekot postakosaraként 320 fillérért. Ismételtadónak árendelmény. Szabó, Csongrádról.

Fajborokat

felelősséggel kölcsönhordóban hektoliterenként 32 koronájával szállítja Gyümölcskivittel, Csongrádról.

Parquet-javítás,

átalakítás gyalulás bevezetéséig, az összes padlózati munkákra egy helyben mint vidéken a legutóbban árban készült XI. Tüzoltó-utca 66. III. em. 17. sz. Kovács József. 5765

Olcsón eladó

birokkok. Egy remek fekvésű 32 holdas jó szántó, 8 hold kitűnő termőszőlő és gazdasági épületekkel. Egy 48 holdas birtok 25 hold kitűnő termőszőlő és 23 hold szőlőnek igen alkalmas talaj gazdasági épülettel. Egy 105 holdas jó fekvésű birtok szőlőnek nagyon alkalmas gazdasági épülettel. Soltvadkert állomástól felőrányra kedvező fizetési feltételek mellett akár kisbirtok részben is eladó. Felvilágosítás Bernáth Arminál, Soltvadkert. 27417

Pénzszekrények

és amerikai irodabútorok, használtak és újak rendkívül olcsó áron szállít Hirsch és Társa Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 19. sz.

Jelentés.

T. vendégeimnek, ismerőseimnek és a kiránduló közönségnek szíves tudomására hozom, hogy Budakesz, Alsókereszt-utca 43 szám alatt kóser éttermet és kávéházat nyitottam, nagy kerthelyiséggel. — Omnibusz és bérkocsi állomás a közelben. — A n. é. közönség szíves bizalmának előlegzését és nagybecsű pártfogását kéri Wiener Mátyásné. 5759

Elegáns

egyemeletes villa a farkasi réti villamos közelében, hat és háromszobás lakással, minden elgondolható kényelemmel berendezve, 4865 négyzetméter terület, nagy park, 64.000 forinttel azonnal eladó. Huszár lakás, üzlet, ingatlan forgalmi irodája, Zrínyi-u. 1. Telefon. 5671

Vasbutor.

Rézagy 35 fill. gyermek-ágy 11, öszezecsukható vas-ágy 5, ágybetét vaskeretű 5.50, fakeretű 3.50, rézgarnis 2.50. Öszezecsukható tábori ágy acélsodronnyal 8.—, sodronnyon kerítést, vaskaput legolcsóbban szállít Hicker Gy. gyára Holló-utca 3/E. Telefon 22-66. 26975

Asztalok

új jövedelmi forrást leíró képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a „Kegyelet” szerkesztősége Budapest, Nagymező-utca E. 46.

Brilliantot,

aranyat, ezüstöt, ékszert és rögzítést vesznek és eladnak. Kertész ékszerész Budapest, VII., Király-utca 85. szám. — Telefonszám 95-48. —

Ingyenes

gyorsírás tanítás. Díjtalan gépirás-otkatás. A „Stenográfia Országos Gabelberger Gyorsíró- és Gépiróiskola (kizárólag Rákóczi-ut 60. I.) az előző évek mintájára június hó elején teljesen ingyenes magyar, német gyorsírás, gépirási és sokszorosító tanfolyamokat nyit. Az intézet célja a Gabelberger-Markovits rendszerű gyorsírásnak minél szélesebb körökben való terjesztése és ismertetése. Okleveles gyorsíró- és kereskedelmi iskolai rendszerű írógépeken teljesen ingyenes oktatás és gyakorlás. Sokszorosító és másoló iroda. Mindennemű írásmunkák leírása és sokszorosítása. Helyesírás és szépírás. A beírások mar megkezdődtek és egész napon át folynak az intézet helyiségeiben, kizárólag Rákóczi-ut 60 I. Az intézet elnevezését újabbban megőrző módon utánozzák. 26762

Jogi,

politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra továbbá ügyvédi vizsgákra, ugyszintén államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít: Dr. Kállay Zoltán jogi szeminárium, Bpest, IV., Magyar-utca 3., III. em. 6. (ezelőtt VI., Rózsa-u. 44.) Névtávsze össze más hirdetéssel. 601

Pénzelőleggel

beraktározunk bizományba bútort, varrógépet, kerékpárt, kereskedelmi cikkeket utólagos díjjal szívesen rakárainkba

Szendró Sándor és Társa VII., Dohány-utca 43. sz., Telefonszám 105-94.

Parlamentari

gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsíróiskola. Díjtalan gépirás-otkatás, magyar, német fogalmazás. Kereskedelmi akadémiái tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Iván 1888-ban. Biztos állásközvetítés. Nyitva szeptember 1-től július 1-ig. Tájékoztatót küld a Gabelberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. sz. előbb Gyár-utca 4.) Címre virágozzunk! Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezegetől s más hirdetésünk utánzó újabb tanfolyamoktól független. Telefon 64-68. Beírások egész napon át. 28944

Soványág

Az egyedüli eredménytől kísért háziser a dr. William Hartley tanár amerikai erőtáppora. Soványak tartós, szép testüdmókat nyernek. — Hölgyek remek keblét. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jóállást. Verszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen tápszer. Kintutottva: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Köszönő levelek minden országhól. Dobozonként 1 fill. 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, II/1.

BUTOR

30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenciek tere 3 felemelet. Vétel és eladás használt és új polgári urasági lakberendezéseknek mahagoni es palisander bútorok, ural szobák, angol bürgermíturak és szalonbútorok, keleti — szőnyövek, csillarak. — Telefon 52-13.

Réthy

név látható a valódi pómetefü ezukorka minden egyes darabkáján. 26796

Temetkezési

Állalkozók, intézetek, egyetek, társulatok részére képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a Budapesti Ravatalgyár Részv. társ. Nagymező-u. E. 46.

Kocsi arucsarnok

VII., Rákóczi-ut 72. sz. Magyarország legnagyobb kocsi raktára Árjegyzék ingyen és bérmentve. 26898

Saját gyártmányú fűthető fürdőkád körmelegítő-kályhával kádak 14 koronától felébb. Elvállalok; mindenféle kutszivást és házi vízvezetékberendezéseket legolcsóbb áron. Lefköves Adó, Bpest, VII., Wesselényi-u. 61/E. Telefon 218-16. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Pénz-szekrények

újak és használtak, valamint kazetták és másoló prések legolcsóbban csakis Spitzer H. és Testvérenél, Budapest, VII., Dob-utca 16. sz. (Király-u. 13.) Gözdu-udvar kaphatók.

Magyar harzi kanári-

tenyésztés Debrecenben.

A ki egy énekes harzi kanarit veszzen, életben soha ennél jobbat nem teszzen, mert eloszlik ott a bu és vigasz a ház, hol egy ilyen sürgötölle kis madár larmáz. Forduljon tehát bizalmasan hozzám mind aki a szép énekes kanarit szereti, megmondom a címet is, hogy könnyen megjeljenek. Debrecenben lakom és kanarit nevelék. Agoston István a nevem Magyarország a hazam, 28. szám alatt lakom a Péterfia utcán, énekes kanarik darabja 7, 8, 10, 12 forint. Tenyésztésre alkalmas növények darabja 2 fill. Szállítás a legnagyobb hűségben és gondosan csomagolva történik. Árjegyzék és apóliási utasítást ingyen. A legnagyobb tenyésztés és szétküldési intézet.

Ingóságokat

értékesítő és boraktározó vállalat Rákóczi-ut 19. bejárat a Szentkirályi utcából. Készenlételleg beraktároz bármilyen ingóságokat, berendezéseket mintaszorú raktáraiba csekély díjazásért értékesítés céljából vagy anélkül. Telefon 110-08. 3984

A legelőnyösebb részletfizetésre

zongorát, pianinót, czimbalmot, hegedűt kőszpenzbent áron a legújabb rendszerű bankhitel úján kizárólag csakis REMENYI nagy magyar hangszertelepén Prospektus és árjegyzék ingyen. 60 Budapest, Király-u. 58.

20,000 rózsafa

magasztörzsű kapható Novák János szőlőtelepén Székelyhid Árjegyzék bérmentve.

RÉTI JAKAB IMRE

műasztalosnál kaphatók a legjobb BUTOROK legutóbbasabban.

Finom sima angol bútorok szép választékban. Minta-aktár s megrendelési hely Kazinczy-utca 2., I. em Mindig nyitva esti 8 óráig

Modern

urasági bútorok alkalmi vétele és eladása

háló, ebédlő, szalon, ural szoba és irodai teljes berendezések. — Dus raktári szőnyövek, függönyök, terítők, csillarak, vas-és rézbútorokban.

GROSZ SÁNDOR és Társa Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. szám, ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

Bouvet-Ladubay

legjobb és legolcsóbb francia pezsgő.

Vezérképviselőség: PRÁGA, Soukenicka 30.

„Hungária”

beszélő-gépek kizárólag eredeti elsőrangú gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók,

Deményi és Társa

Endapest, VI., Király-u. 76. Kérjen árjegyzéket.

Most jelent meg.

A Zsámbokréthyak. Családtörténelmi tanulmány. írta RUDNAY BÉLA. Ára 5 korona.

Kapható LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapest, Andrássy-ut 21.

!! Olcsó kölcsönök!!

Tisztviselő kölcsönt 6-6 1/2%-ra, 15-35 évre; közsek és életbiztosítás nélkül is. Életbiztosítói való elutasítás nem akadály. Előzetes költség nincs! Díjazás utólagos! Felzálogkölcsönt 4-4 1/2%-ra 4-62-5.05%-annuitás mellett. Másodholny 6 1/2%-ra Övédekra az érték 75%-ig Katonatiszteknek hadnagytól kezdve előnyös feltételekkel. Törlesztés, Váltókölcsönt gyorsan és előnyösen folyósítunk. Ingatlanok, erdők, bányák adásvétel. Osztálysorsjegyek hivatalos áron. Mindenféle bankügylet lebonyolítását elvállaljuk!! Minden felvilágosítás díjtalan! Képviselek alkalmazatnak! Kun és Társa bankbizományi és kereskedelmi iroda, Budapest, Rózsa-u. 29. III. 5. sz. Válaszbélyeg.

Zálogszedőulákat

veszek. Elzálogosított brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. 738

SCHILLER IZIDOR

ékszerkereskedő Budapest, Sip-utca 8. szám.

Olcsó

villatellek a Mártonhegyi uton, 4454 négyzetföld, a 20 korona, Orbánhegyen 9199 négyzetföld a 18 korona, Sasodon (Sashegy alja) 2522 négyzetföld a 6-12 korona, Szépvölgyben 7178 négyzetföld a 3 koronájával. Dövebbet: Huszár lakás, üzlet, ingatlan forgalmi irodája, Zrínyi-utca 1. Telefon. 5760

Ajtók és ablakok

régi és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvás rácszatok, korteritesek, keramillapok, kehlheimi lapok olcsón kaphatók

Kelemen Mór

Építélet-bontos vállalkozónál Budapest, Nador-u. 72-74. Fiók-üzlet Visegrád-u. 27.

INGYEN
DRÁGÁBB, MINT MÁLKUK RÉGDELTE FÉNYKÉP
MAGYITÁSOK
KÉPEK ÉS KÖRNYÉKÉRT
BUDAPEST, VI. RUDNAY-UTCA 21. SZ. 55-58. SZ. MAGYAR RAKTÁR
CSONGRÁDRA: SZIMBES
OLAJKÉP
ÁRA 10 KORONA.
KÉPVISELŐK MINDENKÖZÖTT
PÉLVÉTBEN.
SZAVATÓSSÁG
MINDEN IRÁNYBAN
RAFAEL PÉLVÉTBEN ÉS
BUDAPEST, VI. RUDNAY-UTCA 21. SZ. 55-58. SZ. MAGYAR RAKTÁR
KÖNYVTELEPÉRE 1908. ÉVI PÁRTI
KÖNYVTELEPÉRE KIVÁLTÁSON
OSZTALÉK: KERESKEDÉSI
ÁRANY-ÉREMMEL.

AZ EGYETÉRTÉS VASÁRNAPJA

HETI MELLÉKLETE AZ „EGYETÉRTÉS”-NEK

Epizódok Berzsenyi Dániel és családja életéből.

Írta: NOSZLÓPY TIVADAR.
(Folytatás.)

A dunántúli közönségre nagy hatással voltak ez ünnepélyek, mert míg eddig csak idegen műveket olvastak, most Berzsenyi és Kisfaludy Sándor megkedveltették velük irodalmunkat, melynek történetében egy büszke pontként lesz feljegyezve, hogy a helikoni ünnepélyeken, a dús gazdag grófi kastélyban, a költők nem a hízogók szerepét játszották. Ellenkezőleg, kivált Berzsenyi, a büszke magyar nemes, eleinte idegenkedett Festetich-től, csak azért, mert nagy ur volt. Utóbb, megismerve nemes lelkét, ragaszkodó szeretettel viseltette iránta s ezt kimutatta ama gyönyörű ódájában, mely maradandóbb emlék, mint a márvány a gróf hamvai felett.

Gróf Festetich György a negyedik helikoni ünnepélyt 1819-ben tartotta. Fájdalom, ez volt az utolsó, mert a nemes gróf ez évben elhalálozott; de tettei oly szépek, oly magasztosak voltak, hogy nevét, míg magyar él, tisztelettel kell említenünk.

Berzsenyi végtelenül fájlalta halálát, mint ezt „Gróf Festetich György halálára” című elégiájában láthatjuk, melyben többek közt ezeket írja:

„Látom, mint öleléd kegyes arccal, nyájas örömmel,
Akiket a szeretet nyílt kapuidhoz hozott.
Látom, mint fogadád szent csókkal megkoszoruzva
A piruló Múza gyermekéi áldozatát.

Míg egyebek honunk javait külföldre fecserlik,
S a nemzet lelkét s életerét kiölik,
Te közibénk jöttél s valamire forduló oreád
Áldást hinte reánk s életet önte belénk.

Ünnepet, muzsikát, táncot, játékokat adtál
A görög ég s Helikón hajdani isteninek;
A zengőt koszoru emelé és gazdag ajándék,
S minden ideg ragyogó pályafutásra hevült.

A buta dölly kacagott, csak üres zajt halla azokban,
Ámde, ki fentjáró lelkednek látta irányit,
Nyájas alakjaiban látta nagy istenidet.

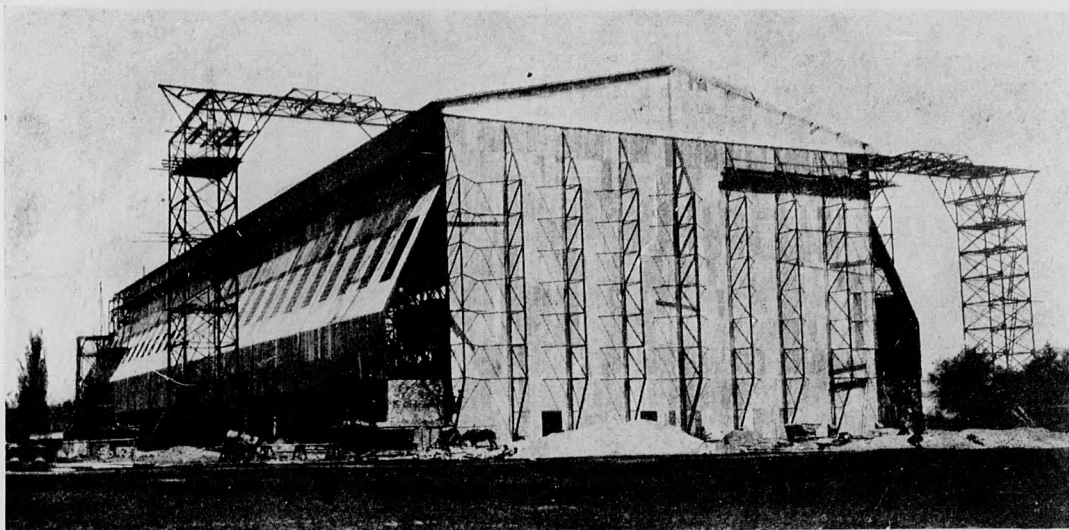
Mint a büszke Csobánc szomorú düledékén az utas
A nagy idő szomorú képzetére mereng,
Igy merül el majdan magasabb képekben az utas
Hamvaidon, hálát s könnyeket adva velem!”

A niklai Berzsenyi-ház ma is fennáll, a negyven holdból álló kertben ott vannak még a régi gyümölcsfák, amelyek alatt sétálgatott s merengett a diéső lélek.

A kert alatt a temető, honnan kimagaslik Berzsenyi Dániel emlékoszlopa.

A költő halála után sokáig pihentek tetemei jeltelenül, míg végre az elnyomatás szomorú idejében, 1859-ben több somogyi lelkes férfi megpendítette az eszmét, hogy emlékoszloppal kellene megjelölni a helyet, ahol Berzsenyi Dániel hamvai nyugszanak. A mozgalom megindult, Somogy vármegye urai lelkesülten karolták fel a hazafias ügyet s 1860-ban már siker koronázta a kezdeményezők fáradozásait. A hatalmas, gula alakú oszlop elkészülvén, 1860. június 14-én nagy ünnepély mellett történt leplezése.

Az ünnepély rendezői voltak: Somssich Pál, ki ez ügyben legnagyobb tevékenységet fejtett ki, gróf Jankovich László, Somogy vármegye akkori főispánja, gróf Zichy János és gróf Széchényi Gyula. Jelen voltak: Zichy Kray Irma grófnő, ki egy szép koszorút hozott magával s azt a szobora ő maga tette le, báró Eötvös József, Thaly Kálmán, Székács József pesti evang. lelkész, ki a síremlék előtt emelkedett szellemű, hazafias beszédet mondott s ima he-

Zeppelin léghajója számára készült csarnok Metz városában. Innen megy Zeppelin legközelebbi útjára.

lyett a költő „Fohászokodás”-át szavaltá el és Kozma Sándor volt kir. főügyész s az ország számos kitünősége; továbbá Somogy főurai és a közép birtokososztályból számosan, valamint Zala és Veszprém vármegyéből, sőt Horvátországból is jelentek meg küldöttek. A horvát küldöttség fényesen fogadtatott s Pálffy Zsigmond, akkor nagyatádi ügyvéd, utóbb budapesti kir. táblai bíró által horvát nyelven üdvözöltette; mire azok — a jelenlevők nagy bámulatára — magyarul köszönték meg a szívélyes fogadtatást.

Hetyéről, Berzsenyi szülőföldréről pedig Gotthárdné küldött egy szép, nemzeti szalaggal díszített koszorút.

Az emlékoszlop déli részén, felülről lant s alatta a költő eme sorai vannak vésvé:

„A derék nem fél az idők mohától,
A koporsóból kitör és eget kér.”

Alul pedig:

Berzsenyi Dániel
Hamvainak
Somogy
MDCCCLIX.

Kelet felől:

Született Hetyén
Május 7-én 1776.

Nyugat felől:

Meghalt Niklán
Február 24-én 1836.

A niklai nép is mind nézte e fényes és kegyeletes ünnepélyt s midőn hallották a sok ékes dikiót, mely a szabad ég alatt, hosszú asztalok-

nál folyt, az egyik paraszt így szólt mellette álló társához:

— Hát ezek az urak csak most tudják, hogy a Berzsenyi Dani uraság olyan okos ember volt?

— Dehogyan — felelte a másik — csak a császárt turuccolják!

Ime, a nép is, a maga egyszerű eszével megértette, hogy ezzel csak demonstrálni akarták, hogy a magyar még bizik a jövőben s biztosan hiszi, hogy a szabadság napja nemsokára kiderül. Ez alkalomból írta a költő fia, László, gyönyörű ódájában telkesülve:

„Im a setétlő fellegek oszlanak,
Szép csilgánk már fényleni kezdenek,
Szól a csalogány égi hangja,
Távol a hajnali rény tehát nincs!”

A magyar nemzet nem is csalódott reményében, a sötétlő fellegek szétoszlottak nemsokára s előtűnt a szabadság éltető sugara. S ha most a niklai temetőben bolyongunk, szent kegyelettel álljunk meg Berzsenyi emlékoszlopa előtt, melyet ama gyászos korszakban emeltek a jó hazafiak!

Vas vármegye 1876-ban emléktáblával jelölte meg a költő születési házat, majd Szombathelyen szobrot emelt Berzsenyinek. De ott áll Niklán a ház, az ő lakóháza, ott áll — jeltelenül! Somogy vármegye közönségére vár a feladat, hogy legyen! S én hiszem, hogy e szép vármegye, mely oly hatalmas oszlopot állított a költő hamvai fölé, le fogja róni a kegyeletnek ezt az adóját.

A bécsi városi tanács tagjai Lueger vezetésével Boszniába mennek tanulmányutra. Képünk a kiránduló társaságot a Lloyd társaság „Brünn” nevű gőzösének fedélzetén ábrázolja utban Cattaró felé.

A gyáva.

Irta: FORBÁTH SÁNDOR.

Szekeres Gyurka megpördölte a bajuszát, megigazította a szegfűt a gomblyukában, azután becsöngetett. Az asszony nyitotta ki az ajtót. Rózsaszínű pongyola volt rajta és egy friss ibolyacsokor a mellén. Valami meleg, kíváncsú, kedves, pajkos mosoly ült az arcán. Szekeresnek úgy tetszett, hogy még sohasem látta ilyen szépnek. Kezet esókölt neki, azután bementek a szalonba. Tán egy éve tartott a barátságuk. Vagy még annyi ideig se. Bizonyára közel járt már az idő, amikor nem érdeklik egymást, de ők még nem érezték a közeledtét. Már elkéstek a találkozóról, de még nem maradtak el róluk. Még örültek egymásnak és még kívánták egymást.

Szekeres Gyurka leült az asszony mellé a szofára, megfogta a kezét és nyomatékos hangon, mintha szinte az elfogultságát akarná leplezni, beszélni kezdett.

— Ma utollára vagyok a barátja, Jolán. Nősülni fogok. Meg fogom kérni a gazdag Ripper lányát.

Az asszony hidegen és vértelenül fogadta a hírt. Egy arcizma sem rándult meg. Nem lepte meg, amit hallott.

— Jól teszi — válaszolta.

Szekeres váratlanul érte ez a közömbösség. Szerette volna, ha az asszony elpirulva, szégyenkezve, megalázottan, sírva, könyörögve kérte volna, hogy mondjon le a tervéről. Egész uton azon gondolkodott, hogy mit fog válaszolni, ha az asszony így fogadja az elhatározását. Tetszelgett magának, hogy mennyi önuralommal fogja bebizonyítani, hogy egészen természetesen cselekszik. Hogy előbb-utóbb ugyanis végül kell vetniök a barátságuk. A közönyösség azonban egészen megzavarta. Nem tudta magát ismét beleélni a helyzetbe, ott, ahol az megszakadt, hebegett, ötölt-hatolt, azután föl és alá sétált a szobában. Elmondotta magában, ami az asszonynak válaszolt volna, ha az úgy felel neki, amint számított rá és kiválasztotta belőle azt, amit így is elmondhatott. Ujra leült az asszony mellé.

— Nem tehetek másképp — mondotta végre — mert pénz nélkül nem tudok élni. A pénzért el kellennem a gazdag Ripper-lányt.

Az asszony nem felelt. Mosolygott és nagyon nyugodt volt. Vérlázító nyugodt volt. Szekeres érezte, hogy ha sokáig nézi az arcát, akkor ő fog az asszonynak sírva és rimánkodva könyörögni, hogy beszélje le a szándékáról. Vagy hogy próbálja lebeszélni. És ezt nem akarta. Behunyta a szemét, megfogta az asszony kezét az egyik kezével, a másikkal pedig simogatta.

Nashimotó hercegnő és kísérete Franciaországban. A hercegnő a mikádó egyedüli kuzinja és mostanában tudvalevőleg Budapesten tartózkodott.

Olyan bársonyos, olyan puha, olyan érzékes, olyan illatos volt. Szekeres a kezével érezte az illatát.

Azután gondolkodni kezdett és izgatta magát a gondolataival. Lükettett az agya, lázongott, bizsergett, forrongott, ingerelt a vére. Szekeres érezte, hogy gyalázatosan és kislelkűen, kalmármódra cselekszik, ha most is átöleli az asszonyt. Amikor már tudja, hogy ez az utolsó találkozásuk. Ennek tisztán és könnyesen kellene lefolynia. De azért mégis átölelte. Magához szorította, esókölt, szívta, nyomogatta, ölegette. Szagolta a haját, a husába vájta az arcát és megrészegett tőle. Az asszony pedig hagyta magát. Olyan szép, olyan szent és olyan tiszta volt, mikor hagyta magát, hogy Szekeres csak az arcába nézett, ha mámore közben néha megnyugvásra vagy fájdalomra volt szüksége.

Ekkor egy nagyon banális eset jött közbe. Belépett a férfi. Hirtelen, váratlanul. Számtalanszor nem jött be és éppen az előreláthatólag utolsó eset közben belépett. Visszavonhatatlanul és megmáshatatlanul itt volt. És ami ez után történt, az is nagyon egyszerű, nagyon banális. Az asszonyban volt annyi önuralom és szégyenérzet, hogy kiment a szobából. Szekeres meg volt olyan gyáva, hogy nem tudott elszökni. Pedig talán megszökhetett volna. És percekig szótlannul álltak egymással szemben.

Szekeres törte meg a kínos csöndet. Ugy érezte, hogy előbb-utóbb ugyanis csak tul kell esni azon, ami következik. Halálnyugodtan, megdölgötlenül, érzéketlenül, nemtörődömséggel

fütyörészni kezdett. Mint a kis gyerek, ha fél a sötétben.

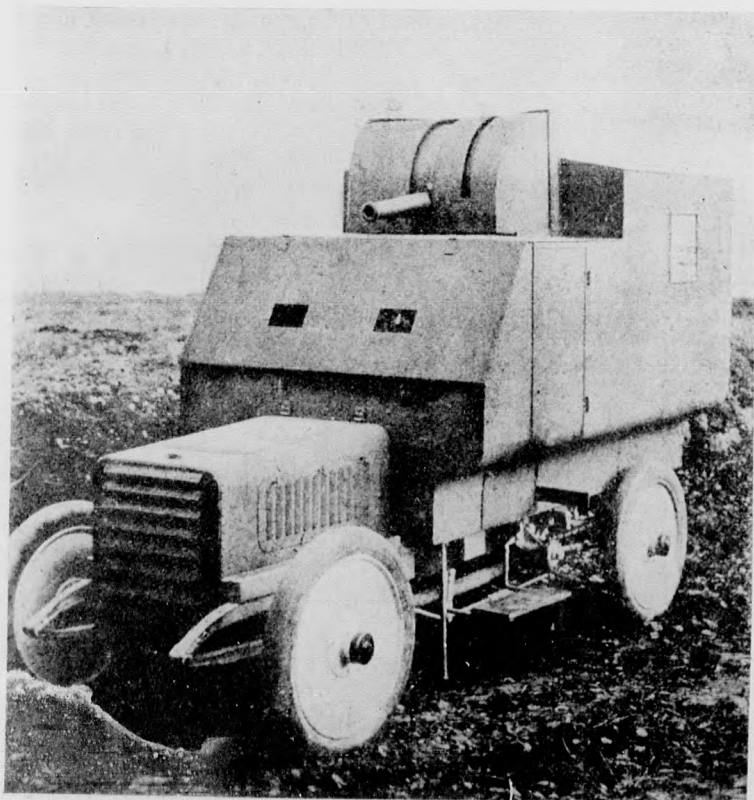
Erre a férj lezárta az ajtókat és még ezután is azt tette, amit ilyenkor tenni szoktak. Elővette a revolverét. Szekeres volt olyan gyáva, hogy elhatározta, hogy védekezik, ha a férjnek komoly a szándéka. Meghal, de először védekezni fog. Leguggol, szalad köröskörül, elbujik, megkísérli a revolvert kiesaverni az öriöngő kezéből. De ere nem került a sor. A férj halkán, de nyomatékosan rászólt:

— Nőül fogod venni a feleségemet, vagy meghalsz, mint egy kutya. Én elválok tőle és te nőül fogod venni.

Szekeresnek meggyökeresedett a lába. Az életéhez való ragaszkodástól. Ebben a pillanatban semmi másra nem gondolt, mint arra, hogy nem kell meghalnia. Arra, hogy tovább élhet. És könnyelműen, megdölgötlenül, sírva és kacagva, keményen és bátran, fölülkerekedve válaszolt:

— Hát persze, hogy nőül fogom venni.

Azután elment. Fesz nélkül, lázasan, lükettő agygyal, örült sírvanetéssel haza rohant. Magára zárta az ajtót és rávetette magát a pam-lagra. Kacagott és dalolt. Felugrott és körüljárta a szobát. Tapogatta a fejét és a mellét. Gondolkodni próbált. És örülni próbált annak, hogy férje lesz az asszonynak. Azután hirtelen agyába

Érdekes haladás az ágyu ujtások terén. Képünk egy páncélos ágyu automobilt ábrázol, amely léggömbök ágyuzására készült.

Pneumatikus csomagszállítás a vonat robogása közben. Képünk egy új találmányt mutat, amelynek segítségével lehetővé tételük, hogy a száguldó gyorsvonatokra a kis állomásokról is elhelyezzenek csomagokat anélkül, hogy a vonatnak megállnia kellene.

szokott a gyávaságának érzete. Tépte a haját és a földre vetette magát. Eszébe jutott, hogy mennyire örült az életének. És ezébe jutott, hogy el kell vennie az asszonyt. És hogy akár akarja, akár nem, el kell vennie. És hogy nem volt benne annyi erő, hogy meghalni tudjon érte. És hogy nem is az asszonynak örül, hanem az életének. Átkozta, szidta, bemocskolta, gyűlölte az asszonyt, a pamlag párnáiba temette az arcát és ordított... bömbölt... bömbölt.

Hogy volt!

Írta: HUBERTH JÁNOS.

Zajlott a szupécárdás. Ugy zajlott, amit szupécárdás Kárpátoktól az Adriáig hagyományosan és lendületesen zajlani szokott. Az embereket megszállja a tánc örülete, minden kavarog, forr, viharzik; feledve az élet milliő nyomorúsága; feledve a tegnapi bánatalma, a holnap gondja; ledöntve a szigorú etikett vasorklátai: egyetlen érzés, vágy, a k a r a t korbácsolja, hajítja az embereket, férfit, nőt fiatal és vénülőt: fenékgig üríteni a bál gyönyöreinek poharát, viharosan, veszekedetten mulatni...

A táncterem levegője... De hát van-e szupécárdás idején a teremnek egyáltalában levegője?! Levegő-e az a nehéz, forró, párás gőz, amely ránehezedik ilyenkor az emberekre? Ki törődik itt a levegővel? Az emberek nem azért járnak bálókra, hogy ott friss levegőt szivjanak. Akinek rossz, beteg a tüdeje, az ne menjen bálba.

A szupécárdás pokoli zajlásán át egy különös zörej hallatszik. Valami különös, száraz, éles köhögés. Olyan köhögés, mintha egy szál deszkán kemény, csontos kéz kopogatna.

Semmi. Csak a primás köhögött. A szája megvonaglott, a kezében megrezzent a vonó, de azért nem fog hamis hangot. A cigány küzd a köhögéssel, fáradt, sápadt arcát a kínos küzdelem kissé eltorzítja, de a gyötrődésen át igyekszik vidám, szíves mosolyt erőltetni lesóványodott, feketés-zöldes arcát, sőt erőltet, lesóványodott, vézna testét a zene ütemébe himbálja.

A terem szinte lángokat lövel, oly forróság van. A hódító párföm illatát elnyeli a nagy hőség és terjed az izzadság szaga, amely az összezsufolt táncosok tömegéből, gombolyagából árad ki Finom por száll föl.

... Ismét belesüvit a zenébe, kacagásba, szerelmes sóhajokba az a különös, kopogó éles köhögés...

A legutolsó párisi divatkalapok.

A csillár tompán világít. Minden egyes lángot a nehéz levegő párás karikába, ködgyűrűbe fog, mintha nagyon finom és nagyon vékony, pókhálószerű fekete fátyol hasítaná.

A cigánybanda a terem sarkában alacsony dobogón foglal állást és szakadatlanul huzza.

Mindenki mulat. Általános jókedv veszi át az uralmat. Beáll az az idő, amikor a bál terem minden zugában kizárólag mulató, jókedvű, duhaj emberek vannak.

Az a bizonyos „soh'se halunk meg” hangulat kapja el az embereket. A táncolók, a nézők, a gardedámok, a karzat, az étterem pezsgőző publikuma, még a felszolgáló pincérek, a cukrászkisasszony, aki limonádét és krémesbélést árul, a ruhatáros, az előteremben várakozó inasok és cselédek: mindenki érzi a bál mámorát. Az utcáról nézve a bálterem kivilágított ablakait, úgy érzi az ember, mintha

az egész ház mulatna, táncot járna... Egy berugott ház, amely duhaj csárdást jár. Egy fényesen kivilágított ablaksor, amely mögött multság zajlik, az utca magános vándorában is kellemes érzést nyújt. A képzelet a kivilágított ablakokhoz odafesti egy bál minden gyönyörét. A ház él, ablakaiból, „szemeiből” élet, élvezet, jókedv, sugárzik ki. Elmosódottan még a zene hangjai is átszűrődnek a falakon.

Es bent a teremben áll a bál. A párok nekidülve, viharosan járnak a csárdást. Egymáshoz szorulva, mind ott ugrálnak a cigány előtt. A mulató fiatalság életfőlöstege, lobogó energiája elemi erővel búvkörébe sodor mindent és mindenkit...

... Huzd rá cigány! Soh'se halunk meg...!

Egyetlen ember van csak az egész viharos kedvű, táncoló, kacagó, szeretkező, mámoros tömegben, aki nem mulat, aki szomorú, mélységesen, rettenetesen szomorú és ez az egy ember a primás, a cigányprimás, aki a banda élén, a dobogón huzza, egyre, szakadatlanul huzza...

A primás hegedűje gyújt, de ő maga fázik, reszket a hidegtől. A forró teremben majd hogy megfagy. Belülről hűt ki. Elfogyott a tüdeje. Roncs az egész. Ő maga is ember-roncs. De ott áll a dobogón, a banda élén és halálra szántan vig nótákat muzsikál.

A terem parkettjén, a tükörsima mezőn az Élet ünnepe ül, a dobogón pedig a Halál foglalt állást és muzsikál az életnek. Lent, a fényes parketten szilaj táncot jár a fiatalság, lányok, legények kipirult arccal, tüzet, életet lövellő, gyönyört sugárzó szemekkel átölelik egymást, szerelmesen simulnak egymáshoz és fönt a dobogón áll egy ember, hegedűvel a kezében és érzi, hogy mögötte áll egy hideg csontváz, kezében a szörnyű kaszával...

A bálterem párfüvés, mámoros, tüzes, szerelmes levegőjében, szilaj mulatozás, viharos fürgetegében szemtől-szembe találkozott az Élet a Halállal!

Táncoló pároknak, az ölelkező fiatalságnak, az életkedv és életerő pazar milliomosainak egy haldokló muzsikált.

De az élet milliomosai nem látták, észre sem vették az élet szegény koldusát, aki nekik muzsikált. Ők csak a muzsikát hallották és egymást nézték izzó, forró, tüzet lövellő tekintettel.

Annál jobban látta őket az a szegény életkoldus, aki sirt, zokogott, mint egy gyer-

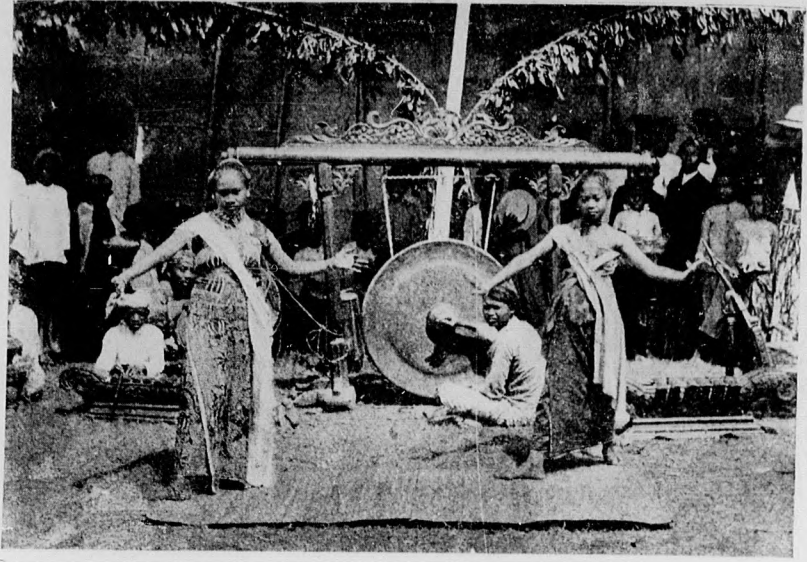
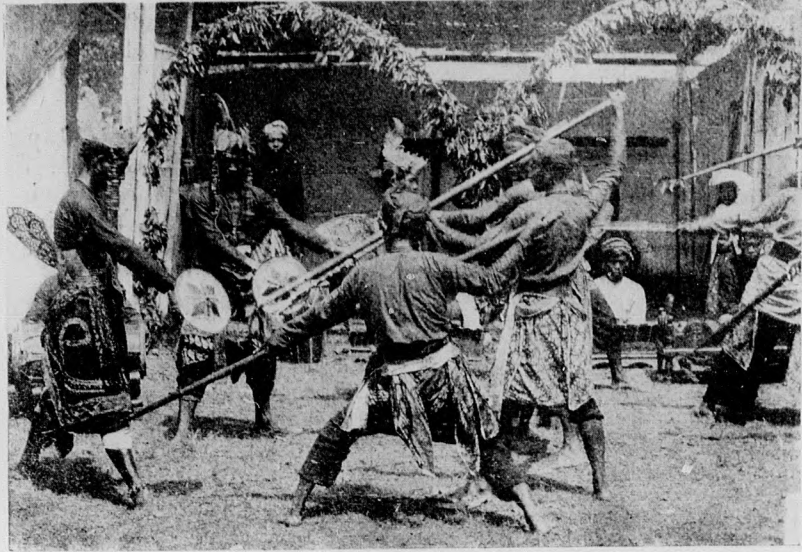
A legutolsó párisi divatkalapok.

A legutolsó párisi divatkalapok.

Szumatrai élet.

(Löffler E. A. hazánkfia, aki Jávában él, küldte ezen érdekes felvételeket az „Egyetértés Vasárnapja“ számára.)

Hadijáték „Bali szigetéről. A háttérben láthatók a földön ülő zenészek, kik a lassu tempójú mozdulatokat a sárgarézből készült „gambang“-on kísérik.

mek, de azért rendületlenül húzta a tüzes csárdást.

Égett az agya. Kuszált gondolatok kergettek egymást fejében.

... Ez a sok szép, fiatal nő. Milyen erősek, milyen fiatalok. A vékony selyem odapad dagadó, fiatal testükhöz, rózsaszínű husukhoz. Hogy reng alattuk a padló. Ni, itt egyiknek meglibben a szoknyája, rózsaszínű selyemharisnya feszül a formás, erős, gömbölyű lábón. Asszony, aki arra van teremtve, hogy gyönyört, kéjt nyújtson...

Ismét az a kopogó, éles köhögés, a primás szeméből könnyek gördülnek végig sárgás-barna arcán. Azután tovább nyargalnak gondolatai:

... Ez a sok szép, fiatal nő, mind itt marad az életben és gyönyöröket, kéjt fog nyújtani és én ott lent leszek. Hát miért kell nekem elmenni? Miért fogy el az én életem? Adjatok egy kis életet, hisz nektek olyan sok van... Ni, annak a fiatal leánynak, akinek úgy duzzadnak, dagadnak a mellei, a szeméből több élet jön ki, mint amennyi nekem elég lenne, hogy itt maradjak. Adjatok nekem is egy kis életet.

... A hegedű kért, könyörgött, de a táncoló fiatalság, az élet pazar urai nem értették szavát.

A cigány meredt szemekkel bámult a táncoló, kavargó tömegre. Egy feltűnően szép pár kivált a gomolyagból. A többiek helyet csináltak neki. Gyönyörű leány volt, aki karcsu ifjuval táncolt. Mesterek voltak a táncban. Mindenki csak őket nézte, a primás is.

A meglevenedett, rózsaszínű, illatos tavasz volt ez a pár. Előttük áll az élet minden gyönyörével, minden kéjével. Most szerették meg

egymást, itt a bálon, most nyílt meg a szívük, hogy bele lopózzék az édes érzélem, önfeledten édes mámorban, átölelve sugják egymásnak:

— Szeretlek!

A cigány nézi, látja ezt, szinte hallja az édes szót:

— Szeretlek! Szeretlek! Te édes életem... mindenem...

És ő a háta mögött érzi azt a kemény, csontkezü, hideg embert, akivel nem lehet alkudni, akinek nem lehet muzsikálni, akivel menni kell...

A cigány lázas agyában örült táncra kellenek a gondolatok:

— Nem! Nem megyek. Élni akarok, mint ezek itten előttem, mint az a gyönyörű, fiatal leány és a párja, a férfi, akinek odaadja magát. Bocsáss, bocsáss, én is élni akarok, én is akarom a gyönyört, az életet, az asszonyt... vagy haljon meg mindenki, most, mindjárt, velem együtt. Ha én megyek, jöjjenek velem ő is.

... Már megint az a kopogó, éles köhögés. A dobogón láthatatlan vendég jelent meg. A primás vendége. Mors Imperátor. Senkisémet látja, csak a cigány, de ő roppant élesen, jól látja, érzi jéghideg kezét. Feléje nyúl a csontos, hideg kéz. A cigány megrezzen és hirtelen leül. A zene megáll.

— Hogy volt! — harsog, zug a kiáltás a terem minden sarkából.

A zene nem szól; a banda tagjai meredt szemekkel néznek a primásra, aki kimerülten, fáradtan, sápadtan ül a székén és maga elé bámul. Ők tudják, hogy beteg a primás...

Néznek rá és várják, hogy mi lesz. A táncosok nem mozdulnak helyükről.

Minden férfi karjaiban tartja a táncosnőjét és várja a felhangzó zenét.

— Hogy volt! — zug a terem. A zene hallgat. A primás nom mozdul székén. Egy fiatal ember, nekihevülve a táncból, pezsgőtől és táncosnéje tüzes pillantásaitól, felugrik a dobogóra és pezsgővel telt pohárral kínálja a primást.

— Igyál, cigány.

A cigány szó nélkül felhajtja a pezsgőt.

— Huzd rá!

És a cigány ráhuzza. Egy különös gondolata, vágya támadt. Ugy fog muzsikálni ezeknek az embereknek, hogy holtra táncolják magukat. A lelküket, a tüdejüket táncolják ki, amint ő eléjszakázta, eltányérozta, elmuzsikálta a tüdejét.

A hegedű tombol, mintha az egész pokol bujt volna beléje, mintha ördög kezében lenne a vonó, a tánc örjögésig szilajodik, sőt már nem is tánc, hanem bachanália. Viharzik, kavargó, sistereg minden...

Soh'se halunk meg...

Egyszerre, hirtelen, a nóta közepén elnémul a zene.

— Hogy volt! — harsog, zug a tömeg.

Egy cigány félénken, halkán, alázatosan szól a dobogón:

— Nem lehet, kérem... meghalt a primás...

*

A bálnak vége van.

Énekóra.

Irta: GALLOVICH JENŐ.

Élénken él emlékezetemben, amikor először vittek Egerben iskolába. A gyerekszobából a tudományok csarnokába.

Fényes őszi nap volt. Ezüst szálak usztak a levegőben.

Az iskola egyik tágas termében történt a beiratás.

Az egész épületen meglátszott, hogy készültek erre a nevezetes aktusra. A padló tisztára felmosva, a falak hófehérek. A sarokban a számológép. A széles fal teleakasztva olvasóablakkal és iskolai képekkel. A mester asztala fölött a hófehér falon fekete feszület.

Ma sem tudom, hogy akkor hirtelen mi történt velem. A nagy komolyság, ünnepélyes esőnd, amelylyel a beiratást eszközölték, vagy talán az elhagyott játékok, gyerekszoba utáni vágy lepett meg. Egyszerre érzékenyedtem, elhagyni készült az erőm és kicsi hijján mult, hogy el nem sirtam magam.

Belekapaszkodtam erősen az apám kezébe és erre hirtelen visszatért újból a bátorságom. Felvettem fejemet és csak a szemeim lettek kissé fényesebbek.

Súlyos eset is az. Elhagyni egyszerre a gyerekszobát minden ékességével, Elmarad a

Szumatra szigetéről. Egy éjszakai küzdelem után a bensülött rendőrségi csapat a holttesteket keresi össze.

Szumatrai élet.

(Löffler E. A. hazánkfia, aki Jávában él, küldte ezen érdekes felvételeket az „Egyetértés Vasárnapja“ számára.)

Utcai harc után a holttestek kiterítése.

Egy részlet Szumatra szigetéről, a még folyton nap-nap után előforduló útközvetek utójátéka egy holland katonai patrol tanyáján. A gugoló alakok lánczavert felkelők.

nevető gondatlanság, a puha kényelem. Szigorú fegyelem között szobában órákon át egy helyen ülni annak, aki eddig mindig futva járt virágos mezőket. És talán csupán az vigasztalja azt, aki odajut, hogy nem egyedül van. Közös sorsa ez valamennyiünk.

Sok lemondással jár az iskolába menés.

Nehéz szívvel mentem iskolába első nap. Később már nagy örömmel jártam oda. Sohasem hittem volna, hogy oly hamarosan el lehet fedni a gyerekszoba sok-sok apró örömét.

Ez nagy részben a mi jó öreg mesterünkön múlott. Csupa szív volt az a nagy darab öreg ember. Szeretettel kényeztetett valamennyiünket, szemet humy libáink fölött és türelemmel nyesegette le rólunk az elvadult hajításokat, melyek rendszeresen minden gyerekben a szülői ház elnéző melegében nőnek.

Minden iskolai foglalkozásaink között legkedvesebb volt előttem az ének. És ebben volt is részünk bőven. A mi jó öreg tanítónk nagyon szerette a dalt. Mindennap, az óra végén, énekel foglalkoztatott bennünket.

Sokszor és sokat gondolkoztam azóta afelett, vajon mi tetszhetett énekiünkben az öreg tanítónak. Mai napig sem tudtam okát adni.

A tágas szoba egyik felében állított fel bennünket. Egyfelől a kisebbek, másfelől a nagyobbak. Ő maga megállott előtünk és egy rövid fekete pálcával jelezte az ütemet.

Tudom jól, hogy valamennyien nehezen vártuk az óra végét. Akkor következett az ének. Feszült figyelemmel esüggött a tanítón minden szem és amikor megmozdult kezében a pálcá, hatvan gyerek feletlen hangja sivitott keresztül élesen a termen.

Lassan elmúlt a tél, a hó elolvadt és virágba borult a mező. Meleg verőfényben sokszor tetűnk kirándulást az érseki kertbe. Elrejtett bennünket a bokrok háta mögé és énekelgett, amíg csak el nem érkezett a dél.

A napsütésben sokszor visszalopózkodtunk lelkemben a vágy az elveszett szabadság után. Először a beiratás óta. És bizony megésem olykor-olykor velem, hogy iskolába indultam és a melegvíz partján találtam magam és a sekélyes tóban lóbáztam a lábam.

A várba bolyongtam máskor el, aranyhátú bogarak után. Nem tehetek róla, de többször szórakozást találtam ezekben az elkalandozásokban, mint az iskolajárásban. Napestig el tudtam nézni a virágról-virágra repülő méhet, vagy a vár omladozó falain mászkáló aranyhátú bogarakat.

Köszalásaim közben egyszer szomorú hírt hoztak az iskolából hazatérő gyerekek. Nagy bánat érte a mi jó öreg tanítómesterünket. Meghalt a felesége.

Két napon át nem is volt ekkor előadás. Harmadnapon, amikor végre iskolába mentünk, a tanító házán még akkor is ott lengett a gyász-zászló.

Nehéz, szomorú nap volt ez. Akkor még

egyikünk sem tudta átérezni azt a retentő fájdalom, mely földig sújtja az embert, amikor olyasvalakit veszít el, aki lelkéhez volt nőve. És mégis bánatos volt valamennyiünk, szomorú gyász nehéz hangulata fogva tartotta a gyermeklelküket is.

Egyre azon gondolkoztam, vajon lesz-e még ezután ének? Fájdalmában összetört, megroskadt ember lelke kívánja-e még a dalt, nem-e érinti szomorúan az a jókedvű, lármás zaj?

Napokon át szünetelt az ének.

Ugy hittük, már teljesen elmarad, amikor egy napon az öreg ember kezébe emelte a pálcát. Ez volt a jel az énekre. Két csoportba állott a sok-sok gyerek. És zugva, lármásan, vígan hangzott fel az ének.

Éppen úgy, mint annak előtte.

A tanító kezében azonban mintha fáradtabban mozdult volna az ütemverő pálcá. A tekintete bágyadtabb volt és hajlottabb a dereka.

BÉKE.

Kacagó gyönyörben, kaján kedvtelésben
Komor ideákkal kacérkodtam én.
Eszemefenség, szellem, problémák mit nékem?!
Táncot jártam akkor vulkán tetején.

Fellengő fölénynek, csapodár szeszélynek
Lassu sülyedésem végét hozta már.
Érzem én, hogy lelkem nyílt egekbe nézhet,
Pettyhűdt ölom-lábam csak e földön jár.

Eszmék forlódása korbácsolta lelkem,
Hogy rengette öklöm a menny peremét:
Eszmék békülése ösztönöz, űz engem,
Hogy a „Logos“ hírét hévvel hordjam szét.

Molter Károly.

Kiss Arnold.

Táncosok „Bali“ szigetéről, a háttérben állanak a bambuszából készült „anklung“-on játszó zenészek.

Trilby.

Trilby.

Az artistavilág egy szenzációs csodája kezdte meg rövid vendégjátékát a Beketow cirkuszban. Trilby és Szvengali, egy fiatal ember és egy ifjú hölgy. A hölgy zongora mellett ül a porond közepén, tehát a közönségtől körülvéve senki sincs a közepében.

Szvengali körüljár a közönség között és egy lap papirosra feliratja magának azt az operát, operettet, dalt stb., melyet a közönség hallani kíván.

Megjegyezzük, hogy művészársnőjéhez háttal áll, feléje nem fordul, hozzá nem szól, kérdést nem intéz és jelt nem ad. A hölgy mégis abban a pillanatban, a melyben a közönség közül bárki is a zeneszámot felírta a papírszeletre, már megüti a zongorán az akkordot és éneklő a dalt, zeneművet, azon a nyelven, a melyen eredetileg megíródott és hozzá nagy ének tudással és szép hanggal.

Nagyvárosi éj.

A kapualjban füstös „kávécarnok“
Kurjongatás, fütty itt, amott.
Női zenekar huz szörnyű hamisan
Egy ócska valzer-dallamot.

Az emeletnek egyik ablakából
A tavaszi langy légbe fel
Beteg gyermekek jajja száll nyöszörögve,
Bölcső ring; anyja énekel.

Szomszédlakásból durva női szitkok;
Pohár csörömpöl, eb csahol.
Borizú hangon válaszol a férfi:
Hol késtem? Hát csak valahol.

Varrógép berreg udvari szobában,
Készül a selyem nászruha.
Szegény vén lány sóhajtoz, varrja másnak,
Ki magát adta áruba.

S a negyedik emelet egy zugában
Poéta farag rimeket:
Oh csendes, balsamos tavaszi éjjel,
Bübájos, tiszta kikelet!

Feleki Sándor.

Mese.

írta: GALLOVICH JENŐ.

Sirni minden ember tud, könny a gyöngesség megnyilvánulása, erősnek lenni kiváltság. Erősnek hiszem és tudom magam és mégis gyakran sirok. De csak olyankor, mikor lelkemen szakít mély sebet az élet. És olykor, mikor irok, tüzek égnek a lelkemben és a lángok nyomán maradt kihűlt fekete hamuban kotorok. De hiszen a tölgy is erős, izmos karjaival büszkén terpeszkedik széjjel és még is megroppant, ha jön a vihar és a leghatalmasabb hegynék, égbe nyuló sziklának is forrása támad olykor. Bugyborékoló vékony csermely, vize üdülő, friss, tiszta, mint olvasztott ezüst, minden csöppje ragyogó gyémánt, mint szenvedő asszony könnye.

Sirni csak azóta tudok, mióta megismerem egy leányt, aki pedig se nem szép, se nem jó, sőt rossz a lelke mélyéig. És még is megszerettem, furcsa, de odaadtam neki a lelkem. Lehet, hogy a jószág, melyet uton útfélen annyit emlegetnek, már untatott és bizar, szokatlan, nem mindennapi után vágyakozó lelkemnek éppen az kellett, amit mindenki más elkerült. Különbben is a jószág fogalom, melyet ki-ki úgy talál szépnek, ahogy gondolataiban felcfráz, felékesít és sokszor fekete rutság alatt legtisztábbban ragyogó kincsekre bukkantam.

Ugy esett, hogy megtörtént és nekem igaz nagy boldogságot, végtelen gyönyörűséget okozott a vele való foglalkozás. És arra a gazdag, csodálatos, érdekes tapasztalatra jutottam, mi különben is nem is annyira új és szokatlan, hogy nagyobb a vonzó ereje a rossznak, mint a jónak.

Ez legalább is huzta, vonzotta, csábította maga köré az embereket, legkiváltképpen engemet, akinek különben az életben annyi kimondott jószággal volt már dolga és akít éppen azért szerfeletti izgatott ez az újdonság. Azzal, hogy megszólalt, egyáltalán nem törődtem, mert hiszen úgy van az, ha az ember boldog akar lenni és valóban élni akar, saját magának kell kijelölnie azt az utat, melyen haladni akar és el kell kerülnie azt az egyenes, vagy görbe-gurba ösvényt, melyet mások önzése és butasága taposott előttünk szélesre. Akiben van erre bátorság, azt később magára hagyják, megszokják, hogy ne törődjenek dolgaival, tetteivel, nem lesik el titkait. Megnyugosznak, mint járásban a felhőnek, amely uszva, gomolyogva, hol szürkén, hol pirosan, elsötétülve, felragyogva biztosan halad a maga útján.

És jut-e valakinek eszébe kijelölni a felhő útját?

Különös nagyon az én szeretelem. Nincs benne semmi önzés és éppen azért valójában a legerősebb önzés. De akaratlanul is rejtett, nem veszi észre a kiért van és éppen azért annak nincs terhére, ellenkezőleg csak a jót, a szépet, a gyönyörűséget érzi ki belőle. Fel-e-melem, hogy a magasban tekintek reá, le-hordom lábaim elöl a követ, hogy ne érintse semmi és senki, megmaradjon előttem mindig fehéren, tisztán, érintetlenül, amint lázas, ragyogó álomban megálmodtam, megszületett a lelkemben, hogy imádhassam. Aztán kezeimbe fogom a lelkét és reálehelek, becézem, dédelgetem addig, amíg izzó lelkem forró lehelete alatt fel nem melegszik, tüzet, lángot nem fog az ő lelke, az ő vére is. Mindenre kiterjeszkedő figyelemmel, gondoskodó igaz gyöngédséggel elfogom a napsugarat, hogy neki adjam és neki feszítem hátamat az ajtónak, ha közeledését érzem a veszélynek.

Odaadom a lelkemet, de követelem az ő lelkét. E nélkül nincs szerelem, unatkozó ember szórakozása az egész. Fél boldogság, fél gyönyörűség nem elégít ki, nekem ez nem kell. És inkább otthagynom fájdalom árán is. Az a tomboló, gyönyörűséggel teljes emberi indulat, amely átráz minden ideget, hogy boldogságában szinte megszedül az ember: egymást megértő, egymásért égő, vágyakozó két ember szerelmes lelkének őszinte, igaz, tiszta összelelekezéséből támad.

Magára hagyottan, mindenkitől elszakadva, egyedül élt a nagy városban, melynek lármája, vásári zaja, büze, vétke hullámainak szennyes áradata az ablaka alatt csapkodott. És aki csak közeledett feléje, mindenkinek tele volt a lelke önzéssel, önmagáért jött.

A nő nagy gyengeségében van valami szomoruan megható, érzékenyítő, ami kell, hogy a férfi izgalmát, könnyörületességét, nagy forró szeretetét, jószágát kiváltsa. Nehéz vasbékoba van verve akarata, a lelke, érzése, tette, gondolatai, minden lépése. Csak tisztasága van hófehér, érintetlen, szüziessége, finom, mint egy japáni csecsebecse, magasztosult, akár az imádság, megkapó, mint az oltárkép, fűdítő, mint a tömjénfüst. Egyedül ez az övé, de ezt is állandóan el akarják rabolni tőle, folyton harcban áll a léttel, hasztalan védekezik minden erejével, végül még is csak meglopják, megfosztják, megrabolják. És ha már másképpen nem megy, megdobálják követ, ami ellen egyáltalán nem védekezhetik, csunya rá-galmakkal, ráfogásokkal a rosszak, a bűnösök, az irigyek, csak hogy foltot, árnyat ejtsenek vakítóan szét fehérségén, nagy tisztaságán.

Olyan különösen furcsa volt előttem az, hogy ez a gyöngé leány egyes-egyedül élni tud abban a nagy város lármás zakatolásában. Fészket rak, selymeset, puhát, merész terveket sző, biztos kézzel intézi sorsát és alapozza jövőjét abban a rettenetes hanyórádságban, vívódásban, forrongásban, kegyetlen küzdelemben, amely erős férfiakat sulyt le és tapos össze minden nap.

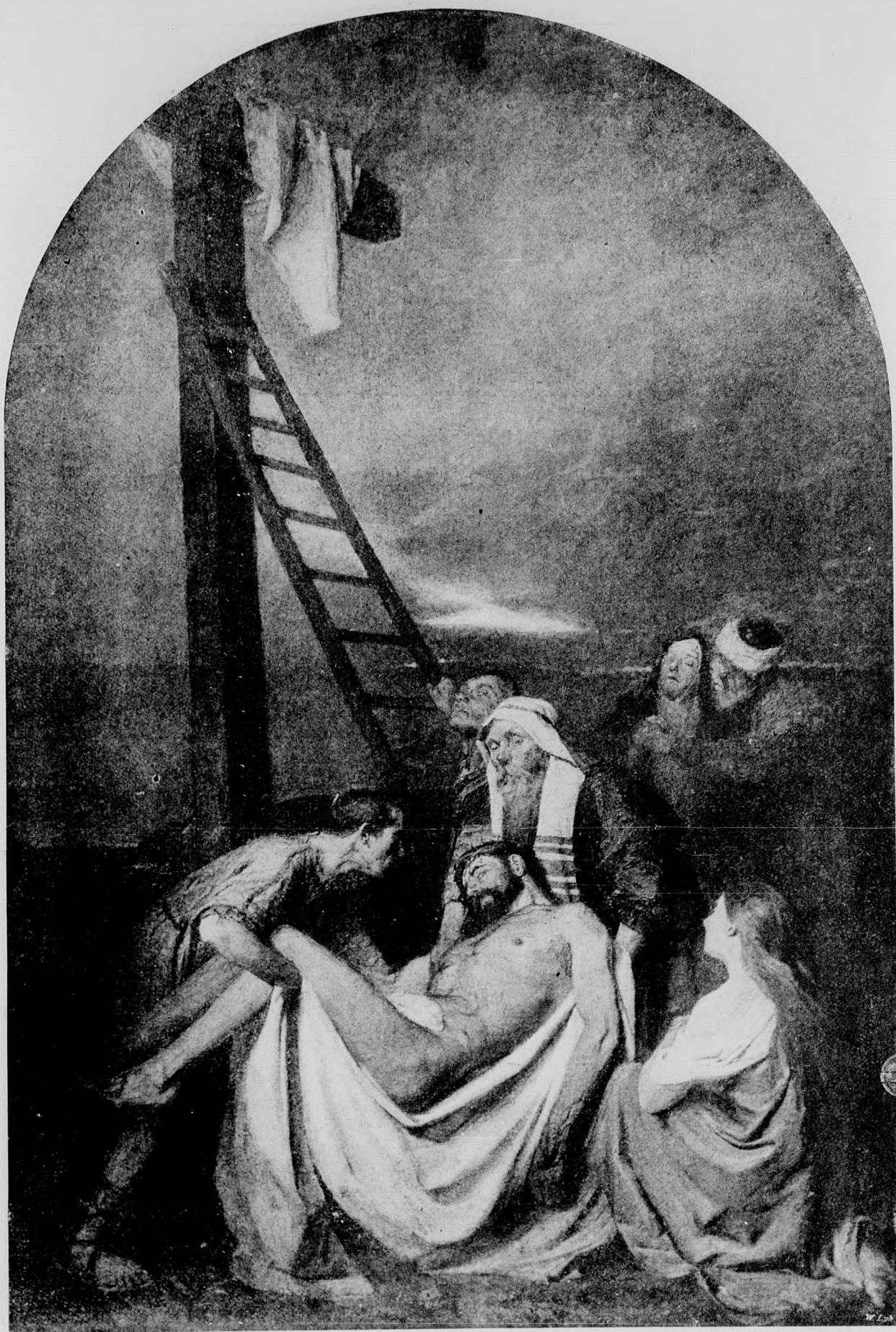
Egy marék virággal közeledtem felé előszőr. Furcsa, de úgy van, hogy míg pénzzel soha sem lehet megvenni egy nő lelkét, a legtöbb önmagától odaadja azt egy szál virággért. A guruló, csillogó arany alacsony, bűnös cél-

Jendrassik J.

Könyves K. Jogostásával.

Emlékek közt.

P. Molnár János

Levétel a keresztfáról.

Könyves Kálmán jogosításával

zata világos, a virág hódolat kifejezése, piedesztálra állítja a nőt, felmagasztalja, visszaadni sejteti lelke tisztaságát és ezután vére minden csöppjével vágyakozik a legutolsó leány is. A meghódolás és gyöngédség nyomán, rokonszenv, szeretet támad, aki pénzt ad, alkuszik, vásárolni akar és ha egyszer még oly kedves is volt a nő előtt, kiesik a lelkéből, aranyai hiányozhatnak ugyan, de magát rajongva szeretni nem fogja soha.

De ha egyszer valakinek odaadja a lelkét, az nagyon-nagyon boldog lesz. Csodálatos, de a szerelem annyiféle, ahány a férfi, a nő. Minden nőben meg van minden kellék arra, hogy egész lelkével szeressen, de hogy még is kevés az ilyen tökéletes asszony, annak oka az, hogy ritka az igazi férfi. A tiszta nőnek szüziessége, érintetlensége vonz, — tudatlansága azonban eltaszit, örökre lekötni csak a legkritikább esetben képes. Szüziessége, érintetlensége, az a nagy cocottok sajátsága. Minden kedves másként

érint, ölel, csókol, innét is, onnét is ragad reá valami, szerelme változatos, meg-megújuló, feltörő, ezerféle. Tudomány a szerelem is, amelyet tanulni, ismerni kell. Az köt le igazán ezer szállal, aki felkelti összes érzékeidet, hogy tomboljon minden csöpp véred és ebben a gyönyörűséggel teli érzékiségben nyilik ki teljes pompájában a szerelem.

Ott hervadt, pusztult, fonnyadt virágom a meleg, puha kedves vörös szalon közepén. Minden nap új és új virág, napokon-heteken keresztül és a leány került, fordult köröttem oly közönyös arccal, akárcsak férje lettem volna. Lelkem forrósága hűvösen hagyta, észre sem vette és azt sem mutatta, hogy észrevenné, napról-napra merészebb kacérkodását egy másik asszonynak, a kit bizonyára unalma üzött, kergetett el odahazulról.

Ez volt a jóság. Ragyogóan szép, a lelke fehér, ez volt róla a vélemény. Fehér, gömbölyű szép teste a bujaság, a kék, ölelése gyönyörűség, csókjának tüze mámorító.

Mennyivel szebb volt amaz és jobb. Pedig csodálatos módon nem akart jónak látszani, maga költötte rossz hírét saját magának és ügyet sem vetett az emberek megszólására. Csak rövid ideig ismertem és láttam, hogy a szenteskedő jóság a rút és ez a csunyanak, rosnak kikiáltott, törekeny csöppség a szent.

Nagy bizalmatlanságában lett mindenki iránt maliciózus, éles és csipős, máskülönben tele volt tisztasággal, érzékeny fehér lelke és végtelen finomsága kicsillogott a tekintetén át. Sokat csalódott lelke azonban tartózkodóvá tette mindenkivel szemben, irántam is, nem hitt nekem sem és tudatosan elkerült, észre venni nem akart, figyelmére sem méltatott.

Ekközben felkelettem érdeklődésemet az a másik asszony. Örvideni kezdetem hirtelen győzelmeknek, de csupán azért, mert sértett hiuságomnak jól esett és szolgált elégtételére, hogy a míg ő észre venni sem akar, ime, a másoknak minden gondolata az én meghódításomban merül ki. Látszólag belementen a szín-

Darnaut.

Kápolna.

Könyvs Kálmán jogosításával.

lelt barátságba és hevesen kezdetem foglalkozni az asszonygyal. És amikor úgy hitte, hogy elhagyom, amazé leszek, elveszít örökre és nem lát soha többé, utánam futott, átölelte szorosán a nyakamat és csókolt-csókolott oly erővel, hogy ajkaimon kiserkent a vér.

Pedig ismeretségünk első napjaiban, hány-szor próbálkoztam, hogy színt valljon. Dédelgettem, becéztem, ölemben hordottam, etettem, itattam a számból és amikor úgy hittem, hogy már megszokta kedveskedéseimet annyira, hogy nehezére lesz azt nélkülözni, hirtelen elhagytam és megirtam, hogy soha sem keresem fel többé, mert érzem, hogy nem szeret. Ostobább, neveltségesebb figurát nem tudok a viszont nem szeretett férfinál és épen ezért elhagyom.

Aki a női lélek érdekesen szép, végtelen finom rejtelnyét ismeri, az tudja jól, hogy erre a provokálásra okvetlen reagál a női szív. És ha csak kicsit szerette is lovagját, szeretete megnő abban a pillanatban, amikor lelkének fájdalmas borzongásával azt sejtí, hogy el akarja őt hagyni az, aki hozzá mindig kedves, jó, nemes és becsületes volt. És színt vall, nem engedni elmenni.

Ez a sokszor kipróbált és legtöbbször bevált módszer, nála hatás nélkül maradt. Megkapta leveletem és már is szólnak eresztett, egy szava sem volt többé hozzám.

Ami számunkra holt bizonyos és elvesztéseit nem kell reszketnünk soha, még ha oly értékes is volt előttünk egykor, lassan megszokottá, unottá válik. Ismert jól ez a lélek-tani rejtelny és ha naponta is mentem hozzá és tudtam, hogy el nem hagyom, amint köszöntöttem, már is bucsuzkodtam. Ezer mondott, csinált ürügygyel, kifogással akartam látszólag elhagyni és hogy kérlelt. Nem engedett, belém csimpaszkodott, átölelte a nyakamat, bezárta az ajtót és ez a boldogság, meg az, amit dobbanó szívvel nagy gyönyörűséggel éreztünk akkor, amidőn nem mentem el hanem az ő kéréseire és kedvéért ott maradtam.

Érzékeny, finom lelke talán életében még soha sem nyílt ki valakiért annyi erővel, oly pompával, mint éretem. Tiszta, nagy szeretetének forróságát mindenütt éretem.

Lelkünk azonban már ölekezett egymásba, nem dobbant szívünk soha össze. Elszakadtunk egymástól örökre.

Akácfavirágos májusi napon történt. Azon a napon, amikor a hosszú küzdelem után végre először éretem nagy szeretete tiszta melegét. Hívott, szólított magához, szerelmes lelkének egész vágyakozásával várakozott reám napokon át.

Hozzája készültem. De csodálatosképen már nem azzal a forró vágyódással, amint annak előtte. Azzal az elhatározott szándékkal helyezkedtem el a kocsiban, hogy a Várház-körutra hajtatok és felkeresem őt. De azután a jó Isten tudja, miféle változás ment át hirtelen a lelkemen.

Elég az hozzá, hogy a kocsit nem állított meg a Várház-köruton, gumikerekének széles, vastag talpával, lassu zizegéssel, hangtalanul iramodott el a palota előtt.

Kender Erzsi

Kender Erzsi özvegyasszony lánya,
Csapó Pista a fonóba várja.
„Fenn van már a Göncöl is az égen,
Mind itt van már, mind eljött már,
De a rózsám még nem.”

„Édes anyám, fél kilenc az óra,
Megyek immár, megyek a fonóba.”
„Maradj itthon, ne menj el ma, lányom,
Lelkemet megrémítette,
Aggasztja egy álom.”

Láttam egy kis pacsirtát az éjjel,
Csicseregve szállott szerzte-szűjjel,
De rácsapott s szétépte a kánya —
Oh ne menj el, maradj itthon!...”
— Nem hallgat rá lánya.

Tavasze t van, hold ragyog az égen,
Kender Erzsi a fonóba megyen.
„Szép hűgom, nem állnál meg egy szóra?...
Beteg vagyok, nagyon vágyom
Aikadról egy esőkra.”

Remeg a lány, hold sugára rászáll,
— Hej, a lány szív hallik, mint a nádszál —
Csuka Dani gazdag is és szép is,
Erzsi Pista szeretője
S e r r e hallgat mégis.

„Hej, galambom, de puha a kebled,
Nem is annak a Pistának termeti!...”
„Csapó Pistát ne is említsd, kérlek,
Szerettem őt, gyűlölöm már,
El is hagyom érted.”

Csókolózik a Kenderné lánya,
Csapó Pista a fonóban várja;
Rézfokosát fogja a kezébe
És elindul nagy sietve
A leány elébe.

Ninesen messze a Csukákék háza,
Pista Erzsit a kapuban látja,
Esti esendben Erzsi hangja hallik,
S esókesattanás, lágy enyelgés
Titkon... halkan... alig.

Kender Erzsi szíve nagyot dobban,
Csuka Dani átöleli jobban,
Csapó Pista sujt és sikoly hallik,
Kettős sikoly, halálhörgés
Elhalóan... alig.

Fut a gyilkos, üldözi két árnyék,
Szeme előtt összefoly a tájék,
Csobban a víz... zug a Tisza ária,
Mélabusan, szomorúan
Néz a hold a táira.

Zoltán Vilmos.

Aki elém jött...

Aki elém jött fájdalommal,
Utszéli koldus vagy barát,
En mindenkinék megnyitottam
Részvételt szívem ajtaját.

Csak nekem nem volt soha senkim,
És nem is lesz talán soha,
Hozzám, ó, nem csak az Uristen,
Még ez a föld is mostoha.

De jött egy eb felém az utcán,
Olyan köbor, akár csak én,
A jóság, hűség, a békéitűrés
Remegett két szelid szemén.

Hozzám simult, mint hogyha tudná,
Hogy a mi sorsunk egy lehet,
S én megindulva simogattam
Lelkem testvérét: — az ebet.

Peterdi Andor.

Márk Lajos.

Lehullott a rezgő nyárfa.

Könyvs Kálmán jogosításával.

(Erzsébet királynőnk Mária Valeria főherceggasszony kíséretében a Városligetben)